

Årsrapport 2019

Milepæler i året som gikk

01

- SpareBank 1 SR-Bank sitt **Konjunkturbarometer** viser at overraskende mange bedrifter i Sør-Norge **venter høyere lønnsomhet** i 2019.

- Datterselskap og oppstartfabrikk, **FinStart Nordic**, åpner i nye lokaler i Oslo. Finansminister Siv Jensen holder åpningstalen og **ros finansnæringen** for satsing på innovasjon og omstilling.
- SpareBank 1 SR-Bank velger tre av **FNs bærekraftsmål** som konsernet skal bidra ekstra for å nå. FNs bærekraftsmål er verdens felles plan for å **utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene** innen 2030.

02

- SpareBank 1 Regnskapshuset SR overtar Agder Økonomi og **styrker slik konsernets samlede satsing på Sørlandet**.
- SpareBank 1 SR-Bank etablerer seg som **nasjonal bank for gründere** gjennom Monner.
- Konsernet slutter seg til «**Initiative for Responsible Ship Recycling**». RSRS er et frivillig initiativ fra banker som tar til orde for **ansvarlig opphugging og resirkulering av skip**.

03

- SpareBank 1 SR-Bank inngår et strategisk samarbeid med startup-selskapet Justify om å formidle **juridiske tjenester digitalt til personkunder**.

- Bergenbaserte **Shrimp Vision vinner årets Gründerhubpris** og 250.000 kroner. Bedriften utvikler et anlegg for å produsere ferske lokalproduserte tropiske reker.
- SR-Boligkreditt utsteder for første gang en **grønn boligkredittobligasjon**. På kort tid fulltegnes obligasjonen på 500 millioner euro.

04

- SpareBank 1 SR-Bank **flytter inn i nytt klimanøytralt hovedkontor** i Stavanger med navnet Finansparken. Nord-Europas største næringsbygg i tre.
- 29. november markerer SpareBank 1 SR-Bank **180 årsjubileum**. Bankens eldste røtter knyttes til etableringen av Egersund Sparebank i 1839.
- Det er gjennomført et solid styrkeløft for å skape et **tryggere samfunn med utgangspunkt i et større antihvitvaskingsprosjekt**. Det er blitt hentet inn kunde-erklærings skjema fra over 20.000 bedriftskunder, og gyldig legitimasjon fra over 54.000 personkunder for å tilfredsstille krav fra myndighetene.

INNHOOLD:

Hovedtall og nøkkeltall, 4 – Adm. direktørs artikkel, 6 – SpareBank 1 SR-Bank ASA, 8 – Medarbeiderne, 12
Forretningsområder, 15 – SR-Bank-aksjen, 17 – Bærekraft, 20 – Konsernledelsen, 32 – Styret, 34
Eierstyring og selskapsledelse, 36 – Årsberetning, 43 – Årsregnskap, 55 – GRI Indeks, 133 – Nøkkeltall siste 5 år, 138

Verdiskaping hos bedriftskundene i 2019

Totalt over

20 000

bedriftskunder

1 = 1 000

I bedriftene er det om lag

354 000

 ansatte

1 = 5 000

Samlet omsetning

602

 mrd.

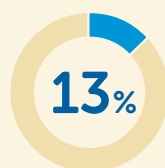
Omsetning per ansatt (snitt)

1,7

 mill.

Samlet driftsresultat

61

 mrd.

354.000 ansatte tilsvarer 13% av alle sysselsatte i Norge

Kilde: ssb.no/aku

185 000

Er ansatt hos våre **326 kunder** innen offentlig sektor

1 300

nye bedrifter

starter sitt AS gjennom bankens digitale løsning «**starte bedrift**»

Konsernets **Gründerhub** har bidratt til å utdanne rundt **300 gründere** siden starten i 2015. Det har skapt **325 nye arbeidsplasser** gjennom 200 selskaper. I 2019 var omsetningen rundt **150 millioner** kroner i selskapene.

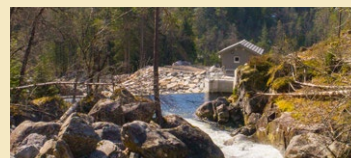
Milepæler for de største bedriftskundene

Som det andre selskapet i Norge bestiller Rødne en elektrisk passasjerbåt til **110 millioner kroner**. Rødne frakter 100.000 turister til Lysefjorden hvert eneste år.

Felleskjøpet Rogaland Agder åpner **Norges største kraftforfabrikk**. Den gjør at bedriften har kapasitet nok til økning av produksjonen av kraft for de neste 20-30 årene. Fabrikkene er også viktig for å bli mer effektiv og klimavennlig.

Det sveitsisk eide selskapet **Aventron Norge** bygger fem småkraftverk i Sirdal. Bedriften investerer 125 millioner kroner i de fem kraftverkene, som ved å knyttes sammen i en energiklynge gir synergieffekter og stordriftsfordeler.

Hovedtall

(tall i mill kroner)	2019	2018
Netto renteinntekter	3 987	3 439
Netto provisjons- og andre inntekter	1 416	1 437
Netto inntekter fra finansielle investeringer	1 127	569
Sum driftskostnader	2 478	2 229
Driftsresultat før nedskrivninger	4 052	3 216
Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	235	324
Driftsresultat før skatt	3 817	2 892

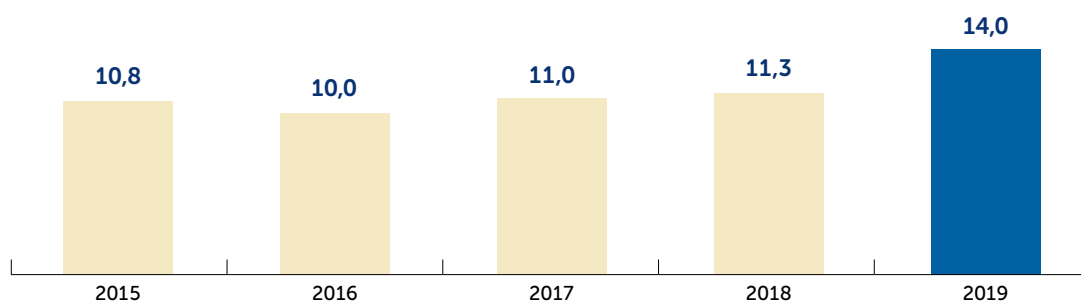
Nøkkeltall

Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning %	14,0	11,3
Egenkapitalavkastning eksklusive fusjonseffekter Fremtind Forsikring AS %	12,1	
Kostnadsprosent	37,9	40,9
Gjennomsnittlig rentemargin %	1,61	1,54
Balansetall		
Brutto utlån til kunder	207 114	192 105
Brutto utlån til kunder inkludert SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	211 357	201 399
Innskudd fra kunder	103 106	98 814
Utlånsvekst inkludert SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	4,9 %	7,6 %
Innskuddsvekst	4,3 %	3,6 %
Forvaltningskapital 31.12.	255 895	234 061
Soliditet		
Ren kjernekapitaldekning % ¹⁾	17,0	14,7
Kjernekapitaldekning % ¹⁾	18,6	15,9
Kapitaldekning % ¹⁾	20,4	17,6
Uvektet kjernekapital (Leverage Ratio) %	7,8	7,7
Kjernekapital	22 626	20 743
Likviditet		
Likviditetsdekning (LCR) %	155 %	167 %
Innskuddsdekning	49,8 %	51,4 %
Innskuddsdekning inkludert SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	48,8 %	49,1 %
Kontor og bemanning		
Antall årsverk inkludert vikarer	1 352	1 251
Antall kontorer	33	36
SpareBank 1 SR-Bank aksjen		
Børskurs ved årsslutt	100,00	89,20
Resultat pr aksje	12,22	8,98
Utbytte pr aksje	5,50	4,50
Effektiv avkastning på aksjen %	17,2	7,4

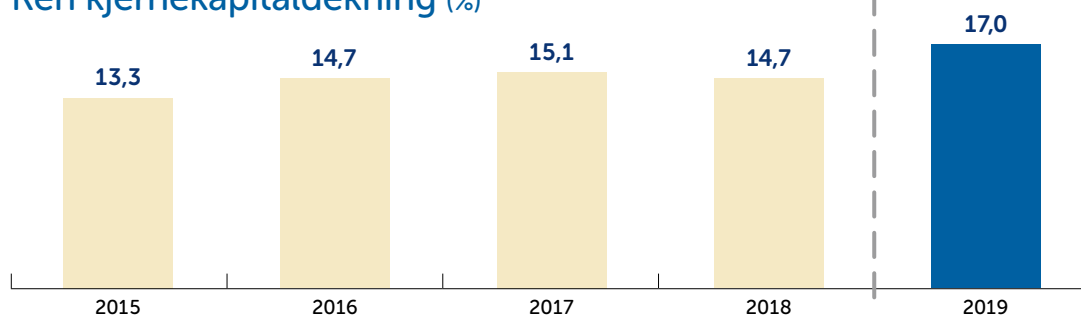
¹⁾ Historiske tall for kapitaldekning i konsernet er basert på kapitaldekningsregelverket pr 31.12.2018, hvor det såkalte Basel I gulvet var gjeldende.

Det vises for øvrig til en fullstendig nøkkeltallsversikt og definisjoner på sidene 19 og 138.

Egenkapitalavkastning (%)

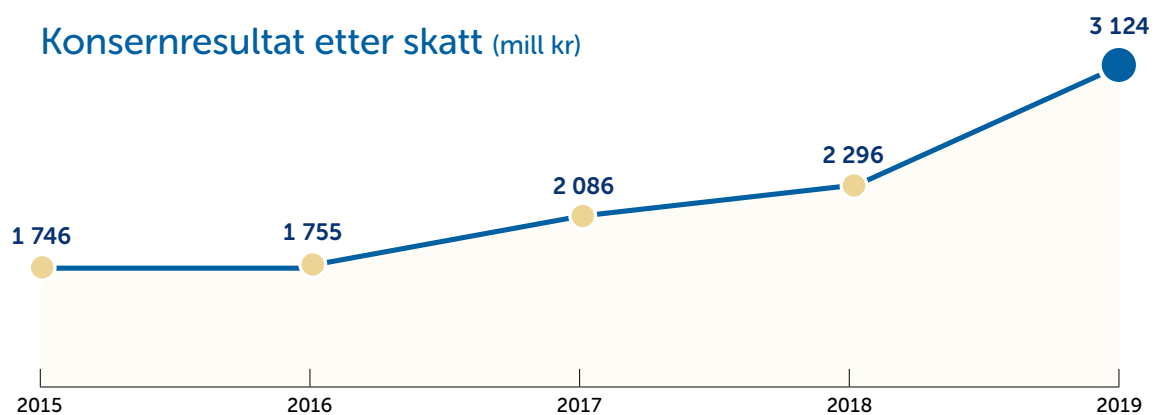

Ren kjernekapitaldekning (%)

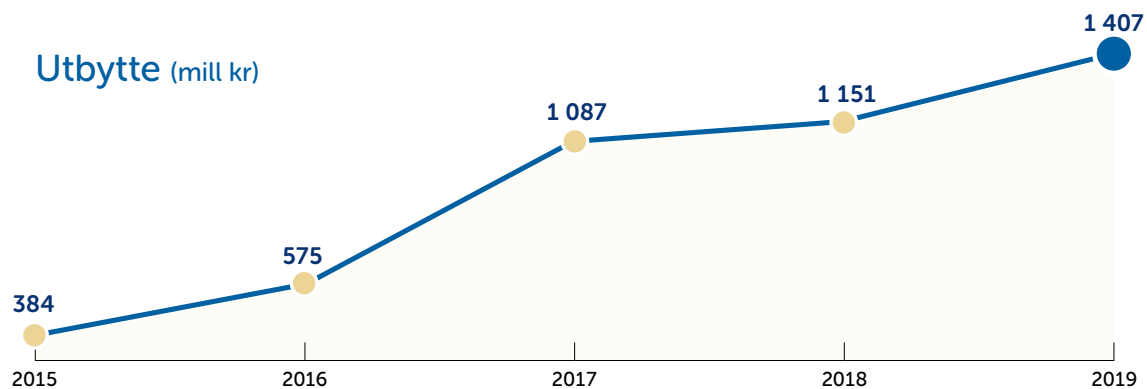

Historiske tall for kapitaldekning er basert på kapitaldekningsregelverket fram til og med 2018, hvor det såkalte Basel I gulvet var gjeldende.

Konsernresultat etter skatt (mill kr)

Utbytte (mill kr)

Et godt fundament for lønnsom vekst i hele Sør-Norge

Grunnlaget for der vi står i dag, startet en novemberdag for 180 år siden. 56 specidaler, 224 kroner i datidens verdi, utgjorde starten på det som i dag er SpareBank 1 SR-Bank. Et solid og lønnsomt finanskonsern, hvor selve banken nå er den nest største norske banken posisjonert i Sør-Norge.

I løpet av disse 180 årene har denne kapitalen vokst fra noen hundrelapper til en forvaltningskapital på omtrent 256 milliarder kroner. Vår forretningsmodell har alltid basert seg på å utvikle banken på en bærekraftig måte. Vi har lagt stein på stein i alle disse årene.

For SpareBank 1 SR-Bank har 2019 vært et godt år. Det har det også vært for de fleste bedriftene, og for folk flest i Sør-Norge. Det bekrefter resultatene fra et nylig offentliggjort konjunkturbarometer, som omfatter svar fra 800 bedrifter. Samtidig er forventningene til 2020 gode. Næringslivet er optimistisk, tross Brexit og andre internasjonale utfordringer. Midt i denne optimismen, er det imidlertid virksomheter som fortsatt har det krevende.

Bedriftenes optimisme speiles i lave ledighetstall i hele landet. For få år siden så bildet annerledes ut. Endringer skjer i stadig raskere tempo. Vi må ikke glemme at vanskelige tider kan treffe oss like fort igjen. Derfor har vi gjennom året 2019 lagt et enda bedre grunnlag for bedre å kunne tåle svingninger, uten at det i særlig grad påvirker lønnsomheten.

Vi står sterkt i Rogaland, i Agder og i Vestland. For noen få år siden etablerte vi oss i Oslo. Denne satsingen er en viktig del av den geografiske diversifiseringen. Med utgangspunkt i den gode mottagelse vi har fått i Oslo og omkringliggende kommuner, med betydelig tilgang på nye og lønnsomme bedriftskunder og privatkunder, har vi besluttet å styrke vår tilstedeværelse der. I løpet av 2020 vil vi åpne to nye kontor på sentrale lokasjoner i Oslo. På denne måten er vi på god vei til å ta en tydelig posisjon i hele Sør-Norge. Hele 70 % av samlet utlånsvekst i 2019, ble skapt utenfor Rogaland.

SpareBank 1 SR-Bank driver ikke bare bank og eiendoms-megling. Vi har satset på regnskapshus, med oppkjøp også i 2019. Vi har utviklet selskapet FinStart Nordic, som har investert i 11 ulike selskaper. Disse skal bidra til å skape et bredere finansielt økosystem. Gjennom oppkjøpet av Monner i 2019 har vi tatt et viktig steg for å kunne bli en nasjonal bank for gründere.

Bærekraft har i 2019 fått plass i konsernets overordnede strategi. Konsernet stiller seg bak FNs 10 Global Compact prinsipper for bærekraft, og har tatt en posisjon i Global Compact Nettverk Norge gjennom en styreplass. Mange nye tiltak er satt i gang. Med utgangspunkt i FNs 17 bærekraftsmål har vi, i tillegg til å stå bak alle disse målene, valgt oss ut tre mål vi mener vi kan ha størst innvirkning på. Disse er «Likestilling mellom kjønnene», «Anstendig arbeid og økonomisk vekst» og «Stoppe klimaendringene». Det er utarbeidet konkrete tiltak til hvert av disse målene.

I 2019 tilsluttet vi oss FNs Prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet, UNEP Finance Initiative. I løpet av fire år skal vi ha implementert og gjennomført tiltak som støtter opp om disse prinsippene.

Konsernets resultat før skatt ble 3,8 milliarder kroner i 2019. Dette er en økning på 925 millioner kroner fra 2018. Resultatet var særlig påvirket av betydelige engangsinntekter i forbindelse med fusjon og etablering av Fremtind Forsikring AS og oppskrivning av eiendommer i livselskapet i SpareBank 1 Gruppen AS. Disse verdiene er et resultat av en betydelig innsats fra medarbeidere i konsernet over mange år. Gode rådgivningsprosesser, hvor viktigheten av å tilby riktige forsikringsordninger, tilpasset den enkelte kundes behov, inngår som en del av rådgivningen. Sammen med god rådgivning i de andre bankene i SpareBank 1 Alliansen, har alle disse kundemøtene resultert i et landsdekkende og lønnsomt skadeforsikringselskap. De store verdiene som ble inntektsført ble først synliggjort ved en fusjon med et annet tilsvarende selskap i 2019.

Den underliggende bankdriften har vært god i 2019. Konsernets resultat før skatt, justert for engangspostene ovenfor, økte med 257 millioner kroner. I all hovedsak skyldes dette lønnsom utlånsvekst kombinert med bedre utlånsmargin på bedriftsengasjement, blant annet som følge av innføring av en ny prismodell. Denne prismodellen, som er utviklet gjennom året, skal i enda større grad kunne gjøre objektive vurderinger av hvert enkelt engasjement. Modellen er gradvis

tatt i bruk både i kredittprosesser inn mot bedriftsengasjement og boliglån.

Året 2019 har vært preget av høyt aktivitetsnivå på mange områder i konsernet, med økt ressursbruk på strategisk utvalgte satsningsområder. Det er forventet at disse strategiske initiativene vil gi en god inntektsvekst fremover. Kostnadsprosenten fratrukket fusjonseffekt, ble 40,8 % og fremstår stabil sammenlignet med 2018.

Egenkapitalavkastningen etter skatt for konsernet ble 14,0 prosent. Eksklusiv fusjonseffekten knyttet til Fremtind Forsikring AS, ble egenkapitalavkastningen for

året 12,1 prosent mot 11,3 prosent i 2018. Dette plasserer oss blant de mest lønnsomme finanskonsern i Norden. Konsernets langsiktige mål for egenkapitalavkastning er minimum 12 prosent. Faktorer som lønnsom utlånsvekst, moderate nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser, vekst i andre inntekter, gevinster fra finansielle investeringer, økt kostnadseffektivitet og fortsatt sterkt fokus på bærekraft skal bidra til at konsernet når dette målet også i 2020.

Arne Austreid
Administrerende direktør

A handwritten signature in blue ink that reads "Arne Austreid".

SpareBank 1 SR-Bank

Konsernet, strategien og målene

SpareBank 1 SR-Bank ASA skal være et finanskonsern for hele Sør-Norge. Et konsern som setter penger i arbeid og slik skaper lønnsomhet og verdier for våre kunder, eiere og samfunnet.

SpareBank 1 SR-Bank sin hensikt er å gi kraft til vekst og utvikling. Konsernet setter penger i arbeid og bidrar til at mennesker og bedrifter kan realisere sine prosjekter og ønsker. Konsernet ønsker å stimulere til opprettelse av flere arbeidsplasser og vekstkraftige bedrifter, og samtidig hensynta fremtidige generasjoner gjennom å drive konsernet sin virksomhet på en bærekraftig måte.

SpareBank 1 SR-Bank er det nest største norske finanskonsernet, og har en nasjonal distribusjon. Konsernet har fysisk tilstedeværelse i Rogaland, Vestland, Agder samt i Oslo og Viken. Hovedkontoret ligger i Stavanger, og Rogaland er det fylket der konsernet har sterkest posisjon. Ambisjonen er ytterligere lønnsom vekst også utenfor konsernets tradisjonelle markedsområder. I begynnelsen av 2018 etablerte konsernet et eget kontor i Oslo, og i 2020 planlegges åpning av to nye kontorer i Oslo-området. Satsingen utenfor Sør- og Vestlandet har gitt en utlånsvekst på 9 milliarder kroner i 2019. Den største andelen av bankens totale utlånsvekst skjer nå utenfor Rogaland fylke.

Forretningsområder

SpareBank 1 SR-Bank er et komplett finanshus som tilbyr både tradisjonelle banktjenester som lån, forsikring og spareprodukter, verdipapirhandel, regnskapstjenester og eiendomsmegler-tjenester for både person- og bedriftskunder.

Personmarked, bedriftsmarked og offentlig sektor er hovedsatsningsområder for konsernet. SpareBank 1 SR-Bank har over 300 000 kunder og passerte over 211 milliarder kroner i brutto utlån i 2019.

Datterselskapet FinStart Nordic ble opprettet i den hensikt å kunne utvide konsernets markedstilbud til å bli enda bedre og mer tilpasset kundenes behov, samt være i forkant med nye og innovative tjenester. FinStart Nordic har gjennomført åtte investeringer, og etablert et selskap på egenhånd.

I 2019 kjøpte SpareBank 1 SR-Bank start-up-selskapet Monner. Gjennom Monner skal SpareBank 1 SR-Bank bli en nasjonal bank for gründere. Monner skal framover levere et helhetlig kundetilbud rettet mot gründerbedrifter, samt produkter og tjenester for private investorer på Monners digitale plattform.

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom har en sterk markedsposisjon i Rogaland og har vekstambisjoner i alle fylkene på Sør- og Vestlandet. Selskapet leverer tjenester til både privat- og bedriftskunder.

SpareBank 1 Regnskapshuset SR leverer regnskapstjenester og rådgivning til bedriftskunder, og bidrar til et mer komplett kundetilbud. Selskapet utvidet sitt markedsområde i 2019 ved oppkjøp av Agder Økonomi og styrket slik konsernets posisjon på Sørlandet.

Datterselskapet SR-Forvaltning er leverandør av SR-Bank Fondene, og har som mål å bli det største fondsforvaltningsselskapet utenfor Oslo. I 2019 ble SR-Bank Fondene SpareBank 1 SR-Banks anbefalte fond og i løpet av det første året har fondskapitalen økt fra 3,307 milliarder kroner ved starten av 2019 til 4,841 milliarder kroner ved årets slutt. Antallet månedlige spareavtaler i fondene har økt fra under 1 000 til 4 900 det siste året.

Langsiktig tankesett i 180 år

Kundene har drevet SpareBank 1 SR-Bank framover siden 1839, og 29. november 2019 kunne konsernet markere 180 år med kontinuerlig virksomhet. SpareBank 1 SR-Bank har sitt største konkurransefortrinn gjennom å være en bank i grensesnittet mellom en forretningsbank og en sparebank med sine historiske røtter i mange lokale sparebanker. Medarbeidernes kunnskap og kjennskap om særtrekkene i de mange lokale markedsområdene, kombinert med SpareBank 1 SR-Banks kapasitet som aksjesparebank til å hente kapital oppleves som et konkurransefortrinn.

I 1976 ble Sparebanken Rogaland (SR-Bank) etablert som en sammenslutning av 22 lokale sparebanker. SpareBank 1 SR-Bank har siden den gang hatt en iboende trang til vekst geografisk, men også til å gå inn i nye bransjer og satse på innovasjon. Konsernet har gjennom historien vært med på oppturer og nedturer i norsk økonomi, og tatt lærdom av konjunktorenes svingninger. Gjennom diversifisering bransjemessig, geografisk og finansielt står konsernet godt rustet for årene som kommer.

Den største eieren i SpareBank 1 SR-Bank er Sparebankstiftelsen SR-Bank. Konsernet ble omdannet fra egenkapitalbevisbank til allmennaksjeselskap ("aksjesparebank") med virkning fra 1.1.2012. Samtidig ble Sparebankstiftelsen SR-Bank etablert. Stiftelsen har som formål å forvalte aksjene den ble tilført ved opprettelsen, og å utøve og opprettholde et betydelig, langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 SR-Bank. Stiftelsen kan disponere overskuddet i tråd med sparebanktradisjonen og dele ut gaver til allmenntilfelle formål i konsernets markedsområder.

SpareBank 1 SR-Bank har som mål å skape økonomiske resultater som gir en god og stabil avkastning på egenkapitalen, og en konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på SRBANK-aksjen for eierne.

Konsernet nyter godt av stordriftsfordeler. Gjennom SpareBank 1 Gruppen samarbeider konsernet med andre selvstendige norske banker om it-utvikling, digital tjenesteutvikling, markedsføring og innkjøp.

Makrotrender

Kravene til omstilling har fortsatt de siste årene. For SpareBank 1 SR-Bank er endret kundeatferd en av de viktigste driverne for omstilling og nyskaping. Den siste tiden har de største endringene i virksomheten vært knyttet til digitalisering, men nå opplever konsernet at bærekraft også er blitt en ny og viktig driver for endring.

Samtidig opplever konsernet at bedriftskunder særlig innen petroleum- og eksportindustri preges av vekst og optimisme. Konsernet ønsker å bidra til at bedriftene benytter de gode

tidene til omstilling og diversifisering av virksomhetene sine. Innenfor bankmarkedet er det økt konkurranse og marginpress, i tillegg til stadig strengere regulatoriske krav som konsernet må forholde seg til.

Bærekraft som satsingsområde

SpareBank 1 SR-Bank skal ha et aktivt forhold til bærekraft i hele virksomheten. Styret vedtok i 2019 en bærekraftstrategi som allerede revideres. Konsernet beveger seg mot målet om å være blant topp 30% av selskapene på Oslo Børs innenfor bærekraftsområdet. Vurderinger gjort av eksterne parter viser at konsernet allerede presterer bra innen området ESG (bærekraft), med en ESG-rating på 77 som klassifiserer oss som en "Outperformer". I 2019 har konsernet også lansert sin første grønne boligkredittobligasjon.

Våre strategiske mål

En relasjonsbank for Sør-Norge

Konsernets overordnede mål er lønnsom vekst gjennom å ta en tydeligere posisjon i Sør-Norge og gjennom å være en framtidsrettet relasjonsbank. En større geografisk spredning av virksomheten gjør konsernet mindre sårbar for svingninger i lokale markeder.

Satser på kombinasjonen av teknologi og mennesker

SpareBank 1 SR-Bank sin strategi er å kombinere teknologi og mennesker. Med kompetente medarbeidere med sterke evner til å bygge kunderelasjoner har vi potensial for å bli en bank for enda flere ved hjelp av digitale verktøy. Konsernets medarbeidere er en sentral driver for vekst og lønnsomhet

i kombinasjon med gode digitale løsninger og intelligent beslutningsstøtte.

SpareBank 1 SR-Bank er kontinuerlig i endring for å effektivisere og tilpasse organisasjonsstrukturen etter kundenes adferd. For å realisere målene må konsernets medarbeidere evne å omstille sin kompetanse i takt med stadige endringer og fornying av forretningsmodellen. Dette krever at alle medarbeidere i konsernet oppdaterer sin kunnskap og raskt tar i bruk nye løsninger. Organisasjonen skal være effektiv og veldrevet og kjennetegnes av å være fremtidsrettet og dynamisk.

Kundetilbud

Kunders oppfatning av SpareBank 1 SR-Bank dannes i alle kontaktpunkter og møter med konsernet, og er med på å bygge merkevaren SpareBank 1 SR-Bank. Målet for all kundekontakt er positive opplevelser. Gjennom å ta vare på eksisterende kunder og samtidig jobbe aktivt med rekruttering av nye langsiktige kunderelasjoner skapes lønnsom kundevekst. Dette fordrer at organisasjonen har en «kunden kommer først-mentalitet» i alle ledd.

Et virkemiddel i kampen om kunderelasjonen er konsernets samlede kundetilbud. Strategisk eierskap i datterselskapene gir i tillegg til ren finansiell verdi, mulighet for å berike forretningsmodellen og styrke konsernets samlede konkurransekraft.

Konsernet ser det som sitt samfunnsansvar å vise kundene hvordan penger virker i samfunnet, og forberede dem på utviklingen framover. Gjennom god rådgiving og annen kommunikasjon skal konsernet bidra til at kunder tar gode valg for å sikre en trygg økonomisk framtid. Konsernet har 33 bankkontor, og planlegger åpning av to nye kontorer i Oslo i 2020. Gjennom selvbetjente kanaler, og at kundene kan ta kontakt på kontor, telefon, chat og Facebook er konsernet alltid tilgjengelig for kunden. Svartiden på kundeforhold på telefon er forkortet med 50 sekunder det siste året som følge av forbedrede prosesser og systemer. Gjennom SpareBank 1 Utviklings innovasjonsarbeid får kundene stadig flere muligheter på bankens digitale flater

I 2019 har konsernet både innenfor bedriftsmarkedet og personmarkedet fortsatt arbeidet med å effektivisere og

optimalisere eksisterende forretningsmodell, særskilt ved å forenkle og automatisere kunde- og arbeidsprosesser. Arbeider med å digitalisere kredittprosesser og etablering av nye kundeforhold pågår kontinuerlig. I 2019 skjer 55 % av salget av produkter til personmarkeds kunder digitalt og over 1 300 nye selskaper har brukt bankens løsning «Starte bedrift» for å opprette et nytt selskap. Bankens chatbot Banki har besvart 250 000 kundeforhold fra personkunder og 28 % av disse henvendelsene har blitt videreført til en rådgiver. Banki har totalt hatt 70 000 chatter med bedriftskunder, 29 % av disse har blitt overført til en bedriftsrådgiver.

Lønnsomhet

SpareBank 1 SR-Bank vil ha fokus på lønnsom kundevekst i 2020. Konsernet vil jobbe strategisk med kostnadseffektivitet og konsernets mål er å ha topp 50 % EK-avkastning og kostnadsprosent i en nordisk benchmark blant sammenlignbare finanskonsern. Målet skal oppnås ved å øke inntekter fra lønnsom utlånsvekst og tydelig vekst i andre inntekter.

Det settes tydelig krav til utlånsvirksomhet innenfor bedriftsmarkedet. Virksomheter som finansieres skal ha et langsiktig perspektiv og konsernet skal ha god kjennskap til eiere og ledelse i bedriften. Finansiering knyttet til shipping og offshore håndteres av et sentralt kompetansemiljø.

SpareBank 1 SR-Bank skaper verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet bruker derfor betydelige ressurser på å videreutvikle risikostyringssystemer, prosesser og kompetanse i tråd med ledende internasjonal praksis.

Innovasjon og utvikling/diversifisering

SpareBank 1 SR-Bank eksperimenterer, og tester ut nye tjenester for å nå ut til nye og eksisterende kunder. Konsernet skaper synergier som vil komme kunder og samfunnet til nytte i form av nye produkter, kompetanse, tilgang på kapital og ideer. Dette gjøres gjennom et økosystem av intern satsing på innovasjon og utvikling sammen med gründervirksomheter og investeringer i nye selskaper.

Gjennom Gründerhub er SpareBank 1 SR-Bank med på å bygge opp start-up-selskaper, og gjennom Finstart Nordic investeres og videreutvikles selskaper som er særlig interessante for konsernet.

Fundamentet

Finanskonsernet SpareBank 1 SR-Bank

Heleide datterselskaper

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS

Omsetning av boliger og næringsseiendom

SR-Forvaltning AS

Fondsforvaltning og aktiv forvaltning

SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS

Regnskap og rådgivning

SR-Boligkreditt AS

Kredittforetak – utsteder av OMF (boliglån)

FinStart Nordic AS

Oppstartsfabrikk for nye idéer

Monner AS

Digital låneplattform for småbedrifter

Deleide selskaper

SpareBank 1 Gruppen AS

Holdingselskap for produkt-selskaper i SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1 Boligkreditt AS

Kredittforetak – utsteder av OMF (boliglån)

SpareBank 1 Kredittkort AS

Kredittkortselskap lokalisert i Trondheim

BN Bank ASA

Forretningsbank lokalisert i Oslo og Trondheim

SpareBank 1 Nærings- kreditt AS

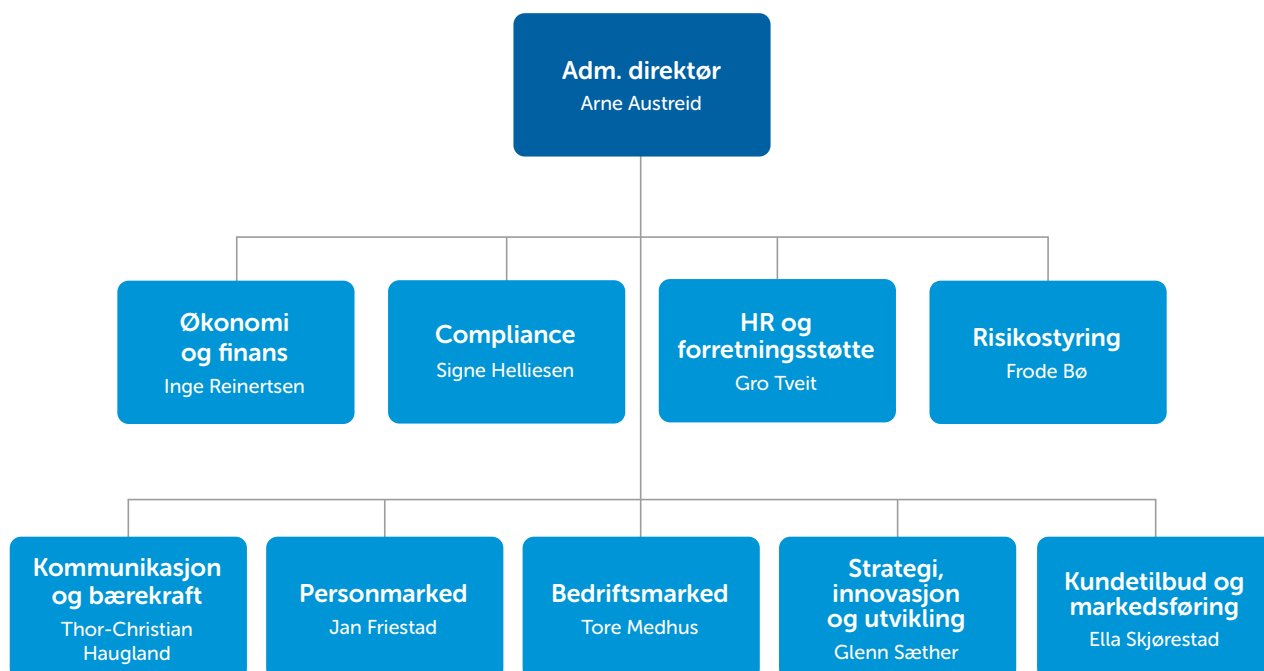
Kredittforetak – utsteder av OMF (næringsseiendomslån)

SpareBank 1 Betaling AS*

Selskapet bak betalings-løsning på mobil.
*Eier 22,32 % i Vipps AS.

Organisering

Medarbeiderne

SpareBank 1 SR-Bank sin visjon er «kundens førstevalg». Det setter krav til at medarbeiderne evner å ta kundens perspektiv.

Medarbeidere og ledere som presterer på sitt beste er avgjørende for å skape merverdi for kundene direkte og for eierne indirekte. Med stadig raskere teknologisk utvikling og endring i kundeferd, kreves det kontinuerlig ny kompetanse og utvikling av eksisterende medarbeidere for å oppnå konsernets målsettinger.

SpareBank 1 SR-Bank sin visjon er «kundens førstevalg». Det setter krav til at medarbeiderne evner å ta kundens perspektiv. Det krever at medarbeiderne er genuint opptatt av kunden, markedet, bransjene våre kunder opererer i og hvilke forbrukertrender som påvirker kundens relasjon til konsernet. Det siste året har ledelsen gjort flere endringer i fellesskap med de ansatte for å tilpasse forretningsdriften dagens og framtidens kundeferd.

Rekruttering av kompetanse

Ved utgangen av 2019 hadde konsernet 1 352 årsverk, hvorav 1 260 fast ansatte. Det har i 2019 vært en økning på 101 årsverk i konsernet med bakgrunn blant annet oppkjøp i Regnskapshuset SR, Monner og Beaufort.

Konsernet opplever at det er et godt marked for rekruttering, og at SpareBank 1 SR-Bank er en attraktiv arbeidsplass.

Endring og kompetanse

Medarbeidere må dyrkes og utvikles for å være på sitt beste. Da trengs det god næring i form av opplæring og kompetanseheving i regi av konsernet. Det jobbes systematisk med å heve medarbeidernes kompetanse, inklusiv å gjennomføre ulike bransjespesifikke sertifiseringer.

Gjennom den årlige mål- og utviklingssamtalen legges tydelige forventninger til leveranse og resultat. 60 % av alle faste ansatte i SR-Bank, SR-Forvaltning og EiendomsMegler 1 SR-Bank gjennomførte medarbeidersamtale i 2019. Fordelingen på kvinnelige og mannlige medarbeidere var henholdsvis 61% og 59%.

Konsernet gir gode muligheter for karriereutvikling langs både kunde-, fag- og ledervei. Det satses på kontinuerlig kompetanseutvikling i hele konsernet hvor vi kombinerer strukturert opplæring og kurs med trening og individuell

utvikling i jobbhverdagen. Lederne har et spesielt ansvar for å lede til resultat, lede og implementere endringer og medarbeiderutvikling.

Arbeidsmiljø

Hele 89 % av medarbeiderne i konsernet har svart på årets organisasjonsundersøkelse, og resultatene viser en høy grad av trivsel. Konsernet har engasjerte medarbeidere med et godt fellesskap, og det scores høyt på opplevd gjennomføringsevne og ansvar. Tilliten til lederne i konsernet er høy. Hensikten med organisasjonsundersøkelsen er å ta pulsen på organisasjonen og få innsikt i konsernets fortrinn og forbedringsområder. Organisasjonsundersøkelsen fungerer som et felles rammeverk for å diskutere hvordan medarbeiderne opplever arbeidshverdagens ulike dimensjoner.

HMS

Det jobbes systematisk med Helse- Miljø og Sikkerhetsarbeid i konsernet, primært gjennom samarbeid mellom Hovedverneombudet, HMS-ansvarlig og linjeledelsen. Det er foretatt en samsvarsvurdering og iverksatt nødvendige tiltak for å sikre etterlevelse av regulatoriske HMS-krav. Konsernets utvalg for Inkluderende arbeidsliv (IA-utvalget) har i 2019 hatt et sterkt fokus på hvordan konsernet kan jobbe forebyggende for å øke friskhetsgraden. Det er satt i verk en rekke tiltak, spesielt rettet mot reduksjon av langtidssykefraværet. I tillegg arbeides det for å stimulere til gradert sykemelding og fokus på restarbeidsevne i sykemeldingsperioder. Gjennomsnittlig friskhetsgrad i 2019 var på 96,5 prosent.

Konsernets livsfasepolitikk legger til rette for at ansatte skal kunne være i jobb gjennom hele yrkeslivet, og at forholdene legges til rette gjennom ulike livsfaser. Dette gjelder for eksempel for medarbeidere i småbarnsperioden og at medarbeidere ivaretas dersom de opplever en livskrise. Den stimulerer også konsernets seniorer, som er motivert for å følge utviklingen til konsernet, til å stå lengre i arbeidslivet. Gjennomsnittlig avgangsalder i 2019 var 64 år som er en nedgang på 0,4 år fra 2018.

Likestilling og mangfold

Likestilling er ett av tre prioriterte bærekraftsmål i SpareBank1 SR-Bank.

I 2019 er det utarbeidet og vedtatt «Retningslinjer for mangfold og likestilling». Der står det blant annet; Alle medarbeidere skal ha like muligheter til lønn- og karriereutvikling uavhengig av alder, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion, legning, livssyn eller funksjonsevne. Konsernet

skal aktivt stimulere til likestilte karrieremuligheter for begge kjønn inn mot ledende- og tunge fagstillinger.

SpareBank1 SR-Bank har som mål å bedre kjønnsbalansen på de tre øverste ledernivåene med målsetning om 50% kjønnsbalanse om ti år pr. forretningsområde, 35% om tre år og 40% om fem år. Konsernet vil derfor sikre kjønnsbalanse i rekrutteringspool og sluttkandidatlistene til lederstillinger og talentutviklings- og mobilitetsprogram i konsernet. SpareBank 1 SR-Bank vil aktivt identifisere fremtidige lederkandidater fra begge kjønn, og iverksette utviklingsplaner og mentor/sponsorprogram.

Konsernet har også som mål å sikre lik lønn for likt arbeid og lik prestasjon uavhengig av kjønn. I 2019 satte vi av en like-lønnsnett på kr. 500.000 for å utjevne lønnsforskjeller som kan forklares ut fra kjønn. Vi ser at like-lønnsnetten har hatt positiv effekt for de autoriserte finansielle rådgivere som var den prioriterte målgruppen.

Alle medarbeidere som går ut i fødselspermisjon har krav på lønsvurdering i forkant eller under permisjon. I tillegg gir vi ett ekstra lønnstrinn til medarbeidere som har vært i foreldrepermisjon lengre enn 5 måneder når de kommer tilbake i jobb. Konsernet har hevet nivået på minstelønn på ulike stillingsnivå

i 2019 og denne endringen har i større grad berørt kvinnelige medarbeidere.

Konsernet har de siste årene satt fokus på likestilling og mangfold blant annet gjennom å nedsette et likestillings- og mangfoldsutvalg. I 2020 vil det iverksettes tiltak for å nå målet om økt kjønnsbalanse og likelønn.

Alle medarbeidere skal ha like muligheter til lønn- og karriereutvikling uavhengig av alder, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion, legning, livssyn eller funksjonsevne.

	2018		2019	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Likestilling og mangfold				
Antall årsverk totalt	929	1 251	984	1 352
Kvinneandel	54 %	53 %	54 %	54 %
Mannsandel	46 %	47 %	46 %	46 %
Ansatte under 30 år	8 %	10 %	8 %	9 %
Ansatte 30-50 år	52 %	54 %	52 %	55 %
Ansatte over 50 år	40 %	36 %	39 %	36 %
Deltidsansatte kvinner	7,6 %	8,0 %	7,4 %	8,0 %
Deltidsansatte menn	1,5 %	1,5 %	1,1 %	1,1 %
Andel kvinner fordelt på stillingsnivå				
Ledernivå 1	0 %	0 %	0 %	0 %
Ledernivå 2 og 3	29 %	28 %	37 %	35 %
Ledernivå 4	49 %	46 %	42 %	40 %
Ledere under 30 år	1 %	1 %	1 %	1 %
Ledere 30-50 år	58 %	64 %	57 %	57 %
Ledere over 50 år	41 %	36 %	42 %	42 %
Andel kvinner i styret	50 %	50 %	50 %	50 %
Styremedlem under 30 år	0 %	0 %	0 %	0 %
Styremedlem 30-50 år	25 %	25 %	25 %	25 %
Styremedlem over 50 år	75 %	75 %	75 %	75 %
Gjennomsnittslønn				
Kvinner	605 106	582 241	652 729	599 017
Menn	777 426	738 723	820 012	779 064
Kvinner lønn i forhold til menn etter stillingsnivå				
Ledernivå 1	-	-	-	-
Ledernivå 2 og 3	77 %	76 %	78 %	77 %
Ledernivå 4	90 %	89 %	92 %	91 %
Uttak av foreldrepermisjon, gjennomsnittlig antall uker				
Kvinner	36,0	37,0	37,0	37,0
Menn	9,0	9,0	13,0	13,0
Sykefravær				
Totalt	4,65 %	4,37 %	3,78 %	3,50 %
Kvinner	6,50 %	6,49 %	5,41 %	5,25 %
Menn	2,78 %	2,32 %	1,98 %	1,63 %
Fravær pga syke barn (dagsverk)				
Kvinner	361,5	400,3	292,3	364,9
Menn	142,1	162,5	167,2	173,2

Ledernivå 1 tilsvarer administrerende direktør, ledernivå 2 er konsernledelsen og ledernivå 3 er divisjonsledergruppene. Regnskapshuset SR og Monner AS er ikke med i tallgrunnlaget.

Samarbeid arbeidstakerorganisasjonene – vernetjenesten

Konsernet har et konstruktivt samarbeid med både arbeidstakerorganisasjonene og vernetjenesten. De bidrar fra hvert sitt ståsted på en hensiktsmessig måte for at konsernet skal nå sine mål.

Godtgjørelser til ansatte

Konsernets strategi er å ha en konkurransedyktig belønningsmodell slik at konsernet tiltrekker seg fremtidens kompetanse og beholder dyktige ansatte. Konsernets belønningsmodell består av tre elementer, fastlønn, variabel lønn og andre ansettsgoder. Den variable godtgjørelsesordning skal stimulere til ekstraordinære prestasjoner og resultater, og er utformet i tråd med konsernets strategier, forretningsmessige mål og verdier.

Forretningsområder

Personmarkedet

SpareBank 1 SR-Bank er ledende på personmarkedet på Sør- og Vestlandet med 348 000 personkunder over 13 år. I tillegg ble det åpnet kontor for å betjene kunder i Oslo i løpet av 2018.

Markedsandelen på Sør- og Vestlandet var om lag 20 prosent ved utgangen av 2019. I tillegg til personkunder betjener divisjonen 9 400 næringsdrivende- og landbrukskunder samt 3 500 lag og foreninger.

Et samlet tilbud av gode digitale tjenester, et moderne kundesenter og et godt utbygd kontornettverk gir kundene rask og enkel tilgang til finansielle tjenester og kompetanse i alle kanaler.

Bedriftsmarkedet

Bedriftsmarkedet har 17 700 bedriftskunder fordelt på fem regionale forretningsenheter, samt to spesialavdelinger innen energi og maritim og offentlig sektor.

SpareBank 1 SR-Bank er en totalleverandør av finansielle produkter og tjenester til bedrifter, og en satsing som komplementerer kundetilbudet er en spesialistavdeling innen internasjonal cash management (ICM). Det arbeides kontinuerlig med å få på plass flere digitale salgs- og selvbetjeningsløsninger for bedriftskunder.

Kapitalmarkedet

SpareBank 1 SR-Bank Markets er regionens ledende verdipapirforetak.

Virksomheten omfatter kunde- og egenhandel med renter og valuta, rådgivning og tilrettelegging av fremmed- og egenkapitalfinansiering samt verdipapiradministrative tjenester. Kundeaktiviteter i samarbeid med konsernet sine øvrige forretningsområder skal være hovedvirksomheten og bidra til å kombinere spesialistkompetanse med lokal kunnskap og forståelse.

Strategi, innovasjon og utvikling

Under forretningsområdet strategi, innovasjon og utvikling er konsernets strategi og IT-utviklingsarbeid samlet.

Dette for å gi større kraft og økt oppmerksomhet mot alt utviklingsarbeid i konsernet framover. Forretningsområdet har også resultatansvar for SpareBank 1 SR-Banks innovasjons-satsing FinStart Nordic. Selskapet er etablert som et heleid

datterselskap og skal drives som en kombinasjon av venture- og oppstartsselskap.

Kundetilbud og markedsføring

Forretningsområdet har ansvar for utvikling av konsernets merkevare og kundereiser inkludert økosystemet rundt kunden og konsernets verdikjede. Området har ansvar for utvikling av konsernets produkter, tjenester, kanaler, markedsføring og CRM-aktiviteter.

DATTERSELSKAP

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS er den ledende eiendomsmegleren i konsernets markedsområde, og det største selskapet i den nasjonale EiendomsMegler 1-kjeden. Forretningsvirksomheten består av næringsmegling, formidling av fritidsboliger, nybygg og brukte boliger.

SR-Forvaltning AS

SR-Forvaltning AS har konsesjon for forvaltning av verdipapirfond og til å drive aktiv forvaltning. SR-Forvaltning utvidet høsten 2018 virksomheten ved å etablere flere nye verdipapirfond. Selskapet forvalter ved inngangen til 2020 åtte verdipapirfond, herav tre aksjefond, to obligasjonsfond og tre kombinasjonsfond. SR-Forvaltning forvalter i tillegg diskresjonære porteføljer for SpareBank 1 SR-Bank ASA sin pensjonskasse, samt for eksterne kunder under diskresjonære mandat. Den eksterne kundebasen består av pensjonskasser, offentlige og private virksomheter, samt formuende privatpersoner. Selskapet har siden oppstarten i 1999 gitt god langsiktig risikostyrt avkastning for sine kunder, både absolutt og relativt.

SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS

Selskapet ble etablert i 1. kvartal 2015 og har siden oppstarten vokst fra 0 til nærmere over 125 mill kroner i omsetning. Selskapet har ved inngangen til 2020 sju kontorer, tre i Rogaland, tre i Bergen og et Grimstad, som totalt betjener om lag 2 600 kunder. Selskapet har siden oppstarten fått en solid markedsposisjon i Rogaland, Vestland og Agder innen regnskapstjenester, og opplever en god tilførsel av nye kunder med behov for moderne og effektiv regnskapsførsel. Forretningsområder innen rådgivning og lønn/HR er også i vekst, på dette området opplever selskapet at det er god etterspørsel i markedet.

SR-Boligkreditt AS

SR-Boligkreditt AS er et heleid datterselskap og ble etablert i 2. kvartal 2015. Selskapets formål er å kjøpe boliglån av SpareBank 1 SR-Bank og så finansiere dette ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Gjennom SR-Boligkreditt AS kan SpareBank 1 SR-Bank diversifisere og optimalisere sin funding. Moody's har gitt sin beste rating, Aaa til SR-Boligkreditt AS.

FinStart Nordic AS

Selskapet ble formelt etablert 1. januar 2018 og er en oppstartsfabrikk for nye idéer. FinStart Nordic skal bidra til å utvikle et enda bedre kundetilbud gjennom utvikling av finansielle tjenester, kombinert med en finansiell oppside. FinStart Nordic har gjennomført åtte investeringer, og etablert et selskap på egenhånd.

Monner AS

Selskapet er et betalingsforetak og en registrert låneformidler. Lån formidles fra private investorer (personer og aksjeselskap) direkte til små og mellomstore norske aksjeselskap via en egenutviklet digital plattform. Den 1. juli 2019 kjøpte SpareBank 1 SR-Bank ASA 100 prosent av aksjene i Monner AS.

DELEIDE SELSKAP

SpareBank 1 Gruppen AS

SpareBank 1 Gruppen AS eies av:

- SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 prosent)
- SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 prosent)
- SpareBank 1 SMN (19,5 prosent)
- SpareBank 1 Østlandet (12,4 prosent)
- Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 prosent)
- Landsorganisasjonen (LO) og tilknyttede fagforbund (9,6 prosent).

SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 prosent av aksjene i:

- SpareBank 1 Forsikring AS
- ODIN Forvaltning AS
- Conecto AS
- SpareBank 1 Factoring AS
- Mohdi Finans AS
- SpareBank 1 Spleis AS
- Fremtind Forsikring AS (65 prosent)
- LO Favør AS (51 prosent)

SpareBank 1 Utvikling DA

SpareBank 1 Utvikling DA er ansvarlig for samarbeidsprosesser og leveranse av tjenester til SpareBank 1-alliansen og utvikler

og leverer blant annet felles IT/mobilløsninger, merkevare- og markedsføringskonsepter, forretningskonsepter, produkter og tjenester, kompetanse, analyser, prosesser, beste-praksis-løsninger og innkjøp. SpareBank 1 SR-Bank sin eierandel i SpareBank 1 Banksamarbeidet var ved utgangen av 2019 på 18,0 %.

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA utgjør det som kalles Alliansesamarbeidet.

SpareBank 1-alliansens banker og LO har, for øvrig, direkte eierandeler i følgende selskaper:

- BN Bank ASA
- SpareBank 1 Boligkreditt AS
- SpareBank 1 Kredittkort AS
- SpareBank 1 Næringskreditt AS
- SpareBank 1 Markets AS
- SpareBank 1 Betaling AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS har konsesjoner som kredittforetak og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i henholdsvis boliglåns- og nærings-eiendomsporteføljer kjøpt av eierbankene. Selskapene eies av banker i SpareBank 1-alliansen og bidrar til å sikre eierbankene tilgang til stabil og langsiktig finansiering til konkurranse-dyktige priser.

SpareBank 1 Boligkreditt AS hadde ved utgangen av 2019 et samlet utlånsvolum på 191,3 mrd kroner, hvorav 4,2 mrd kroner var boliglån kjøpt fra SpareBank 1 SR-Bank. Bankens eierandel i selskapet var 2,2 prosent og oppdateres årlig i samsvar med andel solgt volum ved hvert årsskifte.

SpareBank 1 Næringskreditt AS hadde ved utgangen av 2019 et samlet utlånsvolum på 10,3 mrd kroner. SpareBank 1 SR-Bank ASA hadde pr utgangen av 2019 ikke solgt noen lån til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Bankens eierandel i selskapet var 15,6 prosent ved utgangen av 2019.

BN Bank ASA

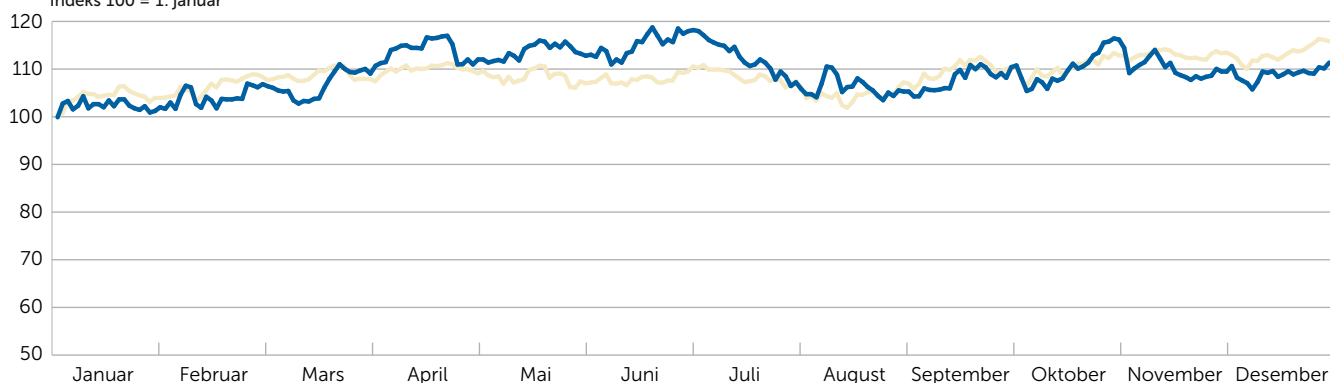
SpareBank 1 SR-Bank og de andre sparebankene i SpareBank 1-alliansen kjøpte Glitnir Bank ASA i 4. kvartal 2008. Navnet ble siden endret til BN Bank ASA. SpareBank 1 SR-Bank eier 35,0 prosent av aksjene.

SR-Bank-aksjen

Relativ aksjekursutvikling 2019

Indeks 100 = 1. januar

■ SRBANK ■ OSEBX

Fakta om aksjen

SpareBank 1 SR-Bank ASA ble omdannet fra egenkapitalbevisbank til aksjesparebank den 1. januar 2012. (Tidligere egenkapitalbevisiere mottok én aksje som vederlag for hvert egenkapitalbevis de eide på omdanningstidspunktet.)

Aksjekapitalen er 6 393 777 050 kroner fordelt på 255 751 082 aksjer, hver pålydende 25 kroner.

Tickerkoden på Oslo Børs er «SRBANK». «SRBANK» inngår i Oslo Børs hovedindeks OSEBX, OSEAX All-share indeks og sektorindeks OSE40 Financials/OSE4010 Banks. Likviditetssegment er Match. I tillegg inngår SRBANK i "MSCI Global Small Cap index".

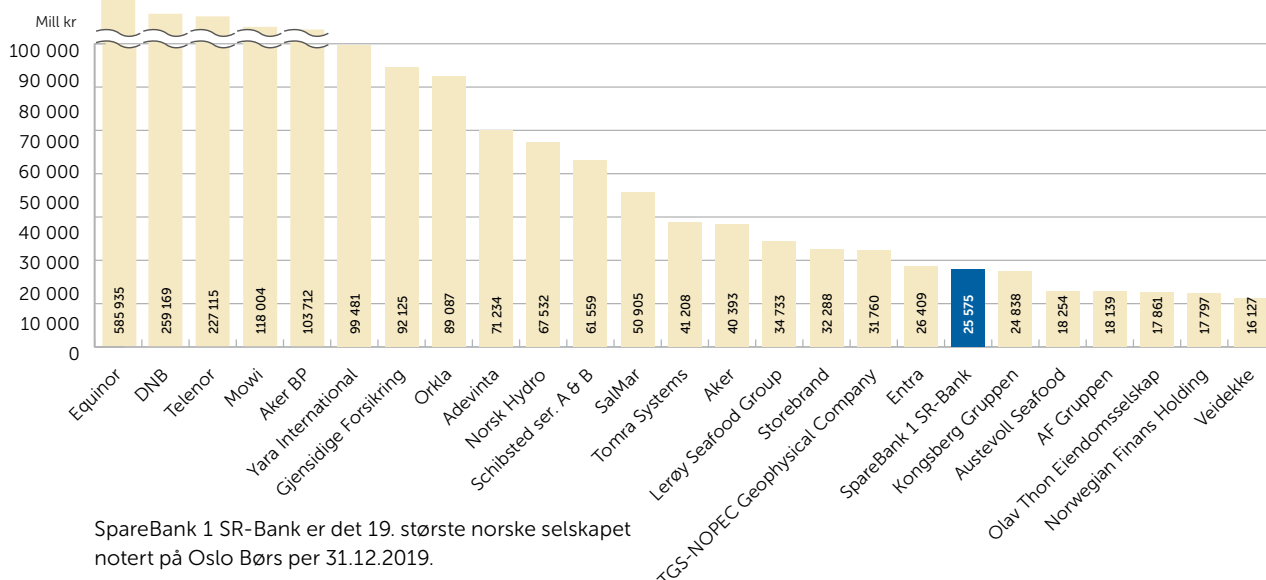
Fakta om Sparebankstiftelsen SR-Bank

Som en følge av omdanningen ble Sparebankstiftelsen SR-Bank etablert. Stiftelsens formål er å forvalte aksjene den ble tilført ved opprettelsen og å utøve og opprettholde et betydelig, langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 SR-Bank ASA. Eierskapet skal utøves i samsvar med alminnelige aksepterte eierstyringsprinsipper, og innenfor de rammer og retningslinjer generalforsamlingen har fastsatt. Eierskapet skal minst utgjøre 25 prosent av utstedte aksjer.

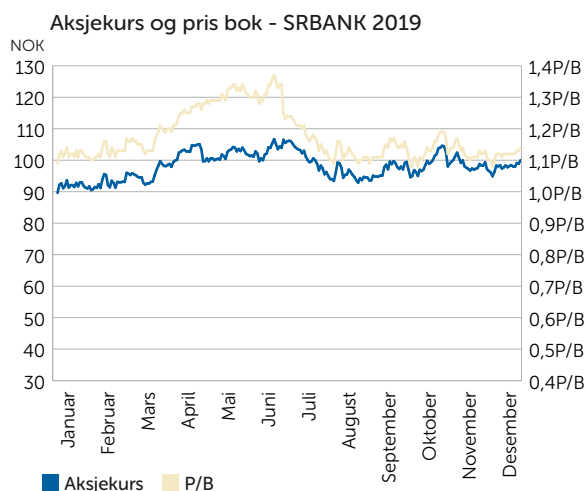
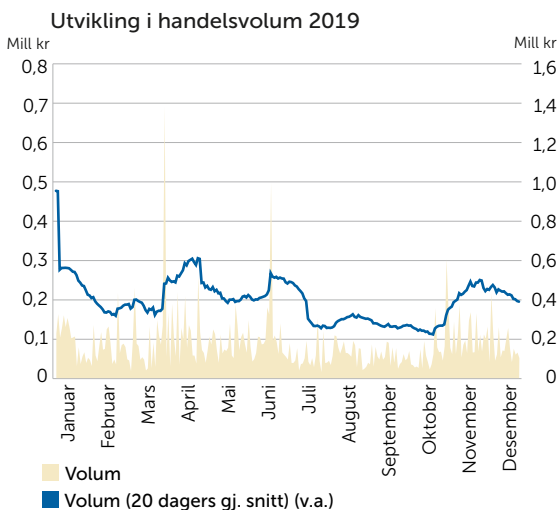
Stiftelsen kan disponere av overskuddet og i tråd med sparebanktradisjoner dele ut gaver til allmenntilgitt formål i regionene Agder, Rogaland og Vestland.

Pr. 31.12.2019 eier stiftelsen 72 419 305 aksjer, tilsvarende 28,3 prosent av utstedte aksjer.

Største norske selskaper etter markedsverdi

SpareBank 1 SR-Bank er det 19. største norske selskapet notert på Oslo Børs per 31.12.2019.

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SR-Bank ASA har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital og slik skape verdier for eierne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på aksjene.

Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at om lag halvparten av årets resultat etter skatt utdeles som utbytte.

Markedsverdi:

25,6 mrd. kroner

Største eier:

Sparebankstiftelsen SR-Bank

Morbankresultatet ble 2 778 mill kroner, tilsvarende 10,87 kroner pr aksje. Konsernresultat per aksje ble 12,22 kroner. I tråd med SpareBank 1 SR-Bank sin utbyttepolitikk er ulike forhold hensyntatt i utbyttevurderingen, herunder særlig vekt på soliditet og kjernekapitaldekning. Kravene, slik de nå er kjent, tilsier at konsernet må ha en ren kjernekapitaldekning på 15,1 prosent, inkludert management buffer på 0,9 prosentpoeng. Ved økning i systemrisikobuffer den 31.12.2020, vil mål til ny ren kjernekapital kunne bli 16,7 prosent, inkludert en management-buffer på 1,0 prosentpoeng.

Styret foreslår i 2019 et utbytte på 5,50 kroner pr aksje. Dette tilsvarer en utbytteprosent på ca. 45,0 prosent av konsernresultatet pr aksje.

Investorpolitikk

SpareBank 1 SR-Bank ASA legger betydelig vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om konsernets utvikling og resultater skal skape tillit i investormarkedet. Informasjon til markedet formidles i all hovedsak gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, hjemmesider på internett, pressemeldinger og regnskapsrapporter. Det avholdes også regelmessig presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, ratingselskaper, långivere og investorer.

Det er i SpareBank 1 SR-Bank AS sin interesse at det publiseres løpende finansanalyser av høyest mulig kvalitet. Alle analytikere uavhengig av anbefaling og syn på bankens aksjer behandles til enhver tid likt. Ved utgangen av 2019 var det 12 meglerhus med offisiell dekning av SRBANK aksjen. Kontaktinformasjon til disse finnes til enhver tid oppdatert på www.sr-bank.no/ir.

Informasjonsadresser

SpareBank 1 SR-Bank distribuerer informasjon til markedet via internett på adressen www.sr-bank.no.

Andre linker til finansinformasjon: www.ose.no (Oslo Børs)

Finanskalender for 2019

Generalforsamling	23.04.2020
Ex utbytte dato:	24.04.2020
1. kvartal:	07.05.2020
2. kvartal:	06.08.2020
3. kvartal:	29.10.2020
4. kvartal:	04.02.2021

Effektiv avkastning 2019:

17,2 prosent

Utbytte 2019:

5,50 per aksje

Eierforhold

SpareBank 1 SR-Bank ASA har som mål at det skal være god likviditet i aksjen og å oppnå en god spredning av eiere som representerer kunder, regionale investorer, samt norske og utenlandske investorer.

Kursen økte i 2019 fra 89,20 kroner til 100,00 kroner. Hensyntatt utbetalt utbytte på 4,50 kroner tilsvarte dette en effektiv avkastning på 17,2 prosent. Hovedindeksen på Oslo Børs steg 16,5 prosent i samme periode.

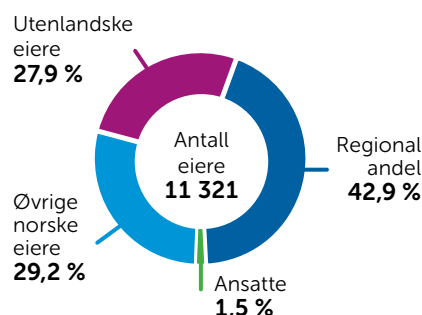
Det var 11 321 (10 804) eiere av SRBANK aksjer ved utgangen av 2019. Andelen eid av selskap og personer i utlandet var 27,9 prosent, og andelen eid av selskap og personer hjemmehørende i Rogaland, Agder og Vestland var 42,9 prosent. De 20 største eierne eide til sammen 58,4 prosent. Bankens egenbeholdning utgjorde 91 311 aksjer. Ansatte i konsernet eide 1,5 prosent av aksjene ved utgangen av året.

Kredittrating

SpareBank 1 SR-Bank ASA er ratet med karakter A1 og A- for den langsiktige ratingen og P-1 og F2 for den kortsiktige ratingen fra henholdsvis Moody's Investor Services og Fitch Ratings.

Følgende oversikt viser de 20 største eierne pr 31.12.2019:

20 største eiere pr. 31.12.2019	Antall aksjer	Andel %
1 Sparebankstiftelsen SR-Bank	72 419 305	28,3%
2 Folketrygdfondet	19 650 845	7,7%
3 State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	14 306 844	5,6%
4 SpareBank 1-stiftinga Kvinnherad	6 226 583	2,4%
5 Vpf Nordea Norge Verdi	3 873 936	1,5%
6 Danske Invest Norske Instit. II	3 843 345	1,5%
7 Odin Norge	3 241 248	1,3%
8 JPMorgan Chase Bank N.A., U.S.A.	2 898 345	1,1%
9 Morgan Stanley & Co Int, U.K.	2 699 201	1,1%
10 Pareto Aksje Norge	2 406 025	0,9%
11 Clipper AS	2 211 000	0,9%
12 Verdipapirfondet Alfred Berg Gambak	1 991 707	0,8%
13 KLP Aksjenorge Indeks	1 874 547	0,7%
14 Arctic Funds plc, Irland	1 794 087	0,7%
15 Verdipapirfondet DNB Norge	1 750 049	0,7%
16 Verdipapirfondet Alfred Berg Norge	1 741 511	0,7%
17 State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	1 703 706	0,7%
18 Westco AS	1 701 687	0,7%
19 Forsvarets Personellservice	1 599 656	0,6%
20 Danske Invest Norske Aksjer Inst.	1 596 703	0,6%
Sum 20 største	149 530 330	58,5%

Nøkkel tall	2019	2018	2017	2016	2015
Børskurs 31.12, kroner	100,00	89,20	87,00	60,75	39,30
Utbytte pr aksje, kroner	5,50	4,50	4,25	2,25	1,50
Direkte avkastning ¹⁾	5,5 %	5,0 %	4,9 %	3,7 %	3,8 %
Effektiv avkastning ²⁾	17,2 %	7,4 %	46,9 %	58,4 %	-21,3 %
Bokført egenkapital pr aksje, kroner ³⁾	89,90 %	82,27	77,24	71,54	66,14
Resultat pr aksje, kroner	12,22	8,98	8,16	6,87	6,83
Utdelingsforhold, netto ⁴⁾	45 %	50 %	52 %	33 %	22 %
Antall utstedte aksjer 31.12	255 751 082	255 751 082	255 751 082	255 751 082	255 751 082
Beholdning av egne aksjer 31.12	91 311	85 206	206 757	108 983	25 398
Antall utestående aksjer 31.12	255 659 771	255 665 876	255 544 325	255 642 099	255 725 684

¹⁾ Utbytte i prosent av børskurs ved årets slutt

²⁾ Kursstigning gjennom året pluss utbetalt utbytte i prosent av børskurs ved årets begynnelse

³⁾ Egenkapital dividert på antall utestående aksjer

⁴⁾ Utbytte i prosent av konsernresultatet etter skatt

Bærekraft

SLIK STYRES BÆREKRAFT I SPAREBANK 1 SR-BANK

SpareBank 1 SR-Bank er en ansvarlig samfunnsaktør

SpareBank 1 SR-Bank har fra opprettelsen av Egersund Sparebank i 1839 jobbet etter en langsiktig og bærekraftig filosofi. Bærekraft er fortsatt en sentral del av konsernets overordnede strategi godt integrert i alle deler av konsernets virksomhet. SpareBank 1 SR-Bank har tatt et aktivt standpunkt til bærekraft og valgt å ta et spesielt ansvar for klima- og miljøutfordringene samfunnet står overfor.

For fortsatt å sørge for en bærekraftig utvikling av konsernet, jobbes det målrettet innen tre ulike områder av begrepet bærekraft; klima & miljø, økonomi og sosiale forhold. Disse områdene inkluderes i våre produkter og tjenester, i alle våre rådgivningssamtaler i investerings- og kredittbeslutninger, markedsføring, i forbindelse med anskaffelser, i vår eierstyringsmodell og i ledelsen av konsernet. I tillegg preges vårt interne arbeid med HMS, etikk og miljøeffektivitet av de samme bærekraftsområdene. Det har gjennom året blitt gjennomført et omfattende kommunikasjonsarbeid, på nettsider og på eksternt nyhetssenter, for å tilgjengeliggjøre konsernets bærekraftsarbeid for kunder, eiere og andre interessenter. I tillegg er det gjennomført interne kommunikasjons tiltak som et ledd i opplæring på relevante bærekraftstema.

Selv om SpareBank 1 SR-Bank først og fremst er et finanskonsern for Sør-Norge, har konsernet et aktivt forhold til hvordan våre beslutninger kan ha betydning i den globale sammenheng. Derfor støtter SpareBank 1 SR-Bank FNs 10 Global Compact prinsipper for bærekraft både ved årlig rapportering og ved aktivt engasjement. FNs 17 bærekraftsmål, sammen med målene i Parisavtalen, ligger til grunn for konsernets samlede arbeid med bærekraft.

Mange nye tiltak er satt i gang i løpet av året. Med utgangspunkt i FNs 17 bærekraftsmål har konsernet, i tillegg til å stå bak alle disse målene, valgt ut tre mål konsernet mener SpareBank 1 SR-Bank kan ha størst innvirkning på. Disse er «Likestilling mellom kjønnene», «Anstendig arbeid og økonomisk vekst» og «Stoppe klimaendringene». Det er utarbeidet delmål med konkrete tiltak til hvert av disse målene. Disse tiltakene skal gjennomføres innenfor valgt strategiperiode som strekker seg til 2021.

VÅRE UTVALGTE FNS' BÆREKRAFTSMÅL

Våre delmål og arbeidet med disse:

Likestilling mellom kjønnene

1. Sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer.
2. Likelønn
3. Styrke kvinners rolle i privatøkonomien

Tiltak:

I 2019 har konsernets Likestilling og mangfoldsutvalg gjennomført flere tiltak i henhold til tiltaksplanen for bærekraftsmålet «Likestilling mellom kjønnene».

- I 2019 startet arbeidet med å bedre kjønnsbalansen i konsernet. Dette arbeidet gjøres i forbindelse med rekruttering, i etterfølgerplanlegging og i utviklings- og lederprogrammer. Dette arbeidet fortsetter i 2020.
- Minstelønnsnivået på ulike stillingsgrupper ble hevet og det ble gitt en egen likelønnpott for å utjevne lønnsforskjeller som kan forklares ut fra kjønn. Det vil også i 2020 bevilges en likelønnpott med samme formål.

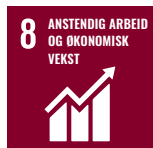
For å nå målene konsernet har satt seg på dette området er det viktig med kunnskap blant ledere for å bevisstgjøre dem på utfordringer relatert til likestilling. Likestillings- og mangfoldsutvalget vil jobbe for å øke denne bevisstheten i 2020.

- For å styrke kvinners rolle i privatøkonomien vil SpareBank 1 SR-Bank bidra til å heve kunnskapen på området. Det ble i 2019 gjennomført en rekke tiltak for å sikre at begge kjønn får lik informasjon i rådgivningsprosessen. Arbeidet som er påbegynt rettet mot våre kunder vil fortsette og utvikles videre i 2020.

SpareBank 1 SR-Bank har i 2019 utarbeidet og vedtatt «Overordnede retningslinjer mangfold og likestilling» som er retningsgivende for konsernet, våre kunder og våre samarbeidspartnere. I 2020 vil konsernet ha fokus på implementering av retningslinjene.

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

1. Stimulere til bærekraftig vekst og arbeidsplasser i vårt markedsområde
2. Tilrettelegge for entreprenørskap, innovasjon og opprettelse av nye arbeidsplasser
3. Fremme trygt og sikkert arbeidsmiljø og rettferdige arbeidsvilkår
4. Jobbe for å tilgjengeliggjøre bank og finanstjenester for alle

Tiltak:

For å stimulere til bærekraftig vekst og utvikling er krav til finansieringen et viktig tiltak. I 2019 har SpareBank 1 SR-Bank vært opptatt av å få på plass styringsdokumenter og retningslinjer, hvor blant annet «Retningslinjer for bærekraft for bedriftsmarkedet» er revidert. SpareBank 1 SR-Bank har i 2019 knyttet seg til Responsible Ship Recycling Standards, som omhandler forsvarlig avhending av skip.

- Gründerhub er ett av konsernets tiltak for å skape fremtidens arbeidsplasser. Gründerhub er etablert i Stavanger, Kristiansand og Bergen. Over 300 gründere har gjennomført programmet som går over fire måneder. Selskapene som har vært i Gründerhub har skapt 325 nye arbeidsplasser gjennom 200 selskaper. I 2019 var omsetningen omtrent 150 millioner kroner i disse selskapene.
- Finstart Nordic er et heleid selskap som har til hensikt å investere i å utvikle egne oppstartsbedrifter med fokus på fintech. Selskapet har investert i 11 ulike selskaper og sysselsetter over hundre personer.

Stoppe klimaendringer

1. SpareBank 1 SR-Bank skal være et klimanøytralt konsern
2. Styrke konsernets evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer
3. Styrke kundens evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer

Tiltak:

- SpareBank 1 SR-Bank skal bli et klimanøytralt konsern. Dette skal primært gjøres ved å redusere CO₂-utslipp i egen drift. I 2019 er det igangsatt arbeid for å spisse konsernets tiltak for å redusere egne CO₂-utslipp ytterligere. Dette skal blant annet gjøres gjennom å utarbeide ny reisepolicy med behovskartlegging, vurdere miljøsertifisering og arbeide konkret med å redusere energibruken i våre kontorlokaler.
- I 2019 flyttet 650 av konsernets ansatte inn i et nytt hovedkontor. Hovedkonstruksjonen er basert på tre. Konstruksjonsmaterialene i Finansparken binder 3350 tonn CO₂.

- Flere av tiltakene under bærekraftsmålet «Stoppe klimaendringer» er gjennomført i 2019. Blant annet rapporterer konsernet kvartalsvis på fornybar andel i kredittportefølje, investeringer ESG-vurderes og det ble utstedt en grønn boligkredittobligasjon. I 2020 vil SpareBank 1 SR-Bank kartlegge CO₂-avtrykk i investeringer, i utlånsportefølje og ha fokus på grønne produkter og tjenester.
- Gjennom 2019 er det utarbeidet et vurderingsverktøy for å vurdere bedrifters ESG-score. Dette for å vurdere konsernets egen bærekraftsrisiko og som et tiltak for å styrke både konsernets og kundens evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer. Det vil i 2020 være fokus på implementeringen av vurderingsverktøyet i rådgivningsprosessen.

I 2019 tilsluttet konsernet seg FNs Prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet, UNEP Finance Initiative. SpareBank 1 SR-Bank har med dette forpliktet seg til å implementert og gjennomføre tiltak som støtter opp om disse prinsippene gjennom de neste fire årene frem til utgangen av 2023.

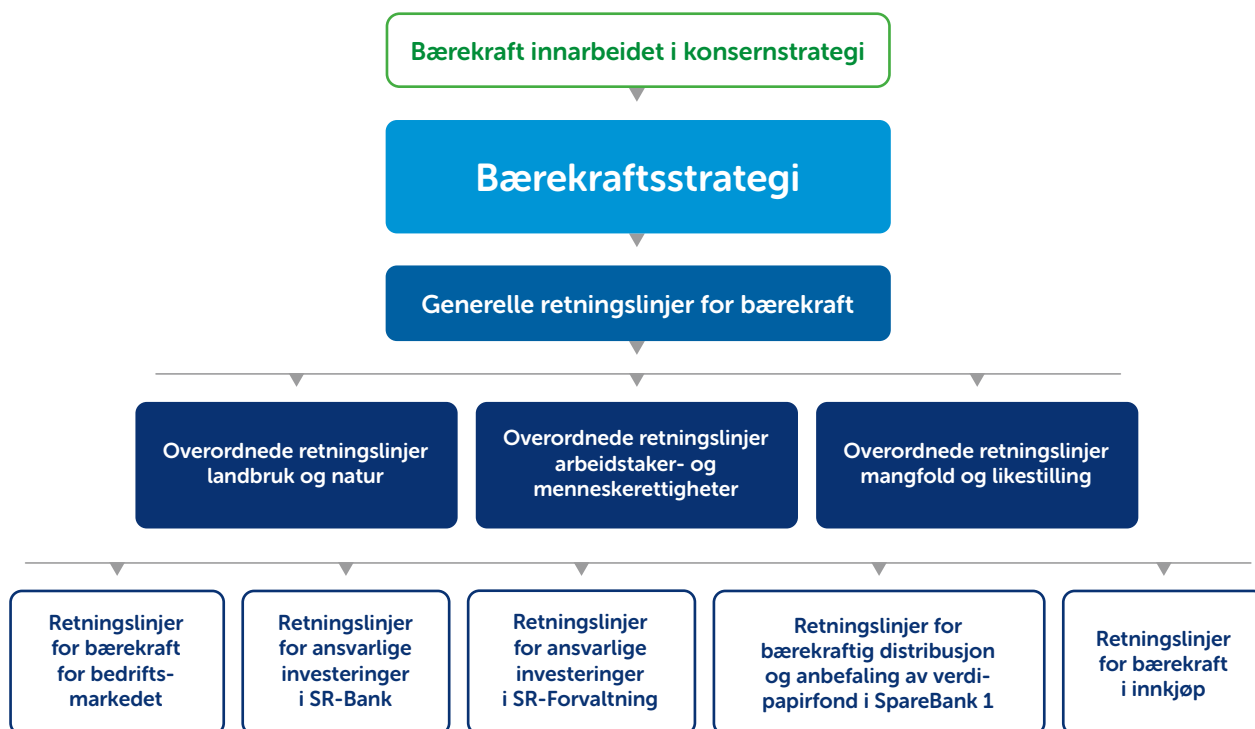
SPAREBANK 1 SR-BANKS BÆREKRAFTSTRATEGI

Gjeldende bærekraftstrategi ble vedtatt av styret ved inngangen til 2019. Gjennom året ble det gjennomført ytterligere arbeid for å tydeliggjøre klima og miljø som en viktig del av bærekraftstrategien. En bred sammensatt intern arbeidsgruppe har vurdert ulike scenarier til bærekraftstrategien og utarbeidet grunnlag for revidering av strategien i 2020 med mål om å tydeliggjøre hvordan konsernet på best mulig måte kan bidra til å redusere både egen og samfunnets klimarisiko.

Bærekraftstrategien er retningsgivende for konsernets arbeid med bærekraft. Strategien tydeliggjør og støtter både medarbeidere og ledere i beslutninger og i det daglige arbeidet. Den tydeliggjør også overfor kunder og investorer hvordan bærekraft er integrert i SpareBank 1 SR-Banks virksomhet og hvordan det påvirker konsernets beslutninger.

Bærekraftstrategien sees i sammenheng med andre interne styrende dokumenter, og inngår som en del av konsernstrategien med tilhørende forretningsplan, bankens etiske retningslinjer, kredittstrategi og andre relevante policyer og retningslinjer i konsernet. Bærekraftstrategien og tilhørende retningslinjer gjelder for hele konsernets virksomhet, inkludert datterselskap, og uavhengig av kundegrupper og organisasjonstilhørighet. Bærekraft er inkludert i dokumentasjon og rutineverk tilknyttet kreditt og investering/forvaltning. Retningslinjene bygger blant annet på de internasjonalt anerkjente prinsippene i FNs Global Compact (UNGC) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

For mer detaljert oversikt over bærekraft i SpareBank 1 SR-Bank se: www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/sr-bank/om-oss/Samfunn/SpareBank1SRBankBaerekraftv5.pdf

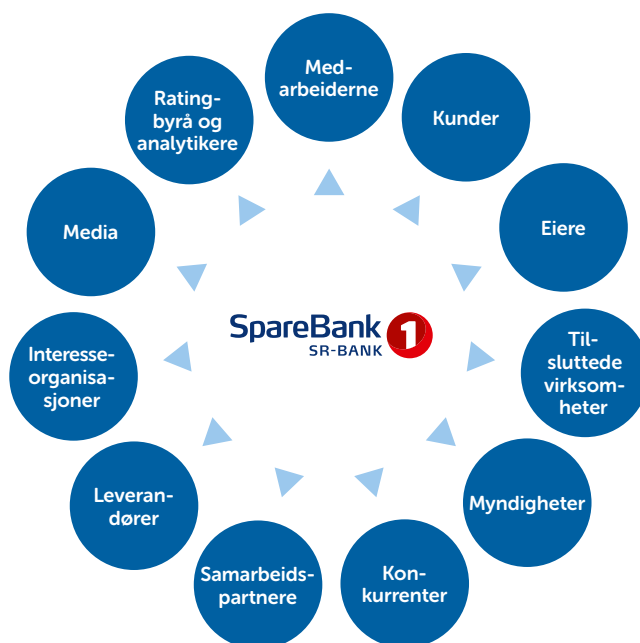

Figuren viser hvordan styringsdokumentene er innarbeidet i konsernet.

VÅRE INTERESSENER OG VIKTIGSTE BÆREKRAFTSTEMAER

For å bidra til at samfunnet arbeider mot målene i Parisavtalen og for at konsernet skal forstå og ta inn over seg krav fra både forbrukerne, investorene og fra myndighetene er det viktig med dialog med samfunnet. SpareBank 1 SR-Bank har en åpen og god dialog med kunder og andre interessenter. På bakgrunn av denne dialogen prioriteres de områder av vår forretningsmodell som fremstår som mest vesentlig for våre interessenter.

I 2019 gjennomførte SpareBank 1 SR-Bank to arrangementer med mål om å få etablert en dialog med ulike kundegrupper om hvilke forventninger de har til konsernet hva angår bærekraft. Det kom konkrete innspill som ble tatt med videre i arbeidet med både bærekraftstrategien og med arbeidet med konsernets tre utvalgte bærekraftsmål. Utover dette hadde konsernet dialog med både medarbeidere, eiere, myndigheter, konkurrenter, samarbeidspartnere, leverandører, interesseorganisasjoner, media, ratingbyrå og analytikere.

Figuren viser dialogen med samfunnet rundt temaer innenfor bærekraft.

Møteplass	Tema	Tiltak
Kunder <ul style="list-style-type: none"> • Kunde- og markedsundersøkelser i person- og bedriftsmarkedet • Digitale kanaler (sr-bank.no, Facebook Instagram, LinkedIn, Snapchat, Nyhetssenter, chatbot, e-post, SMS, nettbank, mobilbank • Kundesenter for privat og bedriftskunder • Dialog på kundearrangement 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan konsernet og konsernets virksomhet oppfattes av våre kunder • Ansvarlig finans, åpenhet, tillit, lokal tilstedeværelse • FNs bærekraftsmål 	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog med kundene gjennom svar på henvendelser på telefon, gjennom betjent kanal og digitale kanaler • Tilbakemelding fra kundene ble tatt med inn i arbeidet med FNs bærekraftsmål
Medarbeidere <ul style="list-style-type: none"> • Årlig organisasjonsundersøkelse • Årlig medarbeidersamtale • Samarbeid med fagforeninger • Workshop og intervjuer i forbindelse med risikovurderinger • Workshop i forbindelse med utarbeidelse av bærekraftstrategi • Arbeidsgrupper i forbindelse med FNs bærekraftsmål • Informasjon, samtaler, stands 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsmiljø • Ansattes utvikling • Involvering av ansatte i utvikling av konsernet • Risikovurderinger knyttet til operasjonellrisiko og omdømme • Ansvarlig finans, åpenhet, økonomisk kriminalitet, etikk og personvern • Vesentlige tema innenfor bærekraft • FNs bærekraftsmål • Kollektiv satsning for å endre transportmønstre 	<ul style="list-style-type: none"> • Forbedringstiltak i samråd med ledelse. • Fagforening som ressurs • Spesifikke tiltak knyttet til avdekkede risikoer følges opp gjennom system for tiltaksoppfølging • Utvalgte bærekraftsmål tas inn i konsernets arbeid med bærekraft • Leasingavtale av EL-sykkel
Eiere <ul style="list-style-type: none"> • Jevnlig oppfølging av selskapets største eiere, herunder Sparebankstiftelsen SR-Bank • Generalforsamling • Styrevalg for aksjonærer • Børsmeldinger og kvartalsrapporter • Investorpresentasjoner 	<ul style="list-style-type: none"> • Resultatutvikling og Sparebankstiftelsen SR-Banks utøvelse av sparebanktradisjonen • Årsregnskap og eventuelt andre selskapshandlinger • Orientering om konjunktorene i Sør- Norge samt selskapets utvikling og status i finansmarkedene • Årlig gjennomføringsplan for investor relations • Fornybar andel i kredittportefølje 	
Myndigheter <ul style="list-style-type: none"> • Kontakt med kontroll og tilsynsmyndigheter Finanstilsynet, datatilsynet med flere • Nav arbeidslivsenter 	<ul style="list-style-type: none"> • Drift, sikkerhet og personvern • Sykefravær, helsefremmende arbeidsplass 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiltak for etterlevelse av lover og regler (Compliance) og vern av personopplysninger (GDPR) • Forbedringstiltak i samråd med ledelse

Møteplass	Tema	Tiltak
Samfunnet for øvrig <ul style="list-style-type: none"> • Kunde arrangementer i Finansparken og i Bjergsted. • Ulike møteplasser som medlem I Finans Norge • Konjunkturbarometer for Rogaland, Hordaland, Agder og Oslo • Samarbeid med LO gjennom LO Favør • Utstrakt dialog med lag og foreninger gjennom samarbeidsavtaler og sponsorater (Stavanger Konserthus, Viking fotballklubb, Norges Skiforbund, Blinkfestivalen, Tall Ships Races) • Grûnderhub • Universitetet i Stavanger • Stavanger kommune • Kolumbus 	<ul style="list-style-type: none"> • FNs bærekraftsmål • Klimarisiko • Kunnskap om regionenes potensiale og utfordringer • Produkt og tjenestetilbud for LO-medlemmer • Ansvarlig investering, åpenhet, tillit, lokal tilstedeværelse, lokal forankring, lokale bidrag • skape nye fremtidsrettede bedrifter og arbeidsplasser • Sikrere sykkelveier • Kollektivtilbud, rutenett • Hjem-jobb-hjem 	<ul style="list-style-type: none"> • Årlige premiepriser til grûndere for å stimulere til grûnderskap • Byttehelgen og andre arrangementer
Interesseorganisasjoner <ul style="list-style-type: none"> • Klimastiftelsen • Samtaler med Framtiden i våre hende • UN Global Compact • UN Global Compact Network Norway • Finansforbundet • LO Finans • PRI • Norsif • Finans Norge • Verdipapirfondenes forening, VFF 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimarisiko • Ansvarlig finans, åpenhet, tillit, lokal tilstedeværelse • Utvalgte bærekraftstema • Rapportering UN Global Compact • Styreverv i UN Global Compact Network Norway 	<ul style="list-style-type: none"> • Felles arrangement • Besvarelse av Etisk bankguide • Oppdatering av nettsider, gjennomgang av interne retningslinjer
Datter-selskaper <ul style="list-style-type: none"> • SR-Forvaltning • Fremtind • Regnskapshuset • Odin 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimarisiko • Ansvarlig finans, åpenhet, tillit, Utvalgte bærekraftstema • Forretningsmuligheter 	
Leveran-dører <ul style="list-style-type: none"> • E-post, telefon og møter 	<ul style="list-style-type: none"> • Leverandørenes arbeid med klima, miljø, sosiale forhold og etisk forretningsdrift 	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegging og systematisering av arbeidet overfor leverandører
SpareBank 1 Alliansen og i fellesvalg, blant annet innen innkjøp og kapital-forvaltning/fond <ul style="list-style-type: none"> • Diskusjonsmøter på e-ptost, fysiske møter og nettmøter i etablert bærekraftsforum 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimarisiko • Ansvarlig finans, åpenhet, tillit, utvalgte bærekraftstema 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsgrupper innen fondsforvaltning, innkjøp

SpareBank 1 SR-Bank har et ansvar om å påvirke positivt innenfor områder som er nært knyttet til kjernevirksomheten. Det er gjennom kjernevirksomheten at muligheten til å påvirke er størst og konsernet kan bidra mest mot å utvikle samfunnet i en mer bærekraftig retning. Kjernevirksomheten til SpareBank 1 SR-Bank er i hovedsak knyttet til utlån til personmarkedet og til bedriftsmarkedet. Ut over dette har konsernet påvirkningsmulighet gjennom investeringer både direkte og på vegne av våre kunder gjennom konsernets datterselskap, SR-Forvaltning, og SpareBank 1 Gruppens deleide selskap Odin Forvaltning.

I 2018 gjennomførte SpareBank 1 SR-Bank en vesentlighetsanalyse. Resultatene fra denne analysen danner grunnlaget for hva som fokuseres på og hva som rapporteres på innenfor bærekraftsområdet. Resultatene viste at det er økonomisk kriminalitet, etikk og antikorrupsjon, personvern og informasjonssikkerhet, utelukkelse av selskap som bryter med våre retningslinjer, og retningslinjer for ansvarlig kreditt, som er de viktigste hovedområdene. I inneværende strategiperiode, frem til 2021, vektlegges det derfor å videreutvikle konsernets håndtering av bærekraft i kjernevirksomheten og i de finansielle tjenestene. Dette betyr at konsernet fremover skal sikre at vi driver ansvarlig utlånsvirksomhet, øker bevisstheten og gjøres i bedre stand til å håndtere klimarisiko, fortsetter å utøve aktivt eierskap, gjennomfører fortløpende positiv screening av investeringsporteføljer og lansere nye grønne produkter.

For SpareBank 1 SR-Banks vesentlighetsmatrise se: www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/sr-bank/om-oss/Samfunn/SpareBank1SRBankBaerekraftv5.pdf

BÆREKRAFT I SPAREBANK 1 SR-BANKS DAGLIGE DRIFT

Arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering

Bekjempelse av økonomisk kriminalitet, herunder hvitvasking av penger tjent på kriminell virksomhet eller finansiering til terrorvirksomhet, er et krevende og viktig arbeid. Det er en del av finansnæringens samfunnsoppdrag å sørge for at ikke næringen utnyttes til ulovlige forhold gjennom konsernets tjenester og produkter. Årlig utarbeider SpareBank 1 SR-Bank en risikovurdering for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til egen virksomhet, med tilhørende risikoreduserende tiltak. Risikovurderingen utarbeides etter bred involvering av nøkkelpersoner i konsernet og blir behandlet av styret. Det er utarbeidet Konsernretningslinje AML og Sanksjoner som ligger tilgjengelig for alle ansatte. Ledere bekrefter årlig at de har et bevisst forhold til risiko knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering, og at de er kjent med retningslinjene og policyen som er forankret i Konsernretningslinje AML og Sanksjoner.

SpareBank 1 SR-Bank har i tillegg et omfattende rammeverk med retningslinjer som skal hindre at konsernet blir benyttet til hvitvasking, skatteunndragelse eller terrorfinansiering.

Rammeverket skal sørge for at lovkrav ivaretas i ulike prosesser gjennom retningslinjer, kundetiltak, elektronisk overvåking, sanksjonsregelverk og prosedyrer for intern kontroll. Internrevisjonen har i løpet av 2019 gjennomført fire internrevisjonsgjennomganger i konsernet som omhandler AML. To av gjennomgangene relaterer seg til kundetiltak og transaksjonsovervåking i banken, og de to øvrige er gjort i to av bankens datterselskap.

Konsernet har forpliktet seg til å følge rammeverk og retningslinjer i Wolfsberg-prinsippene for bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Wolfsberg-prinsippene setter blant annet krav til åpenhet om kundetransaksjoner og om hvordan informasjon om disse overvåkes og håndteres i tråd med krav fra myndighetene.

I 2020 vil konsernet ha stort fokus på ivaretagelse av hvitvaskingsloven og fortsette med økt ressursinnsats og kontinuerlig opplæring av ansatte.

Etikk og anti-korrupsjon

Korrupsjon setter langsiktig verdiskaping i fare og skaper mistillit til systemene i samfunnet. SpareBank 1 SR-Banks etiske retningslinjer er et viktig verktøy for å bekjempe utpressing, bestikkelser, hvitvasking, bedrageri, terrorfinansiering og finansiering av annen kriminell aktivitet. De etiske retningslinjene skal skape bevissthet om dilemmaer og sørge for at alle våre ansatte har en høy etisk standard.

SpareBank 1 SR-Bank har fokus på at styret, ledelsen og ansatte skal få god opplæring i vårt etiske rammeverk og har i 2019 gjennomført e-læring innen anti-korrupsjon. Konsernet mener det er viktig at styret og ledelsen, sammen med rådgiverne, har god forståelse av vårt etiske rammeverk.

De etiske retningslinjene ble revidert og oppdatert i 2019. SpareBank 1 SR-Banks etiske retningslinjer finnes her: www.sparebank1.no/content/dam/SB1/bank/sr-bank/om-oss/Samfunn/Etiske_retningslinjer.pdf

Overordnet antikorrupsjonspolicy ble utarbeidet i 2019 og i slutten av året ble det gjennomført en overordnet risikoanalyse basert på arbeidsmøter med innkjøp, regnskap og ansatte på både person- og bedriftsmarkedet. Retningslinjer for antikorrupsjon og habilitet inngår i innkjøp- og kredittpolicy og samarbeidspartnere og leverandører får tilsendt bærekraftsvedlegg som omfatter retningslinjer for antikorrupsjon.

Konsernet har et eget Etisk råd som kontinuerlig vurderer om de etiske retningslinjene tilfredsstillt krav og forventninger fra kunder, leverandører og samfunnet. Det etiske rådet har representanter fra flere virksomhetsområder; konserndirektør kommunikasjon og bærekraft, konserndirektør HR og forretningsstøtte, juridisk, bedriftsmarkedet, privatmarkedet, AML, Compliance, organisasjon og HR, kredittvirksomhet og tillitsvalgt fra finansforbundet. Rådet gjennomførte to møter i løpet av 2019.

Alle ansatte skal årlig signere de etiske retningslinjene. Gjennom autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere gjennomføres det også årlig oppdatering på etikk. Anti-korrupsjonsarbeidet inkluderer gjennomgang og signering av etiske retningslinjer ved nyansettelse, og temaet inngår som tema i etisk uke.

Konsernet har nulltoleranse for korrupsjon og det gjennomføres compliancevurderinger knyttet til etterlevelse av retningslinjer for anti-korrupsjon. Konsernet gjennomgår konkrete transaksjoner og aktiviteter, planlagte og eksisterende forretningsforbindelser, samt ulike kategorier og grupper av ansatte. Vurderinger baseres på en risikobasert tilnærming, og kontrollene inkluderer finansielle og ikke-finansielle kontroll-handlinger. Det er etablerte rapporteringslinjer, og eventuelle tiltak følges opp i tråd med eksisterende rutiner.

Konsernet har varslingsrutiner for både anonym, skriftlig og muntlig varslingsrutiner. Rutinen beskriver:

- at varsler har vern mot gjengjeldelse
- hvordan det kan varsles - eksternt anonymt eller ikke-anonymt via flere kanaler, herunder via applikasjon med QR-kode som ikke er sporbar
- hvilke krav som gjelder for å behandle varsler

SpareBank 1 SR-Bank har etablert en avtale om eksternt varslingsrutiner med advokatfirmaet EY. Opplysningene vil bli behandlet konfidensielt av dedikerte saksbehandlere i EY.

Tema	Antall	Andel
Styremedlemmer i SR-Bank ASA som er gjort kjent med retningslinjene for etikk inkludert anti-korrupsjon	8	100 prosent
Styremedlemmer i SR-Bank ASA som har fått opplæring i anti-korrupsjon	8	100 prosent
Faste ansatte som har signert de etiske retningslinjene	1 142	100 prosent*
Faste ansatte som har gjennomført anti-korrupsjonsopplæring	308	100 prosent**
Hendelser knyttet til korrupsjon***	0	Ikke relevant

Regnskapshuset ikke medregnet i faste ansatte.

* Alle faste ansatte, utenom langtidssykemeldte, de som er i permisjon eller tilsvarende har signert de etiske retningslinjene

** Alle ledere og bedriftsrådgivere gjennomfører utvidet anti-korrupsjonsopplæring.

*** Ettersom det ikke har vært hendelser knyttet til korrupsjon er heller ingen ansatte blitt straffet for dette, ingen leverandøravtaler er sagt opp som følge av korrupsjon og det har ikke vært rettsaker knyttet til korrupsjon der selskapet eller ansatte var involvert

Styremedlemmene har gjennomført et eget opplæringsprogram i anti-korrupsjon og er direkte involvert i arbeidet med utforming og årlig kvalitetssikring av konsernets etiske retningslinjer. Styret godkjente i 2019 de reviderte etiske retningslinjene for konsernet med tilhørende handlingsregler som omhandler anti-korrupsjon. Utenom styret gjennomfører ledere og enkelte nøkkelroller et eget opplæringsprogram i anti-korrupsjon. På bakgrunn av dette har 308 faste ansatte gjennomført det utvidede programmet.

Personvern og informasjonssikkerhet

SpareBank 1 SR-Bank behandler kundeinformasjon og personopplysninger i stor skala. Personopplysninger er gitt et særlig sterkt vern gjennom det nye personvernregelverket som består av personvernforordningen (GDPR) og personopplysningsloven. En av konsernets viktigste oppgaver er å beskytte opplysningene mellom kunde og bank ved å sikre nødvendig konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Det nye regelverket gir kunden flere rettigheter, og det er utarbeidet rutiner og prosesser for å ivareta disse rettighetene. Videre sikrer SpareBank 1 SR-Banks personvernerklæring den enkeltes rett til informasjon om konsernets behandling av personopplysninger på en lett tilgjengelig måte.

SpareBank 1 SR-Bank har styrende dokumenter i form av policy for informasjonssikkerhet, policy for utkontraktering og policy for personvern i tillegg til standarder, retningslinjer og arbeidsrutiner under disse. Dette rammeverket skal sikre etterlevelse av alle de grunnleggende prinsippene for sikkerhet og personvern. Alle nye eller endrede systemer, produkter og tjenester vurderes nøye gjennom en risikostyringsprosess. Dette sikrer innebygd sikkerhet, innebygd personvern og etterlevelse av personvernprinsippene.

Personvernkomitéen har en egen kontrollplan som inneholder risikobaserte internkontroller, revidering av styrende dokumenter og rutiner, vurdering av systemer/tjenester og årlige risikovurderinger. Styringssystemet for informasjonssikkerhet gjennomgås av internrevisjon og har årlige risikovurderinger.

SpareBank 1 SR-Banks erfaring er at det avdekkes og meldes flere brudd på personopplysningssikkerheten enn tidligere. Økning i antall brudd er et utslag av en økt bevissthet og kompetanse hos de ansatte, og det bekrefter at gjennomført opplæring har god effekt. I 2019 har konsernet meldt inn 19 brudd på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. Konsernet har ikke fått pålegg eller overtredelsesgebyr fra Datatilsynet i noen av bruddene. Dette skyldes at bruddene ikke er vurdert som alvorlige, at konsernet har en effektiv og robust hendelseshåndtering og at det blir iverksatt tilstrekkelige tiltak for å rette opp feil og hindre fremtidige brudd.

I 2019 ble det mottatt to formelle kundeklager som omhandlet klage på bankens behandling av personopplysninger, i tillegg ble det mottatt to klager fra Datatilsynet, hvor kunden har klaget på bankens behandling av personopplysninger direkte

til Datatilsynet. Begge klageene er avsluttet av Datatilsynet uten pålegg eller kritikk.

Økt kompetanse på personvernregelverket er et viktig fokusområde for SpareBank 1 SR-Bank og alle ansatte har gjennomgått opplæring gjennom e-læring. Alle nyansatte gjennomgår egen klasseromsundervisning på personvernområdet.

Ansvarlig informasjon, kommunikasjon og markedsføring

Ansvarlig markedsføring av låne- og kredittavtaler, er vesentlig for alle aktører som tilbyr slike produkter til forbrukere for å sikre tilliten og integriteten til finansnæringen. Tilsvarende gjelder for spare-, pensjons- og forsikringsprodukter. SpareBank 1 SR-Bank er underlagt strenge reguleringer for produktmerking og markedsføring og har tilhørende tydelige rutiner for å sikre dette. Konsernet har rutiner og retningslinjer som ivaretar de regulatoriske kravene, samt bransjestandarder og rettslige standarder. Som en av Norges største banker har SpareBank 1 SR-Bank stor direkte og indirekte innvirkning på samfunnet gjennom tilbud av finansielle produkter.

Konsernet har etablert policy og konsernretningslinjer for kredittgivning, investeringsrådgivning og salg av forsikringsprodukter. Dette fremkommer av konsernets kredittpolitiske retningslinjer, rutiner og retningslinjer for verdipapirforetakets virksomhet, samt detaljerte rutiner og prosedyrer på de interne systemer. Videre gjennomføres det opplæringsprogram gjennom AFR ordningen, kompetanseprogram via VPF og VPF, samt interne fagdager og kompetansemoduler fra SPAMA.

SpareBank 1 SR-Bank har uavhengig internrevisjon (EY) som gjennomfører uavhengige evalueringer. Videre er det risikostyringsfunksjon og compliancefunksjon som gjennomfører kontroller og ivaretar andre linjeforsvaret. I tillegg er det etablert klagehåndteringsrutiner som ivaretar kundenes interesser.

Ingen uønskede hendelser som gjaldt manglende overholdelse av reguleringer eller frivillige retningslinjer for produkt og tjenesteinformasjon, merking og markedsføring ble registrert i 2019.

Miljøansvar i egen drift

Som et ansvarlig finanskonsern har SpareBank 1 SR-Bank et aktivt forhold til miljø- og klimautfordringen. Konsernet har særlig fokus på bærekraftsmål «Stoppe klimaendringer». Det forplikter konsernet til å bidra til omstillingen som samfunnet skal igjennom. Konsernet skal gjøre dette blant annet gjennom å være klimanøytralt.

Det gjennomføres et kontinuerlig arbeid for å bli en ressursbesparende og miljøeffektiv organisasjon gjennom å stille krav til egen organisasjon, leverandører og samarbeidspartnere.

Det legges til rette for ansatte slik at miljøbelastningen reduseres og de ansatte kan gjøre miljøvennlige valg.

I 2019 åpnet SpareBank 1 SR-Bank sitt nye hovedkontor Finansparken. Finansparken er bygget med høye bærekraft- og energiambisjoner. Det er et bærekraftig bygg med lav klimabelastning og lavt energibehov. Innflytting i Finansparken ble gjennomført november 2019 og klimaregnskapet for 2019 vil derfor ikke være nevneverdig påvirket av det nye bygget.

I 2018 registrerte SpareBank 1 SR-Bank for første gang energi- og klimaregnskap basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard» som er utviklet av «The Greenhouse Gas Protocol Initiative» - GHG-protokollen. Klimaregnskapet viser tonn CO₂ som er direkte og indirekte utslipp relatert til konsernet. Det omhandler klimagassutslipp som følge av forbruk fra blant annet reiser, avfallshåndtering og energiforbruk. Med utgangspunkt i klimaregnskapet kan konsernet identifisere hvilke kilder som påvirker det ytre miljø og kan iverksette konkrete tiltak for å minimere dem. I 2019 startet prosessen med å utarbeide ambisjoner og mål for å redusere klimagassutslippet i egen drift. Dette arbeidet følges videre opp i 2020.

Klimaregnskapet for 2019 viser en reduksjon i CO₂-utslipp fra 2018 til 2019. Konsernet hadde et utslipp på 936 tonn CO₂ i 2018 mot 701 tonn CO₂ i 2019. Klimagassutslippene hadde følgende fordeling i 2019:

- Scope 1: 9,9 prosent
- Scope 2: 26,3 prosent
- Scope 3: 63,9 prosent

Med bakgrunn i at 2018 var første år med registrering i henhold til GHG-protokollen, har konsernet ikke historiske tall for vurdering, men reduksjonen fra 2018 kommer i hovedsak fra energiforbruk og flyreiser. Reduksjonen i energibruk kommer blant annet fra samlokalisering av kontorer og dermed mindre areal i drift. Videre er elektrisitetsbruken til elektriske biler gått opp grunnet utskiftning av bilparken. Utslipp i forbindelse med flyreiser er redusert med bakgrunn i kortere flydistanse.

Konsernet forventer ytterligere reduksjon i egne utslipp i både scope 1, 2 og 3, og arbeider målrettet med dette i 2020.

Årsrapport – klimaregnskap (tCO₂e)

Kategori	2018	2019	% endring fra forrige år
Transport			
Diesel (NO)	37,8	46,1	21,8 %
Bensin	24,7	23,0	-6,6 %
Scope 1 Utslipp	62,5	69,1	10,6 %
El-biler			
Electric car Nordic	0,2	0,3	14,3 %
Elektrisitet*			
Elektrisitet Nordisk miks	291,7	183,7	-37,0 %
Scope 2 Utslipp	291,9	184,0	-37,0 %
Flyreiser			
Continental/Nordic RF	564,1	432,8	-23,3 %
Avfall			
Glass,gjenvinning	0,1	-	-40,0 %
Hazardous waste, recycled	-	-	-
Organisk avfall,gjenvinning	0,2	0,1	-36,9 %
Papiravfall, gjenvinning	0,8	0,6	-32,9 %
Plastavfall, gjenvinning	-	-	-
Restavfall, forbrenning	16,3	14,3	-12,3 %
EE-avfall, gjenvinning	-	-	-
Scope 3 Utslipp	581,6	447,9	-23 %
Total	936,0	701,0	-25,1 %
Prosentvis endring		-25,1 %	

Nøkeltall - Energi og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2018	2019	% endring fra forrige år
Totale utslipp (S1+S2+S3) (tCO ₂ e)		936,0	701,0	-25,1%
tCO ₂ e per omsetning	Mill NOK	0,2	0,1	-37,5%
kgCO ₂ e per m ²	m ²	20,7	17,9	-13,6%
Antall m ² oppvarmet areal		45 200,0	39 191,0	-13,3%
Brutto omsetning		5 450,0	6 530,0	19,8%

*CO₂-utslipp fra flyreiser er oppdatert fra fjorårets årsrapport. På grunn av ny utregning er tallet 15, 3 tonn høyere enn publisert i 2018.

* Electric car Nordic er rapportert som estimert km forbruk basert på årlig km i avtale med leasingselskap.

* Plastavfall, gjenvinning er estimert forbruk basert på rapporterte tall for 2018.

* Avfallstallene gjelder for hovedkontoret i Bjergsted Terrasse.

*Følgende kontor er inkludert i energiforbruket: Bjergsted (hovedkontor), Bryne, Domkirkeplassen, Egersund, Fana, Farsund, Finnøy, Flekkefjord, Grimstad, Hundvåg, Husnes, Jørpeland, Klepp, Kristiansand, Lyngdal, Madla, Mandal, Mariero, Nærbø, Petroleumsveien 6, Randaberg, Rosendal, Sand, Sandnes, Stord, Varhaug og Åkrehamn

Bærekraft i innkjøp

Gjennom egen drift stilles det krav for å bli en ressursbesparende og miljøeffektiv organisasjon. Dette arbeidet videreføres i vår dialog og oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere. Ansvarlig innkjøp omhandler leverandørenes arbeid med klima & miljø, sosiale forhold og etisk forretningsdrift.

De største innkjøpskategoriene er innenfor markedsføring, IT-system, drift av eiendom, eksterne konsulenter og innleid personal. I 2019 ble det gjennomført et omfattende arbeid mellom SpareBank 1 Utvikling og Alliancebankene med å utarbeide og ta i bruk nytt rammeverktøy for vurdering av sannsynlighet for negativ påvirkning på miljø eller sosiale forhold. Det stilles krav til at leverandørene har retningslinjer innenfor bærekraft, og at disse omsettes til handling.

SpareBank 1 Utvikling, som står for omtrent 80 prosent av SpareBank 1 SR-Banks innkjøp, har avtaler med 249 leverandører som leverer tjenester til Sparebankene og -selskapene. I 2019 startet risikovurderingene av leverandørenes sannsynlighet for negative påvirkning av miljø, sosiale forhold og etiske forretningsvirksomhet. På bakgrunn av vurderingen følges leverandører med økt risiko for negativ påvirkning opp for å sikre at de jobber systematisk og praktisk med bærekraft. Dette gjelder både eksisterende og nye leverandører. Dersom det er mangelfulle forhold inngås det dialog med leverandøren for å sikre at kravene oppfylles.

I 2019 ble 91 leverandører, 37 prosent, vurdert til å ha en økt risiko for negativ påvirkning. Disse følges opp. 158 av leverandørene, 63 prosent, ble vurdert til å ha en lav risiko. Disse følges ikke videre opp på nåværende tidspunkt.

I 2020 vil oppfølgingen av leverandørene fra 2019 fullføres. På bakgrunn av leverandøroppfølgingen identifiseres leverandører og kategorier for ytterligere oppfølging. Evaluering og videreutvikling av arbeidet med bærekraft i innkjøp, samt forbedring av systemer er på aktivitetsplanen frem til 2023.

Internt i SpareBank 1 SR-Bank gjennomføres samme prosess som i Utvikling med oppfølging av leverandører og samme rammeverktøy og retningslinjer ligger til grunn. Arbeidet startet i slutten av 2019 og det finnes på bakgrunn av dette ikke tall for antall leverandører som er vurdert med en økt risiko for negativ påvirkning på miljø- eller sosiale forhold.

ANSVARLIG FINANS

Ansvarlig kreditt/utlån og ansvarlige investeringer er området hvor konsernet har størst påvirkningsmulighet gjennom å stille krav og styre kapital i en bærekraftig retning. Konsernet skal være en sparringspartner og positiv bidragsyter til SpareBank 1 SR-Banks kunder i omstillingen til et mer bærekraftig samfunn og næringsliv.

Et viktig satsningsområde for SpareBank 1 SR-Bank er på bakgrunn av dette ESG og ansvarlig finans. Konsernets prioriterte aktiviteter i 2019 ble vurdert og gjennomført. I 2020 vil fokus være på implementering av retningslinjer og å utvikle verktøy for å kunne påvirke konsernets eksisterende og fremtidige kunder i en mer bærekraftig retning.

ESG er en engelsk forkortelse for «**Environmental, Social and Governance**» som benyttes om faktorer innen bærekraft. På norsk omtales disse faktorene som miljø, sosiale og styringsmessige forhold, men ofte benyttes likevel den engelske forkortelsen ESG.

Ansvarlig kreditt

Kreditt er et av konsernets bærende virksomhetsområde og bedriftskunder utgjør en viktig del av dette, derfor er det essensielt at konsernet også stiller krav til kundens virksomhet. SpareBank 1 SR-Banks kredittstrategi vektlegger at bedriftskunder skal ha et langsiktig perspektiv, og deres selskaper skal drives i samsvar med gjeldene lover og forskrifter som inkluderer miljøhensyn og menneskerettigheter. SpareBank 1 SR-Banks «Retningslinjer for bærekraft for bedriftsmarkedet» er førende for hvilke kunder konsernet ønsker å ha, hva som forventes av kundene og for konsernets utlån. Hovedpunkter fra retningslinjene er inkludert i konsernets kredittpolitiske retningslinjer. SpareBank 1 SR-Bank skal ikke finansiere pornografisk materiale, kryptovaluta, kullkraft, kullutvinning og kjernekraft. Utvinning av tjæresand/tungolje/skifergass/skiferolje skal heller ikke finansieres.

Alle ansatte som har kontakt med bedriftskundene skal kjenne «Retningslinjer for bærekraft i bedriftsmarked» og årlig gjennomgå disse.

SpareBank 1 SR-Banks bedriftsmarkedsp portefølje er godt diversifisert med en hovedvekt innen næringseiendom og konsernet finansierer hovedsakelig små og mellomstore norske bedrifter. Konsernet skal være en positiv bidragsyter og sparringspartner for å øke kundenes bevissthet rundt bærekraft. I 2019 har konsernet utviklet et metodisk rammeverk for vurdering av bærekraft (ESG-score) som skal benyttes ovenfor bedriftskunder med engasjement over 50 millioner. Dette er både for å vurdere konsernets egen bærekraftsrisiko og som et verktøy for rådgivere i dialog med kundene. Det utarbeides en tiltaksplan for kunder med lav ESG-score som følges opp av rådgiver.

ESG-scoringen inneholder spørsmål knyttet til kundens bevissthet og retningslinjer knyttet til områder som HMS, korrupsjon, menneskerettigheter og miljø.

ESG-scoren baseres på en kartlegging av kundens bevissthet og retningslinjer knyttet til områder som HMS, korrupsjon, menneskerettigheter, samt klima og miljø. ESG-scoringen inkluderer tre spørsmål som går direkte på kundenes klimarisiko; både fysisk risiko og overgangsrisiko. Kundene som beregner egne CO₂-utslipp oppfordres til å rapportere dette.

SpareBank 1 SR-Bank vil i 2020 videreutvikle og implementere bruk av ESG-scoringen, samt drive opplæring og kommunikasjonsarbeid som skal sørge ytterligere for at konsernets «Retningslinjer for bærekraft i bedriftsmarkedet» er kjent for både ansatte og kunder.

Videre arbeid innenfor ansvarlig kreditt i 2019 resulterte i at konsernet knyttet seg til Responsible Ship Recycling Standards, som omhandler forsvarlig avhending av skip.

Grønne produkter og grønn innovasjon

Forbrukerne i dagens samfunn blir stadig mer bevisste og SpareBank 1 SR-Bank forventer høyere etterspørsel etter grønne produkter fra kunder og investorer i årene fremover. Med grønne produkter mener vi spare- og kredittavtaler med betingelser som er knyttet til om investeringsobjektet er bærekraftig i klima- og miljømessig forstand.

I 2019 har personmarkedet i konsernet etablert fordelaktige kredittbetingelser for grønne initiativ i landbruk, som for eksempel solcelleanlegg til driftsbygninger. Grønt lån til landbrukssektoren ble lansert i november 2019 og konsernet rapporterer på bakgrunn av dette ikke tall for 2019 på dette låneproduktet.

For personkunder tilbyr SpareBank 1 SR-Bank grønne billån rettet mot el-bil, og det tilbys bil-app for smart bilforsikring som skal motivere til en grønnere kjøreatferd gjennom Fremtind.

Hva	Totalsum produkt	Grønne produkter som andel av total produktportefølje*
Grønne billån	75 424 749	3,34 prosent
Grønn bilforsikring	61 419 160	15 prosent

* Grønne billån: Total billånsportefølje, lånevolum

* Grønn bilforsikring; Av totale bilforsikringer, målt i bestandspremie

Konsernets bærekraftstrategi har løftet utvikling av grønne produkter både i personmarkedet og i bedriftsmarkedet og konsernet har fokus på disse mulighetene i 2020.

Ansvarlig kapitalforvaltning

SpareBank 1 SR-Banks anbefalte spareprodukter forvaltes av konsernets heleide forvaltningsselskap, SR-Forvaltning. SR-Forvaltning har egne retningslinjer for ansvarlige investeringer som samsvarer med SpareBank 1 SR-Banks strategi og retningslinjer for bærekraft. SR-Forvaltning sitt arbeid med ansvarlige investeringer har tre pilarer; eksklusjoner, ESG-integrering og aktivt eierskap.

Alle selskaper blir kontrollert blant annet for at de ikke er involvert i produksjon av kontroversielle våpen, bidrar til alvorlige menneskerettighetsbrudd eller alvorlig klima og miljødeleggelser. I tillegg investerer ikke SR-Forvaltning i selskaper som produserer tobakk, pornografi, virksomhet knyttet til pengespill, kullproduksjon eller oljesand.

ESG-integrering innebærer at for alle selskaper som vurderes som nye investeringer, gjennomføres det en analyse av relevante ESG-faktorer. ESG-faktorer som er relevante avhenger av selskapet. Det kan omhandle vannforbruk, arbeidstakerrettigheter, styresammensetning, korrupsjonsrisiko, CO₂-utslipp med mer. SR-Forvaltning bruker data og analyse fra Sustainalytics i tillegg til eget analysearbeid.

Aktivt eierskap er viktig for en kapitalforvalter fordi man gjennom å eie aksjer har en direkte innvirkning på hvordan selskapet drives. Når det kommer til aktivt eierskap stemmer SR-Forvaltning for sine aksjeandeler på generalforsamling. SR-Forvaltning benytter stemmegivingstjenester fra ISS Proxy Voting Services og deres «Sustainability Proxy Voting Guidelines» som utgangspunkt for stemmegivingen. Systemet er satt opp slik at det i utgangspunktet stemmes for alle posisjoner i aksjefondene. Systemet kom på plass i midten av året og det ga SR-Forvaltning 8 avstemningsmuligheter. SR-Forvaltning avga stemme på alle. SR-Forvaltning går videre i dialog med porteføljeselskapene dersom det er en forhøyet risiko knyttet til en ESG-faktor. Med bakgrunn i risikovurdering ble det i 2019 gjennomført dialog med tre ulike porteføljeselskaper.

SR-Forvaltning signerte FNs prinsipper for ansvarlige investeringer våren 2019 og fokus i 2020 er videre implementering av prinsippene i forvaltningen.

Ansvarlige investeringer i SpareBank 1 SR-Bank

Foruten investeringer gjort gjennom SR-Forvaltning gjennomfører SpareBank 1 SR-Bank direkte investeringer i aksjer og obligasjoner innenfor gitte rammer. Det er i 2019 utarbeidet egne retningslinjer for denne typen investeringer som er i tråd med konsernets strategi og retningslinjer for bærekraft. I retningslinjene står det blant annet at konsernet skal være bevisst på ESG-faktorer og utøve aktivt eierskap der hvor det er formålstjenlig.

Grønne innlån

I 2019 har SpareBank 1 SR-Bank opprettet et program for grønne obligasjoner. I oktober 2019 utstedte konsernet for

første gang en grønn boligkredittobligasjon knyttet til en portefølje med boliglån. Kredittobligasjonen oppfyller kravene til energieffektivitet som fremkommer av programmet. For mer informasjon om grønne obligasjoner: www.sparebank1.no/nb/sr-bank/om-oss/investor/finansiell-info/gjeldsinvestorer.html

Fond som tilbys gjennom aksjesparekonto

SpareBank 1 SR-Bank anbefaler hovedsakelig fond forvaltet av SR-Forvaltning, men det tilbys fond fra en rekke forvaltere gjennom aksjesparekonto-ordningen. Det er i 2019 utviklet retningslinjer for hvilke krav som stilles til eksterne forvaltere og det er påbegynt en prosess i SpareBank1 Alliansen for merkeordning for bærekraft. Merkeordningen skal gjøre det lettere for kunder å velge bærekraftige fond.

I 2020 vil følgende aktiviteter være prioritert innen ansvarlig finans

- Operasjonalisere og videreutvikle vurderingsskjema for bærekraft i kreditt
- Innarbeide Principles for Responsible Banking i all kreditt- og investeringsvirksomhet
- Videreføre programmet for grønne obligasjoner og gjøre nye utstedelser dersom markedsforholdene tilsier dette
- Iverksette prosess for å signere Poseidon Principles, et initiativ for finansnæringen til å støtte opp om utslippsreduksjon i shippingbransjen
- Implementere merkeordning for bærekraft i fond som tilbys på aksjesparekonto
- Utrede muligheter for å opprette grønne spareprodukter i egen forvaltning
- Fokus på klimarisiko i kreditt og investeringer etter rammeverket til TCFD, med mål om å komme nærmere en kvantifisering

KLIMARISIKO

Klimaendringer utgjør en risiko som styret og ledelsen må håndtere. Finansiering, forsikring og investeringer har høy sannsynlighet for å bli påvirket av endringer i klima og klimapolitikk. Konsernet følger den politiske utviklingen tett og vil til enhver tid være oppdatert på grunnlaget de politiske beslutningene blir tatt på. For å være en ansvarlig aktør, må SpareBank 1 SR-Bank identifisere og følge opp risikoene som kan påvirke kunder og forretningsområder. Konsernet følger anbefalingene fra Task-Force for Climate related Financial Disclosures (TCFD) når det gjelder rapportering av klimarisiko.

Slik arbeider vi med klimarisiko

SpareBank 1 SR-Bank har en utlånsportefølje med omtrent 60 prosent til personkunder med boliglån og 40 prosent til bedriftsmarkedet. Konsernet gjennomfører årlig stresstester og finansielle fremstillinger som viser at konsernet er godt rustet til å møte de finansielle konsekvensene av større nedgangs-konjunkturer, samt eventuell omstillingsrisiko relatert til lavere

aktivitet i petromaritime næringer. Det ble i 2019 på bakgrunn av dette gjennomført en vurdering av klimarisiko med hensyn til både overgangsrisiko og fysisk klimarisiko i bransjer konsernet er eksponert mot.

Et viktig forhold når klimarisiko vurderes ved utlån og kreditt, er engasjementenes løpetid og prising av det enkelte engasjement. En sektor som er utsatt for overgangsrisiko i et lengre perspektiv, kan i det korte bildet klare seg godt. Dyp og bred kompetanse om hvordan klimaendringer og klimapolitikk kan tenkes å påvirke ulike sektorer over tid vil være viktig for å sikre en utlånsportefølje som har en akseptabel klimarisiko-eksponering. Som et ledd i opplæringen innenfor klimarisiko gjennomførte SpareBank 1 SR-Bank et frokostmøte sammen med Klimastiftelsen og Finansforbundet med tema Finansiell klimarisiko – hvordan håndterer vi den? i 2019.

I tillegg ble det gjennomført en strategisk evaluering av SpareBank 1 SR-Banks eksponering mot klimarisiko og hvordan utviklingen innenfor dette området vil påvirke konsernet i årene frem mot 2030. Dette scenariobaserte arbeidet videreføres i 2020.

Styret og ledelsen

Styret og konsernledelsen har gjennom året løftet klimarisiko til et strategisk nivå. I 2019 ble klimarisiko eksplisitt diskutert i styret ved flere anledninger. Bærekraftstrategien med diskusjon rundt klima og miljø ble vedtatt i 2019. Det var en utvidet diskusjon rundt klima som førte til at FN's bærekraftsmål «Stoppe klimaendringer» ble vedtatt som ett av konsernets tre utvalgte bærekraftsmål.

Konsernledelsen har hatt klimarisiko på agenda gjennom hele året. Blant annet ble klima inkludert i konsernstrategien med tydelig fokus på klimarisiko. I løpet av 2020 skal det utarbeides mål og tiltak for reduksjon av konsernets samlede CO₂-utslipp i perioden frem til 2030.

Videre er enkeltsaker som omhandler klimarelaterte forhold diskutert flere ganger gjennom året i både konsernledelsen og i styret.

Strategi

Konsernets bærekraftstrategi ble vedtatt i 2019 og er integrert i konsernstrategien. Den strategiske evalueringen som ble påbegynt i 2019 vil danne grunnlaget for en klimastrategi for konsernet i 2020. Utgangspunktet for den strategiske

evalueringen er en scenariobasert fremstilling av tiden frem til 2030. Konsernet legger Paris-målene til grunn ved utarbeidelse av mål og tiltak i strategien som skal være slutført i 2020.

Risikostyring og måling

I 2019 har konsernet inkludert klimarisiko i risikostyringsprosessene på overordnet nivå. I 2020 vil det gjennomføres stresstesting av porteføljen i ulike bransjer opp mot scenarioarbeidet i den strategiske vurderingen. Det er lagt vekt på å følge opp fire næringssektorer spesielt tett der konsernet anser at kundene er høyest eksponert for klimarisiko. I tillegg vil ESG-scoren som blir utarbeidet på kundenivå brukes i klima- og kredittrisikovurderingene. Scenarioarbeidet vil gjennom 2020 gi strategiske føringer for å redusere risiko.

STØTTE TIL ALLMENNNTTIGE FORMÅL

Som en del av vår virksomhet, støtter vi tiltak som bygger opp om gode levevilkår. I løpet av 2019 har konsernet bidratt med 20 millioner kroner i form av tilskudd og sponsoravtaler til ulike organisasjoner, lag og foreninger.

I forbindelse med omdanning til aksjesparebank i 2010 ble grunnfondskapitalen overført til en egen stiftelse, Sparebankstiftelsen SR-Bank, i form av aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA. Stiftelsen er i dag største aksjonær i SpareBank 1 SR-Bank ASA med en eierandel på 28,3 prosent. Et av stiftelsens formål er å sikre videreføring av sparebanktradisjonen, herunder disponere overskudd, som kommer i form av utbytte fra SpareBank 1 SR-Bank ASA, til utdeling av gaver til allmennyttige formål. Dette skal skje i tråd med Stiftelsens visjon om «Sammen skaper vi verdier» samt Stiftelsens verdier «Sammen skal vi løfte, skape og utvikle gode lokalsamfunn». Dette forsterker bankens lokale tilstedeværelse og det lokale engasjementet. I 2019 ble det utdelt 109 millioner kroner fordelt på 595 gavemottakere i Rogaland, Hordaland og Agder.

Sammen med Sparebankstiftelsen SR-Bank løfter konsernet frem unge talenter gjennom G9alt Talentutvikling. G9alt Talentutvikling er en stiftelse som deler ut inntil 5 millioner kroner til talentfull ungdom i Rogaland, Hordaland og Agder. I 2019 ble det delt ut 850.000 kroner.

Årsrapporten er utformet iht. GRI Standards: Core

Konsernledelsen

Arne Austreid

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Austreid (1956) har vært administrerende direktør i SpareBank 1 SR-Bank siden januar 2011. Han er utdannet petroleumsingeniør og har en MBA (Master of Business Administration) fra Aberdeen University Scotland. Han har tidligere arbeidet i Transocean ASA og Prosafe SE, både offshore, onshore og i utlandet sist som President and CEO i Prosafe SE.

Styrev. Styremedlem i Fremtind Forsikring AS, SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA.

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 107 998

Inge Reinertsen

KONSERNDIREKTØR ØKONOMI OG FINANS

Reinertsen (1971) tiltrådte stillingen som konserndirektør økonomi og finans i februar 2010. Reinertsen er utdannet siviløkonom ved Norges Handelshøyskole i Bergen. Han har erfaring fra ulike lederstillinger i SpareBank 1 SR-Bank konsernet og har vært ansatt siden 2001.

Styrev. Styreleder i SR-Boligkreditt AS, Bjergsted Terrasse 1 AS og SR-Forvaltning AS. Styremedlem i SpareBank 1 Næringskreditt, Monner Group AS, SpareBank 1 Pensjonskasse, Finstart Nordic AS og SpareBank 1 Markets AS

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 88 023

Ella Skjørestad

KONSERNDIREKTØR KUNDETILBUD OG MARKEDSFØRING

Skjørestad (1980) tiltrådte stillingen som konserndirektør kundetilbud og markedsføring i februar 2018. Hun har en mastergrad i sammenliknende politikk fra Universitetet i Bergen (1999-2005). Hun har tidligere jobbet i Storebrand innen skadeforsikring og som ansvarlig for digitalt salg i Storebrand Direkte. I juni 2010 startet hun i SpareBank 1 SR Bank som markedssjef for personmarkedet. Siden da har hun hatt stillinger som markedsdirektør og direktør for kundetilbud PM.

Styrev. Skjørestad er styremedlem i Monner AS, EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS og SpareBank 1 Regnskapshuset AS

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 5 967

Frode Bø

KONSERNDIREKTØR RISIKOSTYRING

Bø (1968) tiltrådte stillingen som konserndirektør risikostyring i januar 2006. Han er utdannet Bachelor of Management og har i tillegg et Masterprogram i operasjonell revisjon og risikostyring ved Handelshøyskolen BI. Bø har også erfaring fra blant annet Kværner og Mobil Exploration Norway. Fram til 2016 var han også 1. amanuensis II ved Universitetet i Stavanger på Institutt for industriell økonomi, risikostyring og planlegging. Frode Bø har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 2001.

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 17 425

Gro Tveit

KONSERNDIREKTØR HR OG FORRETNINGSSTØTTE

Tveit (1969) tiltrådte stillingen som konserndirektør HR og forretningsstøtte i juni 2018. Hun er utdannet bachelor innenfor regnskap og revisjon ved Universitetet i Stavanger og Hedmark Distrikthøgskole. I tillegg har Tveit tilleggsutdannelse innenfor ledelse og strategi blant annet fra masterprogrammet «Fremtidsrettede strategier og Organisasjonsformer» fra BI. Hun kommer fra stillingen som økonomidirektør i SpareBank 1 SR-Bank og har vært ansatt siden 2001. Tidligere arbeidserfaring er fra Halliburton AS der hun var Commodity & Statutory Accounting Manager og Fjaler Sparebank som internervisor.

Styrev. Finansparken Bjergsted AS og SpareBank 1 SR-Banks Pensjonskasse.

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 20 303

Signe Helliesen

KONSERNDIREKTØR COMPLIANCE

Helliesen (1976) tiltrådte stillingen som konserndirektør compliance i januar 2019. Helliesen er utdannet siviløkonom ved Norges Handelshøyskole (NHH) i Bergen. Hun har også fullført Executive Masterprogrammet Intern revisjon ved Handelshøyskolen BI og har påbegynt Executive MBA i Technology and Innovation of Finance, Fintech ved NHH. Helliesen har erfaring fra Ernst & Young (EY) som internrevisor og konsulent. Hun har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank innen ansvarsområdet compliance siden 2008.

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 274

Glenn Sæther

KONSERNDIREKTØR STRATEGI, INNOVASJON OG UTVIKLING

Sæther (1966) tiltrådte stillingen som konserndirektør strategi, innovasjon og utvikling i februar 2018. Han var tidligere konserndirektør forretningsstøtte og utvikling. Han har økonomisk og administrativ utdanning fra Handelshøyskolen BI og har erfaring som regnskapsleder i Sandnes kommune, konsulent og markedsansvarlig i Webcenter Unique ASA og som seniorrådgiver i Helse Vest RHF. Han har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 2005.

Styreverv: Styrets leder i Finansparken Bjergsted AS, Monner AS og Finstart Nordic AS og styremedlem i Vester AS og SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS.

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 26 749

Jan Friestad

KONSERNDIREKTØR PERSONMARKED

Friestad (1966) tiltrådte stillingen som konserndirektør personmarked i august 2011. Han er Høgskolekandidat i økonomi/administrasjon ved Høgskolen i Stavanger og har i tillegg diverse Master of Management program innenfor markedsstrategi og ledelse ved Handelshøyskolen BI. Han har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 1988.

Styreverv: Styreleder i EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS og SpareBank 1 Kredittkort AS og styremedlem i SpareBank 1 Betaling AS.

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 45 250

Tore Medhus

KONSERNDIREKTØR BEDRIFTSMARKED

Medhus (1965) tiltrådte stillingen som konserndirektør bedriftsmarked i september 2000. Han er utdannet Handelsøkonom/Master of Business and Marketing fra Handelsakademiet/BI. Han har erfaring fra Elcon Finans, Forende Credit Finans og Telenor. Medhus har vært ansatt i SpareBank 1 SR-Bank siden 1994.

Styreverv: Styreleder i SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS, nestleder i BN Bank ASA og styremedlem i Conecto AS, Finstart Nordic AS, Monner AS og SpareBank 1 Factoring AS.

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 53 670

Thor-Christian Haugland

KONSERNDIREKTØR KOMMUNIKASJON OG BÆREKRAFT

Haugland (1963) tiltrådte stilling en som konserndirektør kommunikasjon i 2005. Han er utdannet ved Høyskolen i Stavanger, University of Salford og Handelshøyskolen BI innen økonomi, kommunikasjon og ledelse. Han var tidligere salgs- og markedsjef for Radisson SAS i Stavanger og daglig leder av Brødrene Pedersen AS. Han har om lag 20 års erfaring fra ulike stillinger i SpareBank 1 SR-Bank.

Styreverv: Styremedlem i Odin Forvaltning AS, Monner Group AS, Finstart Nordic AS og Nordic Edge AS.

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 25 402

Styret

Dag Mejdell

STYRELEDER

Dag Mejdell (1957) har lang erfaring fra ulike lederstillinger i næringslivet og var sist konsernsjef i Posten Norge AS i perioden 2006 til 2016. Fra 2000 til 2005 var han konsernsjef i Dyno Nobel ASA og før det arbeidet han 19 år i Dyno ASA hvorav de siste tre årene som konsernsjef. Mejdell er utdannet siviløkonom fra NHH i Bergen. Leder av styret i SpareBank 1 SR Bank ASA siden 9.6.2016.

Øvrige verv: Styreleder i Norsk Hydro ASA, Vy AS, Visolit New Finco AS og International Post Corporation CV og nestleder i SAS AB.

Antall styremøter i 2019: 16 av 16

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 30 000

Birthe Cecilie Lepsøe

STYREMEDLEM

Birthe Cecilie Lepsøe (1971) er partner i Vest Corporate Advisors. Tidligere Finance Manager i Grieg Shipping Group, Bergen samt flere års erfaring fra shippingdivisjonen i DNB. Lepsøe er siviløkonom fra BI og har deltatt i NHH sitt finansanalytiker-studium. Medlem av styret i SpareBank 1 SR-Bank ASA siden juni 2008.

Øvrige verv: Styremedlem i Smedvig Eiendom AS, Smedvig Capital AS, Smedvig AS, Belships ASA og Fjord 1 AS.

Antall styremøter i 2019: 16 av 16

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 0

Kate Henriksen

STYREMEDLEM

Kate Henriksen (1960) er CEO i Miles Bergen AS. Hun var tidligere divisjonsdirektør personmarked i Sparebanken Vest. Henriksen er utdannet foretaksøkonom fra Norges Handelshøyskole. Hun har også utdannelse innen informasjonsteknologi/automatisering fra Bergen ingeniørhøgskole. Medlem av styret i SpareBank 1 SR-Bank ASA siden 4.6.2015.

Øvrige verv: Styremedlem i Miles Bergen AS.

Antall styremøter i 2019: 16 av 16

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 0

Tor Dahle

STYREMEDLEM

Tor Dahle (1952) er daglig leder i Sparebankstiftelsen SR-Bank. Han har erfaring fra ulike lederstillinger i SpareBank 1 SR-Bank, blant annet som økonomi- og risikodirektør og senest som adm. direktør i SR-Investering AS. Dahle er siviløkonom fra Norges Handelshøyskole. Medlem av styret i SpareBank 1 SR-Bank ASA siden 6.6.2013.

Øvrige verv: Styreleder i EM Software Partners AS.

Antall styremøter i 2019: 16 av 16

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 72 456 358

Therese Log Bergjord

STYREMEDLEM

Therese Log Bergjord (1965) er CEO i Skretting Group. Tidligere Nordic Managing Director i Compass Group, adm. direktør i ESS Support Services AS, Norwegian and Global Sales Director i Skretting, samt finansdirektør og kommersiell direktør i Pan Fish ASA. Hun er utdannet ved universitetet i Stavanger – finans/økonomi, markedsføring og entreprenørskap. Medlem av styret i SpareBank 1 SR-Bank ASA siden 20.04.2017.

Antall styremøter i 2019: 13 av 16

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 2 000

Jan Skogseth

STYREMEDLEM

Jan Skogseth (1955) var CEO i Aibel AS fra 2008 til 2017. Han har 35 års erfaring fra olje, gass og fornybar industri, fra oljeselskap og leverandørindustri, nasjonalt og internasjonalt. Utdannelse fra South Dakota School of Mines & Technology, Master of Science, Mechanical Engineering. Medlem av styret i SpareBank 1 SR-Bank ASA siden 20.04.2017.

Øvrige verv: Styreleder i Gasco AS, styremedlem i Scatec Solar ASA og PSW Technology AS.

Antall styremøter i 2019: 14 av 16

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 6 100

Kristian Kristensen

ANSATTEVALGT STYREMEDLEM

Kristian Kristensen (1982) er nestleder i Finansforbundet SpareBank 1 SR-Bank. Han har Bachelorstudiet i markeds-kommunikasjon fra Handelshøyskolen BI og enkeltstudier innen teknologiendring og samfunnsutvikling fra NTNU og digital forretningsforståelse fra Handelshøyskolen BI. Medlem av styret i SpareBank 1 SR-Bank ASA siden 9.6.2016.

Øvrige verv: Styremedlem i Finansforbundet, Rogaland.

Antall styremøter i 2019: 16 av 16

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 3 203

Sally Lund-Andersen

ANSATTEVALGT STYREMEDLEM

Sally Lund-Andersen (1961) er konsernhovedtillitsvalgt i SpareBank 1 SR-Bank ASA. Medlem av styret i SpareBank 1 SR-Bank ASA siden 1.1.2012.

Øvrige verv: Styreleder i Finansforbundet Rogaland. Varamedlem i styret Banksamarbeidet DA.

Antall styremøter i 2019: 16 av 16

Antall aksjer i SpareBank 1 SR-Bank ASA*: 2 016

Eierstyring og selskapsledelse

Styret og ledelsen i SpareBank 1 SR-Bank vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse og hvordan de fungerer i konsernet. De formelle kravene for denne redegjørelsen følger av regnskapsloven 3 - 3b og Oslo Børs krav om å følge eller forklare avvik fra Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

Pkt. 1 REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterleves i SpareBank 1 SR-Bank. Det er redegjort for to avvik under punkt 3 og 14.

Hensikten med SpareBank 1 SR-Bank er å gi kraft til vekst og utvikling. Det er selve fundamentet i selskapets virksomhetsmodell. SpareBank 1 SR-Bank skal bidra til å skape lønnsomhet og verdier for kundene, samfunnet og eiere. SpareBank 1 SR-Banks visjon er: «Kundens førstevalg». Verdien som skal støtte opp under visjonen er: «Ansvar og respekt. Engasjert og handlekraftig.» SpareBank 1 SR-Bank skal kjennetegnes av høy etisk standard og god eierstyring og selskapsledelse.

SpareBank 1 SR-Bank skal gjennom sin eierstyring og selskapsledelse sikre en forsvarlig forvaltning og gi økt trygghet for at dens uttalte mål og strategier blir realisert. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 SR-Bank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som selskapet styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, kundenes og andre gruppers interesser.

SpareBank 1 SR-Bank har særlig vektlagt:

- en struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- en effektiv risikostyring
- helhetlig informasjon og effektiv kommunikasjon
- likebehandling av aksjonærer
- overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Som en del av styringsstrukturen har SpareBank 1 SR-Bank et hierarki for styrende dokumentasjon med fire nivåer:

Nivå 1: Styringsprinsipper

Nivå 2: Policyer/Overordnede retningslinjer

Nivå 3: Standarder/Retningslinjer

Nivå 4: Instruksjoner/Prosedyrer

Nivå 1: Styringsprinsipper

SpareBank 1 SR-Bank sine styringsprinsipper utgjør det øverste styringsnivået i konsernet. Styret gir i disse prinsippene overordnede rammer for all styring av virksomheten.

SpareBank1 SR-Banks styringsprinsipper omfatter:

- Regulatoriske føringer, lov og krav
 - Strategiske og finansielle mål, hensikt og verdier, se nærmere omtale, side 8 i årsrapporten
- Styringsmodell, se side 39 i årsrapporten
- Instruks for styre og ledelse, tilgjengelig på www.sr-bank.no
- Code of Conduct, nærmere beskrevet under
- Prinsipper for bærekraft, nærmere beskrevet under
- Selskapets vedtekter, tilgjengelig på www.sr-bank.no
- Rammer og fullmakter

Code of Conduct

SpareBank 1 SR-Bank skal ha høy etisk standard. Konsernets etiske retningslinjer beskriver hva som forventes av alle som representerer SpareBank 1 SR-Bank. Retningslinjene regulerer hvordan det forventes at medarbeiderne i SpareBank 1 SR-Bank skal forholde seg til kunder, leverandører, konkurrenter og omverden for øvrig. Retningslinjene fastslår at medarbeidere i konsernet skal opptre med respekt og omtanke, og at kommunikasjonen skal være åpen, sannferdig og tydelig og i henhold til de normer, lover og regler som gjelder i samfunnet i de tilfeller de ansatte identifiseres med bedriften.

SpareBank 1 SR-Bank sine etiske retningslinjer omhandler blant annet habilitet, forhold til kunder, leverandører og konkurrenter, samt relevante privatøkonomiske forhold. Ingen form for diskriminering eller trakassering aksepteres. SpareBank 1 SR-Banks kundebehandling skal kjennetegnes av høy integritet, tilgjengelighet og transparens, og skal være i samsvar med god forretningsskikk. SpareBank 1 SR-Bank vil være et ansvarlig selskap som behandler alle leverandører og konkurrenter med respekt, og konkurrerer rettferdig og i samsvar med konkurransebestemmelser. SpareBank 1 SR-Bank aksepterer ingen form for korrupsjon eller misbruk av innsideinformasjon.

SpareBank 1 SR-Bank vil søke å unngå interessekonflikter. Når de oppstår skal det være åpenhet om dem og de skal søkes løst på en forsvarlig måte. Konsernets etiske retningslinjer er tilgjengelig på bankens nettside.

Varsling

Alle kritikkverdige forhold skal varsles i tråd med SpareBank 1 SR-Banks regler og rutiner for varsling. Alle varslinger skal behandles med respekt og tas på alvor, og det er ikke akseptabelt med gjengjeldelse overfor varslere. I tillegg til rutine for intern varsling, er det utarbeidet mulighet for anonym elektronisk varsling til en ekstern part.

Bærekraft:

SpareBank 1 SR-Bank har som mål å være en organisasjon som har et aktivt forhold til bærekraft, og tar ansvar for miljøutfordringene samfunnet står ovenfor. Banken skal ikke, verken direkte eller indirekte, medvirke til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske. Dette gjelder både internt og i forhold til samfunnet for øvrig. Ansvar omfatter produkter og tjenester, rådgivning og salg, investerings- og kredittbeslutninger, markedsføring, anskaffelser, eierstyring og selskapsledelse. SpareBank 1 SR-Bank har fastsatt standarder og retningslinjer for i ivareta dette ansvaret. I tillegg omfattes internt arbeid med HMS, etikk og miljøeffektivitet av vår definisjon av bærekraft. FNs 17 bærekraftsmål ligger til grunn for konsernets bærekraftsprinsipper. Konsernet stiller seg i tillegg bak FNs 10 Global Compact prinsipper (menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon). Les mer på side 20.

Nivå 2: Policyer/Overordnede retningslinjer

Policyer og overordnede retningslinjer utarbeides for å understøtte konsernets virksomhetsstyring innen sentrale områder som kreditt, finans, risiko, etterlevelse, bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering, personvern, utkontraktering, og informasjonssikkerhet.

Alle styrende dokumenter på dette nivået godkjennes av styret. Dokumentene angir sentrale overordnede prinsipper knyttet til et virksomhetsområde eller fagområde og er utformet i et omfang og format som er tilpasset en bred mottaksgruppe i konsernet.

Nivå 3: Standarder/Retningslinjer

Standarder og retningslinjer tilhører og støtter opp under policier, men er mer detaljerte i sin utforming og tilpasset en spesialisert mottaksgruppe.

Dokumenter på dette nivået godkjennes av konserndirektører for respektive ansvarsområder, som da har ansvar for å sikre at dokumentene understøtter etterlevelse av styrende dokumenter på nivå 1 og 2.

Standarder og retningslinjer på nivå 3 skal være forankret i en eller flere overordnede styringsdokumenter. Det er konserndirektørens ansvar å sikre at dette kravet etterleves og dermed gi styret og administrerende direktør trygghet for at de øverste styringsprinsippene følges.

Nivå 4: Instruksjer og Prosedyrer

Det laveste nivået for styrende dokumenter er instruksjer og prosedyrer. Eksempler på dette er detaljerte rutine- og arbeidsbeskrivelser, personalhåndbok, beredskapsrutine mv.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 2 VIRKSOMHET

SpareBank 1 SR-Bank har som formål å forvalte de midler konsernet rår over på en trygg måte og kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester i samsvar med gjeldende lovgivning. SpareBank 1 SR-Bank kan dessuten yte investeringstjenester innenfor de til enhver tid gitte konsesjoner. SpareBank 1 SR-Bank sin virksomhet er tydeliggjort i vedtektene som finnes på selskapets nettside. Selskapets mål og hovedstrategier fremgår i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 3 SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Styret foretar løpende en vurdering av kapital situasjonen i lys av selskapets mål, strategi og vedtatt risikoprofil. For nærmere omtale av reglene for kapitaldekning, hvilke prinsipper SpareBank1 SR-Bank legger til grunn for å vurdere kapitalbehovet, samt nærmere spesifisering av elementene i konsernets kapitaldekning, vises det til konsernets rapport og risiko- og kapitalstyring (Pilar3) som er publisert på selskapets hjemmeside.

Styret vurderer konsernet som godt kapitalisert i forhold til nåværende regulatoriske krav.

Utbytte

Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at om lag halvparten av årets resultat etter skatt utdeles som utbytte.

Tilbakekjøp av aksjer

Generalforsamlingen ga, i sitt møte 24.04.19, styret fullmakt til å erverve og ta pant i egne aksjer for inntil 10 prosent av selskapets aksjekapital. Ervervet av aksjer skal skje i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Hver aksje kan kjøpes til kurs mellom en og 150 kroner. Fullmakten gjelder i 12 måneder fra vedtakelse i generalforsamlingen.

Opptak av fondsobligasjon og ansvarlig lån

Generalforsamlingen ga i sitt møte 24.04.19 styret fullmakt til opptak av fondsobligasjon og ansvarlig lån, samlet eller hver for seg, fordelt på hhv:

Fondsobligasjoner:

NOK 3 000 000 000 eller tilsvarende i valuta.

Evigvarende ansvarlig lån:

NOK 3 000 000 000 eller tilsvarende i valuta.

Tidsbegrenset ansvarlig lån:

NOK 3 000 000 000 eller tilsvarende i valuta.

Fullmakten løper i 18 måneder fra vedtak i generalforsamlingen.

Kapitalforhøyelse

Generalforsamlingen ga, i sitt møte 24.04.19, styret fullmakt til å forhøye selskapets aksjekapital med inntil NOK 639.377.700 ved behov for å sikre en optimal kapitalstruktur, gjennom utstedelse av maksimalt 25.575.108 aksjer, hver pålydende NOK 25, jfr. allmennaksjeloven § 10-14. Fullmakten gjelder i 12 måneder fra vedtakelse i generalforsamlingen.

Avvik fra anbefalingen:

Det følger av anbefalingen at fullmakter til kapitalforhøyelse bør begrunnes og avgrenses til definerte formål. Styret er grunnleggende enig i dette, men mener det er behov for en viss fleksibilitet. Så lenge fullmaktene er tydelig begrenset i tid og omfang, og i realiteten bare justerer og effektiviser kapitalstrukturen i banken, bør det tilligge styret å treffe slike beslutninger fremfor å måtte avholde en ekstraordinær generalforsamling.

Pkt. 4 LIKEBEHANDLING AV AKSJONÆRER OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

SpareBank 1 SR-Bank har én aksjeklasse. Alle aksjer har lik stemmerett. Ved aksjekapitalforhøyelser skal eksisterende aksjonærer gis fortrinnsrett, med mindre særskilte forhold tilsier at dette kan fravikes. Slik fravikelse vil i så fall være begrunnet i selskapets og aksjonærenes felles interesser. Det vil i så fall være full åpenhet om det, og aksjonærene vil få lik og samtidig informasjon om det gjennom børsmelding samt på bankens hjemmesider. Ved eventuell tilbakekjøp av egne aksjer, skal dette skje i markedet til børskurs. Dette gjelder også om styret benytter gitte fullmakter.

Største aksjonær

Sparebankstiftelsen SR-Bank er SpareBank 1 SR-Bank sin største aksjonær med en eierandel på 28,3 prosent.

Sparebankstiftelsen ble etablert 1.1.2012 da SpareBank 1 SR-Bank ble omdannet til allmennaksjeselskap. I henhold til stiftelsens vedtekter er formålet å forvalte aksjer den ble tilført ved opprettelsen og å utøve og opprettholde et betydelig, langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 SR-Bank. Eierskapet skal utgjøre minst 25 prosent av utstedte aksjer i SpareBank 1 SR-Bank.

Transaksjoner med nærstående

Styreinstruksen slår fast at styret skal påse at selskapet overholder allmennaksjeloven §§ 3-8 og 3-9 i avtaler mellom selskapet og parter som er nevnt der. Ved inngåelse av ikke uvesentlige avtaler mellom selskapet og aksjeeiere, styremedlemmer eller medlemmer av konsernledelsen eller nærstående av disse, skal styret innhente uavhengig tredjeparts vurdering. Styrets medlemmer skal melde fra til styret dersom de direkte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet eller annet selskap i SpareBank 1 SR-Bank-konsernet. Det samme gjelder om avtalen inngås av et selskap utenom SpareBank 1 SR-Bank-konsernet hvor styremedlemmet er eier, styremedlem eller ledende ansatt.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 5 FRI OMSETTELIGHET

Aksjene er notert på Oslo Børs med ticker SRBANK og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger for omsetteligheten.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 6 GENERALFORSAMLING

Generalforsamling

Øverste myndighet i SpareBank1 SR-Bank ASA er generalforsamlingen som representerer bankens aksjonærer. Ordinær generalforsamling skal i henhold til vedtektene avholdes innen utgangen av april måned hvert år. Innkalling og påmeldingsskjema sendes aksjonærene og publiseres på konsernets nettside senest 21 dager før generalforsamlingsdatoen. Prosedyre for stemmegivning og for å fremsette forslag, er angitt i innkallingen. På generalforsamlingen deltar styreleder, minst en representant fra valgkomiteen og eksternt revisor. Andre styremedlemmer kan stille. Fra administrasjonen deltar adm. direktør og konserndirektør økonomi og finans. Generalforsamlingsprotokoller er tilgjengelige på selskapets nettside.

Generelt fattes beslutninger med alminnelig flertall. Beslutninger om avhendelse av aksjer, fusjon, fisjon, avhendelse av en vesentlig del av SpareBank 1 SR-Bank virksomhet eller utstedelse av aksjer i selskapet, krever tilslutning fra minst to tredeler av både de avgitte stemmene og av aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen.

Avstemningsopplegget gir mulighet for å stemme separat på hver enkelt kandidat til de ulike organene. Det er mulig for aksjonærene å gi fullmakt til andre. Det oppnevnes også en person som kan stemme for aksjonærene som fullmektig. Fullmaktsskjemaet søkes så langt det er mulig utformet slik at det kan stemmes over hver enkelt sak som skal behandles og kandidater som skal velges.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 7 VALGKOMITÉ

Valgkomiteen består av inntil fem medlemmer som velges av generalforsamlingen for en periode på 2 år. Sparebankstiftelsen SR-Bank skal være representert i valgkomiteen. Valgkomiteen avgir begrunnet innstilling til generalforsamlingen for valg av styrets leder og medlemmer samt leder og medlemmer av valgkomiteen. Innstillingen skal gi relevant informasjon om kandidatenes bakgrunn og uavhengighet. Valgkomiteen foreslår også honorar for medlemmer av organer nevnt ovenfor. Valgkomiteens godtgjørelse fastsettes av generalforsamlingen. Oversikt over valgkomiteens medlemmer og informasjon om hvordan gi innspill til valgkomiteen finnes på selskapets nettside.

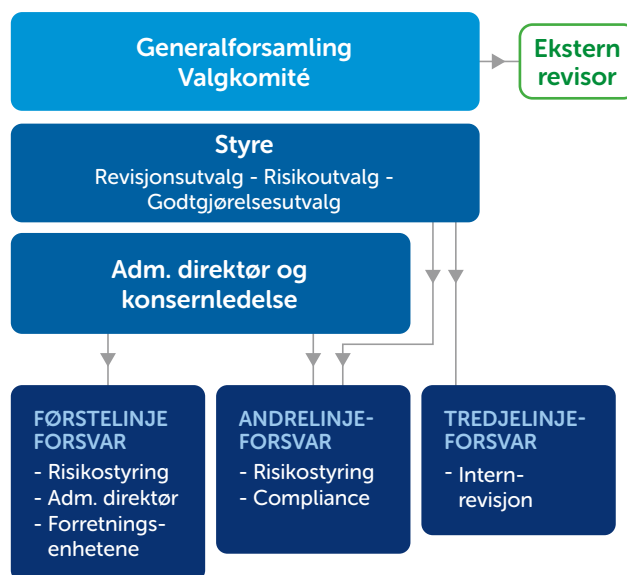
Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 8 STYRE, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

Styret velges av generalforsamlingen for inntil to år av gangen. Styret har inntil åtte medlemmer, hvorav to ansatte representanter. Ingen i konsernledelsen er medlem av styret. Styret skal være sammensatt slik at det kan ivareta aksjonærfellesskapets interesser. Ved valg av styrets medlemmer foretas en egnethetsvurdering som blant annet tar hensyn til behovet for både kontinuitet og uavhengighet. I tillegg skal en balansert styresammensetning vektlegges. De valgte styremedlemmene skal til sammen oppfylle alle nødvendige og eventuelle lovpålagte kompetansekrav. Begge kjønn skal være representert med minst 40 prosent i styret, jfr. allmennaksjeloven § 6-11 a og medlemmene er uavhengige av selskapets daglige ledelse.

Per 31. desember 2019 hadde styret åtte medlemmer, hvorav to ansatte representanter. Tre av styrets aksjonærvalgte medlemmer var kvinner, i tillegg til en ansatt representant. Alle styremedlemmer anses uavhengige av bankens daglige ledelse og vesentlige forretningsforbindelser. De enkelte styremedlemmers bakgrunn er beskrevet i presentasjon av styret i eget kapittel i årsrapporten samt på selskapets nettside. Deltakelse på styremøter i 2019 er beskrevet i presentasjon av styret i eget kapittel i årsrapporten. Styremedlemmene oppfordres til å eie aksjer i selskapet. I oversikten over styret i eget kapittel i årsrapporten fremkommer hvor mange aksjer i SpareBank1 SR-Bank ASA som var eid av medlemmene og deres nærstående per 31. desember 2019.

Styrende organer i SpareBank 1 SR-Bank

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 9 STYRETS ARBEID

Styrearbeidet følger en fastsatt årsplan for styret i samsvar med fastsatt styreinstruks. Styreinstruksen er tilgjengelig på www.sr-bank.no og den gir nærmere regler for om styrets arbeid og saksbehandling, herunder hvilke saker som skal styrebehandles og regler for innkalling og møtebehandling. Styret har videre fastsatt instruks for adm. direktør som også er tilgjengelig på selskapets nettside.

I 2019 ble det avholdt 16 styremøter, hvorav 11 var fysiske heldagsmøter og 5 telefonmøter, fortrinnsvis for behandling av kredittsaker.

Styret gjennomfører årlig en evaluering av sin arbeidsform og kompetanse og drøfter forbedringer i organisering og gjennomføring av styrearbeidet. Rapporten fra styreevalueringen er tilgjengelig for valgkomiteen.

Styret har opprettet tre faste styreutvalg som består av medlemmer av selskapets styre, som er nærmere beskrevet nedenfor. Utvalgene fatter ingen vedtak, men fører på styrets vegne tilsyn med administrasjonens arbeid og forbereder saker for behandling i styret innenfor sine saksområder. Utvalgene står fritt til å trekke på ressurser i konsernet og å hente inn ressurser, råd og anbefalinger fra kilder utenfor konsernet.

Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalget består av tre medlemmer. Utvalgets sammensetning oppfylder anbefalingens krav til uavhengighet og kompetanse. Revisjonsutvalget skal se etter at konsernet har en uavhengig og effektiv ekstern revisor og en tilfredsstillende regnskapsrapportering i samsvar med lover og forskrifter. Revisjonsutvalget hadde seks møter i 2019.

Risikoutvalg

Risikoutvalget består av tre medlemmer og en observatør. Utvalget skal sørge for at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse og sikrer finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Risikoutvalget hadde seks møter i 2019.

Godtgjørelsesutvalg

Godtgjørelsesutvalget består av tre medlemmer. Ett av medlemmene skal være ansattvalgt styremedlem. Utvalget skal forberede behandling av konsernets godtgjørelsesordning og forberede behandling av adm. direktørs kontrakt og vilkår for årlig behandling av et samlet styre. Godtgjørelsesutvalget hadde syv møter i 2019.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 10 RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Styret i SpareBank 1 SR-Bank har fokus på risikostyring og det er en integrert del av styrets arbeid. Selskapets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom periodiske risikorapporter til selskapets ledelse og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av avdeling for risikostyring som er uavhengig av forretningsenhetene.

Bankens avdeling for økonomi og finans utarbeider finansiell rapportering for SpareBank 1 SR-Bank og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, fastsatte regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer. Det er etablert prosesser og kontrolltiltak som skal sørge for kvalitetssikring av finansiell rapportering.

Kjernevirksomheten til SpareBank 1 SR-Bank er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet bruker derfor betydelige ressurser på å videreutvikle risikostyrings-systemer og prosesser i tråd med ledende internasjonal praksis.

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 SR-Bank skal skape finansiell og strategisk merverdi gjennom:

- å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag
- å ha en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjening og tap
- størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med underliggende risiko
- å ha en tilstrekkelig soliditet ut fra valgt risikoprofil, og samtidig tilstrebe en optimal kapitalanvendelse på de ulike forretningsområdene
- å utnytte diversifiseringseffekter
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

Rammeverket er nærmere beskrevet i note 6 til årsregnskapet, samt i Pilar III dokumentet til SpareBank 1 SR-Bank som er

tilgjengelig på bankens nettside. SpareBank 1 SR-Bank er opptatt av uavhengighet i styring og kontroll, og ansvaret er fordelt mellom ulike funksjoner i organisasjonen.

Styret fastsetter konsernets risikoprofil, overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i konsernet, og påser at konsernet har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra risikoen i konsernet og myndighetspålagte krav. Styret har vedtatt etikkregler som bidrar til bevisstgjøring og etterlevelse av den etiske standarden som er satt for konsernet.

Første forsvarslinje (daglig risikostyring)

Administrerende direktør er ansvarlig for at konsernets risikostyring følges opp innenfor rammer vedtatt av styret. Forretningsenhetene er ansvarlig for den samlede risiko-styringen innenfor eget virksomhetsområde.

Andre forsvarslinje (overordnet risikorapportering og oppfølging)

Avdelingene for risikostyring og compliance er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer direkte til administrerende direktør.

Avdelingen for risikostyring har det overordnede ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risikostyring inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Avdelingen er videre ansvarlig for uavhengig oppfølging og rapportering av risikoeksponeringen.

Avdelingen for compliance har det overordnede ansvaret for rammeverk, oppfølging og rapportering av regulatoriske krav innen complianceområdet.

Tredje forsvarslinje (uavhengig bekreftelse)

Internrevisjonen overvåker at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Konsernets internrevisjonsfunksjon er outsourcet, og dette sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet. Internrevisjonen rapporterer til styret. Internrevisjonens rapporter og anbefalinger om forbedringer i konsernets risikostyring blir kontinuerlig gjennomgått i konsernet.

Internkontrollen og systemene omfatter også selskapets verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar.

Avvik fra anbefalingen: Ingen.

Pkt. 11 GODTGJØRELSE TIL STYRET

Godtgjørelse til styrets medlemmer og underutvalg fastsettes av generalforsamlingen basert på en anbefaling fra valgkomiteen. Styremedlemmenes honorar er ikke knyttet til resultat eller lignende. Ingen av styrets medlemmer utenom ansattes representanter har oppgaver for selskapet utover styrevervet. Informasjon om alle godtgjørelser utbetalt til de enkelte styremedlemmer er presentert i note 22 i årsregnskapet.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 12 GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

SpareBank 1 SR-Bank har en godtgjørelsesordning som gjelder alle ansatte.

Konsernets godtgjørelsesordning skal være i samsvar med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser, skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko, motvirke for høy eller uønsket risikotaking, bidra til å unngå interessekonflikter, og være i samsvar med Finansforetaksforskriften av 9.12.2016. Den samlede godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Den skal sikre at konsernet over tid tiltrekker, utvikler og beholder dyktige medarbeidere. Ordningen skal sikre en belønningsmodell som oppleves rettferdig, forutsigbar og er fremtidsrettet og motiverende. Fast lønn skal være hovedelementet i den samlede godtgjørelsen, som for øvrig består av variabel lønn, pensjon og naturaltelser.

Styrets retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte fremgår av note 22.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 13 INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

SpareBank 1 SR-Bank har egne sider på selskapets nettside for investorinformasjon. Banken legger vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om konsernets utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. All kurssensitiv informasjon offentliggjøres på norsk og engelsk. Børsmeldinger, års- og kvartalsrapporter, presentasjonsmateriale og web-cast sendinger er tilgjengelige på selskapets nettside.

Informasjon til markedet formidles også gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner. Det avholdes regelmessig presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere og investorer. All rapportering er basert på åpenhet og likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet. Konsernets finanskalender offentliggjøres på selskapets nettside.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

Pkt. 14 SELSKAPSOVERTAGELSE

Styret i SpareBank 1 SR-Bank vil håndtere eventuelle overtagelsestilbud i samsvar med prinsippet om likebehandling av aksjonærer. Samtidig vil styret bidra til at aksjonærene får mest mulig fyllestgjørende informasjon i alle situasjoner som påvirker aksjonærenes interesser. Ved erverv av aksjer i en finansinstitusjon som medfører eierskap utover 10 prosent av aksjekapitalen må det søkes om tillatelse fra Finanstilsynet. I forbindelse med at SpareBank 1 SR-Bank fikk konsesjon til omdanning til allmennaksjeselskap, ble det satt som konsesjonsvilkår at Sparebankstiftelsen SR-Bank skal ha et eierskap som minst skal utgjøre 25 prosent av utstedte aksjer i SpareBank 1 SR-Bank.

Avvik fra anbefalingen:

Styret har ikke utarbeidet eksplisitte hovedprinsipper for håndtering av overtagelsestilbud. Bakgrunnen for dette er finansieringsvirksomhetslovens begrensninger mht eierskap i finansinstitusjoner og konsesjonsvilkårene i forbindelse med omdanningen til ASA. Styret slutter seg for øvrig til anbefalingens formuleringer på dette punkt.

Pkt. 15 EKSTERN REVISOR

Ekstern revisor presenterer årlig en plan for revisjonsarbeidet for revisjonsutvalget og styret.

Revisjonsutvalget innstiller på valg av revisor til styret. Styret avholder årlig møte med revisor uten at administrasjonen er til stede. Revisjonsutvalget innstiller til styret på godkjenning av ekstern revisors honorar. Styret fremlegger deretter forslagene for generalforsamlingen til godkjenning.

Ekstern revisor gir revisjonsutvalget en beskrivelse av hovedelementene i revisjonen foregående regnskapsår, herunder særlig om vesentlige svakheter som er avdekket ved internkontrollen knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

REDEGJØRELSE OM FORETAKSSTYRING ETTER REGNSKAPSLOVENS § 3-3B.

Redegjørelsen følger lovens krav.

1. SpareBank 1 SR-Bank følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse, NUES.
2. Anbefalingen finnes på www.nues.no
3. Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert i rapporten - styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse.
4. I pkt 10 i rapporten blir det gitt en beskrivelse av hovedelementene i systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosesser.
5. SpareBank 1 SR-Bank har ingen vedtektsbestemmelser som avviker fra allmennaksjelovens kapittel 5, som omhandler generalforsamlingen.
6. Det redegjøres for sammensettingen til styre og arbeidsutvalg til styre samt det gis en beskrivelse av hovedelementene i retningslinjer og mandat for organene i pkt 8 og 9 i rapporten.
7. Det redegjøres for vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevningen og utskifting av styremedlemmer i pkt 8 i rapporten.
8. Det redegjøres for vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer i pkt 3 i rapporten.

STYRENDE ORGANER I SPAREBANK 1 SR-BANK ASA

	Aksjer per 31.12.19 ¹⁾	Aksjer per 31.12.18 ¹⁾		Aksjer per 31.12.19 ¹⁾	Aksjer per 31.12.18 ¹⁾
Styre			Konsernledelse		
<i>Medlemmer</i>			Arne Austreid, adm. direktør	107 998	100 006
Dag Mejdell, Oslo (leder)	30 000	25 000	Inge Reinertsen, konserndirektør økonomi og finans	88 023	83 529
Kate Henriksen, Bergen	0	0	Jan Friestad, konserndirektør PM	45 250	40 814
Birthe C. Lepsøe, Paradis	0	0	Tore Medhus, konserndirektør BM	53 670	49 147
Therese Log Bergjord, Hafrsfjord	2 000	0	Glenn Sæther, konserndirektør strategi, innovasjon og utvikling	26 749	22 861
Tor Dahle, Stavanger	72 456 358	72 456 358	Ella Skjørestad, konserndirektør kundepleie og markedsføring	5 967	3 937
Jan Skogseth, Sandnes	6 100	6 100	Gro Tveit, konserndirektør HR og forretningsstøtte	20 303	20 029
Sally Lund-Andersen, Haugesund (ansattes representant)	2 016	1 414	Frode Bø, konserndirektør risikostyring	17 425	17 242
Kristian Kristensen, Randaberg (ansattes representant)	3 203	3 020	Signe Helliesen, konserndirektør Compliance	274	0
Styrets risikoutvalg			Thor-Christian Haugland, konserndirektør kommunikasjon og bærekraft	25 402	20 707
Tor Dahle, Stavanger (leder)	72 456 358	72 456 358	Ekstern revisor		
Jan Skogseth, Sandnes	6 100	6 100	PricewaterhouseCoopers (PWC)	0	0
Birthe C. Lepsøe, Paradis	0	0	Intern revisor		
Dag Mejdell, Oslo (observatør)	30 000	25 000	Ernst & Young (EY)	0	0
Styrets revisjonsutvalg					
Birthe C. Lepsøe, Paradis (leder)	0	0			
Kate Henriksen, Bergen	0	0			
Therese Log Bergjord, Hafrsfjord	2 000	0			
Styrets godtgjørelsesutvalg					
Dag Mejdell, Oslo (leder)	30 000	25 000			
Kate Henriksen, Bergen	0	0			
Sally Lund-Andersen	2 016	1 414			
Valgkomité					
Per Trygve Sekse, Sandnes (leder)	1 625	1 625			
Kirsti Tønnesen, Stavanger	0	0			
Gunn-Jane Håland, Stavanger	1 096	1 096			
Tore Heggheim, Hafrsfjord	0	0			
Torbjørn Gjelstad, Oslo	0	0			

¹⁾ Antall aksjer eid i SpareBank 1 SR-Bank ASA inklusive aksjer tilhørende den nærmeste familie og selskaper der vedkommende har avgjørende innflytelse.

Årsberetning

SpareBank 1 SR-Bank ASA oppnådde i 2019 et konsernresultat før skatt på 3 817 mill kroner. Resultat etter skatt ble 3 124 mill kroner, en økning med 828 mill kroner fra 2 296 mill kroner i 2018. Egenkapitalavkastningen etter skatt ble 14,0 prosent, sammenlignet med 11,3 prosent i 2018. Styret er godt fornøyd med resultatet for 2019.

Solid innsats fra medarbeidere, godt kredittnettverk og gode kunderelasjoner har vært viktige drivere for et godt resultat. Markedsposisjonen som et av Sør-Norges ledende finanskonsern og landets nest største norskeide bank ble ytterligere styrket gjennom en netto økning på 9 300 nye privatkunder over 13 år og 1 000 nye bedriftskunder, økt markedsandel for kontorene utenfor Rogaland og verdiskapning til konsernets eiere i form av utbytte og positiv kursutvikling.

Inkludert utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS, ble utlånsveksten 4,9 prosent i 2019. Innskudd fra kunder ble økt med 4,3 prosent i 2019. Innskuddsdekningen, målt som innskudd i prosent av sum utlån, ble 49,8 prosent ved utgangen av 2019, sammenlignet med 51,4 prosent i 2018.

Netto renteinntekter økte til 3 987 mill kroner i 2019, mot 3 439 mill kroner i 2018. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital økte til 1,61 prosent i 2019, fra 1,54 prosent i 2018. Økningen i netto renteinntekter kom hovedsakelig som følge av økt utlånsvolum og økte rentemarginer i bedriftsmarkedsdivisjonen.

Netto provisjons- og andre inntekter ble 1 416 mill kroner i 2019 en reduksjon fra 1 437 mill kroner i 2018. Reduksjonen skyldes i hovedsak at provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS ble redusert med 55 mill kroner i 2019. Netto avkastning på finansielle investeringer utgjorde 1 127 mill kroner i 2019 mot 569 mill kroner i 2018. Inntekter fra eierinteresser økte med 509 mill kroner til 875 mill kroner i 2019, hvor økt resultatandel fra SpareBank 1 Gruppen AS er den vesentligste årsaken.

Konsernets driftskostnader ble 2 478 mill kroner i 2019 mot 2 229 mill kroner i 2018, en økning på 249 mill kroner (11,2 prosent) fra 2018. Personalkostnadene økte med 175 mill kroner (13,5 prosent) til 1 472 mill kroner. Kostnadsveksten er en konsekvens av konsernets strategi om å møte markedet med en offensiv tilnærming og økt ressursbruk i strategisk utvalgte satsingsområder. Øvrige kostnader økte med 74 mill kroner (7,9 prosent) til 1 006 mill kroner. Kostnadsprosenten,

målt som driftskostnader i prosent av driftsinntektene, ble redusert fra 40,9 prosent i 2018 til 37,8 prosent i 2019.

Konsernets netto nedskrivning på utlån og finansielle forpliktelser var 235 mill kroner, mot 324 mill kroner i 2018. Lave nedskrivninger kom som følge av at det i 2. kvartal 2019 ble reversert 92 mill kroner i tidligere nedskrivninger etter rettskraftig dom hvor SpareBank 1 SR-Bank ASA ble tilkjent 92 mill kroner inklusive renter i erstatning. Tett oppfølging av kunder og forebyggende arbeid er fortsatt viktige virkemidler for å opprettholde en god risikoprofil i konsernets utlånsportefølje og derigjennom redusere fremtidige tap.

Disponering av årets overskudd tar utgangspunkt i et disponibelt morbankresultat på 2 778 mill kroner i 2019. Styret foreslår at 1 407 mill kroner blir disponert til utbytte, tilsvarende 5,50 kroner pr aksje, og 1 371 mill kroner avsettes til annen egenkapital og styrking av konsernets soliditet.

Ren kjernekapitaldekning ble økt fra 14,7 prosent ved starten av året til 17,0 prosent ved utgangen av 2019. Kjernekapitaldekningen (inklusive fondsobligasjoner) ble økt i samme periode fra 15,9 prosent til 18,6 prosent i 2019. Ved utgangen av 2019 har SpareBank 1 SR-Bank ASA en solid finansiell stilling, og konsernet har et godt utgangspunkt for å videreutvikle sin gode posisjon i Sør-Norge. Styret har fastsatt mål om å ha en ren kjernekapitaldekning på 16,7 prosent gjeldende fra utgangen av 2020. Dette inkluderer management buffer på 1,0 prosent-poeng.

Virksomhetens art

Konsernet SpareBank 1 SR-Bank ASA består av morbanken SpareBank 1 SR-Bank ASA og datterselskap.

De vesentligste datterselskapene er; EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS, SR-Forvaltning AS, SR-Boligkreditt AS, SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS, FinStart Nordic AS og Monner AS.

SpareBank 1 SR-Bank ASA har hovedkontor i Stavanger, og har til sammen 33 avdelingskontorer i Rogaland, Vestland, Agder og Oslo. Konsernets hovedvirksomhet er salg og formidling av et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester, investeringstjenester, leasing, eiendomsmegling og regnskapstjenester.

Konsernets utvikling

SpareBank 1 SR-Bank ASA har i 2019 hatt en god utvikling i alle konsernets forretningsområder. Posisjonen som markedsleder i Rogaland ble styrket både innenfor person- og bedriftsmarkedet, og konsernet har samtidig styrket sin posisjon i Vestland og Agder. I tillegg har SpareBank 1 SR-Bank ASA i løpet av kort tid utfordret etablerte finanskonsern i Oslo. Kapitalmarkedsdivisjonen har etablert seg som Sør-Vestlandets ledende kompetansemiljø innen sitt område. Posisjonen innen eiendomsMegler har bidratt til at EiendomsMegler 1 har blitt den største eiendomsMeglerkjeden i Norge. EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS er markedsleder i Rogaland og Agder, og har i 2019 styrket sin posisjon i Vestland.

Konsernets datterselskaper og strategiske eierskap i produktselskaper i SpareBank 1-alliansen bidrar i betydelig grad til SpareBank 1 SR-Bank ASA sin inntjening.

Bankmarkedet var i 2019 preget av fortsatt sterk konkurranse om kundene. Konsernet opplevde økende etterspørsel etter lån fra personkunder og bedriftskunder utover i 2019. Marginer på utlån til personkunder ble redusert i 2019 grunnet høyere pengemarkedsrente, mens reprising av deler av boliglånsporteføljen i etterkant av Norges tre renteøkninger i 2019 gav en positiv effekt. Marginer på utlån til bedriftskunder økte litt i 2019. Innen både personmarkedet og bedriftsmarkedet ble innskuddsmarginen økt gjennom året som følge av stigende markedsrenter. Innskuddsveksten økte med 4,3 prosent i 2019. I sum ble inntjeningen fra netto renteinntekter styrket i 2019 sammenlignet med året før.

Aksjemarkedene utviklet seg positivt gjennom hele 2019 og Hovedindeksen på Oslo Børs endte med en oppgang på 16,5 prosent. For året sett under ett ble kursgevinst på verdipapirer 96 mill kroner. Dette skyldes kombinasjon av kurstap på 156 mill kroner fra renteporteføljen som ble motvirket av positive effekter fra sikringsinstrumenter på til sammen 141 mill kroner, samt kursgevinst på 111 mill kroner fra porteføljen av aksjer og egenkapitalbevis.

Nedskrivning på utlån og finansielle forpliktelser ble 235 mill kroner i 2019 mot 324 mill kroner i 2018. Dette tilsvarte nedskrivninger som andel av brutto utlån inkludert utlån solgt til kredittforetak på 0,12 prosent. Nedskrivning på utlån i 2019 gjaldt i stor grad enkeltengasjement innenfor oljerelatert virksomhet. Styret vurderer kvaliteten i utlånsporteføljen og risikostyringen som god.

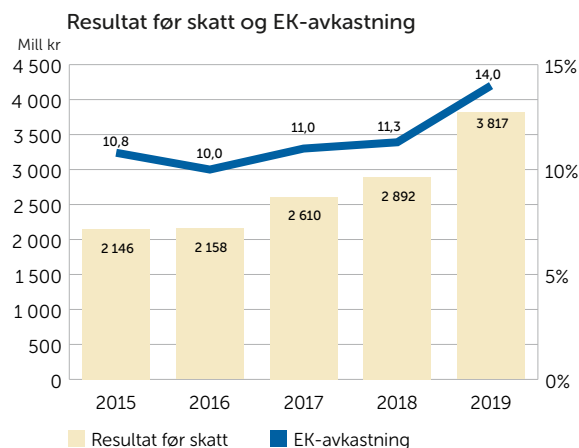
Utvikling i konsernets markedsområder

Husholdningenes forventninger til utviklingen i norsk økonomi er fortsatt positive. Bruttonasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge er i statsbudsjettet for 2020 forventet å vokse med om lag 2,5 prosent, tilsvarende som i 2019. Høy oljepris og en økning i oljeinvesteringene på om lag 11 prosent i 2019 har ført til vedvarende optimisme og tro på høy aktivitet fremover for norsk oljenæring.

Demografiske utviklingstrekk har stor betydning for konsernets rammevilkår. Konsernets markedsområde har over lang tid hatt høy tilflytting og befolkningsvekst. Uføreandelen er også betydelig lavere enn landsgjennomsnittet. Befolkningen er relativt ung i og rundt de større byene og langs kysten av Sør- og Vestlandet samt Oslo. Statistisk Sentralbyrås (SSB) framskrivinger av befolkningsutviklingen tilsier at veksten i Rogaland, Vestland og Oslo forventes å ligge over landsgjennomsnittet på lengre sikt.

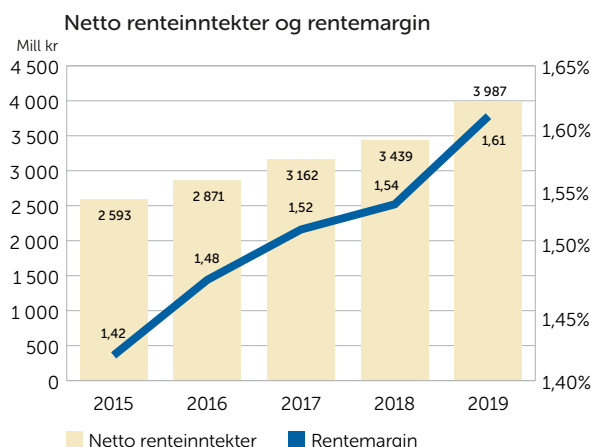
Ifølge NAV var arbeidsledigheten i Norge 2,2 prosent ved utgangen av desember 2019. I Rogaland var arbeidsledigheten 2,2 prosent, i Vestland 2,1 prosent, i Agder 2,3 prosent og i Oslo 2,4 prosent.

RESULTATUTVIKLING

Netto renteinntekter

Konsernets netto renteinntekter i 2019 ble 3 987 mill kroner (3 439 mill kroner). Netto renteinntekter må sees i sammenheng med provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Provisjonsinntektene fra disse selskapene beløp seg til 33 mill kroner (88 mill kroner) i 2019. Summen av netto renteinntekter og provisjonsinntekter økte med totalt 527 mill kroner sammenlignet med 2018. Økningen kom hovedsakelig som følge av økt utlånsvolum og økte rentemarginer i bedriftsmarkedsdivisjonen. Gjennomsnittlig rentemargin økte til 1,61 prosent i 2019, sammenlignet med 1,54 prosent i 2018.

Andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter utgjorde 1 416 mill kroner (1 437 mill kroner) i 2019.

Reduksjonen på 21 mill kroner fra 2018 skyldes primært at provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS ble redusert med 55 mill kroner til 33 mill kroner (88 mill kroner) i 2019. Reduserte provisjonsinntekter fra disse kredittforetakene kom som en konsekvens av at konsernet i løpet av de siste 12 måneder har kjøpt tilbake utlån fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS med til sammen 5,1 mrd kroner. Inntekter fra eiendomsmegling økte med 17 mill kroner til 399 mill kroner (382 mill kroner) i 2019. Inntekter fra SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS økte med 27 mill kroner til 126 mill kroner (99 mill kroner) i 2019, blant annet som følge av oppkjøp av Agder Økonomi AS i 2. kvartal 2019. Inntekter fra betalingsformidling økte med 11 mill kroner fra 2018 som følge av økte inntekter fra kortbruk, mens inntekter på garantiprovisjon ble redusert med 15 mill kroner, blant annet grunnet en prinsippendring hvor deler av gebyr knyttet til garantier fra og med 2019 blir periodisert over løpetiden.

Driftskostnader

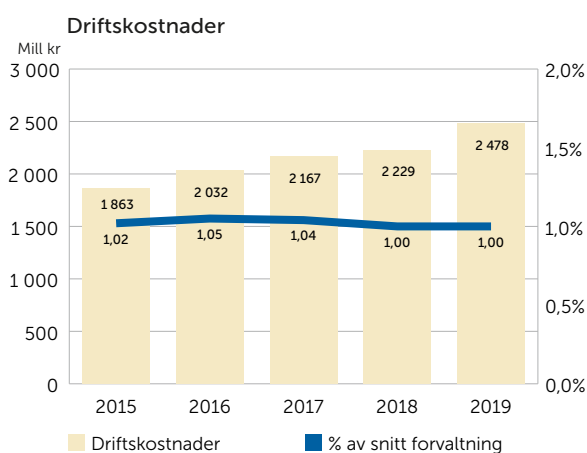
Konsernets driftskostnader ble 2 478 mill kroner (2 229 mill kroner) i 2019, en økning på 249 mill kroner fra 2018. Kostnadsveksten siste 12 måneder på 11,2 prosent er en konsekvens av konsernets strategi om å møte markedet med en offensiv tilnærming og økt ressursbruk i strategisk utvalgte satsingsområder. Dette skal fremover gi konsernet økte inntekter og økt effektivitet som skal være å bidra til forbedret resultatbidrag. Det skal også være med å sikre at kundene får de beste tilgjengelige produktene i markedet, til konkurransedyktige priser. Konsernets satsingsområder som har bidratt til økt kostnadsvekst inkluderer geografisk ekspansjon til Oslo-området, oppkjøp av Agder Økonomi AS og Mønner AS, økt aktivitet i FinStart Nordic AS, økt ressursinnsats i arbeidet mot

hvitvasking, samt investering i ny teknologi og digitalisering. I tillegg er kostnadsveksten i 2019 påvirket av at konsernets bonusavsetning økte i 2019, som følge av det gode resultatet.

Personalkostnadene økte med 175 mill kroner (13,5 prosent) fra 2018 til 1 472 mill kroner i 2019. Økningen kom gjennom oppkjøp av Agder Økonomi AS og Mønner AS, etablering av Oslokontoret samt økt aktivitet i FinStart Nordic AS.

De øvrige kostnadene økte med 74 mill kroner (7,9 prosent) til 1 006 mill kroner i 2019, hvor det var størst økning knyttet til IT kostnader og avskrivninger.

Kostnadsprosent for konsernet, målt som kostnader i prosent av inntekter, var fortsatt lav, og ble 37,9 prosent (40,9 prosent) i 2019.

Nedskrivninger på utlån og mislighold

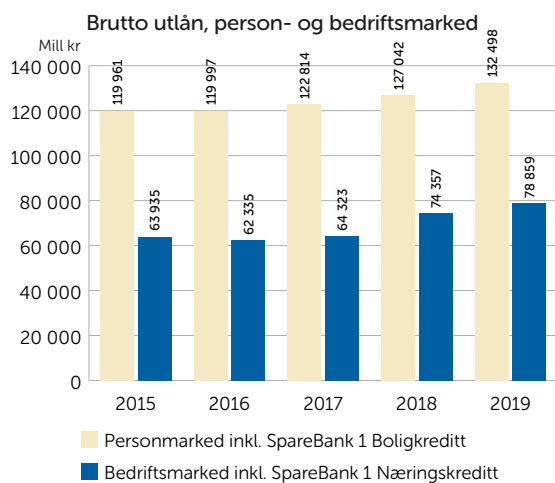
Konsernets netto nedskrivninger på utlån og forpliktelser ble redusert med 89 mill kroner fra 2018 til 235 mill kroner i 2019. Lave nedskrivninger kom som følge av at det i 2. kvartal 2019 ble reversert 92 mill kroner i tidligere nedskrivninger etter rettskraftig dom hvor SpareBank 1 SR-Bank ASA ble tilkjent 92 mill kroner inklusive renter i erstatning. Eksklusiv denne reverseringen økte nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser med 3 mill kroner siste året. Konsernets netto nedskrivninger på utlån og forpliktelser tilsvarte 0,12 prosent (0,18 prosent) av brutto utlån i 2019.

Tett oppfølging av kunder og forebyggende arbeid er viktige virkemidler som konsernet aktivt benytter for å opprettholde den gode risikoprofil i konsernets utlånsportefølje. Dette er med å bidra til at konsernets nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser vurderes som lave.

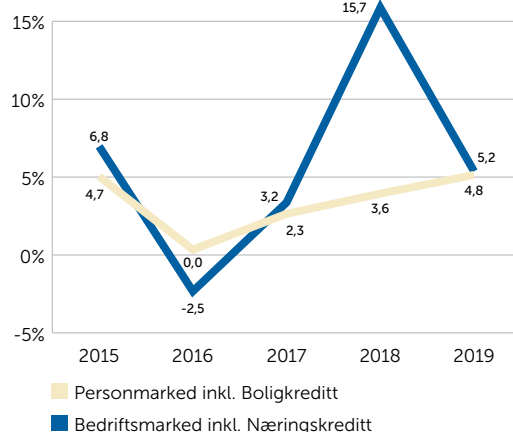
Konsernets utlån og finansielle forpliktelser er gruppert i tre grupper; Trinn 1, Trinn 2, og Trinn 3. Trinn 3 benyttes for utlån og finansielle forpliktelser som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. For disse utlånene og finansielle forpliktelsene avsettes det for forventet tap over levetiden. Brutto utlån og finansielle forpliktelser definert som Trinn 3 utgjorde 3 232 mill kroner (2 935 mill kroner) ved utgangen av 2019. Dette tilsvarte 1,56 prosent (1,53 prosent) av brutto utlån, og 1,53 prosent (1,46 prosent) inkludert utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Balanse

Konsernets balanseførte forvaltningskapital økte fra 234,1 mrd kroner til 255,9 mrd kroner i 2019. Økningen skyldes i hovedsak utlånvekst og tilbakekjøp av utlånsporteføljer fra SpareBank 1 Boligkreditt AS. SpareBank 1 SR-Bank ASA hadde ved utgangen av året solgt lån for 4,2 mrd kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, mot 9,3 mrd kroner ved utgangen av 2018. Hensyntatt utlånsporteføljene i disse deleide kredittforetakene var utlånveksten 4,9 prosent og samlede utlån 211,4 mrd kroner (201,4 mrd kroner) ved utgangen av 2019. Utlån til personmarkedet økte med 4,8 prosent og utlån til bedriftsmarkedet og offentlig sektor økte med 5,2 prosent. Fordelingen mellom utlån til personmarkedet (inkludert SpareBank 1 Boligkreditt AS) og bedriftsmarkedet/offentlig sektor (inkludert SpareBank 1 Næringskreditt AS) var henholdsvis 60,9 prosent og 39,1 prosent ved utgangen av 2019, mot 61,0 prosent og 39,0 prosent året før.

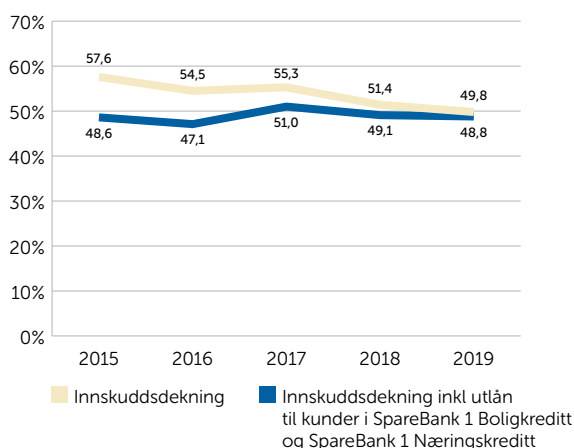
Brutto utlån, % vekst, person og bedriftsmarked

Innskudd fra kunder økte med 4,3 prosent (3,6 prosent) i 2019 til 103,1 mrd kroner (98,8 mrd kroner). Eksklusiv innskudd fra kunder i offentlig sektor, økte innskudd fra kunder med 6,9 prosent siste 12 måneder. Innskudd fra bedriftsmarkedet og offentlig sektor utgjorde 53,9 prosent (53,7 prosent) av konsernets kundeinnskudd ved utgangen av 2019.

Innskuddsdekningen, målt som innskudd i andel av brutto utlån, var 49,8 prosent (51,4 prosent) ved utgangen av 2019. Konsernet har i et marked med høy konkurranse både opprettholdt en god innskuddsdekning og styrket sin langsiktige finansiering. «Liquidity Coverage Ratio» (LCR) som måler konsernets likviditetsdekning i et 30 dagers alvorlig stressscenario var 155 prosent (167 prosent) ved utgangen av 2019. I tillegg til ordinære kundeinnskudd hadde konsernet 24,5 mrd kroner (20,7 mrd kroner) til forvaltning, hovedsakelig gjennom SR-Forvaltning AS og ODIN Forvaltning AS.

Innskuddsdekning

FORRETNINGSOMRÅDENE

Personmarkedsdivisjonen

Personmarkedsdivisjonens bidrag før nedskrivninger ble 1 633 mill kroner (1 656 mill kroner) i 2019. Resultatet ble 23 mill kroner lavere enn i 2018. Summen av netto rente- og provisjonsinntekter økte med 33 mill kroner i 2019. Provisjonsinntektene ble redusert med 53 mill kroner hvorav 51 mill kroner skyldes lavere provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS som følge av at konsernet har kjøpt tilbake utlån fra kredittforetaket, hvor motposten kom som økte renteinntekter. I tillegg var provisjonsinntektene påvirket av stabile inntekter på betalingsområdet, økning i forsikringsinntekter, økte provisjonsutbetalinger til bilforhandlere og redusert margin på spare- og investeringsområdet.

Kostnadene økte med 53 mill kroner fra 2018. Kostnadsveksten var særlig knyttet til vekst-tiltak i markedsområder utenfor Rogaland, etterlevelse av regulatoriske forhold som AML og legitimasjonskontroll. Deler av kostnadsveksten er knyttet til innleide vikarer som vil fases ut tidlig i 2020.

For å levere på konsernets strategi om å være et finanskonsern for Sør-Norge, har divisjonen i 2019 styrket organisasjonen i Bergen og Oslo-området. I tillegg er nye SR-Bank fond lansert med god salgsutvikling.

Utlånsvekst siste 12 måneder fortsatte å øke, og var ved utgangen av 2019 på 4,6 prosent. 70 prosent av utlånsveksten kom utenfor Rogaland. Denne utviklingen forventes å fortsette som følge av satsinger og ulike regionale markedsforhold. Innskuddsveksten siste 12 måneder ble 6,0 prosent.

Kvaliteten i personmarkedsporteføljen vurderes som meget god, med lav tapsrisiko. Andelen utlånseksponering (inkludert porteføljen i SpareBank 1 Boligkreditt AS og SR-Boligkreditt AS) innenfor 85 prosent belåningsgrad utgjorde 89,3 prosent (89,1 prosent) ved utgangen av 2019. IRB-risikovektene¹ på boliglån var 21,9 prosent (21,7 prosent) ved utgangen av 2019, og reflekterte en solid og stabil portefølje.

Personlig rådgivning og service i kombinasjon med nyttige og effektive digitale tjenester er satsingsområder i personmarkedet. Langsiktige og lønnsomme kunderelasjoner skapes gjennom å utfordre kundene til å ta gode valg for sin økonomi.

Bedriftsmarkedsdivisjonen

Bedriftsmarkedsdivisjonens bidrag før nedskrivninger ble 2 037 mill kroner (1 748 mill kroner) i 2019, 289 mill kroner

¹ Boliglån er i IRB-regelverket definert som engasjementer som er sikret med pant i bolig/fast eiendom og hvor sikkerheten i fast eiendom utgjør minst 30 prosent. Tallene inkluderer portefølje i kredittforetak (SpareBank 1 Boligkreditt AS og SR-Boligkreditt AS).

høyere enn i 2018. Økt resultat skyldes hovedsakelig økte renteinntekter som følge av økt utlånsvolum og økte utlåns- og innskuddsmarginer.

Divisjonens utlånsvekst siste 12 måneder ble 5,4 prosent. Nettoveksten kom i 2019 i all hovedsak på kunder utenfor Rogaland. 54 prosent av bedriftsmarkedets utlånsportefølje er på kunder med adresse utenfor Rogaland. Divisjonens innskudd økte med 2,7 prosent de siste 12 månedene.

Kvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen vurderes som god. Andel engasjement med misligholdssannsynlighet lavere enn 2,5 prosent gjennom en full tapssyklus utgjorde 81,0 prosent (77,5 prosent) av porteføljen ved utgangen av 2019. Økningen skyldes underliggende positiv migrasjon i porteføljen, og utlånsveksten har i det vesentligste vært i engasjement i middels og lav risiko. Porteføljen innen eiendomssektoren representerte konsernets største konsentrasjon mot en enkelt bransje og utgjorde 15,9 prosent (15,9 prosent) av samlet utlånseksponering inkludert personmarkeds kunder. En vesentlig del av denne porteføljen var finansiering av næringseiendom for utleie.

Det ble resultatført nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser på 211 mill kroner i 2019 (324 mill kroner), hvorav 92 mill kroner er reversering av tidligere nedskrivning etter rettskraftig dom hvor SpareBank 1 SR-Bank ASA ble tilkjent 92 mill kroner inklusive renter i erstatning. Divisjonens resultat før skatt i 2019 ble 1 826 mill kroner, 402 mill kroner høyere enn samme periode i fjor.

Tett oppfølging knyttet til utvikling av risiko i porteføljen er prioritert for divisjonen. Samtidig er det viktig å sikre et godt og relevant kundetilbud i aktuelle kanaler for å ivareta fortsatt sterke kunderelasjoner og kundevekst. Det utvikles og lanseres nye digitale kjøpsløsninger som vil være effektive både for kundene og konsernet.

Kapitalmarkedsdivisjonen

Verdipapirvirksomheten er organisert under merkenavnet SR-Bank Markets og omfatter kunde- og egenhandel med renter, valuta og Corporate Finance-tjenester.

SR-Bank Markets' driftsresultat før skatt ble 55 mill kroner (85 mill kroner) i 2019. Inntektene som genereres blir inntektsført i de forretningsområder hvor kundene ligger, primært i bedriftsmarkedsdivisjonen. I 2019 ble det inntektsført 79 mill kroner (71 mill kroner) i forretningsområdene.

Før allokering av kundeinntekter til øvrige forretningsområder, oppnådde SR-Bank Markets driftsinntekter på 200 mill kroner (218 mill kroner) i 2019. Inntekter fra rentehandel ble noe lavere i perioden, mens Corporate Finance oppnådde et bedre resultat enn i 2018.

Datterselskapene

Datterselskapene bidrar gjennom sine produkter og tjenester til at konsernet kan gi et bredere tilbud til kundene, og et bedre inntjeningsgrunnlag for banken. Gjennom god samhandling og felles markedsføring er konsernet en totalleverandør av finansielle produkter og tjenester.

EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS er godt representert i hele konsernets markedsområde og har 40 avdelinger fra Grimstad i sørøst til Bergen i nord. Selskapet er den ledende eiendomsmegleren i Rogaland og Agder og øker også sin markedsandel i Vestland. Selskapet oppnådde et resultat før skatt på 6,0 mill kroner (10,8 mill kroner).

I 2019 ble det formidlet 6 441 (6 487) eiendommer til en samlet verdi på ca 21,7 mrd kroner (20,6 mrd kroner). Tilgangen på nye oppdrag var tilfredsstillende, men noe svakere enn året før. Samlet er selskapet den største aktøren innenfor eiendomsmegling i fylkene Rogaland, Vestland og Agder, med en stabil markedsandel i underkant av 20 prosent i dette markedsområdet.

Boligmarkedet i Rogaland var i 2019 noe svakere enn forventet, med lang omsetningstid og fortsatt fall i boligprisene. I Agder og i Vestland var det et balansert og godt boligmarked. Det er et stort tilbud av prosjekterte boliger i markedsområdet, og spesielt i Stavangerområdet er markedet krevende, men i bedring. Det er god aktivitet innenfor næringseiendom i hele markedsområdet. Markedet for kontorlokaler i Stavangerregionen er stabilt, men preges fremdeles av høy ledighet.

SR-Forvaltning AS er et verdipapirforetak med konsesjon for aktiv forvaltning og fondsforvaltning. Resultat før skatt i 2019 ble 25,4 mill kroner (34,7 mill kroner). Reduksjon i forvaltningsinntekter skyldes hovedsakelig reduserte forvaltningshonorarer etter prisjusteringer gjennom året. Selskapet har i 2019 opplevd god kundetilvekst i SR-Bank Fondene, men redusert volum under diskresjonær forvaltning. Selskapet har økt kostnadene gjennom 2019 som følge av ny sparestrategi. Kapital under forvaltning var ved utgangen av 2019 på 12,5 mrd kroner (11,4 mrd kroner).

SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS oppnådde i 2019 et resultat før skatt på 10,7 mill kroner (4,2 mill kroner). I resultatet inngår avskrivninger av immaterielle eiendeler på 2,5 mill kroner (1,9 mill kroner).

Selskapet hadde ved utgangen av 2019 syv kontor; tre i Rogaland, tre i Bergen og ett på Agder, samt ca 2 600 kunder. Regnskapshuset har en solid markedsposisjon innen regnskapstjenester på Agder, Vestland og Rogaland. Forretningsområder innenfor rådgivning og lønn/HR er også i vekst, og selskapet opplever god etterspørsel etter denne type tjenester.

SR-Boligkreditt AS er et heleid datterselskap og ble etablert i 2015. Selskapets formål er å kjøpe boliglån av SpareBank 1 SR-Bank ASA og finansiere dette ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Gjennom SR-Boligkreditt AS kan SpareBank 1 SR-Bank ASA diversifisere og optimalisere sin funding. Moody's har gitt sin beste rating, Aaa til SR-Boligkreditt AS. SR-Boligkreditt AS oppnådde i 2019 et resultat før skatt på 582,7 mill kroner (374,5 mill kroner). Ved utgangen av 2019 har selskapet utstedt obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) pålydende 62,3 mrd kroner og kjøpt lån for 73,0 mrd kroner av SpareBank 1 SR-Bank ASA.

FinStart Nordic AS oppnådde i 2019 et resultat før skatt på 27,3 mill kroner (59,5 mill kroner). Lavere resultat skyldes økte kostnader som følge av at det har vært full drift i selskapet i 2019 etter en gradvis oppstart våren 2018. I 2019 fikk selskapet positiv avkastning på verdipapirene på totalt 54,8 mill kroner (70,4 mill kroner), hvor verdiøkningen primært kom fra investeringsporteføljen i tidligere SR-Investering AS. Inntekten inkluderte et utbytte på 27,9 mnok i forbindelse med salg av Monner AS til morbanken. Kostnadene økte med 16,5 mill kroner til 27,1 mill kroner, som følge av full drift i selskapet i 2019.

Selskapet endret navn fra SR-Investering AS til FinStart Nordic AS i september 2017, som ett ledd i endret strategi for selskapet. Driften i selskapet startet opp i januar 2018. Selskapet er konsernets innovasjonssatsing, og er etablert som en ekstern arena for innovasjon og utvikling. Selskapet skal investere i og/eller etablere selskap som skal drive med innovasjonsarbeid for å utvikle nye kommersielle produkter. Dette skal være med å utvikle banken i et marked der bankens virksomhet i større og større grad utsettes for konkurranse fra nye aktører, blant annet som følge av endringer i rammevilkår.

Monner AS er et betalingsforetak og en registrert låneformidler, og formidler lån fra private investorer (personer og aksjeselskap) direkte til små og mellomstore norske aksjeselskap via en egenutviklet digital plattform. Den 1. juli 2019 kjøpte SpareBank 1 SR-Bank ASA 100 prosent av aksjene i Monner AS. SpareBank 1 SR-Bank ASA var første eksterne investor i selskapet, gjennom sitt investeringssselskap FinStart Nordic AS med en investering i mars 2017. Selskapet har formidlet mer enn 170 mill kroner til norske foretak. Gjennom eierskapet i Monner AS skal konsernet hjelpe gründere i hele Norge å lykkes ved å levere helhetlige tjenester til bedrifter i oppstart og vekstfase. Selskapet fikk i 2019 et underskudd på 14,0 mill kroner (-14,0 mill kroner). Negativt resultat er i tråd med forventning og skyldes at selskapet er i en investerings- og utviklingsfase hvor kostnadene til produkt og markedsutvikling vil være høyere enn inntektene.

Tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet

SpareBank 1 Boligkreditt AS og

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS har konsesjoner som kredittforetak og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i henholdsvis boliglåns- og nærings-eiendomsporteføljer kjøpt av eierbankene. Selskapene eies av banker i SpareBank 1-alliansen og bidrar til å sikre eierbankene tilgang til stabil og langsiktig finansiering til konkurranse-dyktige priser.

SpareBank 1 Boligkreditt AS hadde ved utgangen av 2019 et samlet utlånsvolum på 191,3 mrd kroner, hvorav 4,2 mrd kroner var boliglån kjøpt fra SpareBank 1 SR-Bank ASA. Bankens eierandel i selskapet var 2,2 prosent og oppdateres årlig i samsvar med andel solgt volum ved hvert årsskifte.

SpareBank 1 Næringskreditt AS hadde ved utgangen av 2019 et samlet utlånsvolum på 10,3 mrd kroner. SpareBank 1 SR-Bank ASA hadde pr utgangen av 2019 ikke solgt noen lån til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Bankens eierandel i selskapet var 15,6 prosent ved utgangen av 2019.

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansens formål er å anskaffe og levere konkurranse-dyktige, finansielle tjenester og produkter, samt å ta ut stordriftsfordeler i form av lavere kostnader og/eller høyere kvalitet. Alliansen bidrar til å sikre de deltagende sparebankene verdiskaping til nytte for egen region og bankens eiere.

SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet gjennom sitt eierskap og deltagelse i SpareBank 1 Utvikling DA. Utvikling og drift av produktselskaper er organisert gjennom bankenes eierskap i holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS.

SpareBank 1 Gruppen AS eies av SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 prosent), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 prosent), SpareBank 1 SMN (19,5 prosent), SpareBank 1 Østlandet (12,4 prosent), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 prosent – eid av 11 sparebanker i Sør-Norge), og Landsorganisasjonen (LO)/ tilknyttede fagforbund (9,6 prosent).

SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring AS, ODIN Forvaltning AS, Conecto AS, SpareBank 1 Factoring AS, Modhi finance AS, SpareBank 1 Spleis AS og 65 prosent av aksjene i Fremtind Forsikring AS og 51 prosent i LO Favør AS.

Fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring og DNB Forsikring AS ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2019 med SpareBank 1 Skadeforsikring som overtagende selskap. SpareBank 1 Gruppen AS har en eierandel på 65 prosent og DNB ASA 35 prosent i

Fremtind Forsikring AS. Det vises til vår kvartalsrapport for 1. kvartal 2019 for de regnskapsmessige og likviditetsmessige konsekvenser av denne transaksjonen.

Fremtind Forsikring AS fikk 2. september 2019 tillatelse av Finanstilsynet til å drive livsforsikrings-virksomhet gjennom sitt heleide datterselskap Fremtind Livsforsikring AS. Personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring og DNB Livsforsikring, samt de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring, ble overført til Fremtind Livsforsikring AS 1. januar 2020.

SpareBank 1 Gruppen AS leverte et resultat før skatt i 2019 på 1 578 mill kroner (1 562 mill kroner). I 2. kvartal 2019 ble foretatt oppskrivning av eiendommer i livselskapet med en resultatteffekt på til sammen 596 mill kroner. Oppskrivningen var en konsekvens av planlagte transaksjoner i eiendomsporteføljen. Eksklusive oppskrivningen er resultat før skatt redusert med 170 mill kroner, hovedsakelig på grunn av redusert resultat fra Fremtind Forsikring AS. Høyere skade-utbetalinger, økte kostnader og lavere avviklingsgevinster er hovedårsakene.

SpareBank 1 Utvikling DA

SpareBank 1 Utvikling DA leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstjenester til alliansebankene. Selskapet bidrar til felles aktiviteter som gir bankene stordrifts- og kompetansefordeler. Selskapet eier og forvalter også alliansens immaterielle rettigheter under felles merkevareravn: SpareBank 1. SpareBank 1 SR-Bank ASA sin eierandel i SpareBank 1 Utvikling DA var ved utgangen av 2019 på 18,0 prosent.

BN Bank ASA

BN Bank er en landsdekkende bank med hovedkontor i Trondheim. BN Bank ASA oppnådde i 2019 et resultat før skatt på 435 mill kroner (395 mill kroner). Økt resultat skyldes primært at netto renteinntekter økte med 106 mill kroner fra 2018, mens kostnadene økte med 11 mill kroner i samme periode. Nedskrivninger på utlån økte med 47 mill kroner som følge av at selskapet i 2018 inntektsførte 10 mill kroner i nedskrivninger på utlån, mens det i 2019 ble kostnadsført 37 mill i nedskrivning på utlån. Banken eies av banker i SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1 SR-Bank ASA sin eierandel var 35,0 prosent ved utgangen av 2019.

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært registrert vesentlige hendelser etter 31.12.2019 som påvirker det avlagte delårsregnskapet.

Regnskapsprinsipper

Det vises til note 2 for nærmere beskrivelse av anvendte regnskapsprinsipper i selskaps- og konsernregnskapet. Konsernet følger de samme regnskapsprinsipper i

delårsregnskapene som i årsregnskapet. Konsernet innførte IFRS 16 «Leieavtaler» fra 1. januar 2019. Se mer informasjon om dette i note 2.

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Styringen av SpareBank 1 SR-Bank ASA bygger blant annet på regnskapsloven og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Dette omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre aksjonærenes, kundenes og andre gruppers interesser i konsernet. Konsernets virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir nådd og realisert. Les mer i redegjørelsen om eierstyring og selskapsledelse på side 36 i kapittel «Eierstyring og selskapsledelse».

Risikostyring

Kjernevirksomheten til SpareBank 1 SR-Bank ASA er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet bruker derfor betydelige ressurser på å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende internasjonal praksis.

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 SR-Bank skal skape finansiell og strategisk merverdi gjennom:

- å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag
- å ha en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjening og tap
- i størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med underliggende risiko
- å ha en tilstrekkelig soliditet ut fra valgt risikoprofil, og samtidig tilstrebe en optimal kapitalanvendelse på de ulike forretningsområdene
- å utnytte diversifiseringseffekter
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og risikojustert kapital for å kunne dekke uventede tap. Forventet tap beskriver det beløpet konsernet statistisk må forvente å tape i løpet av en 12 måneders periode, mens risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet er eksponert mot.

De vesentligste risikoene konsernet er eksponert mot er kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko, compliancerisiko og eierrisiko.

Kredittrisiko

Kredittrisiko styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Den overordnede kredittstrategien fastsetter at konsernet skal ha en moderat risikoprofil.

Kvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen er god og stabil. Andel engasjement med misligholdssannsynlighet lavere enn 2,5 prosent gjennom en full tapssyklus er økende og utgjør nå 78 prosent av porteføljen. Porteføljen innen eiendomssektoren representerer konsernets største konsentrasjon mot en enkelt bransje. En vesentlig del av denne porteføljen er finansiering av næringseiendom for utleie. Denne porteføljen preges av langsiktige leiekontrakter og finansielt solide leietakere.

Kvaliteten i personmarkedsporteføljen vurderes som meget god, med lav tapsrisiko. Det meste av porteføljen er sikret med pant i fast eiendom, og belåningen er gjennomgående moderat sett opp mot sikkerhetsverdiene. Dette tilsier begrenset tapspotensial så lenge disse verdiene ikke forringes vesentlig.

Markedsrisiko

Styringen av markedsrisiko tar utgangspunkt i konservative rammer for posisjoner i rente- og valutamarkedet, samt investeringer i aksjer og obligasjoner. Rammene gjennomgås og vedtas av styret minst årlig.

Deler av konsernets markedsrisiko knyttes til investeringer i obligasjoner og sertifikater. Ved utgangen av 2019 var konsernets beholdning av likvide eiendeler i form av obligasjoner og sertifikater 32,8 mrd kroner. Kvantifisering av risiko knyttet til verdifall på likviditetsporteføljen vurdert til virkelig verdi beregnes med utgangspunkt i Finanstillsynets modell for risikobasert tilsyn av markedsrisiko.

Risikoaktivitetene knyttet til handel i valuta, renter og verdipapirer skjer innenfor de til enhver tid vedtatte rammer, fullmakter og kredittlinjer på motparter. SpareBank 1 SR-Bank ASA tar i begrenset omfang rente- og valutakursrisiko i forbindelse med egenhandelsaktiviteter. Virksomhetens inntekter skapes i størst mulig grad i form av kundemarginer. Dette bidrar til en mest mulig stabil og god inntjening.

Konsernets eksponering overfor markedsrisiko vurderes som moderat.

Likviditetsrisiko

Bankens rammeverk for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile bankens konservative risikoprofil. Likviditetsrisikoen skal være lav. Konsernets utlån finansieres i hovedsak med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld, herunder salg av boliglånsporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Likviditetsrisikoen begrenses ved at verdipapirgjelden utstedes i ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

SpareBank 1 SR-Bank ASA hadde ved utgangen av 2019 meget god likviditet og legger til grunn fortsatt god tilgang på langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser. Konsernet tilstreber en jevn forfallsstruktur på innlån og vektlegger gode relasjoner til norske og internasjonale investorer og

banker. Likvidetsbufferen² var 34,0 mrd kroner ved utgangen av 2019, og dekker normal drift i 20 måneder med stengte markeder. Bankens forfall på fremmedfinansiering de neste 12 månedene utgjør 19,2 mrd kroner. I tillegg til likvidetsbufferen har banken 13,7 mrd kroner i boliglån klargjort for OMF-finansiering.

Konsernets likviditetssituasjon er meget god, og konsernet har det siste året videreført en høy andel langsiktig finansiering. Net Stable Funding Ratio³ var ved utgangen av 2019 118 prosent (121 prosent) for konsernet.

Operasjonell risiko

Konsernet benytter en systematisk prosess for å identifisere og kvantifisere operasjonelle risikoer som konsernet til enhver tid er eksponert for. Den kartlagte risikoeksponeringen i 2019 har til enhver tid vært innenfor styrets vedtatte rammer for største tillatte eksponering.

Uønskede hendelser registreres og kartlegges systematisk for å unngå gjentakelse og hente ut læringseffekter. Det har ikke forekommet enkelthendelser i løpet av 2019 med betydelige økonomiske konsekvenser.

Compliance (etterlevelse)

SpareBank 1 SR-Bank ASA har som mål å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar konsernets compliance policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering.

Compliancerisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av regelverket og/eller brudd på konsesjonsbestemmelser. Compliancefunksjonen skal avdekke og forebygge risiko relatert til etterlevelse av eksternt og internt regelverk. Compliance gjennomfører risikovurderinger som danner grunnlaget for kontrollplaner og anbefalinger av tiltak. Observasjoner fra kontrollaktiviteter rapporteres til styret og ledelsen halvårlig. Compliance gjennomfører i tillegg opplæringsaktiviteter og gir veiledning til organisasjonen knyttet til regelverk.

I 2019 har det vært særlig høyt fokus på etterlevelse av etablert rammeverk knyttet til MiFID II, AML (hvitvaskingsloven), personvern (GDPR) og skatterapportering til utlandet (FATCA/CRS). Konsernets reviderte etiske retningslinjer tydeliggjør hvilke prinsipper banken og ansatte skal forholde seg til. Disse presiserer blant annet bankens arbeid med bærekraft og vår nulltoleranse for korrupsjon.

² Likvidetsbuffer: kontanter, korte plasseringer og trekkrettigheter i Norges Bank (obligasjoner inkl OMF). Forutsatt uendrede innskudd og utlån, og ingen nye innlån i perioden.

³ NSFR er beregnet i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet og er beregnet som tilgjengelig stabil finansiering relativt til nødvendig stabil finansiering.

Eierrisiko

Eierrisiko er risikoen for at SpareBank 1 SR-Bank ASA blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene. Eierselskap defineres som selskaper hvor SpareBank 1 SR-Bank ASA har en vesentlig eierandel og innflytelse. SpareBank 1 SR-Bank har i hovedsak eierrisiko gjennom eierandelen i

- SpareBank 1 Gruppen AS (19,5 prosent)
- SpareBank 1 Boligkreditt AS (2,2 prosent)
- SpareBank 1 Næringskreditt AS (15,6 prosent)
- BN Bank ASA (35,0 prosent)
- SpareBank 1 Kredittkort AS (17,8 prosent)
- SMB Lab AS (20,0 prosent)
- SpareBank 1 Betaling AS (19,8 prosent)

Samfunnsansvar og bærekraft

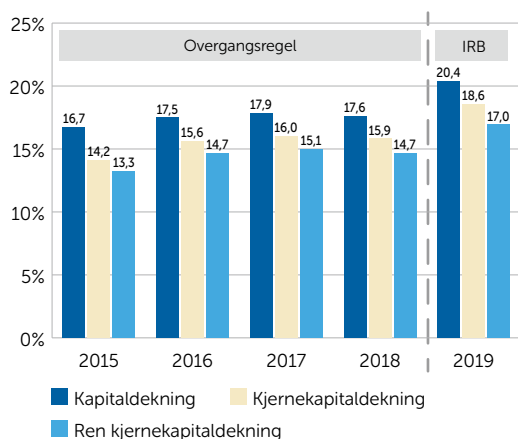
SpareBank 1 SR-Bank ASA har som mål å være en organisasjon som har et aktivt forhold til bærekraft, og tar ansvar for miljøutfordringene samfunnet står ovenfor. Banken skal ikke, verken direkte eller indirekte, medvirke til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske. Dette gjelder både internt og i forhold til samfunnet for øvrig. Bærekraft inkluderes i dokumentasjon og rutineverk tilknyttet kreditt og investering/forvaltning, og tas inn i konsernstrategien. I 2018 ble det utarbeidet bærekraftstrategi, generelle retningslinjer for bærekraft og retningslinjer for bærekraft for bedriftsmarkedet. I løpet av 2019 er bærekraft ytterligere implementert i styringsdokumenter og retningslinjer. Det vises til bærekraftsrapporten for mer informasjon.

Kapitalstyring

Kapitalstyringen sikrer at SpareBank 1 SR-Bank ASA balanserer forholdet mellom:

- En effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske mål og vedtatte forretningsstrategi
- Konkurransedyktig egenkapitalavkastning
- En tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører
- Konkurransedyktige vilkår og en langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- Utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde

Kapitaldekning

Det utarbeides årlig en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring. Disse framskrivningene tar hensyn til både forventet utvikling i de neste årene, samt en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Det gjennomføres ulike stresstester av enkeltfaktorer og scenarioanalyser der konsernet utsettes for en rekke negative makroøkonomiske hendelser gjennom flere år. SpareBank 1 SR-Bank ASA har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner for i størst mulig grad å kunne håndtere slike kriser hvis de likevel skulle oppstå. SpareBank 1 SR-Bank ASA har en solid finansiell stilling. Ved utgangen av 2019 var ren kjernekapitaldekning 17,0 prosent (14,7 prosent) mens kjernekapitaldekningen var 18,6 prosent (15,9 prosent) og kapitaldekningen 20,4 prosent (17,6 prosent).

EUs regler om kapitalkrav (CRR/CRD IV) ble tatt inn i EØS avtalen i mars 2019, og Finansdepartementet besluttet i begynnelsen av desember 2019 at gjennomføringsregelverket trer i kraft i Norge 31. desember 2019. Det betydde bortfall av Basel 1 gulvet og innføring av SMB rabatt trinn 1. For SpareBank 1 SR-Bank ASA resulterte dette i en positiv effekt på 2,00 prosentpoeng og 0,27 prosentpoeng fra henholdsvis Basel 1 gulv og SMB rabatt.

Finansdepartementet meldte videre den 11. desember 2019 at de øker systemrisikobufferkravet fra 3,0 prosent til 4,5 prosent med virkning fra 31. desember 2020. Siden dette bufferkravet retter seg mot strukturelle sårbarheter og annen systemrisiko i norsk økonomi, skal det bare gjelde for bankenes engasjementer i Norge, i motsetning til tidligere bufferkrav som gjelder all virksomhet. Samtidig innføres et gulv på risikovekter for boliglån og lån til næringsseiendom på henholdsvis 20 prosent og 35 prosent.

I Norge blir det krevd en motsyklisk kapitalbuffer i intervallet 0 - 2,5 prosent-poeng i form av ren kjernekapital. Formålet med motsyklisk kapitalbuffer er å gjøre bankene mer solide og

robuste overfor utlånstap. Kapitalbufferkravet økte til 2,5 prosent-poeng ved utgangen av 2019.

Pilar 2 –påslaget er et institusjonsspesifikt påslag med formål å skape sikkerhet for at norske banker har tilstrekkelig kapital til å dekke risikoen forbundet med virksomheten også utover de risikoene som inngår i det regulatoriske minimumskravet. Finanstilsynet ga i sin siste vurdering i 2018 konsernet et individuelt Pilar 2 - påslag på 1,7 prosent-poeng, ned fra 2,0 prosent-poeng som ble fastsatt i 2016. Det nye Pilar 2 – påslaget var gjeldende fra 31. mars 2019.

Ved utgangen av 2019 oppfyller SpareBank 1 SR Bank ASA samlet krav til ren kjernekapitaldekning på 14,2 prosent, inkludert motsyklisk kapitalbuffer og Pilar 2 påslag. Banker klassifisert som systemviktige finansinstitusjoner pålegges i tillegg et særskilt kapitalbufferkrav. SpareBank 1 SR-Bank ASA er ikke definert som en systemviktig finansinstitusjon.

SpareBank 1 SR-Bank ASA har ved utgangen av 2019 mål om å ha en ren kjernekapitaldekning på 15,1 prosent. Målet inkluderer en management buffer på 0,9 prosent-poeng. Ved økning i systemrisikobufferen 31. desember 2020, vil SpareBank 1 SR-Banks mål til ren kjernekapital bli 16,7 prosent inkludert økning i management buffer til 1,0 %. Målet skal opprettholdes gjennom god lønnsomhet, balansert vekst og konkurransedyktige utbytter.

Ekstern revisjon

Konsernets ekstern revisor er PricewaterhouseCoopers AS (PwC).

Intern revisjon

Internrevisjonen utføres av EY (tidligere Ernst & Young). Internrevisjonen rapporterer direkte til styret.

Medarbeidere og arbeidsmiljø

Medarbeiderne i SpareBank 1 SR-Bank ASA er den viktigste ressursen for å skape verdier til beste for kundene, regionen og banken. Konsernets organisasjons- og arbeidsmiljøundersøkelser for 2019 viser at medarbeiderne trives og har et godt forhold til konsernet som arbeidsgiver. Undersøkelsen blir gjennomgått og fulgt opp i alle enheter for å sikre positiv utvikling og styrke et helsefremmende arbeidsmiljø preget av langsiktighet, åpenhet, ærlighet og trygghet i tråd med konsernets verdigrunnlag.

Les mer om hvilke tiltak som gjøres for å sikre den rette kompetansen, godt arbeidsmiljø og likestilling i kapitlet om «Medarbeidere» på side 12, og mer detaljert i note 22 Godtgjørelseserklæring, personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte i årsregnskapet.

Bankens aksjer

Kursen på bankens aksjer (SRBANK) var kroner 100,00 ved utgangen av 2019. Dette var en oppgang på 17,2 prosent

fra utgangen av 2018 hensyntatt utbytte på 4,50 kroner. Hovedindeksen på Oslo Børs steg i samme periode med 16,5 prosent. Omsetningen av SRBANK aksjen har gjennom 2019 vært økende og tilsvarte 8,7 prosent (8,4 prosent) av antall utestående aksjer.

Det var 11 321 (10 804) aksjonærer ved utgangen av 2019. Andelen eid av selskap og personer i utlandet var 27,9 prosent, mens 42,9 prosent var hjemmehørende i Rogaland, Agder og Vestland. De 20 største eierne eide til sammen 58,4 prosent. Bankens egenbeholdning utgjorde 91 311 aksjer, mens ansatte i konsernet eide 1,5 prosent.

Fortsatt drift

Soliditeten ble styrket i 2019 og markedsutsiktene synes gode. Sammen med iverksatte og planlagte tiltak, bidrar dette til gode forutsetninger for fortsatt framgang for konsernet i 2020. Årsoppgjøret er derfor avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Disponering av årsresultat/utbytte

SpareBank 1 SR-Bank ASA har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital og derigjennom skape verdier for eierne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdi-stigning på aksjene. Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte tas det hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at om lag halvparten av årets resultat etter skatt utdeles som utbytte.

Disponibelt morbankresultat som ligger til grunn for utdeling av utbytte ble i 2019 2 778 mill kroner, tilsvarende 10,9 kroner pr aksje. I tråd med vedtatt utbyttepolitikk er ulike forhold hensyntatt i utbyttevurderingen, herunder særlig vekt på kapitalbehov og kjernekapitaldekning. Styret foreslår derfor et utbytte på 5,50 kroner pr aksje for 2019, som tilsvarer 45 prosent av konsernresultatet pr aksje.

Samlet sett foreslår styret følgende disponeringer for regnskapsåret 2019:

	Mill kr
Morbankresultat etter skatt	2 778
Til disposisjon	2 778
Utbytte (4,50 kroner pr. aksje)	1 407
Tilbakeholdt overskudd	1 371
Sum	2 778

Etter styrets vurdering har SpareBank 1 SR-Bank ASA, etter de foreslåtte disponeringene og øvrige gjennomførte kapitaltiltak, god finansiell styrke og fleksibilitet til å støtte opp om konsernets planlagte virksomhet framover.

*Utbytte dividert på aksjekurs pr årsslutt.

Utsikter for 2020

Det forventes fortsatt positiv utvikling i verdensøkonomien med en årlig vekst på 3,3 prosent ifølge IMF. En ekspansiv finanspolitikk i USA vil påvirke veksten i verdensøkonomien positivt, samtidig som en handelskrig mellom USA og andre land kan føre til lavere eksport og investeringer. I finansmarkedene har Corona-viruset bidratt til usikkerhet, uro og noe nedgang, men det forventes at usikkerheten vil avta. I Eurosonen forventes det fortsatt positiv vekst, men det er knyttet en viss usikkerhet rundt Brexit forhandlingene og mulige utfall av dette.

Oppgangen i norsk økonomi forventes å fortsette videre ut i 2020. Fortsatt høyt forbruk hos konsumentene, økende investeringer i næringslivet og vekst i eksporten, forventes å bidra til å øke veksten i fastlandsøkonomien med 2,7 prosent i 2020 ifølge SSBs siste prognoser. Oljedirektoratet forventer vekst i oljeinvesteringene på norsk sokkel på 10 prosent i 2020, tilsvarende som i 2019. Veksten i norsk økonomi forventes å generere nye arbeidsplasser og vedvarende lav arbeidsledighet. Lønnsveksten i 2019 ble moderat til høy, og industrier som opplever særdeles høy vekst må forvente økende lønnsvekst de kommende årene. Inflasjonen var lav gjennom hele 2019 og prisveksten justert for energi og avgifter ble i 2019 1,8 prosent. Norges Bank har i 2019 økt styringsrenten 3 ganger med 0,25 prosent-poeng henholdsvis 21. mars 2019, 20. juni 2019 og 19. september 2019. Markedet forventer nå uendret styringsrente på 1,50 prosent for 2020 og 2021.

Konsernets langsiktige mål for egenkapitalavkastning er minimum 12 prosent. For 2020 er mål for egenkapitalavkastningen 12,0 prosent. Flere faktorer kan bidra til at konsernet når dette målet, inkludert lønnsom utlånsvest, moderate nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser, vekst i andre inntekter, gevinster fra finansielle investeringer og økt kostnadseffektivitet gjennom automatisering av prosesser.

(Tall i parentes er knyttet til tall fra årsregnskapet 2018)

Konsernet har en målsetting om ren kjernekapitaldekning på 16,7 prosent innen utgangen av 2020.

SpareBank 1 SR-Bank ASA er et solid og lønnsomt konsern, og har de senere år styrket sin soliditet i tråd med myndighetenes krav. Dette er oppnådd gjennom inntjening fra en forretningsmodell med god bredde i inntekter og effektiv drift.

SpareBank 1 SR-Bank ASA sin utbyttepolitikk er uendret med et forventet utbytte på omlag 50 prosent av årenes overskudd.

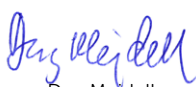
Konsernet jobber aktivt for å skape en bærekraftig utvikling. Bærekraftstrategien skal tydeliggjøre og være retningsgivende for SR-Banks arbeid med bærekraft, og støtte medarbeidere og ledere i beslutninger og daglig arbeid. Som et ledd i denne strategien uestedte SR Boligkreditt AS sin første grønne obligasjon høsten 2019.

SpareBank 1 SR-Bank ASA er et offensivt finanskonsern med nasjonal distribusjon. Som Norges nest største norskeide bank gir konsernet økonomisk kraft til vekst, verdiskaping og lønnsomhet for kundene, samfunnet og våre eiere.

Konsernet er en bank for hele Sør-Norge, hvor Oslo-området er et satsingsområde. Videre oppbygging av Oslokontoret går i henhold til plan. Tilstedeværelsen i dette markedet er viktig for geografisk diversifisering og for å skape et større grunnlag for vekst, og dermed økt inntjening.

Et gjensidig godt forhold mellom innbyggere, næringsliv og bank er viktig for utviklingen i konsernets markedsområde. Styret vil takke konsernets kunder, eiere og samarbeidspartnere for øvrig for god oppslutning om SpareBank 1 SR-Bank ASA også i 2019, og vil legge betydelig vekt på å videreføre det gode samspillet. Styret vil også takke konsernets medarbeidere og tillitsvalgte for god innsats og godt samarbeid i 2019.

Stavanger 5.3.2020

Dag Mejdell
Styreleder

Kate Henriksen

Tor Dahle

Birthe Cecilie Lepsøe

Therese Log Bergjord

Jan Skogseth

Sally Lund-Andersen
Ansattes representant

Kristian Kristensen
Ansattes representant

Arne Austreid
Administrerende direktør

Årsregnskap

Resultatregnskap	56
Balanse	57
Endring i egenkapital	58
Kontantstrømoppstilling	60
Note 1 Generell informasjon	61
Note 2 Regnskapsprinsipper	61
Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	68
Note 4 Segmentrapportering	69
Note 5 Kapitaldekning	71
Note 6 Finansiell risikostyring	73
Kredittrisiko	
Note 7 Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld	76
Note 8 Utlån og andre finansielle forpliktelser til kunder	77
Note 9 Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	83
Note 10 Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	84
Note 11 Kredittrisikoeksponering for hver interne risikokategori	86
Note 12 Maksimal kredittrisikoeksponering	87
Note 13 Kredittkvalitet pr klasse av finansielle eiendeler	88
Markedsrisiko	
Note 14 Markedsrisiko knyttet til renterisiko	90
Note 15 Markedsrisiko knyttet til valutarisiko	90
Likviditetsrisiko	
Note 16 Likviditetsrisiko	91
Note 17 Forfallsanalyse av eiendeler og gjeld/forpliktelser	92
Resultatregnskap	
Note 18 Netto renteinntekter	94
Note 19 Netto provisjons- og andre inntekter	94
Note 20 Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	95
Note 21 Godtgjørelseserklæring, personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte	95
Note 22 Andre driftskostnader	100
Note 23 Pensjoner	101
Note 24 Skatt	104
Balanse	
Note 25 Klassifisering av finansielle instrumenter	105
Note 26 Sertifikater og obligasjoner	108
Note 27 Finansielle derivater	108
Note 28 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	110
Note 29 Immaterielle eiendeler	112
Note 30 Varige driftsmidler	113
Note 31 Leierettigheter og leieforpliktelser	114
Note 32 Andre eiendeler	116
Note 33 Innskudd fra kunder	116
Note 34 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	117
Note 35 Annen gjeld og andre forpliktelser	117
Note 36 Bundne midler	118
Note 37 Ansvarlig lånekapital	118
Note 38 Investeringer i eierinteresser	119
Øvrige opplysninger	
Note 39 Vesentlige transaksjoner med nærstående parter	122
Note 40 Aksjekapital og eierstruktur	123
Note 41 Hendelser etter balansedagen	125
Revisors beretning	126
Erklæring fra styret og administrerende direktør	132

RESULTATREGNSKAP

Morbank		(tall i mill kroner)	Note	Konsern	
2018	2019			2019	2018
5 115	6 039	Renteinntekter	18	7 743	6 274
2 179	2 670	Rentekostnader	18	3 756	2 835
2 936	3 369	Netto renteinntekter		3 987	3 439
1 002	974	Provisjonsinntekter	19	1 516	1 519
84	108	Provisjonskostnader	19	111	87
8	12	Andre driftsinntekter	19	11	5
926	878	Netto provisjons- og andre inntekter		1 416	1 437
11	31	Utbytte		31	12
619	1 023	Inntekter fra eierinteresser	38	875	366
147	183	Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	20	221	191
777	1 237	Netto inntekter fra finansielle investeringer		1 127	569
4 639	5 484	Sum netto inntekter		6 530	5 445
968	1 092	Personalkostnader	21	1 472	1 297
752	808	Andre driftskostnader	22	1 006	932
1 720	1 900	Sum driftskostnader		2 478	2 229
2 919	3 584	Driftsresultat før nedskrivninger		4 052	3 216
322	237	Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	10	235	324
2 597	3 347	Driftsresultat før skatt		3 817	2 892
479	569	Skattekostnad	24	693	596
2 118	2 778	Resultat etter skatt		3 124	2 296
2 113	2 738	Aksjonærenes andel av resultatet		3 084	2 291
5	40	Hybridkapitaleiernes andel av resultatet		40	5
2 118	2 778	Resultat etter skatt		3 124	2 296
Utvidet resultatregnskap					
231	-5	Estimatavvik pensjoner		-4	240
-58	1	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner		1	-60
-1	-3	Verdiendring ECL 12 måneder		-	-
-	-	Basisswap spread	27	12	-35
-	-	Skatteeffekt basisswap spread	27	-2	9
172	-7	Sum poster som ikke reklassifiseres over resultatet		7	154
-	-	Andel av utvidet resultat i TS og FKV		19	-5
-	-	Sum poster som kan reklassifiseres over resultatet		19	-5
172	-7	Årets utvidede resultat		26	149
2 290	2 771	Totalresultat		3 150	2 445
Resultat pr aksje					
8,28	10,87	Resultat pr aksje ¹⁾	21,40	12,22	8,98
8,28	10,86	Utvannet resultat pr aksje ²⁾	21,40	12,22	8,97

¹⁾ Resultat hittil i år/snitt antall utestående aksjer

²⁾ Resultat hittil i år/snitt antall utestående aksjer + bonus aksjer

BALANSE

Morbank			Konsern		
2018	2019	(tall i mill kroner)	Note	2019	2018
Eiendeler					
717	104	Kontanter og fordringer på sentralbanken	36	104	717
5 069	11 790	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	3 142	1 696
132 338	133 107	Utlån til kunder	8,11,13	205 688	190 878
27 815	31 435	Sertifikater og obligasjoner	13,26	32 792	29 340
5 574	6 272	Finansielle derivater	27	5 933	5 268
517	564	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	28	920	868
2 099	2 336	Investering i eierinteresser	38	4 180	3 713
6 128	7 315	Investering i konsernselskap	38	-	-
-	-	Immaterielle eiendeler	29	273	95
-	379	Utsatt skattefordel	24	420	-
303	355	Varige driftsmidler	30	1 087	798
331	1 255	Andre eiendeler	32	1 356	688
180 891	194 912	Sum eiendeler		255 895	234 061
Gjeld					
3 201	2 547	Gjeld til kredittinstitusjoner	7	2 264	1 433
99 119	103 323	Innskudd fra kunder	33	103 106	98 814
48 113	54 257	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	34	116 164	103 485
6 234	7 407	Finansielle derivater	27	4 530	3 889
779	1 078	Betalbar skatt	24	1 228	896
146	-	Utsatt skatteforpliktelse	24	-	124
746	1 693	Annen gjeld	35,23	1 644	884
2 951	2 125	Ansvarlig lånekapital	37	2 125	2 951
161 289	172 430	Sum gjeld		231 061	212 476
Egenkapital					
6 394	6 394	Aksjekapital	40	6 394	6 394
1 587	1 587	Overkursfond		1 587	1 587
1 151	1 407	Avsatt utbytte		1 407	1 151
550	1 850	Hybridkapital	40	1 850	550
9 920	11 244	Annen egenkapital		13 596	11 903
19 602	22 482	Sum egenkapital		24 834	21 585
180 891	194 912	Sum gjeld og egenkapital		255 895	234 061

Stavanger 5.3.2020

Dag Mejdell
Styreleder

Kate Henriksen

Tor Dahle

Birthe Cecilie Lepsøe

Therese Log Bergjord

Jan Skogseth

Sally Lund-Andersen
Ansattes representant

Kristian Kristensen
Ansattes representant

Arne Austreid
Administrerende direktør

ENDRING I EGENKAPITAL

(tall i mill kroner)

Morbank	Aksjekapital	Overkurs fond	Hybrid- kapital	Annen egen- kapital*	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	6 394	1 587	150	9 918	18 049
Egenkapitalendringer IFRS 9, 1.1.2018				-56	-56
Resultat etter skatt				2 118	2 118
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				173	173
Verdiendring ECL ¹⁾ 12 mnd				-1	-1
Årets utvidede resultat				2 290	2 290
Hybridkapital			400		400
Renter hybridkapital etter skatt				-5	-5
Utbytte år 2017, endelig besluttet i 2018				-1 087	-1 087
Omsetning egne aksjer				11	11
Transaksjoner med aksjonærene				-1 076	-1 076
Egenkapital 31.12.2018	6 394	1 587	550	11 071	19 602
Resultat etter skatt				2 778	2 778
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-4	-4
Verdiendring ECL ¹⁾ 12 mnd				-3	-3
Årets utvidede resultat				2 771	2 771
Hybridkapital			1 300		1 300
Renter hybridkapital etter skatt				-40	-40
Utbytte år 2018, endelig besluttet i 2019				-1 151	-1 151
Omsetning egne aksjer				-	-
Transaksjoner med aksjonærene				-1 151	-1 151
Egenkapital 31.12.2019	6 394	1 587	1 850	12 651	22 482

¹⁾ ECL - Forventet kredittap

Konsern	Aksjekapital	Overkurs fond	Hybrid- kapital	Annen egen- kapital*	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	6 394	1 587	150	11 758	19 889
Egenkapitalendringer IFRS 9, 1.1.2018				-69	-69
Resultat etter skatt				2 296	2 296
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				180	180
Basisswap spread etter skatt				-26	-26
Andel utvidet resultat tilknyttede selskap				-5	-5
Årets utvidede resultat				2 445	2 445
Hybridkapital			400		400
Renter hybridkapital etter skatt				-5	-5
Korrigert egenkapital i tilknyttede selskap				1	1
Utbytte år 2017, endelig besluttet i 2018				-1 087	-1 087
Omsetning egne aksjer				11	11
Transaksjoner med aksjonærene				-1 076	-1 076
Egenkapital 31.12.2018	6 394	1 587	550	13 054	21 585
Resultat etter skatt				3 124	3 124
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-3	-3
Basisswap spread etter skatt				10	10
Andel utvidet resultat tilknyttede selskap				19	19
Årets utvidede resultat				3 150	3 150
Hybridkapital			1 300		1 300
Renter hybridkapital etter skatt				-40	-40
Korrigert egenkapital i tilknyttede selskap				-10	-10
Utbytte år 2018, endelig besluttet i 2019				-1 151	-1 151
Omsetning egne aksjer				-	-
Transaksjoner med aksjonærene				-1 151	-1 151
Egenkapital 31.12.2019	6 394	1 587	1 850	15 003	24 834

* Fond for urealiserte gevinster inngår fra 2019 i annen egenkapital

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(tall i mill kroner)

Morbank				Konsern	
2018	2019		Note	2019	2018
-1 651	-972	Endring utlån til kunder	8	-15 008	-19 602
4 596	5 353	Renteinnbetalinger på utlån til kunder		7 122	5 774
3 484	4 204	Endring innskudd fra kunder	33	4 292	3 430
-997	-1 262	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder		-1 255	-993
-4 717	-7 457	Endring fordringer og gjeld på kredittinstitusjoner	7	-686	-910
-391	139	Renter på fordring og gjeld til kredittinstitusjoner		-351	-619
4 388	-3 620	Endring sertifikater og obligasjoner	26	-3 452	2 569
458	556	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner		538	450
912	870	Provisjonsinnbetalinger		1 371	1 416
-2	60	Kursgevinster ved omsetning trading		49	-2
-1 693	-1 646	Utbetalinger til drift		-2 097	-2 186
-393	-779	Betalt skatt	24	-896	-487
1 375	117	Andre tidsavgrensninger		-58	1 547
5 369	-4 437	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter		-10 431	-9 613
-84	-128	Investering i varige driftsmidler	30	-379	-296
3	-	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	30	-	3
-1 288	-1 804	Langsiktige investeringer i aksjer		-656	-93
348	361	Innbetaling fra salg langsiktige investeringer i aksjer		378	350
630	1 053	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer		760	358
-391	-518	B Netto likviditetsendring investering		103	322
7 824	13 800	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	34	24 823	22 535
-11 051	-7 466	Tilbakebetaling - utstedelse av verdipapirer		-12 455	-11 051
-563	-1 243	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-1 885	-1 007
700	-	Opptak og salg av egne ansvarlige lån	37	-	700
-500	-800	Tilbakebetaling - ansvarlig lånekapital	37	-800	-500
-103	-90	Renteutbetalinger på ansvarlige lån		-90	-103
400	1 300	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av hybridkapital		1 300	400
-6	-52	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av hybridkapital		-52	-6
	-38	Leiebetalinger	31	-46	
-1 087	-1 151	Utbytte til aksjeeiere		-1 151	-1 087
-4 386	4 260	C Netto likviditetsendring finansiering		9 644	9 881
592	-695	A+B+C Netto endring likvider i året		-684	590
871	1 463	Likviditetsbeholdning 1.1.		1 463	873
1 463	768	Likviditetsbeholdning 31.12.		779	1 463
		Likviditetsbeholdning spesifisert			
717	104	Kontanter og fordringer på sentralbanken		104	717
746	664	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid		675	746
1 463	768	Likviditetsbeholdning 31.12.		779	1 463

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanken, samt den del av sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer i kredittinstitusjoner. Kontantstrømoppstillingen viser hvordan morbanken og konsernet har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt.

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Konsernet SpareBank 1 SR-Bank består av morbanken SpareBank 1 SR-Bank ASA ("Banken") med datterselskaper.

Datterselskap - eierandel 100 %

SR-Boligkreditt AS
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS
Finstart Nordic AS med datterselskaper
SpareBank 1 Regnskapshuset SR AS
SR-Forvaltning AS
Finansparken Bjergsted AS
Bjergsted Terrasse 1 AS
Rygir Industrier AS med datterselskaper (overtatte eiendeler)
Monner AS

Investeringer i tilknyttede selskaper	Eierandel i prosent
SpareBank 1 Boligkreditt AS	2,2
SpareBank 1 Næringskreditt AS	15,6
BN Bank ASA	35,0
SpareBank 1 Kredittkort AS	17,8
SMB Lab AS	20,0
SpareBank 1 Betaling AS	19,8

Investeringer i felles kontrollert virksomhet	Eierandel i prosent
SpareBank 1 Gruppen AS	19,5
SpareBank 1 Utvikling DA	18,0

Fordeling av eierandeler i selskaper der styringsstrukturen er regulert i avtale mellom eierne (eierandel i prosent)	SpareBank 1 Gruppen AS	BN Bank ASA
SpareBank 1 SR-Bank	19,5	35,0
SpareBank 1 SMN	19,5	35,0
SpareBank 1 Nord-Norge	19,5	10,0
Samarbeidende Sparebanker	19,5	10,0
SpareBank 1 Østlandet	12,4	10,0
LO	9,6	

Banken har hovedkontor i Stavanger og har totalt 33 kontorer i fylkene Rogaland, Agder, Vestland og Oslo. Noen av kontorene er samlokalisert med EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS. Alle datterselskapene har hovedkontor i Stavanger, unntatt Finstart Nordic AS og Monner AS som har hovedkontor i Oslo.

Konsernets hovedvirksomhet er salg og formidling av et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester, investeringstjenester, regnskapstjenester samt leasing og eiendomsmegling.

Konsernregnskapet ble godkjent av styret 5.3.2020. Generalforsamlingen er Bankens øverste organ.

NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV ÅRSREGNSKAPET

Morbank- og konsernregnskapet 2019 for SpareBank 1 SR-Bank (Konsernet) er satt opp i overensstemmelse med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som fastsatt av EU. Dette omfatter også fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste fortolkningskomité (SIC).

SpareBank 1 SR-Bank er et allmennaksjeselskap registrert hjemmehørende i Norge med hovedkontor i Stavanger. SpareBank 1 SR-Bank er notert på Oslo Børs.

Målegrunnlaget for både morbank- og konsernregnskapet er historisk kost med følgende modifikasjoner: finansielle derivater, deler av finansielle eiendeler og deler av finansiell gjeld regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av de internasjonale regnskapsstandarder at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for morbank- og konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges pr 31.12.2019. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Nye og endrede standarder som er tatt i bruk i 2019: Fra 1. januar 2019 er to nye standarder tatt i bruk.

IFRS 16 Leieavtaler påvirker primært leietakers regnskapsføring og fører til at nesten alle leieavtaler balanseføres. Standarden fjerner tidligere skille mellom operasjonell og finansiell leie og krever innregning av en bruksrettseiendel (rett til å bruke den leide eiendelen) og en finansiell forpliktelse til å betale leie for nesten alle leiekontrakter. Fritak finnes for kortsiktige leieavtaler og leieavtaler med lav verdi. Resultatregnskapet påvirkes fordi den totale kostnaden (summen av avskrivninger og renter) vanligvis er høyere i de første årene av en leiekontrakt og lavere i senere år. I tillegg blir driftskostnader erstattet med renter og avskrivninger, så viktige forholdstall vil endre seg. Kontantstrøm fra driften øker fordi betalingen av hovedstolen av leieforpliktelsen klassifiseres som en finansieringsaktivitet. Bare den delen av betalingene som er renter kan eventuelt presenteres som kontantstrøm fra driften. Utleiers regnskapsføring endres ikke vesentlig. Noen forskjeller kan oppstå som følge av ny veiledning om definisjonen av en leieavtale. Under IFRS 16 er, eller inneholder en kontrakt, en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel for en periode i bytte mot vederlag. Virkningen av innføring av IFRS 16 øker eiendeler og gjeld med 390 mill kroner. Informasjon om leieavtaler er gitt i note 31.

IASB kom i september 2019 med endringer til IFRS 9 og IFRS 7. Disse endringene er obligatoriske fra 2020, men kan tidligimplementeres i 2019 regnskapet. Konsernet har valgt å tidligimplementere endringene. Konsernet sitt valg om å tidligimplementere medfører at sikringsforholdene kan videreføres

(fortsettelse av note 2)

uberørt av IBOR-reformen. IBOR-reformen er en pågående prosess hvor referanserenter benyttet i fordringer, lån og derivater byttes med nye renter. Informasjon som følge av tidligimplementering er gitt i note 27.

Fra 1. januar 2019 er det ellers ingen nye standarder, endringer til standardene eller fortolkninger, som påvirker regnskapet for Konsernet eller morselskapet vesentlig, som er tatt i bruk.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk: En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger, er pliktige for fremtidige årsregnskap. Det er ingen standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å kunne gi en vesentlig påvirkning på Konsernets regnskap.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er Konsernets presentasjonsvaluta. Den funksjonelle valuta i morselskap og alle vesentlige datterselskaper er norske kroner (NOK). Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Datterselskap

I morbank regnskapet blir eierandelene i datterselskap vurdert etter kostmetoden. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger inntektsføres det året det vedtas av generalforsamlingen. Overstiger utbyttet eller konsernbidraget andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, men er i henhold til IAS 27 inntektsført i utbetalingsåret.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter alle datterselskaper. Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som Konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når Konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres eller aktiveres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Behandlingen av etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget er avhengig av om det betingede vederlaget klassifiseres som eiendel, gjeld eller egenkapital. Eiendeler og gjeld, som ikke er finansielle eiendeler eller forpliktelser (det vil si utenfor virkeområdet til IFRS 9), måles til virkelig verdi med verdiendringene presentert i resultatet. Finansielle eiendeler eller forpliktelser måles til virkelig verdi og verdiendringene skal i henhold til IFRS 9 resultatføres eller presenteres i utvidet resultat. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert gevinst mellom konsernselskaper elimineres. Urealisert tap elimineres også. Rapporterte tall fra datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med Konsernet sine regnskapsprinsipper.

Minoritetens (ikke-kontrollerende eiers) andel av Konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som en egen post. Konsernet har ikke ved årsslutt ikke-kontrollerende eiere.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultatregnskap (OCI) og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen av finansielle eiendeler bestemmes ut fra kontraktmessige vilkår for de finansielle eiendelene og hvilken forretningsmodell som brukes for styring av porteføljen eller grupper av porteføljer som eiendelene inngår i.

Finansielle eiendeler med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer, skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Øvrige finansielle eiendeler skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette inkluderer derivater, egenkapitalinstrumenter samt andre instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente (tidsverdi av penger,

(fortsettelse av note 2)

kredittmargin og andre normale marginer knyttet til utlån og fordringer) og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktfestede kontantstrømmer. SpareBank 1 SR-Bank har valgt at også investeringer i aksjer som ikke er holdt for handelsformål måles til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle forpliktelser

Som hovedregel skal finansielle forpliktelser måles til amortisert kost med unntak av finansielle derivater målt til virkelig verdi, finansielle instrumenter som inngår i en handelsportefølje og finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer innregnet over resultatet.

En finansiell eiendel og en finansiell forpliktelse motregnes og nettobeløpet presenteres i oppstillingen av finansiell stilling dersom det er en rett til å motregne de innregnede beløpene og hensikten er å gjøre dem opp på nettogrunnlag eller å realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett.

Sikringsbøker

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbøker ved at sikrings-effektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Kravet om en sikringseffektivitet på 80-125 prosent er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittrisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Etter IFRS 9 er det tilstrekkelig med en prospektiv (fremadskuende) effektivitetstest, men etter IAS 39 måtte sikringseffektiviteten vurderes både prospektivt og retrospektivt (tilbakeskuende).

Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt. SpareBank 1 SR-Bank har valgt å videreføre sikringsbøker i samme utstrekning som tidligere år, jfr note 27.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellig fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell

eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført verdi resultatføres.

Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med minoritet (ikke-kontrollerende eiere) i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om Konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

Tilknyttet foretak

Tilknyttet foretak er enheter der Konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Normalt foreligger det betydelig innflytelse når Konsernet har en eierandel på mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital. Investering i tilknyttede foretak regnskapsføres etter kostmetoden i selskapsregnskapet og etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

I konsernregnskapet føres nyinvesteringer til anskaffelseskost. Investeringer i tilknyttet selskap inkluderer goodwill identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskap resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringene. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i Konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre Konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Felleskontrollerte ordninger

Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller

(fortsettelse av note 2)

felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. SpareBank 1 SR-Bank har vurdert sine felleskontrollerte ordninger og kommet til at de er felleskontrollerte virksomheter. Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden i Konsernet og kostmetoden i selskapsregnskapet.

Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater etter kjøpet, samt andel av utvidet resultat. Når Konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av Konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene.

Urealisert gevinst på transaksjoner mellom Konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til Konsernet.

Utlån

Utlån klassifiseres etter to forretningsmodeller. Utlån med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer, skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. Utlån med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Utlån med flytende rente måles til amortisert kost i samsvar med IFRS 9. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen tatt hensyn til transaksjonskostnader, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid til utlånets brutto bokførte beløp.

Boliglån som kan kvalifisere for salg til boligkredittforetak holdes både for å motta kontraktmessige kontantstrømmer og for salg i morbanken. Disse måles derfor til virkelig verdi over OCI, med renteinntekt og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Forretningsmodellen på konsolidert nivå er at slike boliglån holdes for å motta kontantstrømmer og dermed måling til amortisert kost.

Fastrentelån til kunder øremerkes ved førstegangs innregning som vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet i henhold til IFRS 9. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi bokføres over resultatregnskapet som verdiendring. Opptjente renter og over/underkurs regnskapsføres som renter. Banken benytter seg av virkelig verdi opsjon for måling av fastrente lån, da dette i stor grad vil eliminere inkonsistens i måling av sammenstilte instrumenter i balansen.

Salg av utlån

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom Banken og kredittforetakene, forestår Banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene. Avtalene mellom Banken og SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS innebærer at Banken har overført praktisk talt alle risikoer og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte lånene. Salgene er behandlet som rene salg og lånene er fullt ut fjernet fra Bankens balanse. Det vises til beskrivelse i note 9.

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SR-Boligkreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom Banken og kredittforetaket, forestår Banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene. Vederlaget inntektsføres basert på løpende avregning.

Salgene er behandlet som rene salg og lånene er fullt ut fjernet fra Banken sin balanse.

Nedskrivning på utlån

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke har inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter og ubenyttet kreditt som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangs balanseføring. Ved første gangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter første gangs balanseføring skal det avsettes for 12 måneders forventet tap. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kreditttap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, det vil si forskjellen mellom de kontraktmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

(fortsettelse av note 2)

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er objektive bevis for tap ved førstegangsbalanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kreditttap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittisiko etter første gangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas.

Metodikken i IFRS 9 innebærer noe større volatilitet i nedskrivningene, og det forventes at nedskrivninger kommer tidligere enn etter IAS 39. Dette vil være spesielt merkbart ved inngangen til en nedgangskonjunktur.

Nærmere beskrivelse av bankens nedskrivningsmodell

Nedskrivningsanslaget utarbeides kvartalsvis, og bygger på data i banken sitt datavarehus som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Tapsestimatene beregnes basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og LGD. Dette danner grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som på balansedagen har en vesentlig økning i kredittisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis for tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig. En økning i PD med over 150 prosent og som etter økningen gir en PD høyere enn 0,6 prosent er vurdert å være en vesentlig endring i kredittisiko. I tillegg skal overtrett eller restanse på minimum 30 dager alltid anses som en vesentlig økning i kredittisiko. Engasjementer med betalingslettelser kan basert på en individuell vurdering også bli ansett som en vesentlig økning i kredittisiko. Et engasjement migrerer til et lavere trinn når vilkårene for den opprinnelige migreringen ikke lenger er tilstede.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden innvilgelse og hvor det er objektive bevis for tap på balansedato. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden.

Misligholdte engasjementer

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i Konsernets oversikter over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall, rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer, eller kunden er konkurs. Dersom et engasjement er misligholdt påvirker det risikoklassifiseringen i nedskrivningsmodellen etter IFRS 9.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte spesifiserte tapsavsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar Konsernet i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi og verdien av låneengasjementet justeres tilsvarende. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som virksomhet som skal selges og beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg regnskapsføres etter relevante IFRS standarder (normalt IAS 16, IAS 38, IFRS 9 eller IFRS 5).

Leieavtaler

Finansielle utleieavtaler er ført under hovedposten «Netto utlån til kunder» i balansen og regnskapsføres etter amortisert kost prinsippet. Alle faste inntekter innenfor leieavtalens forventede løpetid inngår i beregningen av avtalens effektive rente.

Konsernet har ikke kontrakter av typen «salg og tilbakeleie» av eiendom, anlegg og utstyr.

Verdipapirer

Øvrige finansielle eiendeler skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette inkluderer derivater, egenkapitalinstrumenter samt andre instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente (tidsverdi av penger, kredittmargin og andre normale marginer knyttet til utlån og fordringer) og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktfestede kontantstrømmer. SpareBank 1 SR-Bank har valgt at også investeringer i aksjer som ikke er holdt for handelsformål måles til virkelig verdi over resultatet.

Derivater og sikring

Derivater består av valuta- og renteinstrumenter. Derivater føres til virkelig verdi over resultatet. Virkelig verdi av derivater inkluderer verdi av motpartsrisiko (CVA).

Konsernet benytter derivater i operasjonell og regnskapsmessig sikringsøyemed (innlån) for å minimere renterisiko på fastrenteinstrumenter (fastrenteinnlån, fastrenteutlån), obligasjoner (eiendel og gjeld) og sertifikater (eiendel og gjeld). Sikringens effektivitet vurderes og dokumenteres både ved første gangs klassifisering og på løpende basis. Ved virkeligverdisikring blir sikringsinstrumentet

(fortsettelse av note 2)

regnskapsført til virkelig verdi, men for sikringsobjektet regnskapsføres endringer i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen, i resultat og mot sikringsobjektet. Når en basisswap er utpekt som et sikringsinstrument i sikring av et spesifikt identifisert lån, føres endring i verdi på sikringsinstrumentet knyttet til endringer i «basisspread» via utvidet resultatregnskap. Se note 27 for ytterligere opplysninger.

Goodwill

Goodwill er den positive forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av bankens andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet er inkludert i investeringen, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. I de tilfeller hvor anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet er lavere enn virkelig verdi av bankens andel av netto identifiserbare eiendeler på oppkjøpstidspunktet, såkalt badwill, inntektsføres differansen umiddelbart og inngår i inntekter fra eierinteresser.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløse. Bygninger og driftsløse er bokført til kostpris fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Tomter er bokført til kostpris fratrukket nedskrivninger. Tomter avskrives ikke. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader knyttet til kjøpet av eiendelen.

Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris fratrukket eventuell restverdi over driftsmidlenes brukstid.

Leieavtaler

Etter IFRS 16 skal leietaker balanseføre en bruksrett (en rett-til-bruk eiendel) og en leieforpliktelse for alle sine leieavtaler med noen få praktiske unntak. Informasjon om leieavtaler er gitt under avsnitt om nye og endrede standarder som er tatt i bruk i 2019 og i note 31.

Virksomhet/eiendeler som skal selges

Disse postene i balansen inneholder Konsernets eiendeler som er besluttet solgt. Postene inneholder eiendeler og gjeld knyttet til overtatte eiendeler, samt eiendomsselskaper som skal syndikeres og selges ut i andeler til kunder. Posten er vurdert til den laveste verdien av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter.

Innlån

Innlån regnskapsføres første gang til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag for transaksjonsutgifter. Innlån måles deretter til amortisert kost og eventuell over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Innlån med fast rente er gjenstand for verdisikring som resulterer i vurdering til virkelig verdi med neddiskontering etter gjeldende rentekurve, dog ikke hensyntatt endringer i egne kredittspreader. Innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner vurderes til amortisert kost.

Pensjoner

SpareBank 1 SR-Bank Konsernet har to typer pensjonsavtaler – ytelsesbasert og innskuddsbasert. Konsernet har både sikrede og usikrede ytelsesbaserte pensjonsavtaler. Den sikrede ytelsesbaserte pensjonsavtalen var frem til 31.12.2015 dekket av Konsernets pensjonskasse. I tillegg til pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom pensjonskassen, har Konsernet udekkede pensjonsforpliktelser som ikke kan dekkes av midlene i de kollektive ordningene. Den sikrede ytelsesbaserte pensjonsavtalen for Konsernet ble lukket for nye medlemmer fra og med 1.4.2011 og for eksisterende medlemmer fra 1.1.2016.

Ytelsesbasert pensjonsavtale

En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning.

En ytelsesordning vil typisk definere et beløp en ansatt vil motta fra og med pensjoneringstidspunktet, vanligvis avhengig av alder, antall år i arbeid og lønn.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningen er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen er beregnet av uavhengig aktuar som anvender lineærmetoden («unit credit method») ved beregningene. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten for forpliktelsen.

Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår. Virkningen av endringer i ordningenes ytelser resultatføres umiddelbart.

Innskuddsbasert pensjonsavtale

Ved innskuddsplaner betaler selskapet inn faste bidrag til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen rettslige eller selvpålagte forpliktelser til å skyte inn ytterligere midler dersom det viser seg at det ikke er tilstrekkelige midler til å betale alle ansatte de ytelser som er knyttet til deres opptjening i denne eller tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Usikre forpliktelser

Konsernet utsteder finansielle forpliktelser som garantier, lånetilsagn og ubenyttede kreditter som ledd i den ordinære virksomheten. Brutto latent forpliktelse framgår av note 8. Nedskrivninger skjer som ledd i vurderingen av IFRS 9 og etter de samme prinsipper og rapporteres som gjeld i balansen. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

(fortsettelse av note 2)

Avsetning for restruktureringsutgifter foretas når Konsernet har en avtalemessig eller rettslig forpliktelse, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

Ansvarlige lån og utstedte fondsobligasjoner

Ansvarlige lån klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen og måles til amortisert kost slik som andre langsiktige lån. Banken benytter seg av virkelig verdi sikring for måling av fastrente lån.

Konsernet har ulike fondsobligasjoner som basert på deres ulikheter klassifiseres som enten gjeld eller egenkapital. Fondsobligasjoner som er en obligasjon med pålydende rente, hvor Konsernet ikke har plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og hvor investor heller ikke har senere krav på renter som ikke er utbetalt, klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen. Slike obligasjoner måles til amortisert kost som andre langsiktige lån. Fondsobligasjoner som er evigvarende, og hvor Konsernet har en ensidig rett til ikke å betale renter til investorene under gitte vilkår, tilfredsstillende definisjonen av finansielle forpliktelser i henhold til IAS 32. Slike obligasjoner klassifiseres som egenkapital i balansen (hybridkapital) og renten presenteres som reduksjon i annen egenkapital.

Utbytte

Utbytte bokføres som egenkapital i perioden fram til det er vedtatt av bankens generalforsamling.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost eller gjeldsinstrumenter som måles til virkelig verdi over utvidet resultat, resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Effektiv rente er den renten som medfører at nåverdien av forventet kontantstrøm, over forventet levetid for en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse, blir lik bokført verdi av den respektive finansielle eiendelen eller forpliktelsen. Ved beregningen av effektiv rente estimeres kontantstrømmeffekten som ligger i avtalen, men uten å ta hensyn til framtidige kredittap. Beregningen tar således hensyn til blant annet gebyrer, transaksjonskostnader, overkurs og underkurs.

Renteinntekter for eiendeler som måles til amortisert kost beregnes på brutto bokført beløp med mindre eiendelene har objektive bevis for tap.

Renteinntekter for eiendeler med objektive bevis for tap og rentekostnader for finansielle forpliktelser beregnes på netto bokført beløp.

Renteinntekter og -kostnader på finansielle instrumenter som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi, klassifiseres som henholdsvis renteinntekter og rentekostnader. Fordeling av renteinntekter og -kostnad som måles til amortisert kost og virkelig verdi fremgår i note 18. Øvrige verdiendringer klassifiseres som inntekter fra finansielle instrumenter.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir levert/mottatt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes.

Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i Konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

Transaksjoner og balanseposter i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved kursen på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner, eller til omregning av beholdninger av balanseposter i valuta på balansedagen, resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

For balanseposter benyttes kurs på balansedagen.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes utsatt skatteforpliktelse eller -fordel på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller fordel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes utsatt skattefordel på framførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes framtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden.

Segmentrapportering

Et virksomhetssegment er en del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning

(fortsettelse av note 2)

som er forskjellig fra andre virksomhetsområder. Et geografisk marked (segment) er en del av virksomheten som leverer produkter og tjenester innenfor et avgrenset geografisk område som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre geografiske markeder. Konsernledelsen anses i henhold til segmentrapportering som øverste beslutningsmyndighet. Tallene i segmentrapporteringen baserer seg på internrapportering til konsernledelsen.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamling og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskaps-estimer og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift.

Styrets forslag til utbytte framgår av årsberetningen og note 41. Foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt.

NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Nedskrivninger utlån og garantier

Konsernet foretar en årlig evaluering av hele bedriftsmarkedsporteføljen. Engasjement i bedriftsmarkedsporteføljen med høy risiko, evalueres kvartalsvis. Lån til privatpersoner evalueres når det er misligholdt med mer enn 90 dager etter forfall, større engasjement med mislighold evalueres kvartalsvis.

Konsernets systemer for risikoklassifisering er omtalt under finansiell risikostyring.

Konsernet nedskriver utlån og garantier individuelt dersom det foreligger en objektiv hendelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og den objektive hendelsen medfører redusert framtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Objektiv hendelse vil kunne være mislighold, konkurs, illikviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av framtidig kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuell nedskrivning. Det tas hensyn til senere renteendringer for låneavtaler med flytende rente i den grad dette påvirker forventet kontantstrøm.

Etter IFRS 9 skal tapsavsetninger innregnes på alle engasjementer basert på forventet kredittap (ECL). Målingen av avsetningen for forventet tap på engasjementer som ikke er individuelt nedskrevet avhenger av om kreditttrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kreditttrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. Hvis kreditttrisikoen har økt vesentlig etter førstegangs innregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kreditttap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid. Det beregnes et sannsynlighetsvektet snitt av tre ulike scenarier for henholdsvis best case, forventningscase og stresscase. Best-scenariet er basert på data fra en representativ høykonjunkturperiode og forventnings-scenariet og stress-scenariet er i samsvar med henholdsvis prognose og stresstest som utarbeides i forbindelse med konsernets årlige interne vurdering av kapitalbehovet (ICAAP-prosessen). Den innbyrdes vekten av scenariene

behandles og besluttes av en særskilt etablert intern arbeidsgruppe som er sammensatt av personer på ledernivå. Valg av scenarier og vekten av disse gjennomgås jevnlig og minimum en gang årlig i denne arbeidsgruppen. Pr 31.12.2019 vektet forventnings-scenariet med 65 prosent, best-scenariet med 25 prosent og stress-scenariet med 10 prosent. Vekten er lik for alle porteføljer og er ikke endret siste år. For å illustrere sensitiviteten knyttet til vekten er det foretatt en simulering av effekten av en mer konservativ scenarievækt, der vekten av stress-scenariet er økt med fem prosentpoeng (fra 10 til 15 prosent) med tilsvarende nedjustering av vekten av forventnings-scenariet med fem prosentpoeng (fra 65 til 60 prosent). En slik endring i scenarievekten ville økt konsernets forventede tap på engasjementer uten individuell nedskrivning med om lag 70 mill. kroner (+ 10 prosent), hvorav effekten i all vesentlighet kan henføres til bedriftsmarkedsporteføljen og da i særlig grad knyttet til konsernets portefølje av offshore-engasjementer. Det vises også til note 6.

Virkelig verdi på egenkapitalinteresser

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil i hovedsak være verdipapir som omsettes i et aktivt marked. Et aktivt marked er definert som et marked for omsetning av ensartede produkter hvor det normalt finnes villige kjøpere og selgere til enhver tid, og hvor prisene er tilgjengelige for allmennheten. Aksjer notert på en regulert markedsplass faller inn under definisjonen på et aktivt marked. Det kan være utfordringer knyttet til aksjer hvor det er stor forskjell mellom kjøps- og salgskurs, omtalt som spread, og hvor aksjen omsettes sjeldent. Noen vesentlige aksjer vil være basert på interne verddivurderinger, transaksjonspriser eller eksterne analyser av selskapet. Slike aksjer vedsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker. Dette kan være bruk av diskonterte kontantstrømmer eller ved hjelp av sammenligningsprising hvor en benytter lignende selskaper som er børsnoterte og benytter multipliseringsprising for å fastslå verdien på det unoterte selskapet. Slike verdsettelse vil kunne være beheftet med usikkerhet. Markedsverdiene vil i hovedsak være basert på verddivurderinger eller siste kjente omsetning av aksjen.

Virkelig verdi på finansielle derivater og andre finansielle instrumenter

Virkelig verdi av derivater fastsettes ved bruk av verddivurderingsmodeller der prisen på underliggende instrument, eksempelvis

(fortsettelse av note 3)

renter og valuta, innhentes i markedet. Ved måling av finansielle instrumenter hvor observerbare markedsdata ikke er tilgjengelig, gjør konsernet antagelser om hva markedsaktører vil legge til grunn ved verdsettelse av tilsvarende finansielle instrumenter. I verdsettelse kreves det utstrakt bruk av skjønn blant annet ved beregning av likviditetsrisiko, kredittisiko og volatilitet. En endring i de nevnte

faktorene vil påvirke fastsatt virkelig verdi på konsernets finansielle instrumenter. For mer informasjon se note 25 Klassifisering av finansielle instrumenter. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende.

NOTE 4 SEGMENTRAPPORTERING

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelenes risiko og avkastningsprofil og er delt opp i personmarked (inkludert selvstendig næringsdrivende), bedriftsmarked, kapitalmarked og datterselskap av vesentlig betydning. Egenhandel/stab/støtte omfatter alle stabsavdelinger og treasury området i morbank. Aktiviteten i SR-Boligkreditt AS er fordelt på segmentene personmarked og egenhandel/stab/støtte i morbank. Provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt rapporteres under posten "Netto provisjons- og andre inntekter".

Rapportering pr virksomhetsområde:

(tall i mill kroner)

2019	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Egenhandel/ stab/støtte	Eiendoms- Megler 1	Regnskaps- huset SR	Øvrig virk- somhet	Elimin- eringer	SR-Bank Konsern
Renteinntekter	2 290	2 687	71	2 819	3	1	3	-131	7 743
Rentekostnader	603	718	44	2 515	-	1	9	-134	3 756
Netto renteinntekter¹⁾	1 687	1 969	27	304	3	-	-6	3	3 987
Provisjonsinntekter	617	330	8	18	396	133	99	-85	1 516
Provisjonskostnader	77	27	1	47	-	-	35	-76	111
Andre driftsinntekter	1	-	-	11	-	-	18	-19	11
Netto provisjons- og andre inntekter	541	303	7	-18	396	133	82	-27	1 416
Utbytte	-	-	-	31	-	-	-	-	31
Inntekter fra eierinteresser	-	2	-	1 021	-	-	22	-170	875
Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	5	24	87	77	-	-	28	1	221
Netto inntekter fra finansielle investeringer	5	26	87	1 129	-	-	49	-169	1 127
Personalkostnader	424	208	53	407	250	101	33	-4	1 472
Administrasjonskostnader	82	20	10	386	40	7	10	-	555
Andre driftskostnader	94	33	3	185	103	14	50	-32	451
Sum driftskostnader	600	261	66	978	393	122	93	-35	2 478
Driftsresultat før nedskrivninger	1 633	2 037	55	437	6	11	32	-159	4 052
Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	24	211	-	-	-	-	-	-	235
Driftsresultat før skatt	1 609	1 826	55	437	6	11	32	-159	3 817
Netto renteinntekter									
Netto eksterne renteinntekter	1 637	1 969	27	354	-	-	-	-	3 987
Netto interne renteinntekter	50	-	-	-50	3	-	-6	3	-
Netto renteinntekter	1 687	1 969	27	304	3	-	-6	3	3 987
Balanse									
Brutto utlån til kunder	128 255	75 457	71	3 695	-	-	-	-364	207 114
Nedskrivninger på utlån	-154	-1 265	-	-	-	-	-	-7	-1 426
Sertifikater/obligasjoner/finansielle derivater	-	-	3 538	38 821	-	-	7	-3 641	38 725
Andre eiendeler	-2 060	3 571	2 158	20 755	175	200	1 699	-15 016	11 482
Sum eiendeler	126 041	77 763	5 767	63 271	175	200	1 706	-19 028	255 895
Innskudd fra kunder	53 736	49 893	23	-330	-	-	-	-216	103 106
Annen gjeld og egenkapital ¹⁾	72 305	27 870	5 744	63 601	175	200	1 706	-18 812	152 789
Sum gjeld og egenkapital	126 041	77 763	5 767	63 271	175	200	1 706	-19 028	255 895
Sum utlån solgt til									
SpareBank 1 Boligkreditt	4 243								4 243

(fortsettelse av note 4)

2018	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Egenhandel/ stab/støtte	Eiendoms- Megler 1	Regnskaps- huset SR	Øvrig virk- somhet	Elimin- eringer	SR-Bank Konsern
Renteinntekter	2 070	2 198	111	1 938	3	-	3	-49	6 274
Rentekostnader	467	579	77	1 763	-	-	7	-58	2 835
Netto renteinntekter ¹⁾	1 603	1 619	34	175	3	-	-4	9	3 439
Provisjonsinntekter	639	365	10	-13	382	104	103	-71	1 519
Provisjonskostnader	45	22	4	47	-	-	37	-68	87
Andre driftsinntekter	-	-	-	8	-	-	10	-13	5
Netto provisjons- og andre inntekter	594	343	6	-52	382	104	76	-16	1 437
Utbytte	-	-	-	11	-	-	-	1	12
Inntekter fra eierinteresser	-	25	-	594	-	-	-	-253	366
Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	6	1	107	-47	-	-	68	56	191
Netto inntekter fra finansielle investeringer	6	26	107	558	-	-	68	-196	569
Personalkostnader	379	191	47	350	231	78	23	-2	1 297
Administrasjonskostnader	73	16	12	368	40	8	2	-1	518
Andre driftskostnader	95	33	3	157	103	15	32	-24	414
Sum driftskostnader	547	240	62	875	374	100	58	-27	2 229
Driftsresultat før nedskrivninger	1 656	1 748	85	-194	11	4	82	-176	3 216
Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	-	324	-	-	-	-	-	-	324
Driftsresultat før skatt	1 656	1 424	85	-194	11	4	82	-176	2 892
Netto renteinntekter									
Netto eksterne renteinntekter	1 591	1 619	34	187	-	-	-	8	3 439
Netto interne renteinntekter	12	-	-	-12	3	-	-4	1	-
Netto renteinntekter	1 603	1 619	34	175	3	-	-4	9	3 439
Balanse									
Brutto utlån til kunder	118 165	71 193	214	2 772	-	-	-	-239	192 105
Nedskrivninger på utlån	-167	-1 060	-	-	-	-	-	-	-1 227
Sertifikater/obligasjoner/finansielle derivater	-	-	2 181	35 483	-	-	11	-3 067	34 608
Andre eiendeler	-1 831	1 814	913	16 069	155	113	1 352	-10 010	8 575
Sum eiendeler	116 167	71 947	3 308	54 324	155	113	1 363	-13 316	234 061
Innskudd fra kunder	50 681	48 597	13	-172	-	-	-	-305	98 814
Annen gjeld og egenkapital ¹⁾	65 486	23 350	3 295	54 496	155	113	1 363	-13 011	135 247
Sum gjeld og egenkapital	116 167	71 947	3 308	54 324	155	113	1 363	-13 316	234 061
Sum utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	8 877	417							9 294

¹⁾ Netto renteinntekter og annen gjeld inneholder allokert mellomregning mellom segmentene. Mellomregningsrenter for personmarkedsdivisjonen og bedriftsmarkedsdivisjonen fastsettes med basis i en forventet observerbar markedsrente (NIBOR) med tillegg for forventede merkostnader knyttet til konsernets langsiktige finansiering (kredittpremie). Avvik mellom konsernets faktiske finansieringskostnader og de anvendte mellomregningsrentene elimineres i morbank.

(fortsettelse av note 4)

Konsernet opererer hovedsakelig i et geografisk avgrenset område fra Oslo i sørøst til Bergen i nordvest. I tillegg til segmentnotene, er viktige eiendelsklasser (utlån og innskudd) fordelt geografisk i egne noter under innskudd og utlån. Geografisk fordeling er basert på hvilken avdeling kunden er knyttet opp til.

Geografisk fordeling	Rogaland		Agder		Vestland		Oslo/Viken		SR-Bank Konsern	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Netto renteinntekter	3 167	2 757	307	287	432	392	81	3	3 987	3 439
Netto provisjons- og andre inntekter	1 027	1 103	164	140	208	194	17	-	1 416	1 437
Netto inntekter fra finansielle investeringer	1 058	557	1	7	13	5	55	-	1 127	569
Driftskostnader	2 021	1 906	167	138	219	174	71	11	2 478	2 229
Driftsresultat før nedskrivninger	3 231	2 511	305	296	434	417	82	-8	4 052	3 216
Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	183	268	40	41	11	38	1	-23	235	324
Driftsresultat før skatt	3 048	2 243	265	255	423	379	81	15	3 817	2 892
Brutto utlån til kunder	154 415	147 791	19 207	17 817	26 618	23 917	6 874	2 580	207 114	192 105
Nedskrivning på utlån	-1 323	-1 124	-67	-62	-33	-41	-3	-	-1 426	-1 227
Sertifikater/obligasjoner/finansielle derivater	38 725	34 608	-	-	-	-	-	-	38 725	34 608
Andre eiendeler	11 483	9 195	-260	-244	-389	-376	649	-	11 482	8 575
Sum eiendeler	203 300	190 470	18 880	17 511	26 196	23 500	7 520	2 580	255 895	234 061
Innskudd fra kunder	88 607	85 834	5 279	4 794	8 009	8 140	1 212	46	103 106	98 814
Annen gjeld og egenkapital	114 693	104 636	13 601	12 717	18 187	15 360	6 308	2 534	152 789	135 247
Sum gjeld og egenkapital	203 300	190 470	18 880	17 511	26 196	23 500	7 520	2 580	255 895	234 061
Sum utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	3 438	7 868	384	681	362	745	59	-	4 243	9 294

NOTE 5 KAPITALDEKNING

(tall i mill kroner)

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRD IV / CRR).

SpareBank 1 SR-Bank har tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer.

EUs regler om kapitalkrav (CRR/CRD IV) ble tatt inn i EØS avtalen i mars 2019. Finansdepartementet besluttet i begynnelsen av desember 2019 at gjennomføringsregelverket trer i kraft i Norge 31.12.2019.

Samlet minstekrav for SpareBank 1 SR Bank til ren kjernekapitaldekning inkludert motsyklisk kapitalbuffer og Pilar 2 påslag var pr 31.12.2019 14,2 prosent. Kravet består av 4,5 prosent i minstekrav, i tillegg til øvrige bufferkrav hvorav kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og motsyklisk kapitalbuffer 2,5 prosent. Videre har Finanstilsynet fastsatt et individuelt Pilar 2-krav på 1,7 prosent.

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet blir bokført etter egenkapitalmetoden i konsernet og etter kostmetoden i morbanken. Investeringene blir behandlet likt for kapitaldekningsformål bortsett fra konsernets investeringer i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, BN Bank og SpareBank 1 Kredittkort. I konsernets kapitaldekning foretas en forholdsmessig konsolidering.

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
6 394	6 394	Aksjekapital	6 394	6 394
1 587	1 587	Overkursfond	1 587	1 587
1 151	1 407	Avsatt utbytte	1 407	1 151
550	1 850	Hybridkapital	1 850	550
9 920	11 244	Annen egenkapital	13 596	11 903
19 602	22 482	Sum balanseført egenkapital	24 834	21 585

(fortsettelse av note 5)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
		Kjernekapital		
-	-	Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-310	-114
-1 151	-1 407	Fradrag for avsatt utbytte	-1 407	-1 151
-242	-226	Fradrag forventet tap IRB fratrukket nedskrivninger	-357	-334
-550	-1 850	Hybrid kapital som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-1 850	-550
-	-	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-67	-
-147	-164	Fradrag ren kjernekapital for ikke vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-153	-129
-39	-43	Verdijustering som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-46	-39
17 473	18 792	Sum ren kjernekapital	20 644	19 268
550	1 850	Hybrid kapital	1 982	677
798	-	Fondsobligasjon	-	798
18 821	20 642	Sum kjernekapital	22 626	20 743
		Tilleggskapital		
2 097	2 097	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	2 283	2 338
-43	-43	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-43	-43
2 054	2 054	Sum tilleggskapital	2 240	2 295
20 875	22 696	Netto ansvarlig kapital	24 866	23 038
		Kredittrisiko Basel II		
23 695	20 515	SMB	20 522	23 699
23 108	22 824	Spesialiserte foretak	25 215	24 477
7 956	4 655	Øvrige foretak	4 767	8 023
1 092	1 065	Massemarked SMB	1 342	1 334
14 518	14 018	Massemarked pant i fast eiendom	31 289	28 592
2 098	2 272	Øvrige massemarked	2 352	2 153
9 641	11 006	Egenkapitalposisjoner	-	-
82 108	76 355	Sum kreditt- og motpartsrisiko IRB	85 487	88 278
28	13	Stater og sentralbanker	25	35
19	18	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	73	93
2 050	2 978	Institusjoner	1 196	1 368
8 439	8 517	Foretak	8 795	9 661
2 514	2 854	Massemarked	3 678	3 264
-	-	Massemarked pant i fast eiendom	1 115	1 226
1 992	2 035	Obligasjoner med fortrinnsrett	2 317	2 218
5 029	6 029	Egenkapital posisjoner	5 475	5 196
796	2 588	Øvrige eiendeler	3 653	1 789
20 867	25 032	Sum kreditt- og motpartsrisiko standardmetoden	26 327	24 850
570	236	Risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA)	487	891
5 968	7 067	Operasjonell risiko	9 443	7 902
-	-	Overgangsordning	-	8 948
109 513	108 690	Risikovektet balanse	121 744	130 869
4 928	4 891	Minimumskrav ren kjernekapital 4,5 %	5 478	5 889
		Bufferkrav		
2 738	2 717	Bevaringsbuffer 2,5 %	3 044	3 272
3 285	3 261	Systemrisikobuffer 3 %	3 652	3 926
2 190	2 717	Motsyklisk buffer 2,5 %	3 044	2 617
8 213	8 695	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	9 740	9 815
4 331	5 206	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	5 426	3 564
15,96 %	17,29 %	Ren kjernekapitaldekning, IRB	16,96 %	15,80 %
17,19 %	18,99 %	Kjernekapitaldekning IRB	18,58 %	17,01 %
19,06 %	20,88 %	Kapitaldekning IRB	20,42 %	18,90 %
9,74 %	10,03 %	Uvektet kjernekapital (Leverage Ratio)	7,77 %	7,68 %
		Kapitaldekning ¹⁾		17,60 %
		Kjernekapitaldekning ¹⁾		15,85 %
		Ren kjernekapitaldekning ¹⁾		14,72 %

NOTE 6 FINANSIELL RISIKOSTYRING

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 SR-Bank skal skape finansiell og strategisk merverdi gjennom:

- å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag
- å ha en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjening og tap
- i størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med underliggende risiko
- å ha en tilstrekkelig soliditet ut fra valgt risikoprofil, og samtidig tilstrebe en optimal kapitalanvendelse på de ulike forretningsområdene
- å utnytte diversifiseringseffekter
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

SpareBank 1 SR-Bank bygger risiko- og kapitalstyringen på følgende hovedprinsipper:

- Konsernets rammeverk for risiko- og kapitalstyring skal være dokumentert og bygge på beste internasjonale praksis
- Konsernet skal ha en kontroll- og styringsstruktur som fremmer forsvarlig og uavhengig styring og kontroll
- Risiko- og kapitalstyringen skal være en integrert del av styrings- og beslutningsprosessen i konsernet
- Risiko- og kapitalstyringen i konsernet skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning
- Konsernet skal ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko- og kapitalstyring
- Styret skal minimum årlig vedta konsernets ønskede risikoprofil
- SpareBank 1 SR-Bank skal ha en risikovilje som gir tilstrekkelig buffer i forhold til konsernets risikoevne, og der ingen enkelt-hendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad
- Prosessen for risikoidentifikasjon skal gjennomføres jevnlig, være framoverskuende og dekke alle vesentlige risikoområder
- Kvantifiseringen av risiko skal bygge på anerkjente metoder og være tilstrekkelig konservativ slik at eventuelle modellsvakheter hensyntas på en god måte
- Det skal gjennomføres grundige analyser av de identifiserte risikoene for å forstå risikoenes påvirkning på inntekter, kostnader og tap
- På bakgrunn av risikoanalysen skal det etableres effektive kontroll- og styringstiltak for de enkelte risikoene. Sannsynlighetsreducerende tiltak skal prioriteres foran konsekvensreducerende tiltak
- Konsernet skal minst årlig gjennomføre en finansiell framskrivning med varighet på minimum fem år, og den skal minimum dekke en forventet finansiell utvikling samt en periode med et alvorlig økonomisk tilbakeslag. Det alvorlige økonomiske tilbakeslaget skal være strengt, men realistisk
- Avkastningen på regulatorisk kapital skal være et av de viktigste strategiske resultatmålene i den interne styringen av SpareBank 1 SR-Bank. Risikjustert avkastning skal være grunnlaget for fastsettelse av de kredittstrategiske rammene for EAD mellom henholdsvis BM og PM

- Konsernet skal ha en oversiktlig og periodisk risikooppfølging og -rapportering
- Konsernet skal i størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med den underliggende risiko for å sikre riktig risikotaking
- Konsernet skal utarbeide robuste gjenopprettelsesplaner for å i best mulig grad kunne håndtere kritiske situasjoner hvis de skulle oppstå
- Konsernet skal ha entydige og klare definisjoner av de ulike risikotypene

SpareBank 1 SR Bank eksponeres for ulike typer risiko:

Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser

Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader

Markedsrisiko: risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder

Operasjonell risiko: risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser

Klimarisiko: risikoen for direkte og indirekte tap som følge av klimarelaterte forhold

Eierisiko: risikoen for at SpareBank 1 SR-Bank blir påført negative resultat fra eierposter i strategisk eide selskap eller at konsernet må tilføre ny egenkapital til strategisk eide selskap. Eierselskap defineres som selskaper hvor SpareBank 1 SR-Bank har en vesentlig eierandel og innflytelse

Compliancerisiko: risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av regelverket og/eller brudd på konsesjonsbestemmelser

Forretningsrisiko: risikoen for uventede inntekts- og kostnads-svingninger som følge av endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer

Omdømmerisiko: risikoen for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjemarked og myndigheter

Strategisk risiko: risikoen for tap som følge av feilslåtte strategiske satsinger

Konsentrasjonsrisiko: risikoen for at det oppstår en opphopning av eksponering mot en enkelt kunde, bransje eller geografisk område

Pensjonsrisiko: risikoen for økning i fremtidige pensjonsforpliktelser

(fortsettelse av note 6)

Risikoeksponering i SpareBank 1 SR-Bank

Avdelingen for risikostyring er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer direkte til administrerende direktør. Avdelingen har ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risikostyring inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Avdelingen er videre ansvarlig for uavhengig oppfølging og rapportering av risikoeksponeringen.

SpareBank 1 SR Bank eksponeres for ulike typer risiko. Overordnet rammeverk for styring av de viktigste risikoene er beskrevet nedenfor:

Kredittrisiko styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Konsernets kredittstrategi består av overordnede kredittstrategiske rammer for å sikre en diversifisert portefølje og en tilfredsstillende risikoprofil. Hovedfokus i kredittgivningingen skal være kundens betjeningsevne, og svak/manglende betjeningsevne skal ikke kunne kompenseres med god sikkerhet.

De kredittstrategiske rammene setter krav og begrensninger knyttet til henholdsvis overordnet tapsprofil og porteføljekvalitet. Konsernet har et særskilt fokus på konsentrasjonsrisiko knyttet til eksponeringen mot store enkeltkunder og mot enkeltbransjer. For å unngå uønsket konsentrasjonsrisiko setter de kredittstrategiske rammene også begrensninger knyttet til eksponering og risikoprofil på porteføljnivå, og for ulike bransjer og enkeltkunder. Disse begrensningene kommer i tillegg til de rammer som «Forskrift om store engasjementer» fastsetter. De kredittpolitiske retningslinjene fastsetter minimumskrav som gjelder for alle typer finansiering, unntatt for engasjementer innvilget som ledd i utøvelse av særskilte kredittsikringsfullmakter. I tillegg til de generelle kredittpolitiske retningslinjene er det utarbeidet et sett av mer spesifikke kredittpolitiske retningslinjer knyttet til bransjer eller segmenter som kan innebære en særskilt risiko.

Det skal legges særlig vekt på at kundenes virksomhet er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, og at virksomheten har et langsiktig perspektiv. Konsernets policy for bærekraft er reflektert i de generelle kredittpolitiske retningslinjene, herunder stilles det krav til at all finansiering skal tilfredsstillende konsernets retningslinjer knyttet til miljø, samfunn og eierstyring og selskapsledelse. Konsernet har også retningslinjer som understøtter konsernets policy for anti-hvitvasking (AML).

Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kredittinnvilgelser, men delegerer innen visse rammer kredittfullmaktene til administrerende direktør, som igjen kan videredelegere disse innenfor egne fullmakter. De delegerte kredittfullmaktene er knyttet opp mot et engasjements misligholdssannsynlighet og sikkerhetsdekning. Fullmaktene er personlige. Kredittbehandlingsrutinene regulerer i detalj alle forhold knyttet til konsernets kredittgivning og engasjementsoppfølging.

Konsernet bruker kredittmodeller for risikoklassifisering, risikoprisering og porteføljestyling. Risikoklassifiseringssystemet baserer seg på følgende hovedkomponenter:

1. **Sannsynlighet for mislighold (PD):** Kundene blir klassifisert i misligholdsklasser ut fra sannsynligheten for mislighold i løpet av en 12 måneders periode basert på et langsiktig utfall i en full tapsyklus. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av historiske data for finansielle nøkkeltall knyttet til inntjening og tæring, samt på grunnlag av ikke-finansielle kriterier som atferd og alder. Ved finansiering av næringseiendom for utleie benyttes det internt en egen kredittmodell som beregner misligholdssannsynligheten på grunnlag av forventet kontantstrøm fra utleievirksomheten, kombinert med kriterier for atferd. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni misligholdsklasser (A-I). I tillegg har konsernet to misligholdsklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

2. **Eksponering ved mislighold (EAD):** Dette er en beregnet størrelse som angir konsernets eksponering mot kunden ved mislighold. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede, men ikke trukne rammer. Innvilgede, men ikke trukne rammer hos en personmarkeds-kunde har en konverteringsfaktor lik 1. Dette betyr at rammen forutsettes 100 prosent opptrukket ved mislighold. For bedrifts-markedet blir innvilgede, men ikke trukne rammer multiplisert med en konverteringsfaktor mellom 60 og 90 prosent, avhengig av kundens misligholdssannsynlighet. For garantier er konverteringsfaktoren en myndighetsfastsatt parameter som er satt til 1 for lånegarantier og 0,5 for øvrige garantier.

3. **Tapsgrad ved mislighold (LGD):** Dette er en beregnet størrelse av hvor mye konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. I vurderingen tas det blant annet hensyn til verdien av underliggende sikkerheter, grad av gjenvinning på usikret del av engasjementet, grad av tilfriskning før realisasjon og inndrivelseskostnader. Konsernet fastsetter realisasjonsverdien på stilte sikkerheter på bakgrunn av statistiske data over tid, samt ekspertvurderinger i tilfeller hvor statistiske data ikke har tilstrekkelig utsagnskraft. Realisasjonsverdiene er satt slik at de ut fra en konservativ vurdering reflekterer antatt realisasjonsverdi i en lavkonjunktur. Det benyttes syv klasser (1-7) for klassifisering av engasjementer i henhold til tapsgrad ved mislighold.

Konsernet driver kontinuerlig videreutvikling og etterprøving av risikostyringssystemet og kredittinnvilgelsesprosessen for å sikre at dette holder en god kvalitet over tid. Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimater for misligholdssannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere kundene etter risiko (diskriminerings-evne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. I tillegg analyseres stabiliteten i modellenes estimater og modellenes konjunkturfølsomhet. Den kvantitative valideringen vil i enkelte tilfeller suppleres med mer kvalitative vurderinger. Dette gjelder særlig dersom tilfanget av statistiske data er begrenset.

I tillegg til kredittrisikoen i utlånsporteføljen har konsernet kredittrisiko gjennom likviditetsreserveporteføljen. Denne porteføljen skal i hovedsak bestå av obligasjoner og sertifikater med lav risiko som kvalifiserer for låneadgang i Norges Bank.

For ytterligere informasjon vises til notene 7-13.

(fortsettelse av note 6)

Likviditetsrisiko styres gjennom konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstyringen bygger på konservative rammer og gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil. Det er konsernets treasuryavdeling som har ansvaret for likviditetsstyringen, og avdeling for risikostyring overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien.

Konsernets utlån finansieres hovedsakelig med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld. Likviditetsrisikoen begrenses ved at verdipapirgjelden fordeles på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

For ytterligere informasjon vises til note 16 og 17.

Markedsrisiko styres gjennom markedsrisikostategien som definerer konsernets risikovilje. Strategien med tilhørende spesifisering av nødvendige risikorammer, rapporteringslinjer og fullmakter behandles og godkjennes av styret minimum årlig.

Markedsrisiko i SpareBank 1 SR-Bank relateres i all hovedsak til konsernets langsiktige investeringer i verdipapirer. I tillegg har konsernet en viss eksponering for markedsrisiko fra handelsaktiviteter i rente- og valutamarkedene, samt fra aktiviteter som understøtter ordinær innlån- og utlånsvirksomhet. Konsernets markedsrisiko måles og overvåkes med bakgrunn i konservative rammer som fornyes og godkjennes av styret minimum årlig. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser. Konsernets eksponering overfor markedsrisiko er moderat.

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Konsernets renterisiko reguleres av rammer for maksimal verdiendring ved en endring i rentenivået på ett prosentpoeng. Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort og konsernets renterisiko er lav.

Valutakursrisiko er risikoen for tap ved endringer i valutakursene. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutaer hvor konsernet har eksponering. Valutakursrisikoen reguleres av nominelle rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i en enkeltvaluta. Omfanget av konsernets handelsaktiviteter i valuta er beskjedent og valutakursrisikoen vurderes som lav.

Kursrisiko knyttet til verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på konsernets obligasjoner, sertifikater og egenkapitalinstrumenter. Spreadrisiko defineres som risikoen for endringer i markedsverdi av obligasjoner som følge av generelle endringer i kredittspreader. Kredittspreadrisiko uttrykker tapspotensialet på obligasjonsporteføljene som går utover konkurserisikoen. Kvantifisering av risikojustert kapital for spreadrisiko i obligasjonsporteføljene beregnes med utgangspunkt i Finanstilsynets modell for risikobasert tilsyn av markedsrisiko i forsikringsselskaper. Konsernets risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

For ytterligere informasjon vises til notene 14, 15 og 27.

Operasjonell risiko styres gjennom risikostategien som fastsettes årlig av styret for å definere konsernets risikovilje. I henhold til gjeldende strategi skal det tilstrebes en god balanse mellom tillit og kontroll som sikrer at effektivitet ivaretas, samtidig som konsernet ikke eksponeres for unødvendig risiko. Strategien inneholder konkrete rammer for risikoeksponering.

Konsernet har en dynamisk tilnærming til styring av operasjonell risiko og gjennomfører jevnlig analyse for å avdekke svakheter og nye eller endrede risikoer. Uønskede hendelser som inntreffer registreres og følges opp systematisk for å hente ut læringseffekt og unngå gjentakelse. Videre gjennomgår alle vesentlige endringsinitiativer en standardisert risikovurderingsprosess for å unngå at endringene introduserer uønsket risiko. Risikoreducerende tiltak vurderes og implementeres løpende.

Klimarisiko er et relativt nytt begrep i risikosammenheng, og prosesser for styring av klimarisiko er under utvikling i konsernet. Det gjøres en overordnet vurdering av klimarisikoeksponering på bransjenivå i bedriftsmarkedsporteføljen og det er utarbeidet en rapport om klimarisiko i SpareBank 1 SR-Bank. Vurderingene skiller mellom fysisk klimarisiko og omstillingsrisiko. Det er også gjennomført en analyse basert på ulike klima-scenarier. Ansvaret for vurdering av klimarisiko deles mellom avdelingene risikostyring og bærekraft.

Eierrisiko styres gjennom aktiv styredeltakelse i en rekke av de deleide selskapene. SpareBank 1 SR-Bank har i hovedsak eierrisiko gjennom eierandelene i SpareBank 1 Gruppen AS (19,5 prosent), BN Bank ASA (35,0 prosent), SpareBank 1 Boligkreditt AS (2,2 prosent), SpareBank 1 Næringskreditt AS (15,6 prosent), Sparebank 1 Utvikling DA (18,0 prosent), SpareBank 1 Kredittkort AS (17,8 prosent), SpareBank 1 Betaling AS (19,8 prosent) og SMB Lab AS (20,0 prosent)

Compliancerisiko styres gjennom å praktisere rammeverket for compliance som fremkommer av bankens compliancepolicy. Rammeverket skal bidra med å sikre at konsernet ikke pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomisk tap som følge av manglende implementering og etterlevelse av lover og forskrifter. Konsernets compliancepolicy vedtas av styret og beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering ifm. etterlevelse av lovkrav og regler.

SpareBank 1 SR-Bank er opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Fokusområder er fortløpende oppfølging av etterlevelse av gjeldende regelverk og å sørge for at konsernet har beste tilpasning til kommende endringer i regelverk.

SpareBank 1 SR-Bank sin compliancefunksjon er organisert uavhengig av forretningsenhetene. Avdelingen har det overordnede ansvaret for rammeverk, oppfølging og rapportering innenfor complianceområdet. Konserndirektør for compliance rapporterer direkte til administrerende direktør og styret. Verdipapirforetaket og datterselskaper har egne complianceansvarlige der dette er påkrevd.

NOTE 7 KREDITTINSTITUSJONER - FORDRINGER OG GJELD

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
		Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		
746	664	Fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	675	746
3 408	8 664	Uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	5	35
915	2 462	Med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2 462	915
5 069	11 790	Sum	3 142	1 696
4 323	11 126	NOK	2 478	950
746	664	Valuta	664	746
5 069	11 790	Sum	3 142	1 696
		Gjeld til kredittinstitusjoner		
3 200	1 646	Uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	1 363	1 432
1	901	Med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	901	1
3 201	2 547	Sum	2 264	1 433
2 985	2 258	NOK	1 975	1 217
216	289	Valuta	289	216
3 201	2 547	Sum	2 264	1 433
		Mottatte verdipapirer som kan selges eller pantsettes		
		Gjensalgsavtaler		
-	1 582	Sertifikater og obligasjoner	1 582	-
-	1 582	Sum mottatte verdipapirer	1 582	-
-	-	Herav mottatte verdipapirer som er solgt eller pantsatt	-	-
-	-	Sertifikater og obligasjoner	-	-

Verdipapirer som er kjøpt med en avtale om gjensalg innregnes ikke, da risiko og avkastning forbundet med eierskapet til eiendelene ikke er overført. Slike transaksjoner omfatter i hovedsak rentebærende verdipapirer. Mottatte verdipapirer, inkludert sikkerhetsstillelser, registreres utenfor balansen uavhengig av om konsernet har lov til å selge eller pantsette verdipapiret. Ved salg av mottatte verdipapirer vil konsernet registrere en forpliktelse i balansen. Balanseposten utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner inkluderer fordringer i forbindelse med gjensalgsavtaler.

NOTE 8 UTLÅN OG ANDRE FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL KUNDER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
80 034	84 804	Utlån til amortisert kost	198 166	183 865
45 269	40 763	Utlån til virkelig verdi over OCI		
8 240	8 948	Utlån til virkelig verdi over resultatet	8 948	8 240
133 543	134 515	Brutto utlån	207 114	192 105
-1 215	-1 415	- Nedskrivning etter amortisert kost	-1 426	-1 227
10	7	- Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat		
132 338	133 107	Netto utlån	205 688	190 878
		Fordeling på markeder		
55 959	52 504	Personmarkedet	124 392	113 879
78 083	82 350	Bedriftsmarkedet	83 061	78 725
257	405	Offentlig forvaltning	405	257
-756	-744	Netto konsernkonti valuta ¹⁾	-744	-756
133 543	134 515	Brutto utlån	207 114	192 105
-1 215	-1 415	- Nedskrivning etter amortisert kost	-1 426	-1 227
10	7	- Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat		
132 338	133 107	Netto utlån	205 688	190 878
		Herav ansvarlig lånekapital		
45	43	Ansvarlig kapital	43	45
45	43	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	43	45
2 001	2 185	Utlån til ansatte	2 843	2 512
332	99	Herav lån i SpareBank 1 Boligkreditt	125	403
902	881	Herav lån i SR Boligkreditt	1 094	1 093
		Vilkårene er ett prosent-poeng under normrenten som fastsettes av Finansdepartementet.		
		Utlån solgt til Kredittforetak		
58 743	72 881	Utlån solgt til SR-Boligkreditt	-	-
34	44	Mottatt provisjon fra SR-Boligkreditt	-	-
8 877	4 243	Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	4 243	8 877
84	33	Mottatt provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt	33	84
417	-	Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	-	417
3	-	Mottatt provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt	-	3
		Totalt engasjement fordelt på misligholdssannsynlighet PD ^{2) 3) 4)}		
75 519	76 843	0,00 - 0,50 %	145 733	129 144
61 177	59 988	0,50 - 2,50 %	69 159	70 017
13 869	12 180	2,50 - 5,00 %	12 900	14 352
7 634	7 279	5,00 - 99,9 %	8 078	8 291
3 076	3 359	Mislighold	3 366	3 080
161 275	159 649	Totalt engasjement	239 236	224 884
-18 166	-15 383	Ubenyttede kreditter til kunder	-22 322	-23 152
-9 566	-9 751	Garantier	-9 800	-9 627
133 543	134 515	Brutto utlån	207 114	192 105

(fortsettelse av note 8)

Morbank			Konsern	
2018	2019	Brutto utlån fordelt på misligholdssannsynlighet PD ^{1) 2) 3)}	2019	2018
62 960	65 786	0,00 - 0,50 %	127 712	111 443
50 973	51 176	0,50 - 2,50 %	60 317	59 867
10 606	8 908	2,50 - 5,00 %	9 633	11 114
6 804	6 204	5,00 - 99,9 %	7 003	7 470
2 200	2 441	Mislighold	2 449	2 211
133 543	134 515	Brutto utlån	207 114	192 105
Forventet årlig gjennomsnittlig netto nedskrivninger fordelt på misligholdssannsynlighet PD ^{2) 3) 4)}				
12	11	0,00 - 0,50 %	13	14
90	90	0,50 - 2,50 %	92	91
87	62	2,50 - 5,00 %	63	88
122	118	5,00 - 99,9 %	119	123
12	21	Mislighold	21	12
323	302	Totalt	308	328
Næringsfordelt brutto utlån til kunder				
1 704	2 503	Fiske/ fiskeoppdrett	2 508	1 709
2 937	3 009	Industri	3 043	2 951
5 001	5 104	Jordbruk/ skogbruk	5 324	5 183
11 842	11 296	Tjenesteytende virksomhet	11 326	11 943
3 021	3 338	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	3 460	3 111
3 098	3 921	Energi, olje og gass	3 921	3 098
3 695	3 956	Bygg og anlegg	4 116	3 833
683	841	Kraft og vannforsyning	841	683
31 643	33 659	Eiendom	33 668	31 657
12 064	11 980	Shipping og øvrig transport	12 111	12 162
1 896	2 404	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	2 404	1 896
77 584	82 011	Sum næring	82 722	78 226
55 959	52 504	Personmarked	124 392	113 879
133 543	134 515	Brutto utlån	207 114	192 105
-1 215	-1 415	- Nedskrivning etter amortisert kost	-1 426	-1 227
10	7	- Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat		
132 338	133 107	Utlån til kunder	205 688	190 878
Finansielle forpliktelser ⁵⁾				
9 566	9 751	Garantier kunder	9 800	9 627
18 166	15 383	Ubenyttede kreditter til kunder	22 322	23 152
6 072	5 733	Innvilgede lånetilsagn	5 733	6 072
33 804	30 867	Brutto finansielle forpliktelser	37 855	38 851
Andre stilte garantier og forpliktelser				
1 560	1 248	Ubenyttede kreditter til kredittinstitusjoner	-	-
588	589	Garantier andre	589	588
20	9	Remburser	9	20
2 168	1 846	Sum andre stilte garantier og forpliktelser	598	608

(fortsettelse av note 8)

Morbank			Konsern	
2018	2019	Forventet årlig gjennomsnittlig nedskrivninger fordelt på sektor og næring ^{2) 3)}	2019	2018
3	6	Fiske/ fiskeoppdrett	6	3
24	19	Industri	19	25
5	5	Jordbruk/ skogbruk	5	5
70	68	Tjenesteytende virksomhet	68	70
26	30	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	30	26
24	22	Energi, olje og gass	22	24
17	16	Bygg og anlegg	16	17
1	2	Kraft og vannforsyning	2	1
102	92	Eiendom	92	102
30	21	Shipping og øvrig transport	21	30
1	1	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	1	1
304	282	Sum næring	282	304
19	20	Personmarked	26	24
323	302	Totalt	308	328
Brutto utlån fordelt på geografiske områder				
80 548	75 966	Rogaland	129 687	124 680
11 536	12 266	Agder	19 271	16 994
21 004	22 486	Vestland	31 585	28 013
10 840	15 841	Oslo/Viken	18 043	11 791
3 743	4 132	Utlandet	4 264	3 794
5 872	3 824	Øvrige	4 264	6 833
133 543	134 515	Brutto utlån	207 114	192 105
Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler				
Bruttoinvesteringer knyttet til finansielle leieavtaler				
1 650	1 778	Inntil 1 år	1 778	1 650
3 889	4 373	Mellom 1 og 5 år	4 373	3 889
734	864	Mer enn 5 år	864	734
6 273	7 015	Sum	7 015	6 273
Nettoinvesteringer knyttet til finansielle leieavtaler				
1 473	1 549	Inntil 1 år	1 549	1 473
3 597	4 046	Mellom 1 og 5 år	4 046	3 597
703	830	Senere enn 5 år	830	703
5 773	6 425	Sum	6 425	5 773

(fortsettelse av note 8)

Næringsfordelt brutto utlån, trinnvis nedskrivning og netto utlån

Morbank	Brutto utlån til amortisert kost	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
2019						
Fiske/ fiskeoppdrett	2 476	-3	-2	-	27	2 498
Industri	2 959	-7	-17	-81	50	2 904
Jordbruk/ skogbruk	2 932	-1	-5	-3	2 172	5 095
Tjenesteytende virksomhet	10 815	-36	-81	-57	481	11 122
Varehandel, hotell og restaurantvirksomh.	3 125	-10	-36	-10	213	3 282
Energi, olje og gass	3 921	-7	-86	-195	-	3 633
Bygg og anlegg	3 703	-8	-14	-22	253	3 912
Kraft og vannforsyning	835	-1	-1	-	6	839
Eiendom	33 394	-52	-64	-62	265	33 481
Shipping og øvrig transport	11 884	-12	-53	-360	96	11 555
Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	2 404	-	-	-	-	2 404
Sum Næring	78 448	-137	-359	-790	3 563	80 725
Personmarked	6 356	-7	-22	-100	46 148	52 375
Justering virkelig verdi over utvidet resultat					7	7
Utlån til kunder	84 804	-144	-381	-890	49 718	133 107

	Brutto utlån til amortisert kost	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
2018						
Fiske/ fiskeoppdrett	1 672	-3	-1	-	32	1 700
Industri	2 860	-11	-27	-20	77	2 879
Jordbruk/ skogbruk	2 854	-2	-4	-5	2 147	4 990
Tjenesteytende virksomhet	11 237	-59	-72	-56	605	11 655
Varehandel, hotell og restaurantvirksomh.	2 807	-13	-32	-15	214	2 961
Energi, olje og gass	3 098	-16	-34	-95	-	2 953
Bygg og anlegg	3 385	-8	-22	-8	310	3 657
Kraft og vannforsyning	679	-1	-2	-	4	680
Eiendom	31 372	-74	-95	-38	271	31 436
Shipping og øvrig transport	11 921	-16	-47	-293	143	11 708
Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	1 896	-	-	-	-	1 896
Sum Næring	73 781	-203	-336	-530	3 803	76 515
Personmarked	6 210	-22	-24	-100	49 749	55 813
Justering virkelig verdi over utvidet resultat					10	10
Utlån til kunder	79 991	-225	-360	-630	53 562	132 338

(fortsettelse av note 8)

Næringsfordelt brutto utlån, trinnvis nedskrivning og netto utlån

Konsern						
2019	Brutto utlån til amortisert kost	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Fiske/ fiskeoppdrett	2 504	-3	-2	-	4	2 503
Industri	3 041	-7	-17	-81	2	2 938
Jordbruk/ skogbruk	4 542	-1	-5	-4	782	5 314
Tjenesteytende virksomhet	11 236	-36	-82	-57	90	11 151
Varehandel, hotell og restaurantvirksomh.	3 436	-10	-36	-10	24	3 404
Energi, olje og gass	3 921	-7	-86	-195	-	3 633
Bygg og anlegg	4 085	-8	-14	-22	31	4 072
Kraft og vannforsyning	839	-1	-1	-	2	839
Eiendom	33 512	-52	-64	-62	156	33 490
Shipping og øvrig transport	12 096	-12	-53	-360	15	11 686
Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	2 404	-	-	-	-	2 404
Sum Næring	81 616	-137	-360	-791	1 106	81 434
Personmarked	116 550	-9	-28	-101	7 842	124 254
Utlån til kunder	198 166	-146	-388	-892	8 948	205 688

2018	Brutto utlån til amortisert kost	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Fiske/ fiskeoppdrett	1 704	-3	-1	-	5	1 705
Industri	2 949	-11	-27	-20	2	2 893
Jordbruk/ skogbruk	4 503	-2	-4	-5	680	5 172
Tjenesteytende virksomhet	11 851	-58	-72	-57	92	11 756
Varehandel, hotell og restaurantvirksomh.	3 089	-13	-32	-16	22	3 050
Energi, olje og gass	3 098	-16	-34	-95	-	2 953
Bygg og anlegg	3 810	-8	-22	-8	23	3 795
Kraft og vannforsyning	681	-1	-2	-	2	680
Eiendom	31 490	-74	-95	-38	167	31 450
Shipping og øvrig transport	12 144	-16	-47	-293	18	11 806
Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	1 896	-	-	-	-	1 896
Sum Næring	77 215	-203	-336	-531	1 011	77 156
Personmarked	106 650	-26	-31	-100	7 229	113 722
Utlån til kunder	183 865	-229	-367	-631	8 240	190 878

(fortsettelse av note 8)

Brutto utlån fordelt etter risikoklasse

Morbank	2019				2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Brutto utlån
A - C	64 127	87	4	64 218	64 079	417	15	64 511
D - F	47 928	5 071	27	53 026	45 450	3 394	14	48 858
G - I	8 385	6 587	125	15 097	9 654	8 424	1 109	19 187
J - K	-	-	2 174	2 174	-	-	987	987
Sum brutto utlån	120 440	11 745	2 330	134 515	119 183	12 235	2 125	133 543

Konsern

A - C	125 948	159	4	126 111	113 948	455	16	114 419
D - F	55 807	6 415	27	62 249	51 891	4 487	14	56 392
G - I	8 636	7 802	125	16 563	9 844	9 347	1 109	20 300
J - K	-	-	2 191	2 191	-	-	994	994
Sum brutto utlån	190 391	14 376	2 347	207 114	175 683	14 289	2 133	192 105

Brutto utlån og finansielle forpliktelser, trinnvis fordeling

Morbank

Brutto utlån	2019				2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Brutto utlån 1.1. ⁸⁾	119 183	12 235	2 125	133 543	115 659	14 240	1 992	131 891
Overført til (fra) Trinn 1	-4 712	4 664	49	-	-5 480	4 612	868	-
Overført til (fra) Trinn 2	3 015	-3 083	68	-	2 756	-3 890	1 134	-
Overført til (fra) Trinn 3	6	21	-27	-	14	72	-86	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	1 607	937	-	2 544	3 316	751	12	4 079
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	40 762	1 715	30	42 507	42 182	1 324	33	43 539
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-39 421	-4 744	85	-44 080	-39 264	-4 874	-1 828	-45 966
Brutto utlån 31.12	120 440	11 745	2 330	134 515	119 183	12 235	2 125	133 543

Brutto finansielle forpliktelser^{6) 7)}

Finansielle forpliktelser 1.1.2019 ⁵⁾	28 975	4 028	801	33 804	27 771	4 980	94	32 845
Netto økning / (reduksjon) i perioden	-1 438	-1 582	83	-2 937	1 204	-952	707	959
Finansielle forpliktelser 31.12	27 537	2 446	884	30 867	28 975	4 028	801	33 804

Konsern

Brutto utlån	2019				2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Brutto utlån 1.1. ⁸⁾	175 683	14 289	2 133	192 105	154 621	15 937	1 996	172 554
Overført til (fra) Trinn 1	-5 773	5 720	53	-	-6 124	5 253	871	-
Overført til (fra) Trinn 2	3 758	-3 830	72	-	3 371	-4 507	1 136	-
Overført til (fra) Trinn 3	6	21	-27	-	15	72	-87	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-2 250	989	-	-1 261	1 573	790	13	2 376
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	88 675	2 534	36	91 245	67 551	2 165	36	69 752
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-69 708	-5 347	80	-74 975	-45 324	-5 421	-1 832	-52 577
Brutto utlån 31.12	190 391	14 376	2 347	207 114	175 683	14 289	2 133	192 105

Brutto finansielle forpliktelser^{6) 7)}

Finansielle forpliktelser 1.1.2019 ⁵⁾	33 825	4 224	802	38 851	31 358	5 128	95	36 581
Netto økning / (reduksjon) i perioden	447	-1 526	83	-996	2 467	-904	707	2 270
Finansielle forpliktelser 31.12	34 272	2 698	885	37 855	33 825	4 224	802	38 851

¹⁾ Utlån til kunder med positiv saldo på konsernkonti.

²⁾ PD = Probability of Default (misligholdssannsynlighet)

³⁾ Forventet årlig gjennomsnittlig netto nedskrivninger er det beløp som morbanken og konsernet statistisk forventer å tape på utlånsporteføljen. i løpet av en 12 måneders periode. Beregningene er basert på et langsiktig snitt gjennom en konjunktursyklus.

⁴⁾ Ved nedskrivning blir kapital på alle utlån uavhengig av tidligere risikoklassifisering flyttet til risikoklassen mislighold.

⁵⁾ Ikke balanseførte Finansielle forpliktelser som er grunnlag for nedskrivninger

⁶⁾ I andre finansielle forpliktelser ligger garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn.

⁷⁾ Finansielle forpliktelser er grunnlag for nedskrivninger etter IFRS 9. Se også note 10.

⁸⁾ Historiske tall er endret som følge av oppdatert datagrunnlag.

NOTE 9 UTLÅN SOLGT TIL SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT OG SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT

Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Næringskreditt AS i Stavanger. Banken har en eierandel på 2,2 prosent pr 31.12.2019 (4,8 prosent pr 31.12.2018). Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av SpareBank 1 Boligkreditt AS har en rating på Aaa fra Moody's. SpareBank 1 Boligkreditt AS utsteder også obligasjoner som ikke er OMF til en lavere rating. SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av alliansen kan Banken tilby SpareBank 1 Boligkreditt AS å kjøpe utlån, og som en del av Bankens finansieringsstrategi er det solgt utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Solgte utlån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og Banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån (til nedskrevet verdi), ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2019 er verdi av overdratte utlån 4,2 mrd kroner (8,9 mrd kroner). Banken forestår forvaltningen av de solgte utlånene og Banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i selskapet.

Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Banken har en eierandel på 15,6 prosent pr 31.12.2019 (14,4 prosent pr 31.12.2018). OMF utstedt av SpareBank 1 Næringskreditt AS har en Aaa rating fra

Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt AS i Stavanger. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av SpareBank 1-alliansen kan Banken tilby foretaket å kjøpe utlån, og som en del av bankens finansieringsstrategi er det solgt utlån fra Banken. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og Banken har, utover retten til å forestå forvaltning og å motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån (til nedskrevet verdi), ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2019 er verdi av solgte utlån 0 mrd kroner (0,42 mrd kroner). Banken forestår forvaltningen av solgte utlån og Banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene Banken har solgt og kostnadene i selskapet.

De lånene som er solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Avtalene mellom Banken, SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS innebærer at Banken har overført praktisk talt alle risikoer og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte lånene. Salget er dermed behandlet som et rent salg og lånene er derfor fullt ut fjernet fra Bankens balanse.

NOTE 10 NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN OG FINANSIELLE FORPLIKTELSER

(tall i mill kroner)

Morbank	1.1.2019	Endring nedskrivning på utlån	Endring nedskrivning på finansielle forpliktelser	Total 31.12.2019
Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser				
Nedskrivning etter amortisert kost - Bedriftsmarked	1 168	206	23	1 397
Nedskrivning etter amortisert kost - Privatmarked	94	-	-	94
Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat	60	-6	-	54
Sum nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1 322	200	23	1 545
Presentert som:				
Nedskrivning på utlån	1 215	200	-	1 415
Nedskrivning på finansielle forpliktelser	107	-	23	130
Sum nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1 322	200	23	1 545

Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1.1.2018			Total 31.12.2018
Nedskrivning etter amortisert kost - Bedriftsmarked	1 236	-48	-20	1 168
Nedskrivning etter amortisert kost - Privatmarked	96	-2	-	94
Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat	82	-22	-	60
Sum nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1 414	-72	-20	1 322
Presentert som:				
Nedskrivning på utlån	1 287	-72	-	1 215
Nedskrivning på finansielle forpliktelser	127	-	-20	107
Sum nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1 414	-72	-20	1 322

Nedskrivning på utlån	2019				2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 1.1.	225	360	630	1 215	189	397	701	1 287
Endringer 1.1. - 31.12.								
Overført til (fra) Trinn 1	-23	23	-	-	-14	14	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	87	-91	4	-	66	-67	1	-
Overført til (fra) Trinn 3	1	3	-4	-	2	29	-31	-
Netto ny måling av nedskrivninger	-148	139	23	14	-58	92	9	43
Nye utstedte eller kjøpte utlån	48	35	6	89	86	45	4	135
Utlån som har blitt fraregnet	-46	-88	-13	-147	-46	-150	-21	-217
Endring pga modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	-	-	-	-	-	-	-	-
Periodens konstaterte tap	-	-	122	122	-	-	456	456
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er nedskrevet	-	-	-60	-60	-	-	-397	-397
Endringer i modell/risikoparametre	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre bevegelser	-	-	182	182	-	-	-92	-92
Sum nedskrivning på utlån	144	381	890	1 415	225	360	630	1 215

Nedskrivning på finansielle forpliktelser	2019				2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 1.1.	31	57	19	107	42	70	15	127
Endringer 1.1. - 31.12.								
Overført til (fra) Trinn 1	-4	4	-	-	-14	14	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	6	-6	-	-	1	-1	-	-
Overført til (fra) Trinn 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto ny måling av nedskrivninger	-15	34	1	20	4	-10	-	-6
Nye utstedte eller kjøpte utlån	9	3	-	12	13	5	-	18
Utlån som har blitt fraregnet	-6	-10	-1	-17	-15	-21	-	-36
Endring pga modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	-	-	-	-	-	-	-	-
Periodens konstaterte tap	-	-	-	-	-	-	4	4
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er nedskrevet	-	-	-	-	-	-	-	-
Endringer i modell/risikoparametre	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre bevegelser	-	-	8	8	-	-	-	-
Sum nedskrivning på finansielle forpliktelser	21	82	27	130	31	57	19	107

(fortsettelse av note 10)

(tall i mill kroner)

Konsern	1.1.2019	Endring nedskrivning på utlån	Endring nedskrivning på finansielle forpliktelser	Total 31.12.2019
Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser				
Nedskrivning etter amortisert kost - Bedriftsmarked	1 168	205	23	1 396
Nedskrivning etter amortisert kost - Privatmarked	166	-6	-	160
Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat	-	-	-	-
Sum nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1 334	199	23	1 556
Presentert som:				
Nedskrivning på utlån	1 227	199	-	1 426
Nedskrivning på finansielle forpliktelser	107	-	23	130
Sum nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1 334	199	23	1 556

Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1.1.2018			Total 31.12.2018
Nedskrivning etter amortisert kost - Bedriftsmarked	1 236	-48	-20	1 168
Nedskrivning etter amortisert kost - Privatmarked	187	-21	-	166
Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat	-	-	-	-
Sum nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1 423	-69	-20	1 334
Presentert som:				
Nedskrivning på utlån	1 296	-69	-	1 227
Nedskrivning på finansielle forpliktelser	127	-	-20	107
Sum nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	1 423	-69	-20	1 334

Nedskrivning på utlån	2019				2018			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 1.1.	229	367	631	1 227	192	402	702	1 296
Endringer 1.1. - 31.12.								
Overført til (fra) Trinn 1	-24	24	-	-	-15	15	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	89	-93	4	-	70	-71	1	-
Overført til (fra) Trinn 3	1	3	-4	-	2	29	-31	-
Netto ny måling av nedskrivninger	-151	140	24	13	-63	90	10	37
Nye utstedte eller kjøpte utlån	50	37	6	93	89	48	4	141
Utlån som har blitt fraregnet	-48	-90	-13	-151	-46	-146	-22	-214
Endring pga modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	-	-	-	-	-	-	-	-
Periodens konstaterte tap	-	-	122	122	-	-	456	456
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er nedskrevet	-	-	-60	-60	-	-	-397	-397
Endringer i modell/risikoparametre	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre bevegelser	-	-	182	182	-	-	-92	-92
Sum nedskrivning på utlån	146	388	892	1 426	229	367	631	1 227

Nedskrivning på finansielle forpliktelser								
Balanse 1.1.	31	57	19	107	42	70	15	127
Endringer 1.1. - 31.12.								
Overført til (fra) Trinn 1	-4	4	-	-	-14	14	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	6	-6	-	-	1	-1	-	-
Overført til (fra) Trinn 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto ny måling av nedskrivninger	-15	35	1	21	4	-10	-	-6
Nye utstedte eller kjøpte utlån	9	3	-	12	13	5	-	18
Utlån som har blitt fraregnet	-6	-11	-1	-18	-15	-21	-	-36
Endring pga modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	-	-	-	-	-	-	-	-
Periodens konstaterte tap	-	-	-	-	-	-	4	4
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er nedskrevet	-	-	-	-	-	-	-	-
Endringer i modell/risikoparametre	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre bevegelser	-	-	8	8	-	-	-	-
Sum nedskrivning på finansielle forpliktelser	21	82	27	130	31	57	19	107

NOTE 11 KREDITTRISIKOEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKOKATEGORI

(beløp i mill kroner)

Misligholdssannsynlighet PD ¹⁾	Gjennomsnittlig usikret eksponering	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering	Totalt engasjement
Morbank	2019		2018	
0,00 - 0,50 %	25,5 %	76 843	21,6 %	75 519
0,50 - 2,50 %	29,1 %	59 988	28,8 %	61 177
2,50 - 5,00 %	35,1 %	12 180	37,9 %	13 869
5,00 - 99,9 %	40,3 %	7 279	37,7 %	7 634
Mislighold og nedskrevet	57,3 %	3 359	53,8 %	3 076
TOTALT	28,9 %	159 649		161 275
Konsern				
0,00 - 0,50 %	17,1 %	145 733	16,5 %	129 144
0,50 - 2,50 %	26,8 %	69 159	26,8 %	70 017
2,50 - 5,00 %	33,8 %	12 900	37,3 %	14 352
5,00 - 99,9 %	37,3 %	8 078	36,3 %	8 291
Mislighold og nedskrevet	57,0 %	3 366	53,6 %	3 080
Totalt	22,0 %	239 236		224 884

¹⁾ PD = Probability of Default (misligholdssannsynlighet). 12 mnd. PIT (Point In Time)

NOTE 12 MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING

(tall i mill kroner)

Maksimal eksponering mot kredittisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantestillelser og tillatte motregninger.

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
		Eiendeler		
587	11	Fordringer på sentralbanken	11	587
5 069	11 790	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 142	1 696
132 338	133 107	Utlån til og fordringer på kunder	205 688	190 878
27 815	31 435	Sertifikater og obligasjoner	32 792	29 340
5 574	6 272	Derivater	5 933	5 268
171 383	182 615	Sum kreditteksponering balanseposter	247 566	227 769
		Finansielle garantistillelser og lånetilsagn		
9 566	9 751	Garantier kunder	9 800	9 627
588	589	Garantier andre	589	588
1 560	1 248	Ubenyttede kreditter til kredittinstitusjoner	-	-
18 166	15 383	Ubenyttede kreditter til kunder	22 322	23 152
6 072	5 733	Lånetilsagn	5 733	6 072
35 952	32 704	Sum finansielle garantistillelser og lånetilsagn	38 444	39 439
207 335	215 319	Total kredittisikoeksponering	286 010	267 208

Kredittisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder

Morbank			Konsern	
2018	2019	Bank aktiviteter	2019	2018
106 197	102 914	Rogaland	152 980	150 207
14 408	14 964	Agder	22 675	20 380
26 209	27 538	Vestland	37 226	33 563
13 576	20 289	Oslo/Viken	21 310	14 167
5 358	7 238	Utlandet	7 202	5 228
8 198	4 669	Øvrige	5 892	9 055
173 946	177 612	Totalt bank aktiviteter	247 285	232 600
		Markets aktiviteter		
10 136	11 089	Norge	11 779	11 661
16 413	18 905	Europa/Asia/Afrika	19 572	16 413
1 266	1 441	Nord Amerika/Oseania	1 441	1 266
27 815	31 435	Totalt markets aktiviteter	32 792	29 340
5 574	6 272	Derivater	5 933	5 268
207 335	215 319	Totalt fordelt på geografiske områder	286 010	267 208

NOTE 13 KREDITTKVALITET PR KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

(tall i mill kroner)

Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kredittranger. Tabellen angir kredittkvaliteten pr klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på kunden sin misligholdssannsynlighet i % (probability of default, PD).

Morbank

2019	0,00 - 0,50 %	0,50 - 2,50 %	2,50 - 5,00 %	5,00 - 99,99 %	Mislighold	Ned- skrivninger	Sum
Netto utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	11 790	-	-	-	-	-	11 790
Utlån til og fordringer på kunder							
- Personmarked	39 944	10 206	891	1 085	378	-141	52 363
- Bedriftsmarked	25 786	41 009	8 027	5 124	2 065	-1 267	80 744
Sum netto utlån	77 520	51 215	8 918	6 209	2 443	-1 408	144 897
Finansielle investeringer							
Norske statsobligasjoner	316	-	-	-	-	-	316
Noterte obligasjoner og sertifikater	30 711	93	-	100	-	-	30 904
Unoterte obligasjoner og sertifikater	173	-	-	30	12	-	215
Sum finansielle investeringer	31 200	93	-	130	12	-	31 435
Sum utlånsrelaterte eiendeler	108 720	51 308	8 918	6 339	2 455	-1 408	176 332

Morbank

2018	0,00 - 0,50 %	0,50 - 2,50 %	2,50 - 5,00 %	5,00 - 99,99 %	Mislighold	Ned- skrivninger	Sum
Netto utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 069	-	-	-	-	-	5 069
Utlån til og fordringer på kunder							
- Personmarked	41 563	12 003	768	1 242	361	-136	55 799
- Bedriftsmarked	21 795	38 684	9 778	5 524	1 827	-1 069	76 539
Sum netto utlån	68 426	50 686	10 546	6 765	2 188	-1 205	137 407
Finansielle investeringer							
Norske statsobligasjoner	316	-	-	-	-	-	316
Noterte obligasjoner og sertifikater	27 091	93	-	100	-	-	27 284
Unoterte obligasjoner og sertifikater	173	-	-	30	12	-	215
Sum finansielle investeringer	27 580	93	-	130	12	-	27 815
Sum utlånsrelaterte eiendeler	96 006	50 779	10 546	6 895	2 200	-1 205	165 222

(fortsettelse av note 13)

Konsern

2019	0,00 - 0,50 %	0,50 - 2,50 %	2,50 - 5,00 %	5,00 - 99,99 %	Mislighold	Ned- skrivninger	Sum
Netto utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 142	-	-	-	-	-	3 142
Utlån til og fordringer på kunder							
- Personmarked	101 207	19 299	1 614	1 878	394	-159	124 233
- Bedriftsmarked	26 492	41 027	8 021	5 126	2 056	-1 267	81 455
Sum netto utlån	130 841	60 326	9 635	7 004	2 450	-1 426	208 830

Finansielle investeringer

Norske statsobligasjoner	316	-	-	-	-	-	316
Noterte obligasjoner og sertifikater	32 068	93	-	100	-	-	32 261
Unoterte obligasjoner og sertifikater	173	-	-	30	12	-	215
Sum finansielle investeringer	32 557	93	-	130	12	-	32 792
Sum utlånsrelaterte eiendeler	163 398	60 419	9 635	7 134	2 462	-1 426	241 622

Konsern

2018	0,00 - 0,50 %	0,50 - 2,50 %	2,50 - 5,00 %	5,00 - 99,99 %	Mislighold	Ned- skrivninger	Sum
Netto utlån							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 696	-	-	-	-	-	1 696
Utlån til og fordringer på kunder							
- Personmarked	89 385	20 813	1 292	1 909	377	-157	113 620
- Bedriftsmarked	22 375	38 819	9 778	5 532	1 825	-1 070	77 258
Sum netto utlån	113 456	59 632	11 070	7 440	2 203	-1 227	192 574

Finansielle investeringer

Norske statsobligasjoner	316	-	-	-	-	-	316
Noterte obligasjoner og sertifikater	28 616	93	-	100	-	-	28 809
Unoterte obligasjoner og sertifikater	173	-	-	30	12	-	215
Sum finansielle investeringer	29 105	93	-	130	12	-	29 340
Sum utlånsrelaterte eiendeler	142 561	59 725	11 070	7 570	2 215	-1 227	221 914

Klassifisering av finansielle investeringer:

Obligasjonene allokeres til SpareBank 1 SR-Bank sitt estimat av PD, basert på eksterne ratinger. Dersom et verdipapir har en offisiell rating skal denne benyttes, men i tilfeller hvor offisiell rating ikke eksisterer benyttes eksterne megleres skyggerating som grunnlag for risikoklassifiseringen. Oversikten under illustrerer sammenhengen mellom SpareBank 1 SR-Bank sin PD og Standard & Poor's ratingmatrise (Long-Term Credit Ratings).

Bankens risikoklassifisering	S&P rating
PD 0,00 - 0,50 %	AAA til BBB-
PD 0,50 - 2,50 %	BB+ til BB-
PD 2,50 - 5,00 %	B+
PD 5,00 - 99,99 %	B og lavere

NOTE 14 MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

(tall i mill kroner)

Tabellen angir resultateffekten ved et positivt parallellskift i rentekurven på ett prosentpoeng ved utgangen av de to siste årene før skatt dersom samtlige finansielle instrumenter ble vurdert til virkelig verdi.

Morbank			Konsern		
2018	2019		2019	2018	
-39	-39	Sertifikater og obligasjoner	-41	-42	
-24	-36	Fastrenteutlån til kunder	-36	-24	
-36	-17	Øvrige utlån og innskudd	-116	-90	
56	74	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	140	129	
9	1	Annet	1	9	
-34	-17	Total renterisiko	-52	-18	
		Løpetidsbånd			
-37	2	0 - 3 mnd	-33	-21	
3	5	3 - 6 mnd	5	3	
1	2	6 - 9 mnd	2	1	
-1	2	9 - 12 mnd	2	-1	
1	-3	12 - 18 mnd	-3	1	
4	2	18 - 24 mnd	2	4	
-6	-26	2 - 10 år	-26	-6	
1	-1	10 år +	-1	1	
-34	-17	Total renterisiko	-52	-18	
		Valuta			
-16	-9	NOK	-44	-	
-13	3	EUR	3	-13	
-	-7	USD	-7	-	
-1	-1	CHF	-1	-1	
-4	-3	Øvrige	-3	-4	
-34	-17	Total renterisiko	-52	-18	

Renterisiko oppstår ved at konsernet kan ha ulik rentebindingstid på sine eiendeler og forpliktelser. Handelsaktivitetene knyttet til omsetning av renteinstrumenter skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimalt potensielt tap ved et parallellskift i rentekurven på ett prosentpoeng.

Rammen er totalt 85 mill kroner fordelt på 50 mill kroner og 35 mill kroner på totalbalansen for henholdsvis Treasury og SR-Bank Markets. Den kommersielle risikoen kvantifiseres og overvåkes kontinuerlig.

NOTE 15 MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

(tall i mill kroner)

Tabellen angir netto valutaeksponering medregnet finansielle derivater pr 31.12. beregnet i henhold til CRR/CRD IV-forskriften som henviser til CRR artikkel 352 (EU) nr. 575/2013.

Morbank			Konsern		
2018	2019		2019	2018	
		Valuta			
-96	64	EUR	64	-96	
-	25	USD	25	-	
-27	1	CHF	1	-27	
-	2	GBP	2	-	
-2	-2	SEK	-2	-2	
-48	6	DKK	6	-48	
2	2	Øvrige	2	2	
-171	98	Sum	98	-171	
-5,1	2,9	Resultat effekt ved 3 prosent endring før skatt	2,9	-5,1	

Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Handelsaktivitetene knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal nettoeksponering i valuta, målt i kroner. Den kommersielle risikoen kvantifiseres og overvåkes kontinuerlig.

Konsernet har utarbeidet rammer for nettoeksponeringen i hver enkelt valuta, samt rammer for aggregert netto valutaeksponering (uttrykt som den høyeste av sum lange og korte posisjoner). Overnatten kursrisiko for spotthandel i valuta må netto ikke overstige 175 mill kroner pr enkeltvaluta og 225 mill kroner aggregert.

NOTE 16 LIKVIDITETSRISIKO

(tall i mill kroner)

Tabellen angir kontantstrømmer inklusiv kontraktsmessige renteforfall.

Morbank¹⁾

2019	På fore-spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 547	-	-	-	-	2 547
Innskudd fra kunder	103 323	-	-	-	-	103 323
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	6 542	3 670	42 365	3 568	56 145
Forpliktelse knyttet til leierettigheter	-	-	68	258	542	868
Ansvarlig lånekapital	-	14	48	197	2 159	2 418
Totale forpliktelser	105 870	6 556	3 786	42 820	6 269	165 301
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	-25 890	-13 779	-69 018	-23 445	-132 132
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	25 532	13 449	67 858	23 744	130 583

2018

Gjeld til kredittinstitusjoner	3 201	-	-	-	-	3 201
Innskudd fra kunder	99 119	-	-	-	-	99 119
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	5 157	2 297	38 090	4 405	49 949
Ansvarlig lånekapital	-	13	110	196	2 989	3 308
Totale forpliktelser	102 320	5 170	2 407	38 286	7 394	155 577
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	-43 925	-10 058	-44 850	-27 135	-125 968
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	44 956	10 305	44 688	27 844	127 793

Konsern¹⁾

2019	På fore-spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 264	-	-	-	-	2 264
Innskudd fra kunder	103 106	-	-	-	-	103 106
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	6 669	14 084	77 072	22 215	120 040
Forpliktelse knyttet til leierettigheter	-	-	49	172	267	488
Ansvarlig lånekapital	-	14	48	197	2 159	2 418
Totale forpliktelser	105 370	6 683	14 181	77 441	24 641	228 316
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	-25 856	-8 744	-45 230	-7 858	-87 688
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	25 263	7 946	42 900	7 222	83 331

2018

Gjeld til kredittinstitusjoner	1 433	-	-	-	-	1 433
Innskudd fra kunder	98 814	-	-	-	-	98 814
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	5 261	7 777	72 805	22 170	108 013
Ansvarlig lånekapital	-	13	110	196	2 989	3 308
Totale forpliktelser	100 247	5 274	7 887	73 001	25 159	211 568
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	-43 883	-9 931	-20 493	-11 146	-85 453
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	44 790	9 800	20 265	12 005	86 860

¹⁾ Se også note 6 finansiell risikostyring.

NOTE 17 FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG GJELD/FORPLIKTELSER

(tall i mill kroner)

Morbank

2019	På fore- spørsel ¹⁾	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanken	93	11	-	-	-	104
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	10 241	669	-	880	-	11 790
Brutto utlån til kunder	16 684	1 457	5 853	46 273	64 248	134 515
- Nedskrivninger etter amortisert kost	-1 415	-	-	-	-	-1 415
- Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat	7	-	-	-	-	7
Utlån til kunder	15 276	1 457	5 853	46 273	64 248	133 107
Sertifikater og obligasjoner	-	1 158	4 810	25 190	277	31 435
Finansielle derivater	2 355	338	200	1 818	1 561	6 272
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	564	-	-	-	-	564
Investering i eierinteresser	2 336	-	-	-	-	2 336
Investering i konsernselskaper	7 315	-	-	-	-	7 315
Utsatt skattefordel	379	-	-	-	-	379
Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	355	-	-	-	-	355
Andre eiendeler	573	-	53	203	426	1 255
Sum eiendeler	39 487	3 633	10 916	74 364	66 512	194 912
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 647	900	-	-	-	2 547
Innskudd fra kunder	103 323	-	-	-	-	103 323
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	6 305	2 952	38 236	6 764	54 257
Finansielle derivater	2 013	552	433	2 679	1 730	7 407
Betalbar skatt	1 078	-	-	-	-	1 078
Utsatt skatteforpliktelse	-	-	-	-	-	-
Annen gjeld	1 005	-	54	204	430	1 693
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	2 125	2 125
Sum gjeld	109 066	7 757	3 439	41 119	11 049	172 430

(fortsettelse av note 17)

Konsern

2019	På forespørsel¹⁾	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Konter og fordringer på sentralbanken	93	11	-	-	-	104
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 593	669	-	880	-	3 142
Brutto utlån til kunder	16 738	1 463	5 857	46 214	136 842	207 114
- Nedskrivninger etter amortisert kost	-1 426	-	-	-	-	-1 426
- Boliglån til virkelig verdi over utvidet resultat	-	-	-	-	-	-
Utlån til kunder	15 312	1 463	5 857	46 214	136 842	205 688
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	-	1 158	4 750	26 607	277	32 792
Finansielle derivater	2 355	338	200	1 654	1 386	5 933
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	920	-	-	-	-	920
Investering i eierinteresser	4 180	-	-	-	-	4 180
Investering i konsernselskaper	-	-	-	-	-	-
Utsatt skattefordel	420	-	-	-	-	420
Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1 360	-	-	-	-	1 360
Andre eiendeler	958	-	40	140	218	1 356
Sum eiendeler	27 191	3 639	10 847	75 495	138 723	255 895
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 364	900	-	-	-	2 264
Innskudd fra kunder	103 106	-	-	-	-	103 106
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	6 245	2 952	71 887	35 080	116 164
Finansielle derivater	2 013	552	210	1 260	495	4 530
Betalbar skatt	1 228	-	-	-	-	1 228
Annen gjeld	1 249	-	40	139	216	1 644
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	2 125	2 125
Sum gjeld	108 960	7 697	3 202	73 286	37 916	231 061

¹⁾ Kasse-, drifts- og brukskreditter (inkludert flexilån) er inkludert i intervallet "På forespørsel". Ikke finansielle eiendeler og gjeld er for presentasjonsformål lagt i kolonne på forespørsel. Innskudd er lagt i kolonne på forespørsel men det forventes ikke at alle innskudd må gjøres opp innen kort tid.

NOTE 18 NETTO RENTEINNETEKTER

(tall i mill kroner)

Morbank						Konsern						
2018			2019			2019			2018			
Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost	Totalt	Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost	Totalt	Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi	Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi	
Renteinntekter												
-	61	61	-	130	130	Renter av fordringer på kredittinstitusjoner	83	83	-	50	50	-
1 570	2 932	4 502	1 546	3 719	5 265	Renter av utlån til kunder	7 034	6 767	267	5 680	5 429	251
394	64	458	455	101	556	Renter av sertifikater og obligasjoner	538	115	423	450	66	384
-	94	94	-	88	88	Renter på nedskrevne utlån	88	88	-	94	94	-
1 964	3 151	5 115	2 001	4 038	6 039	Sum renteinntekter	7 743	7 053	690	6 274	5 639	635
Rentekostnader												
400	52	452	-76	67	-9	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	434	48	386	669	22	647
-	997	997	-	1 262	1 262	Renter på innskudd fra kunder	1 255	1 255	-	992	992	-
-372	935	563	276	967	1 243	Renter på utstedte verdipapirer	1 885	1 609	276	1 007	1 389	-382
-23	126	103	-19	109	90	Renter på ansvarlig lånekapital	90	109	-19	103	126	-23
-	64	64	-	72	72	Avgift til Bankenes sikringsfond	78	78	-	64	64	-
			-	12	12	Renter på leierettigheter	14	14	-			
5	2 174	2 179	181	2 489	2 670	Sum rentekostnader	3 756	3 113	643	2 835	2 593	242
1 959	977	2 936	1 820	1 549	3 369	Netto renteinntekter	3 987	3 940	47	3 439	3 046	393

NOTE 19 NETTO PROVISJONS- OG ANDRE INNETEKTER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern		
2018	2019		2019	2018	
108	94	Garantiprovisjon	93	108	
6	9	Verdipapiromsetning	9	6	
-	-	Forvaltning	97	100	
131	124	Formidlingsprovisjon	92	96	
122	77	Provisjon fra kredittforetak	34	88	
329	352	Betalingsformidling	351	329	
187	191	Forsikringstjenester	191	187	
-	-	Honorar regnskapsføring	126	99	
119	127	Andre provisjonsinntekter	124	124	
		Eiendomsomsetning	399	382	
1 002	974	Sum provisjonsinntekter	1 516	1 519	
74	84	Betalingsformidling	84	74	
10	24	Andre provisjonskostnader	27	13	
84	108	Sum provisjonskostnader	111	87	
6	8	Driftsinntekter fast eiendom	7	3	
2	4	Andre driftsinntekter	4	2	
8	12	Sum andre driftsinntekter	11	5	
926	878	Netto provisjons- og andre inntekter	1 416	1 437	

NOTE 20 NETTO INNTEKTER/TAP FRA FINANSIELLE INSTRUMENTER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
-2	70	Netto gevinst/tap på egenkapitalinstrumenter	111	91
-231	-137	Netto gevinst/tap på obligasjoner og sertifikater	-156	-230
151	141	Netto derivater; obligasjoner og sertifikater	141	151
74	-	Netto derivater aksjer	-	72
-	-	Netto motpartsrisiko derivater, inkludert CVA	-	-
15	-1	Netto derivater; fastrente	-1	15
10	-8	Netto derivater; gjeld	5	-5
-11	-18	Netto derivater; basiswap spread	-10	-38
141	136	Netto gevinst valuta	131	135
147	183	Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	221	191

NOTE 21 GODTGJØRELSEERKLÆRING, PERSONALKOSTNADER OG YTELSER TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Informasjon om godtgjørelsesordningen

Finansforetaksloven og finansforetaksforskriften regulerer godtgjørelsesordninger for finansforetak. Foretaket skal offentliggjøre informasjon om dets godtgjørelsesordning, herunder informasjon om hovedprinsippene for fastsettelse av godtgjørelse, kriterier for fastsettelse av eventuell variabel godtgjørelse, samt kvantitativ informasjon om godtgjørelse til ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risiko-eksponering, tillitsvalgte, samt til ansatte med kontrolloppgaver.

Offentliggjøring av informasjon om foretakets godtgjørelsesordning, herunder styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, blir gitt i denne noten i henhold til gjeldende regler.

SpareBank 1 SR-Bank sin godtgjørelsesordning

SpareBank 1 SR-Bank har en etablert godtgjørelsesordning som gjelder alle ansatte. Retningslinjene omfatter fastlønn, variabel godtgjørelse og ansattgoder (pensjon, forsikringer og øvrige ansattgoder).

Konsernets godtgjørelsesordning skal:

- Være i samsvar med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser
- Bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko
- Motvirke for høy eller uønsket risikotaking
- Bidra til å unngå interessekonflikter
- Være i samsvar med finansforetaksforskriften kap. 15

Den samlede godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Den skal sikre at konsernet over tid tiltrekker, utvikler og beholder dyktige medarbeidere. Ordningen skal sikre en belønningsmodell som oppleves rettferdig, forutsigbar, framtidsrettet og motiverende.

Variabel godtgjørelse skal gjenspeile/knyttes til ekstraordinære resultater som ansatte, avdelinger, divisjoner og konsernet leverer. Variabel godtgjørelse skal bygge opp under konsernets visjon, strategiske posisjon og verdigrunnlag samt unngå at den ansatte pådrar konsernet uønsket risiko i samsvar med regelverket.

Det er vedtatt egne særordninger for variabel avlønning for SR-Bank Markets samt datterselskapene med bakgrunn i tilpasning til bransjestandard.

Beslutningsprosess

Styret i SpareBank 1 SR-Bank har et godtgjørelsesutvalg som består av styreleder, ett styremedlem og ett ansattvalgt styremedlem.

Godtgjørelsesutvalget skal forberede saker for styret og har i hovedsak ansvar for å:

- Årlig vurdere og foreslå total lønn og annen godtgjørelse for administrerende direktør
- Årlig behandle konsernets godtgjørelsesordning, inkludert hovedprinsipper for variabel godtgjørelse
- Være rådgiver for administrerende direktør vedrørende saker om lønn og annen godtgjørelse og andre vesentlige personalrelaterte forhold for konsernets ledende ansatte
- Påse at praktiseringen av konsernets godtgjørelsesordninger årlig blir gjennomgått av en uavhengig kontrollfunksjon
- Forberede erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte (jfr. allmennaksjeloven § 6-16 a)
- Vurdere andre forhold som er bestemt av styret og/eller godtgjørelsesutvalget
- Vurdere godtgjørelsesordninger i forhold til omdømmerisiko
- Utvalget skal sikre at konsernet har kontinuerlig fokus på etterfølgerplanlegging og lederutvikling på konsernleder nivå

(fortsettelse av note 21)

Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret

Resultatbonus

Konsernet har en resultatbonusordning som omfatter samtlige ansatte i konsernet med unntak av SpareBank1 Regnskapshuset SR AS, Monner AS og Finstart Nordic AS. Resultatbonusen fastsettes som en lik prosent av fast lønn, og kan maksimalt utgjøre 10,0 prosent av fastlønn. Resultatbonusen fastsettes av styret i forhold til oppnådde finansielle mål. Resultatbonusen utbetales i sin helhet som kontanter.

Godtgjørelse til administrerende direktør

Den samlede godtgjørelse til administrerende direktør består av fastlønn (hovedelement), variabel godtgjørelse, naturalytelser og pensjons- og forsikringsordninger. Administrerende direktørs fastlønn og variabel godtgjørelse fastsettes årlig av styret etter innstilling fra godtgjørelsesutvalget.

Vurdering av fastlønnen tar utgangspunkt i oppnådde resultater, aksjekursutvikling, omdømmehensyn samt lønnsutviklingen i sammenlignbare stillinger.

Variabel godtgjørelse for 2020 vil fastsettes basert på måloppnåelse knyttet til følgende hovedkriterier; langsiktige finansielle mål, finansielle og ikke-finansielle mål knyttet til regnskapsåret, oppnådd resultatbonus for konsernet samt et diskresjonært bonuselement etter gjennomgang av styret.

Administrerende direktør kan motta resultatbonus på lik linje med øvrige ansatte i konsernet. Eventuell variabel godtgjørelse, inkludert resultatbonus, kan utgjøre inntil 40 prosent av fast lønn inkludert feriepenger. Det tildeles ikke resultatbaserte ytelser utover nevnte ordninger. Variabel godtgjørelse inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Det kan ikke tildeles variabel godtgjørelse til administrerende direktør dersom det ikke utbetales resultatbonus.

Administrerende direktør kan i tillegg gis naturalytelser i den grad ytelsene har tilknytning til administrerende direktørs funksjon i konsernet og er i tråd med markedsmessig praksis for øvrig.

Der er inngått livsvarig pensjonsavtale med administrerende direktør hvor pensjonsalder er ved utgangen av det året administrerende direktør fyller 64 år. Årlig driftspensjon frem til fylte 67 år utgjør 67 prosent av pensjonsgivende lønn. Fra fylte 67 år gis en tilleggspensjon som sammen med øvrige pensjonsrettigheter skal utgjøre 67 prosent av pensjonsgivende lønn, gitt full opptjening. Dette betyr at avtalt pensjonstidspunkt for administrerende direktør er 31.12.2020. Det er inngått en tilleggsavtale med administrerende direktør som gir fleksibilitet i forhold til sluttdato mellom 1.10.2020 og 31.3.2021. Dette for å sikre en god prosess rundt ansettelse av ny administrerende direktør. Administrerende direktør mottar, ihht tilleggsavtalen, uansett lønn og andre goder frem til 31.12.2020, evt frem til 31.3.2021 avhengig av sluttdato. Tilleggsavtalen påvirker ikke pensjonsopptjeningen til administrerende direktør.

Administrerende direktør har ingen andre avtaler om etterlønn ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder.

Godtgjørelse til øvrig konsernledelse

Administrerende direktør fastsetter fast godtgjørelse til konsernledelsen etter rammer drøftet med godtgjørelsesutvalget og basert på retningslinjer vedtatt av styret. Godtgjørelsen fastsettes etter vurdering av prestasjon samt vilkår i markedet for de ulike områdene og skal fremme gode prestasjoner og sikre at konsernet når strategiske mål. Fastsettelsen av godtgjørelsen skal ikke skade konsernets omdømme eller være markedsledende.

Den variable delen av godtgjørelsen til konsernledelsen følger samme måling som administrerende direktør. Konserndirektør Risikostyring, konserndirektør HR og Forretningsstøtte og konserndirektør Compliance mottar ikke variabel godtgjørelse utover resultatbonus.

Naturalytelser kan tilbys medlemmene av konsernledelsen i den grad ytelsene har en tilknytning til den enkeltes funksjon i konsernet og er i tråd med markedsmessig praksis for øvrig.

Pensjonsordning skal ses i sammenheng med øvrig godtgjørelse og skal gi konkurransedyktige betingelser. Nye medlemmer av konsernledelsen etter 2011 inngår i den innskuddsbaserte tjenestepensjonsordningen med pensjonsalder 70 år og pensjonsgrunnlag begrenset til 12G. Innskuddssatsene er 7 prosent av pensjonsgrunnlag inntil 7,1G, og 22 prosent av pensjonsgrunnlag mellom 7,1G og 12G. Det er fire medlemmer av konsernledelsen som har denne pensjonsordningen. Øvrige fem medlemmer av konsernledelsen har en pensjonsalder på 62 år og har fra fylte 62 år til fylte 67 år rett på en pensjon tilsvarende 70 prosent av pensjonsgivende lønn i form av driftspensjon. Fra fylte 67 år har de en tilleggspensjon som sammen med pensjon fra SpareBank 1 SR-Banks pensjonsordning, pensjon fra tidligere arbeidsgiver, pensjon fra folketrygden og AFP skal utgjøre 70 prosent av pensjonsgivende lønn, gitt full opptjening.

Ingen medlemmer av konsernledelsen har avtale om etterlønn ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder.

Målstruktur 2020

Styret skal årlig behandle og vedta konsernets godtgjørelsesordning, inkludert strategi og hovedprinsipper for variabel godtgjørelse. For regnskapsåret 2020 har styret vedtatt at følgende kriterier skal være utslagsgivende for konsernledelsen inkludert administrerende direktør: 3 års måling knyttet til egenkapitalavkastning etter skatt mot mål samt avkastning målt mot sammenlignbare finansinstitusjoner. 1 års måling knyttet til utvalgte mål relatert til finansielle og ikke-finansielle viktige strategiske mål på konsern- og/eller divisjonsnivå. Utover dette vil det også gjøres en vurdering knyttet til den enkeltes utførelse av egen rolle. For administrerende direktør vil styret i denne vurderingen vektlegge evne til endringsledelse i samsvar med strategi og verdigrunnlag. For at bonus skal oppnås må utvalgte terskelverdier knyttet til likviditet, soliditet og avkastning være måloppfyllende siste 2 år.

Maks bonusoppnåelse er 40,0 prosent av fastlønn for 2020. Opptjente bonusaksjer hensyntatt skattetrekk vil i sin helhet deles ut

(fortsettelse av note 21)

året etter opptjeningsåret med bindingstid på ett år for en tredjedel, to år for en tredjedel og tre år for en tredjedel.

Særskilt om godtgjørelse til ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, ansatte med kontrolloppgaver og tillitsvalgte

SpareBank 1 SR-Bank har vedtatt egne retningslinjer for ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, ansatte med kontrolloppgaver og tillitsvalgte. I tillegg til variabel godtgjørelse til administrerende direktør og konsernledelsen, er det kun ansatte med særordninger som mottar variabel godtgjørelse utover resultatbonus.

Konsernet har som følge av Finansforetaksloven og finansforetaksforskriften definert hvem som omfattes av de særskilte reglene basert på de definerte kriteriene.

Godtgjørelsen fastsettes etter vurdering av prestasjon samt vilkår i markedet for de ulike områdene og skal fremme gode prestasjoner og sikre at konsernet når strategiske mål. Fastsettelsen av godtgjørelsen skal ikke skade konsernets omdømme eller være markedsledende. Godtgjørelsen bør sikre at konsernet har evne til å tiltrekke og beholde ledende ansatte med ønsket kompetanse og erfaring.

Godtgjørelse til ledende ansatte med kontrolloppgaver skal være uavhengig av resultatet i virksomheten de kontrollerer. Ansatte med kontrolloppgaver mottar ikke variabel godtgjørelse utover resultatbonus.

Variabel godtgjørelse til ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og tillitsvalgte blir målt på resultater over to år.

Halvparten av variabel godtgjørelse, med unntak av resultatbonus, utbetales i form av aksjer i SpareBank1 SR-Bank. Aksjedelen utdeles i sin helhet året etter bonusåret, men med bindingstid på en

tredjedel av aksjene hvert år over tre år. Den delen av den variable godtgjørelsen som utbetales i aksjer kan tilbakekalles dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger.

Bindende retningslinjer for aksjer, tegningsretter, opsjoner med videre for det kommende regnskapsåret

Administrerende direktør og ledende ansatte gis, på lik linje med øvrige ansatte i konsernet, adgang til å delta i rettede emisjoner/ aksjespareprogram mot konsernets ansatte.

Av den variable godtgjørelsen til administrerende direktør, ledende ansatte og risikotagere vil en andel tilsvarende 50 prosent av opptjent variabel godtgjørelse gis i form av aksjer, hensyntatt skattetrekk, i SpareBank 1 SR-Bank med en bindingstid på ett år for en tredjedel, to år for en tredjedel og tre år for en tredjedel

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i foregående regnskapsår

Styret bekrefter at retningslinjene om lederlønn for 2019 gitt i fjorårets erklæring er blitt fulgt.

Oversikt over godtgjørelse til ansatte som omfattes av regelverket i Finansforetaksforskriften kapittel 15 for regnskapsåret 2019

(beløp i tusen kroner)	Antall	Godtgjørelse	Herav variabel godtgjørelse
1. Ledende ansatte	75	103 062	26 981
2. Ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering	7	7 170	3 116
3. Ansatte som er ansvarlig for uavhengig kontrollfunksjon	6	5 600	600
4. Tillitsvalgte	1	760	442
	89	116 592	31 139

Personalkostnader

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
694	791	Lønn	1 093	951
98	100	Pensjonskostnader (note 23)	117	116
129	143	Sosiale kostnader	188	170
47	58	Øvrige personalkostnader	74	60
968	1 092	Sum personalkostnader	1 472	1 297
919	954	Gjennomsnittlig antall ansatte	1 331	1 251
868	901	Antall årsverk pr 31.12.	1 260	1 178
929	962	Antall ansatte pr 31.12.	1 373	1 271
162 598	107 340	Utestående antall aksjer fra bonusaksjeprogram	108 270	164 493
-	-	Utestående fondsobligasjoner fra bonusprogram	358	602

(fortsettelse av note 21)

Ytelser til konsernledelsen

(beløp i tusen kroner)

		Lønn ¹⁾	Andre godtgjørelser ¹⁾	Opptjent bonus inneværende år ¹⁾	Sum ytelser	Opptjente pensjonsrettigheter	Pensjonskostnad	Lån	Antall aksjer ²⁾	Utestående antall aksjer fra bonusaksjeprogram
2019										
Arne Austreid	Administrerende direktør	4 044	237	1 047	5 328	30 904	3 484	1 600	107 998	3 683
Inge Reinertsen	Konserndirektør økonomi og finans	2 250	300	605	3 155	11 334	751	9 000	88 023	2 189
Tore Medhus	Konserndirektør bedriftsmarked	2 250	164	669	3 083	16 166	723	2 171	53 670	2 189
Jan Friestad	Konserndirektør personmarked	2 231	196	587	3 014	3 315	164	5 976	45 250	2 155
Glenn Sæther	Konserndirektør strategi, innovasjon og utvikling	1 992	300	544	2 836	9 111	991	8 567	26 749	1 872
Thor-Christian Haugland	Konserndirektør kommunikasjon og bærekraft	1 725	279	475	2 479	10 641	612	5 868	25 402	1 697
Frode Bø ³⁾	Konserndirektør risikostyring	1 942	462		2 404	13 076	787	495	17 425	-
Ella Skjørestad	Konserndirektør kundetilbud og marked	1 696	272	465	2 433	739	163	4 235	5 967	683
Gro Tveit ³⁾	Konserndirektør for HR og forretningsstøtte	1 712	536		2 248	2 335	168	5 295	20 303	-
Signe Helliesen ³⁾	Konserndirektør compliance og AML	1 247	229		1 476	968	168	3 668	274	-
2018										
Arne Austreid	Administrerende direktør	3 526	241	915	4 682	24 703	3 547	1 784	100 006	8 669
Inge Reinertsen	Konserndirektør økonomi og finans	2 153	288	520	2 961	11 095	729	9 000	83 529	4 802
Tore Medhus	Konserndirektør bedriftsmarked	2 153	202	550	2 905	15 635	716	4 659	49 147	4 802
Jan Friestad	Konserndirektør personmarked	2 135	212	514	2 861	3 270	157	6 500	40 814	4 727
Glenn Sæther	Konserndirektør strategi, innovasjon og utvikling	1 850	286	452	2 588	8 006	963	7 881	22 861	4 107
Thor-Christian Haugland	Konserndirektør kommunikasjon og bærekraft	1 610	277	393	2 280	9 712	573	6 084	20 707	3 652
Frode Bø ³⁾	Konserndirektør risikostyring og compliance	1 879	339	50	2 268	12 644	803	640	17 242	-
Ella Skjørestad (fra 15.2.2018)	Konserndirektør kundetilbud og marked	1 422	125	358	1 905	-	144	4 414	3 937	1 345
Gro Tveit ³⁾ (fra 9.6.2018)	Konserndirektør for HR og forretningsstøtte	800	348	44	1 192	-	93	4 731	20 029	-

For ytterligere opplysninger om godtgjørelse til ledende ansatte vises til styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.

¹⁾ Ytelser er kostnadsført inneværende år.

²⁾ Antall aksjer vedkommende eier i SpareBank 1 SR-Bank pr 31.12. Det er også tatt med aksjer tilhørende den nærmeste familie og kjente selskap der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr Aksjeloven § 1-2.

³⁾ Ansatte med kontrolloppgaver mottar ikke variabel godtgjørelse utover resultatbonus.

(fortsettelse av note 21)

Ytelser til styret

(beløp i tusen kroner)

		Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Antall aksjer ⁴⁾
2019					
Dag Mejdell	Styreleder	658	6	-	30 000
Kate Henriksen	Styremedlem	327	-	-	-
Birthe Cecilie Lepsøe	Styremedlem	357	-	-	-
Tor Dahle ⁵⁾	Styremedlem	327	600	896	72 456 358
Therese Log Bergjord	Styremedlem	302	-	-	2 000
Jan Skogseth	Styremedlem	307	-	1 945	6 100
Sally Lund-Andersen	Styremedlem (ansattrepresentant)	292	956	2 888	2 016
Kristian Kristensen	Styremedlem (ansattrepresentant)	267	730	2 810	3 203
2018					
Dag Mejdell	Styreleder	543	95	-	25 000
Kate Henriksen	Styremedlem	245	45	-	-
Birthe Cecilie Lepsøe	Styremedlem	245	90	-	-
Tor Dahle ⁵⁾	Styremedlem	245	1 204	1 165	72 456 358
Therese Log Bergjord	Styremedlem	245	35	-	-
Jan Skogseth	Styremedlem	245	40	1 500	6 100
Sally Lund-Andersen	Styremedlem (ansattrepresentant)	245	837	3 061	1 414
Kristian Kristensen	Styremedlem (ansattrepresentant)	245	653	2 908	3 020

⁴⁾ Antall aksjer vedkommende eier i SpareBank 1 SR-Bank pr 31.12. Det er også tatt med aksjer tilhørende den nærmeste familie og kjente selskap der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr Aksjeloven § 1-2. I tillegg er det tatt med aksjer fra den institusjonen som vedkommende tillitsmann er valgt på vegne av.

⁵⁾ Tor Dahle er daglig leder i Sparebankstiftelsen SR-Bank

NOTE 22 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
316	343	IT kostnader	363	332
70	73	Markedsføring	90	88
82	81	Øvrige administrasjonskostnader	102	98
66	106	Avskrivninger (note 29, 30 og 31)	129	74
-	-	Nedskrivninger (note 29, 30 og 31)	8	6
30	30	Driftskostnader faste eiendommer	35	33
74	44	Leie lokaler	44	87
77	88	Eksterne honorarer	105	87
-	-	Oppdragskostnader eiendomsmegling	68	48
37	43	Andre driftskostnader	62	79
752	808	Sum andre driftskostnader	1 006	932

Godtgjørelse til ekstern revisor - spesifisering av revisjonshonorar

(tall i tusen kroner)

3 055	2 999	Lovpålagt revisjon	4 649	4 514
89	22	Skatterådgivning ¹⁾	110	190
226	225	Andre attestasjonstjenester	809	696
4 176	4 042	Andre tjenester utenfor revisjon ¹⁾	4 318	4 369
7 546	7 288	Sum godtgjørelse til ekstern revisor	9 886	9 769

577 75 ¹⁾ Honorar til Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers som inngår i skatterådgivning og andre tjenester utenfor revisjonen

75 618

Alle beløp er inklusive merverdiavgift

NOTE 23 PENSJONER

SpareBank 1 SR-Bank konsernet har pr 31.12.2019 innskuddspensjon og ytelsebasert pensjon for sine ansatte. Selskapets og konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Konsernet hadde tidligere en sikret ytelsesbasert pensjonsordning dekket av konsernets pensjonskasse. Denne ordningen ble avvirket i 2015, og ansatte som var med i ytelsesordningen fikk utstedt fripolise på opptjente rettigheter i ytelsesordningen.

Fripoliser forvaltes av pensjonskassen som fra 1.1.2016 ble en fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SR-Bank og pensjonskassen som blant annet omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SR-Bank fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen.

I tillegg til pensjonsforpliktelsene knyttet til fripoliser som forvaltes gjennom pensjonskassen, har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser. Forpliktelsene gjelder personer som ikke var innmeldt i pensjonskassen, tilleggspensjoner utover 12 G, ordinære førtidspensjoner og førtidspensjoner etter AFP (Avtalefestet pensjon).

AFP-ordningen, som gjelder fra og med 1.1.2011, er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning fram til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at banken og konsernet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Bankens og konsernets forpliktelse er dermed ikke balanseført som gjeld pr. 31.12.2019.

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn for beregning av pensjonsforpliktelsene:

	2019	2018
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet avkastning på midlene	2,30 %	2,60 %
Framtidig lønnsutvikling	2,25 %	2,75 %
G-regulering	2,00 %	2,50 %
Pensjonsregulering	0,50 %	0,80 %
Fripoliseregulering	0,50 %	0,80 %
Arbeidsgiveravgift/finansskatt	19,10 %	19,10 %
Frivillig avgang før 45 år - usikret ordning	5,00 %	5,00 %
Frivillig avgang etter 45 år - usikret ordning	2,00 %	2,00 %
Gjenværende gjennomsnittlig opptjeningsstid (i antall år) for medlemmene av usikret ytelsesplanen er beregnet til ca.	8,06	8,01
Gjennomsnittlig forventet levetid (i antall år) for en person som på balansedagen fyller 65 år er som følger:		
Mann	21,60	21,50
Kvinne	24,80	24,70
Gjennomsnittlig forventet levetid (i antall år) for en person som 20 år etter balansedagen fyller 65 år er som følger:		
Mann	23,40	23,30
Kvinne	26,70	26,60
Dødelighetsgrunnlag som er justert for startdødelighet og dødelighetsnedgang	K2013BE	K2013BE
Uførhet	IR73	IR73

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i renten på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet (foretaksobligasjonsrente eller OMF renten) i den samme valuta og med løpetid som er tilnærmet den samme som løpetiden for den relaterte pensjonsforpliktelsen. Bruk av foretaksobligasjonsrente som utgangspunkt for diskonteringsrenten krever at det finnes foretaksobligasjoner med lang løpetid og høy kvalitet i samme valuta, og at det er et dypt marked for slike obligasjoner. Markedsaktører har fremholdt at OMF-markedet er tilstrekkelig dypt og at prisingen i markedet er pålitelig. Analyser utført av aktuar Gabler AS samt bankens egen analyse hensyntatt rentebytteavtaler underbygger at det finnes et dypt og likvid marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, konsentrert til OMF ("obligasjoner med fortrinnsrett"). Det norske markedet for OMF har blitt mer velutviklet etter finanskrisen og har høy kredittrating. Banken og konsernet har derfor valgt å legge til grunn OMF renten som diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelse.

(fortsettelse av note 23)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
		Balansført forpliktelse		
-	-	Pensjonsytelser - sikret ordning	-	-
164	176	Pensjonsytelser - usikret ordning	187	175
164	176	Sum balansført forpliktelse	187	175
		Kostnad belastet resultatregnskapet		
3	1	Pensjonsytelser - sikret ordning	1	4
14	12	Pensjonsytelser - usikret ordning	13	14
17	13	Sum kostnad belastet resultatregnskapet	14	18
		Pensjonsforpliktelse i ytelsesbaserte pensjonsordninger		
1 548	1 306	Nåverdi pensjonsforpliktelse 1.1.	1 344	1 594
8	7	Pensjon opptjent i perioden	8	8
38	29	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	29	39
		<i>Virkning av rekalkulering:</i>		
-281	-2	- Endring i finansielle forutsetninger	-3	-295
34	-4	- Erfaringsavvik	-5	41
-41	-45	Utbetaling/utløsning fra fond	-45	-43
1 306	1 291	Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	1 328	1 344
1 168	1 143	herav fondsbaserte	1 173	1 200
138	148	herav ikke fondsbaserte	155	144
		Pensjonsmidler		
1 227	1 197	Pensjonsmidler 1.1.	1 225	1 256
32	25	Renteinntekt	25	32
-24	24	Faktisk avkastning midler ift resultatført renteinntekt	24	-24
4	5	Innbetaling fra arbeidsgiver	5	4
-42	-44	Utbetaling/utløsning fra fond	-45	-43
1 197	1 206	Pensjonsmidler 31.12.	1 234	1 225
		Netto pensjonsforpliktelse i balansen		
1 306	1 291	Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	1 328	1 344
1 197	1 206	Pensjonsmidler 31.12.	1 234	1 225
109	85	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	94	119
29	63	Øvre grense for balanseføring av eiendelen ¹⁾	63	29
26	28	Arbeidsgiveravgift	30	27
164	176	Netto pensjonsforpliktelse i balansen	187	175
		Periodens pensjonskostnad		
8	7	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	8	8
38	29	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	29	39
-32	-25	Renteinntekt	-25	-32
14	11	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	12	15
3	2	Periodisert arbeidsgiveravgift	2	3
17	13	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	14	18
81	86	Innskuddsbasert pensjonskostnad og fellesordning AFP	103	98
98	100	Periodens pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet	117	116

¹⁾ Konsernet har overdekning (verdi av pensjonsmidler overstiger beregnet pensjonsforpliktelse) knyttet til den lukkede ytelsesbaserte pensjonsordningen som ikke er balansført da overdekningen ikke medfører økonomiske fordeler i fremtiden i form av redusert premieinnbetaling eller tilbakebetaling.

(fortsettelse av note 23)

Sammensetning av pensjonsmidler i konsernet

	2019	2018
Eiendom	-	-
Aksjer	282	270
Andre eiendeler	952	955
Sum pensjonsmidler	1 234	1 225

Utvikling siste fem år i ytelsesbasert pensjonsordning for konsernet

	2019	2018	2017	2016	2015
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12.	1 328	1 344	1 594	1 521	1 520
Pensjonsmidler 31.12.	1 234	1 225	1 256	1 204	1 290
Netto pensjonsforpliktelse	94	119	338	317	230

Sensitiviteten i beregningene av pensjonsforpliktelsen ved endring i vektet forutsetning er som følger:

	Endring i forutsetning	Påvirkning på pensjonsforpliktelsen	
		Endring i forpliktelse	Endring i forpliktelse
Diskonteringsrente	+/- 0,50%	-7,7 %	8,7 %
Lønnsvekst	+/- 0,50%	0,2 %	-0,2 %
Pensjonsregulering	+/-0,25%	4,2 %	-4,0 %
Forventet levetid	1 år	4,2 %	-4,2 %

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje, og endringer i noen av forutsetningene kan samvariere. Sensitivitetsberegning er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

NOTE 24 SKATT (tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
2 597	3 347	Driftsresultat før skatt	3 817	2 892
-694	-1 124	Permanente forskjeller ¹⁾	-1 057	-573
-2	-107	Konsernbidrag	-77	-
986	2 201	Endring i midlertidige forskjeller	2 232	1 062
230	-5	Endring i midlertidige forskjeller ført direkte mot egenkapitalen	-5	230
3 117	4 312	Årets skattegrunnlag/skattepliktige inntekt	4 910	3 611
779	1 078	Herav betalbar skatt	1 228	896
1	27	Skatteeffekt konsernbidrag	-	-
-304	-550	Endring utsatt skatt	-549	-300
3	13	Betalbar skatt på hybridkapital ført mot egenkapital	13	3
-	1	For mye/lite betalbar skatt avsatt tidligere år	1	-3
479	569	Sum skattekostnad	693	596
Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultat før skatt				
649	837	Skatt av resultat før skatt	954	723
-174	-281	Skatt av permanente forskjeller ¹⁾	-271	-134
-	-1	Endring utsatt fra tidligere år	-4	-
3	13	Betalbar skatt på hybridkapital ført mot egenkapital	13	3
-	-	Effekt av endring i nominell skatterate	-	5
1	1	For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	1	-1
479	569	Beregnet skattekostnad	693	596
Utsatt skattefordel				
-67	-520	- utsatt skattefordel som reverserer om mer enn 12 mnd	-564	-95
-19	-	- utsatt skattefordel som reverserer innen 12 mnd	-	-31
-86	-520	Sum utsatt skattefordel	-564	-126
Utsatt skatt				
231	115	- utsatt skatt som reverserer om mer enn 12 mnd	144	250
1	27	- utsatt skatt som reverserer innen 12 mnd	-	-
232	141	Sum utsatt skatt	144	250
146	-379	Netto utsatt skatt/utsatt skattefordel	-420	124
Endring utsatt skatt				
-271	-525	Årets endring utsatt skatt i balansen	-544	-269
20	-	Endring utsatt skatt ved overgang til IFRS 9 som ikke føres over resultatregnskapet	-	28
-	-	Endring utsatt skatt oppkjøp	-7	-
5	-26	Endring utsatt skatt på konsernbidrag i balansen	-	-
-58	1	Endring i utsatt skatt som ikke føres over resultatregnskapet	2	-59
-304	-550	Endring i utsatt skatt som føres over resultat	-549	-300
Spesifikasjon over midlertidige forskjeller				
105	79	Gevinst og tapskonto	79	105
473	-1 888	Forskjeller knyttet til finansposter	-1 988	367
-77	-	Utlån	-2	-78
-164	-176	Pensjonsforpliktelser	-186	-174
1	10	Regnskapsmessige avsetninger	9	49
264	369	Leasing driftsmidler	368	264
-20	-16	Varige driftsmidler	41	-29
2	107	Avgitt konsernbidrag	-	-
-	-	Underskudd til fremføring	-2	-18
584	-1 515	Sum midlertidige forskjeller	-1 681	486
25 %	25 %	Anvendt skattesats	22% - 25%	22% - 25%

¹⁾ Inkluderer skattefritt utbytte, ikke fradragsberettigede kostnader, netto skattefri gevinst ved realisasjon av aksjer innenfor EØS området, samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede selskaper (resultatandel trekkes ut ettersom den allerede er skattlagt hos det enkelte selskap).

NOTE 25 KLASSIFISERING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

(tall i mill kroner)

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost	Sum
	Regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle derivater som sikringsinstrument		
2019				
Eiendeler				
Kontanter og fordringer på sentralbanken			104	104
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			3 142	3 142
Utlån til kunder	8 948		196 740	205 688
Sertifikater og obligasjoner	26 269		6 523	32 792
Finansielle derivater	3 425	2 508		5 933
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	920			920
Andre eiendeler			1 356	1 356
Sum eiendeler	39 562	2 508	207 865	249 935
Gjeld				
Gjeld til kredittinstitusjoner			2 264	2 264
Innskudd fra kunder			103 106	103 106
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ¹⁾			116 164	116 164
Finansielle derivater	4 368	162		4 530
Annen gjeld				-
Ansvarlig lånekapital ¹⁾			2 125	2 125
Sum gjeld	4 368	162	223 659	228 189
2018				
Eiendeler				
Kontanter og fordringer på sentralbanken			717	717
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			1 696	1 696
Utlån til kunder	8 240		182 638	190 878
Sertifikater og obligasjoner	23 344		5 996	29 340
Finansielle derivater	3 439	1 829		5 268
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	868			868
Andre eiendeler			688	688
Sum eiendeler	35 891	1 829	191 735	229 455
Gjeld				
Gjeld til kredittinstitusjoner			1 433	1 433
Innskudd fra kunder			98 814	98 814
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ¹⁾			103 485	103 485
Finansielle derivater	3 751	138		3 889
Annen gjeld				-
Ansvarlig lånekapital ¹⁾			2 951	2 951
Sum gjeld	3 751	138	206 683	210 572

¹⁾ Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital inneholder sikret gjeld.

(fortsettelse av note 25)

Opplysninger om virkelig verdi Konsern

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1). Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2). Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke-observerbare forutsetninger) (nivå 3).

2019	Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Verdsettelse etter observerbare markedsdata	Verdsettelse etter annet enn observer- bare markedsdata	Sum
Eiendeler				
Utlån kunder			8 948	8 948
Sertifikater og obligasjoner	17 549	8 720		26 269
Finansielle derivater		5 933		5 933
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	438	27	455	920
Gjeld				
Finansielle derivater		4 530		4 530

Ingen overføring mellom nivå 1 og 2

2018	Verdsettelse etter priser i aktivt marked	Verdsettelse etter observerbare markedsdata	Verdsettelse etter annet enn observer- bare markedsdata	Sum
Eiendeler				
Utlån kunder			8 240	8 240
Sertifikater og obligasjoner	17 210	6 134		23 344
Finansielle derivater		5 268		5 268
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	412	25	431	868
Gjeld				
Finansielle derivater		3 889		3 889

Ingen overføring mellom nivå 1 og 2

Beholdningsendring i regnskapsåret på eiendeler verdsatt etter annet enn observerbare markedsdata

Konsern 2019	Utlån til kunder	Aksjer, andeler og andre egenkapital- interesser
Saldo 1.1.	8 240	431
Tilgang	1 996	56
Avgang	-1 205	-80
Overført fra eller til verdsettelse etter priser i aktivt marked eller observerbare markedsdata		
Verdiendring ²⁾	-83	48
Saldo 31.12.	8 948	455
Nominell verdi/kostpris	8 916	277
Virkelig verdi justering	32	178
Saldo 31.12.	8 948	455
Konsern 2018		
Saldo 1.1.	7 610	271
Tilgang	2 814	73
Avgang	-2 122	-2
Overført fra eller til verdsettelse etter priser i aktivt marked eller observerbare markedsdata		
Verdiendring ²⁾	-62	89
Saldo 31.12.	8 240	431
Nominell verdi/kostpris	8 125	302
Virkelig verdi justering	115	129
Saldo 31.12.	8 240	431

(fortsettelse av note 25)

SpareBank 1 SR-Bank var medlem i Visa Norge FLI. Visa Norge FLI var som gruppemedlem i Visa Europe også aksjonær i Visa Europe Ltd. I november 2015 ble det offentliggjort en avtale om salg av Visa Europe Ltd til Visa Inc. Transaksjonen økte egenkapitalen i Visa Norge IFS betydelig. Eierinteressene som SpareBank 1 SR-Bank hadde i Visa Norge IFS ble frem til 31.12.2017 vurdert å være en finansiell eiendel i kategorien tilgjengelig for salg (AFS investering) og ble da regnskapsført til virkelig verdi så lenge virkelig verdi kunne måles pålitelig. Vederlaget bestod av aksjer i Visa Inc, et kontantvederlag og et utsatt kontantvederlag. Det ble pr 31.12.2015 estimert en verdi på aksjene som medførte en inntekt i utvidet resultat (OCI) på 95 mill kroner. I 2. kvartal 2016 mottok SpareBank 1 SR-Bank kontantvederlaget. Dette ble på 94 mill kroner mot beregnet 72 mill kroner ved årsslutt 2015. Kontantvederlaget ble ført via resultatet som utbytte i 2. kvartal 2016. I 4. kvartal 2017 ble en ytterligere andel aksjer til en verdi på 19 mill kroner bokført, hvorav 15 mill kroner ble ført via resultatet. SpareBank 1 SR-Bank hadde 31.12.2017 en eierpost knyttet til utsatt kontantvederlag samt aksjer i Visa Norge på totalt 60 mill kroner som i hovedsak ble ført via utvidet resultat og skal etter overgang til IFRS 9 01.01.2018 ikke få resultat effekt ved realisasjon. Etter overgang til IFRS 9 01.01.2018 er eierinteressen i Visa Norge IFS vurdert som en finansielle eiendel som skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. I 2. kvartal 2018 ble Visa Norge FLI omdannet til VN Norge AS. Eierposten knyttet til utsatt kontantvederlag og aksjer i tidligere Visa Norge ble etter dette eiet gjennom VN Norge AS og Visa Norge Holding AS. Utsatt kontantvederlag er mottatt i 2019. SpareBank 1 SR-Bank har 31.12.2019 aksjer i VN Norge AS og Visa Norge Holding AS på totalt 95 mill kroner.

I 3. kvartal 2017 ble transaksjonen der SpareBank 1-alliansen sin betalingsløsning, mCASH, gikk sammen med Vipps AS gjennomført. Etter transaksjonen eier SpareBank 1 SR-Bank 19,8 % i SpareBank 1 Betaling AS som igjen eier 22,3 % av Vipps AS. Verdien av eierposten dannet grunnlag for transaksjonen med Vipps AS og analysemiljøet i SpareBank 1 Gruppen foretok en verdivurdering av eierposten. Verdivurderingen var basert på business case som ble laget i forbindelse med forhandlinger omkring Vipps og forventet verdi av eierposten som selvstendig selskap. Verdien som ble beregnet ble vurdert å være tilnærmet lik SpareBank 1 SR-Bank sin andel av

egenkapitalen i SpareBank 1 Betaling AS etter transaksjonen, og det ble i konsernet inntektsført 4 mill kroner i 2017 som følge av transaksjonen. I forbindelse med fusjonen mellom Vipps AS, BankAxept AS og BankID Norge AS i 3.kvartal 2018, ble det foretatt en verdivurdering av de to sistnevnte selskapene. SpareBank 1 SR-Bank fikk som en konsekvens av dette en oppskrivning av regnskapsførte verdier i SpareBank 1 Betaling AS på 72 mill kroner som følge av transaksjonen med tilsvarende effekt på resultat før skatt i 2. kvartal 2018. Eierinteressen som SpareBank 1 SR-Bank har i SpareBank 1 Betaling AS er 19,8 % og vurdert i konsernet som tilknyttet selskap.

Fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring og DNB Forsikring AS ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2019 med SpareBank 1 Skadeforsikring som overtagende selskap. SpareBank 1 Gruppen AS har en eierandel på 65 prosent og DNB ASA 35 prosent i Fremtind Forsikring AS. DNB ASA sitt oppkjøp fra 20 prosent til 35 prosent eierandel i Fremtind Forsikring AS medførte økt egenkapital på konsernnivå for SpareBank 1 Gruppen på 4,7 mrd kroner. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen var 2.400 mill kroner. SpareBank 1 SR-Bank ASA sin andel av denne økningen (19,5 prosent) utgjorde 460 mill kroner og ble ført over resultatregnskapet for konsernet i 1. kvartal 2019. Fremtind Forsikring AS fikk 2. september 2019 tillatelse av Finanstilsynet til å drive livsforsikrings-virksomhet gjennom sitt heleide datterselskap Fremtind Livsforsikring AS. Personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring og DNB Livsforsikring, samt de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring, overføres til Fremtind Livsforsikring 1. januar 2020.

Andre eierandeler er vurdert ved ulike metoder som siste kjente transaksjonskurs, resultat pr aksje, utbytte pr aksje, EBITDA og neddiskonterte kontantstrømmer.

Verdsettelsen av fastrentelånene er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldene rentekurve hensyntatt ett markedspåslag, som er justert for fortjenestemargin. Gjennomført sensitivitetsanalyse indikerer at en økning i diskonteringsrenten på 10 basispunkter ville medført en negativ resultat effekt på 26 mill kroner.

Konsern

Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost (tall i mill kroner)	Balansført verdi 2019	Virkelig verdi 2019	Balansført verdi 2018	Virkelig verdi 2018
Eiendeler				
Kontanter og fordringer på sentralbanken	104	104	717	717
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 142	3 142	1 696	1 696
Utlån til kunder ¹⁾	196 740	196 740	182 638	182 638
Sertifikater og obligasjoner ³⁾	6 523	6 511	5 996	6 011
Sum eiendeler til amortisert kost	206 509	206 497	191 047	191 062
Gjeld				
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 264	2 264	1 433	1 433
Innskudd fra kunder ¹⁾	103 106	103 106	98 814	98 814
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ³⁾	116 164	116 453	103 484	103 592
Ansvarlig lånekapital ³⁾	2 125	2 139	2 951	2 835
Sum gjeld til amortisert kost	223 659	223 962	206 682	206 674

¹⁾ For utlån og innskudd til kunder til amortisert kost, utgjør bokført verdi beste estimat på virkelig verdi.

²⁾ Verdiendringer er resultatført under netto inntekter fra finansielle instrumenter.

³⁾ Virkelig verdi er i hovedsak utledet gjennom observerbare priser i et aktivt marked.

NOTE 26 SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

(tall i mill kroner)

Morbank		Sertifikater og obligasjoner	Konsern	
2018	2019		2019	2018
22 694	25 780	Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	26 269	23 344
5 121	5 655	Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	6 523	5 996
27 815	31 435	Sum sertifikater og obligasjoner	32 792	29 340
		Stat		
299	200	pålydende	200	299
316	209	bokført verdi	209	316
		Annen offentlig utsteder		
2 292	2 041	pålydende	2 041	2 292
2 339	2 073	bokført verdi	2 073	2 339
		Obligasjoner med fortrinnsrett		
18 767	19 492	pålydende	20 480	19 756
18 941	19 689	bokført verdi	20 675	19 936
		Øvrige finansielle foretak		
5 821	9 113	pålydende	9 462	6 321
5 984	9 263	bokført verdi	9 627	6 503
		Ikke-finansielle foretak		
249	220	pålydende	227	266
235	201	bokført verdi	208	246
27 428	31 066	Sum sertifikater og obligasjoner til pålydende	32 410	28 934
27 815	31 435	Sum sertifikater og obligasjoner	32 792	29 340

NOTE 27 FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse:

Virkelig verdi av finansielle derivater framkommer ved bruk av verddivurderingsmodeller der prisen på underliggende, eksempelvis rente og valuta innhentes i markedet. I de tilfeller konsernets risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil normalt kjøpskurs bli anvendt i prising. Med nøytral risikoposisjon menes for eksempel at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjon. Det tas utgangspunkt i netto positive markedsverdier pr motpart ved vurdering av CVA (Credit Valuation Adjustment) for derivattransaksjoner. For motparter med løpende utveksling av sikkerheter og for norske kommuner anses CVA-risikoen å være marginal. For øvrige motparter er CVA-beregningen basert på misligholdssannsynlighet sammenholdt med restløpetid på derivatposisjonene og forventet tap gitt mislighold.

Konsernet gjennomfører en verdisikring av fastrenteinnlån. Hver enkelt sikring er dokumentert med en henvisning til konsernets risikostyringsstrategi, en entydig identifikasjon av sikringsobjektet og sikringsinstrumentet, en entydig beskrivelse av den sikrede risikoen, en beskrivelse av hvorfor sikringen er forventet å være svært sannsynlig og en beskrivelse av når og hvordan konsernet skal dokumentere at sikringen har vært effektiv i regnskapsperioden og forventes å være svært effektiv i neste regnskapsperiode. Konsernet har definert den sikrede risikoen som verdiendringer knyttet til NIBOR- komponenten av de sikrede fastrentene i NOK og verdiendringen knyttet til LIBOR komponentene av de sikrede fastrentene i utenlandsk valuta.

Når en basisswap er utpekt som et sikringsinstrument i sikring av et spesifikt identifisert lån, føres endring i verdi på sikringsinstrumentet knyttet til endringer i «basisspread» via utvidet resultatregnskap.

Pr 31.12.2019 var virkelig verdi av sikringsinstrumentene netto 2 346 mill kroner (2 508 mill kroner eiendeler og 162 mill kroner forpliktelser). Tilsvarende for 2018 var 1 691 mill kroner (1 829 mill kroner eiendeler og 138 mill kroner forpliktelser). Det var ikke ineffektivt resultat på sikringsinstrumenter i 2019.

Sentral clearing og ISDA-avtaler med CSA-tillegg regulerer motpartsrisikoen gjennom innbetaling av marginer i henhold til eksponeringsgrenser. Slike avtaler utgjør en kontraktssum på 206,7 mrd kroner og det er stilt og mottatt sikkerhet tilsvarende hhv 2 355 mill kroner og 2 013 mill kroner pr 31.12.2019. Konsernet har ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

(fortsettelse av note 27)

Konsern

(tall i mill kroner)

Til virkelig verdi over resultatet	2019			2018		
	Kontraktssum	Virkelig verdi Eiendeler	Forpliktelser	Kontraktssum	Virkelig verdi Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter						
Valutaterminer (forwards)	7 341	167	61	7 000	194	101
Valutabytteavtaler (swap)	23 647	292	562	47 154	1 142	197
Valutabytteavtaler (basisswap)	44 781	167	915	28 384	678	175
Valutabytteavtaler (basisswap sikring)	7 545	-22	155	2 751	52	-
Sum valutainstrumenter	83 314	604	1 693	85 289	2 066	473
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler	57 453	466	662	51 767	529	887
Andre rentekontrakter	43	-	-	72	1	1
Sum renteinstrumenter	57 496	466	662	51 839	530	888
Renteinstrumenter, sikring						
Rentebytteavtaler	88 447	2 508	162	78 374	1 829	138
Sum renteinstrumenter sikring	88 447	2 508	162	78 374	1 829	138
Sikkerhetstillelser						
Sikkerhetstillelser		2 355	2 013		843	2 390
Sum sikkerhetstillelser	-	2 355	2 013	-	843	2 390
Sum valutainstrumenter	83 314	604	1 693	85 289	2 066	473
Sum renteinstrumenter	145 943	2 974	824	130 213	2 359	1 026
Sum sikkerhetstillelser		2 355	2 013		843	2 390
Sum valuta- og renteinstrumenter	229 257	5 933	4 530	215 502	5 268	3 889
Motpartsrisiko:						
Nettingavtaler		668			1 061	
Hensyntatt sikkerhetstillelser		4 368			3 233	
Sum eksponering finansielle derivater		897			974	

(fortsettelse av note 27)

IBOR-reform

De senere årene har reform av og alternativer til IBOR-renter blitt et prioritert område for myndigheter verden over. Det er imidlertid usikkerhet rundt tidspunkt og metodikk for eventuelle endringer. Samtlige av SpareBank 1 SR-Bank sine rentederivater har IBOR-renter som referanse, og vil således kunne bli påvirket av endringer. De vesentligste posisjonene foreligger i EURIBOR og NIBOR. Banken følger utviklingen i markedet tett, og deltar i flere prosjekt for å overvåke endringene og tilrettelegge for eventuelle endringer. Tabellen nedenfor viser nominelt beløp og vektet gjennomsnittlig gjenværende løpetid for derivater i sikringsforhold som kan bli berørt av IBOR-reform, herunder splittet på aktuell IBOR-rente.

Renteinstrumenter	Kontraktssum	Vektet forfall
CIBOR DKK (6 mnd)	822	6,4
EURIBOR EUR (3 mnd)	46 567	5,8
EURIBOR EUR (6 mnd)	611	10,0
LIBOR USD (1 mnd)	879	3,0
LIBOR USD (3 mnd)	11 444	3,2
LIBOR USD (6 mnd)	528	2,3
NIBOR NOK (1 mnd)	65	7,2
NIBOR NOK (3 mnd)	35 986	5,5
NIBOR NOK (6 mnd)	465	6,1
Sum renteinstrumenter	97 367	
Valutainstrumenter		
EURIBOR EUR (3 months) to LIBOR USD (3 mnd)	7 356	3,8
EURIBOR EUR (3 months) to NIBOR NOK (3 mnd)	29 367	5,5
LIBOR USD (3 months) to NIBOR NOK (3 mnd)	2 137	3,1
LIBOR USD (6 mnd) to FIXED NOK	266	6,4
Sum valutainstrumenter	39 126	
Sum eksponering finansielle derivater	136 493	

NOTE 28 AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINTERESSER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
		Til virkelig verdi over resultatet		
192	234	- Børsnoterte	234	192
135	155	- Verdipapirfond	155	135
85	49	- Hybridkapital	49	85
105	126	- Unoterte	482	456
		Sum aksjer, andeler		
517	564	og andre egenkapitalinteresser	920	868

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser klassifiseres som virkelig verdi over resultat.

(fortsettelse av note 28)

Plasseringer i aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Morbank (beløp i tusen kroner)	Selskapets aksjekapital	Eierandel i %	Antall aksjer / andeler	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ markedsverdi
Til virkelig verdi over resultatet					
Sandnes Sparebank	230 149	15,1 %	3 485 009	149 476	233 496
Børsnoterte selskaper				149 476	233 496
SR-Bank Kreditt			391	389	406
SR-Bank 80 A			23 753	23 753	27 667
SR-Bank Norge D			19 435	19 435	22 973
SR-Bank 20 A			49 401	49 401	52 096
SR-Bank Verden D			43 557	43 557	52 298
Verdipapirfond				136 535	155 440
Hybridkapital				48 073	49 170
SpareBank 1 Markets	529 221	5,6 %	176 341	37 102	20 000
VN Norge AS					94 665
Øvrige ikke børsnoterte selskaper				14 702	10 937
Sum unoterte selskaper				51 804	125 602
Sum til virkelig verdi over resultatet aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser				385 888	563 708

Plasseringer i aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Konsern (beløp i tusen kroner)	Selskapets aksjekapital	Eierandel i %	Antall aksjer /andeler	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ markedsverdi
Til virkelig verdi over resultatet					
Børsnoterte selskaper morbank				149 476	233 496
Verdipapirfond morbank				136 535	155 440
Hybridkapital morbank				48 073	49 170
Sum unoterte selskaper morbank				51 804	125 602
HitecVision Asset Solutions, L.P.		1,19		24 200	43 715
HitecVision Private Equity IV LP		2,00		22 058	23 866
Offshore Merchant Partners Asset Yield Fund, LP		1,31		39 508	45 089
SR PE-Feeder III KS		36,45		23 878	43 904
SR PE-Feeder IV AS		25,21		11 826	19 348
Optimarin AS		14,75		23 588	23 622
Boost AI AS		13,59		8 333	47 565
Øvrige unoterte selskaper i datterselskaper				117 940	109 108
Sum unoterte i datterselskaper				271 331	356 217
Sum unoterte selskaper konsern				323 135	481 819
Sum til virkelig verdi over resultatet aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser				657 219	919 925

NOTE 29 IMMATERIELLE EIENDELER

(tall i mill kroner)

Morbank					Konsern			
Forskning og utvikling	Kunde kontrakter	Goodwill	Totalt	2019	Totalt	Goodwill	Kunde kontrakter	Forskning og utvikling
-	3	-	3	Anskaffelseskost 1.1.2019	105	89	16	-
-	-	-	-	Tilgang	180	165	6	9
-	-3	-	-3	Avgang	3	-	3	-
-	-	-	-	Anskaffelseskost 31.12.2019	282	254	19	9
-	3	-	3	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2019	10	-	10	-
-	-3	-	-3	Årets avgang	3	-	3	-
-	-	-	-	Årets avskrivning og nedskrivning	2	-	2	-
-	-	-	-	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2019	9	-	9	-
-	-	-	-	Balansført verdi 31.12.2019	273	254	10	9
				Fordeling av balansført verdi				
-	-	-	-	SR-Forvaltning - kjøp av 33,3 prosent av aksjene i 2009	20	20	-	-
-	-	-	-	SpareBank 1 Regnskapshuset SR - kjøp av regnskapskontor	117	107	10	-
-	-	-	-	Aktivert FOU kostnader i datterselskaper	9	-	-	9
-	-	-	-	SpareBank 1 SR-Bank AS - kjøp av 100 % av aksjene i Monner AS i 2019	127	127	-	-
-	-	-	-	Balansført verdi 31.12.2019	273	254	10	9
				2018				
-	3	-	3	Anskaffelseskost 1.1.2018	104	88	16	-
-	-	-	-	Tilgang	1	1	-	-
-	-	-	-	Avgang	-	-	-	-
-	3	-	3	Anskaffelseskost 31.12.2018	105	89	16	-
-	3	-	3	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2018	8	-	8	-
-	-	-	-	Årets avgang	-	-	-	-
-	-	-	-	Årets avskrivning og nedskrivning	2	-	2	-
-	3	-	3	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2018	10	-	10	-
-	-	-	-	Balansført verdi 31.12.2018	95	89	6	-
				Fordeling av balansført verdi				
-	-	-	-	SR-Forvaltning - kjøp av 33,3 prosent av aksjene i 2009	20	20	-	-
-	-	-	-	SpareBank 1 Regnskapshuset SR - kjøp av regnskapskontor	75	69	6	-
-	-	-	-	Balansført verdi 31.12.2018	95	89	6	-

Goodwill framkommer som differanse mellom identifiserbare eiendeler inklusive merverdi og kostpris for de identifiserbare eiendelene. Goodwill postens elementer relaterer seg til framtidig inntjening i selskapet, og underbygges av nåverdiberegninger av framtidig forventet inntjening, som dokumenterer en framtidig økonomisk fordel ved kjøp av selskapet. Goodwill postens elementer verdivurderes årlig og nedskrives dersom det etter en konkret vurdering er grunnlag for det.

SpareBank 1 SR-Bank har i 2019 økt goodwill i balansen som følge av kjøp av Agder Økonomi AS og Monner AS. Samlet kjøpspris overstiger identifiserbare eiendeler fratrukket gjeld. Samlet kjøpspris utgjør 174 mill kr og tabellen nedenfor viser tilgang goodwill i 2019 som følge av oppkjøpene.

Kostpris	174	174	-	-
Eiendeler og gjeld identifisert som :				
Kundekontrakter	6	6	-	-
Kundefordringer	7	7	-	-
Bankinnskudd	15	15	-	-
Gjeld	-19	-19	-	-
Sum	9	9	-	-
Tilgang Goodwill	165	165	-	-

NOTE 30 VARIGE DRIFTSMIDLER

(tall i mill kroner)

Morbank				Konsern			
Bygninger og fast eiendom	Mask, inv. og transp. midl.	Totalt	2019	Totalt	Mask, inv. og transp. midl.	Bygninger og fast eiendom ¹⁾	
146	723	869	Anskaffelseskost 1.1.2019	1 456	830	626	
24	104	128	Tilgang	384	117	267	
27	317	344	Avgang ²⁾	343	316	27	
143	510	653	Anskaffelseskost 31.12.2019	1 497	631	866	
63	503	566	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2019	657	590	67	
2	72	74	Årets avskrivning	87	79	8	
-	-	-	Årets nedskrivning	8	-	8	
27	315	342	Årets avgang ²⁾	342	315	27	
38	260	298	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2019	410	354	56	
105	250	355	Balanseført verdi 31.12.2019	1 087	276	810	
244			Virkelig verdi³⁾			1 042	
2018							
246	646	892	Anskaffelseskost 1.1.2018	1 214	740	474	
2	82	84	Tilgang	349	95	254	
102	5	107	Avgang ²⁾	107	5	102	
146	723	869	Anskaffelseskost 31.12.2018	1 456	830	626	
120	443	563	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.2018	642	520	122	
2	64	66	Årets avskrivning	72	68	4	
-	-	-	Årets nedskrivning	6	6	-	
59	4	63	Årets avgang ²⁾	63	4	59	
63	503	566	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2018	657	590	67	
83	220	303	Balanseført verdi 31.12.2018	798	239	559	
248			Virkelig verdi			406	

¹⁾ I konsernet i 2018 er oppføringskostnader på 197 mill kroner knyttet til nybygg Finansparken Bjergsted inkludert i tilgang Bygninger og fast eiendom. I balanseført verdi 2018 er oppføringskostnad på Finansparken Bjergsted inkludert med 429 mill kroner. Virkelig verdi 2018 er eksklusiv nybygg Finansparken Bjergsted.

²⁾ Inkludert i avgang 2019 er 342 mill kroner relatert til utrangerte driftsmidler. Tilsvarende tall for 2018 var 233 mill kroner.

³⁾ Finansparken Bjergsted ble ferdigstilt i 2019, og ligger inne med oppføringskost i virkelig verdi. Virkelig verdi andre bygg er fastsatt ved takst.

Sikkerhetsstillelse

Konsernet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Omvurderinger/avskrivning

Konsernet foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler. I forbindelse med første gangs implementering av IFRS ble bygninger vurdert til kostpris med fradrag for akkumulerte avskrivninger i henhold til dagens norske regelverk. Prosentstørrelse for ordinære avskrivninger er 10 til 33 prosent for maskiner, inventar og transportmidler og 2 prosent for bankbygg og annen fast eiendom.

Bygninger og fast eiendom

Av samlet bokført verdi på bygninger og fast eiendom er 785 mill kroner til bruk i bankvirksomheten. Virkelig verdi på bygningsmassen er fastsatt ved takst.

NOTE 31 LEIERETTIGHETER OG LEIEFORPLIKTELSE

(tall i mill kroner)

SpareBank 1 SR-Bank konsern har fra 1.1.2019 innført ny standard IFRS 16 for leieavtaler. Etter IFRS 16 skal leietaker balanseføre en bruksrett (en rett-til-bruk eiendel) og en leieforpliktelse for alle sine leieavtaler med noen få praktiske unntak:

SpareBank 1 SR-Bank har benyttet seg av følgende praktiske unntak:

- unntak for eiendeler med lav verdi
- unntak for kortsiktige leieavtaler (12 mnd og mindre)
- unnlate å innregne komponenter som ikke er leie

Leieavtaler er identifisert ut fra følgende kriterier:

- identifiserbar eiendel
- rett til å motta alle økonomiske fordeler fra bruken av en spesifikk eiendel i leieperioden
- rett til å styre bruken av eiendelen

Konsernet har valgt en forenklet anvendelse av IFRS 16 ved implementering 1.1.2019. Dette innebærer ingen omarbeiding av sammenligningstall for 2018. Leieforpliktelsen er på overgangstidspunktet målt til nåverdien av utestående leiebetalinger, neddiskontert med marginal lånerente på overgangstidspunktet. For leasede biler er implisitt rente brukt ved innregning av leieforpliktelsen. Bruksretten er innregnet til samme verdi som leieforpliktelsen 1.1.2019. Avtaler med mindre enn tolv måneders gjenværende løpetid fra overgangstidspunktet er ikke balanseført.

Måling og innregning

Leieforpliktelsen måles som nåverdi av avtalte leiebetalinger. Avtaleperiode representerer perioden som ikke kan annulleres. I tillegg regnes opsjoner om forlengelse med i leieperioden dersom det er rimelig sikkert at opsjonen vil bli benyttet. Det samme gjelder dersom det er opsjon om å forkorte leieperioden og det er rimelig sikkert at opsjonen ikke blir utøvd.

Ved etterfølgende målinger måles leasingforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks, eller hvis banken endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leasingforpliktelsen måles på nytt på denne måten foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller

endringen blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Leiebetalinger i målingen består av faste leiebetalinger, variabel leie basert på rentesats eller indeks på oppstartsdato. I tillegg skal utgifter som påløper ved tidlig terminering av avtalen inngå i leiebetalingene hvis det er rimelig sikkert at tidlig terminering vil finne sted. Likeledes skal prisen for å benytte seg av kjøpsopsjon inngå hvis det er rimelig sikkert at opsjonen vil bli benyttet.

Bruksretten måles til leieforpliktelsen pluss betalt forskuddsleie, direkte anskaffelseskostnader og avsetninger for utgifter ved tilbakeføring av eiendel til utleier. Avsetning for utgifter ved tilbakeføring føres som en separat forpliktelse i balansen og inngår ikke i leieforpliktelsen. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Ved beregning av leieforpliktelsen er det hensyntatt de opsjoner som forventes utøvd og utelatt opsjoner som ikke forventes utøvd.

Avtaler med kortsiktig varighet eller lav verdi som ikke er inkludert i IFRS 16 beregning, utgjør 14 mill kroner i årlig leie.

Innregning og diskonteringsrente

IFRS 16 viser til to ulike metoder for å fastsette diskonteringsrenten for leiebetalinger:

- implisitt rente
- leietakers marginale lånerente dersom den implisitte renten ikke enkelt kan fastsettes

Konsernet bruker implisitt renteberegning for leasede biler. For alle andre leieavtaler brukes marginal lånerente. Den marginale lånerenten er definert som den renten leietaker i et tilsvarende miljø vil måtte betale for å låne over en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, og et beløp nødvendig for å erverve en eiendel med tilsvarende verdi som bruksretteiendelen.

Konsernet sine leieavtaler består hovedsakelig av husleieavtaler med forskjellig løpetid og opsjonsstruktur. Ved beregning av leieforpliktelsen er forlengelsesopsjoner inkludert i leieperioden da det er overveiende sannsynlig at opsjonen blir benyttet.

(fortsettelse av note 31)

Regnskapsmessig effekt

Totale forpliktelser og bruksrett 1.1.2019 vist nedenfor, fordeler seg på følgende to kategorier (i mill kroner):

Morbank		Konsern
1.1.2019	Balanse	1.1.2019
3	Leieforpliktelser og bruksrett biler	3
290	Leieforpliktelser og bruksrett kontor	387
293	Balanseført verdi	390

Morbank			Konsern	
1.1.2019	2019		2019	1.1.2019
		Balanse		
293	682	Leierettigheter	398	390
293	688	Forpliktelser knyttet til leierettigheter	395	390
		Resultatregnskap		
	32	Avskrivninger på leierettigheter	39	
	12	Renter på leieforpliktelser	14	
	44	Sum kostnader etter IFRS 16	53	
		Effekter IFRS 16		
	38	Reduksjon driftskostnader etter IAS 17	48	
	44	Økning kostnader etter IFRS 16	53	
	-6	Endringer i resultat før skatt	-5	
		Leierettigheter		
293	293	Leierettigheter	390	390
	421	Tilgang i perioden	47	
	32	Avskrivninger	39	
293	682	Leierettigheter	398	390
		Forpliktelser knyttet til leierettigheter		
293	293	Forpliktelser leierettigheter	390	390
	421	Tilgang i perioden	37	
	-38	Avdrag i perioden	-46	
	12	Renter	14	
293	688	Forpliktelser knyttet til leierettigheter	395	390

NOTE 32 ANDRE EIENDELER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
6	15	Opptjente ikke mottatte inntekter	24	15
33	18	Forskuddsbetalte kostnader	50	43
1	3	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	3	1
200	200	Kapitalinnskudd SR-Bank Pensjonskasse	200	200
1	93	Uoppgjorte handler	93	1
90	244	Andre eiendeler	588	428
	682	Leierettigheter (note 31)	398	
331	1 255	Sum andre eiendeler	1 356	688

NOTE 33 INNSKUDD FRA KUNDER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
81 968	85 465	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	85 264	81 681
17 151	17 858	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	17 842	17 133
99 119	103 323	Sum innskudd fra kunder	103 106	98 814
		Innskudd fordelt på sektor og næring		
485	269	Fiske/ fiskeoppdrett	269	485
1 176	1 195	Industri	1 195	1 176
1 173	1 206	Jordbruk/ skogbruk	1 206	1 173
9 951	11 808	Tjenesteytende virksomhet	11 591	9 646
2 289	2 538	Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	2 538	2 289
1 169	1 331	Energi, olje og gass	1 331	1 169
1 534	1 779	Bygg og anlegg	1 779	1 534
492	550	Kraft og vannforsyning	550	492
6 862	6 517	Eiendom	6 517	6 862
2 203	2 265	Shipping og øvrig transport	2 265	2 203
26 135	25 490	Offentlig forvaltning og finansielle tjenester	25 490	26 135
53 469	54 948	Sum næring	54 731	53 164
45 650	48 375	Personmarked	48 375	45 650
99 119	103 323	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	103 106	98 814
		Innskudd fordelt på geografiske områder		
71 706	73 526	Rogaland	73 309	71 401
8 027	8 962	Agder	8 962	8 027
11 398	11 649	Vestland	11 649	11 398
3 335	5 479	Oslo/Viken	5 479	3 335
1 669	1 856	Utland	1 856	1 669
2 984	1 851	Øvrige	1 851	2 984
99 119	103 323	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	103 106	98 814

NOTE 34 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

(tall i mill kroner)

Morbank				Konsern		
NOK	Valuta	Sum		Sum	Valuta	NOK
-	2 431	2 431	Andre langsiktige låneopptak	2 431	2 431	-
19 500	32 326	51 826	Obligasjonsgjeld ¹⁾	113 733	77 213	36 520
19 500	34 757	54 257	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	116 164	79 644	36 520

Forfallstidspunkt på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer							
NOK	Valuta	Sum	Forfall	Sum	Valuta	NOK	
2 408	6 850	9 258	2020	19 166	11 755	7 411	
4 770	8 246	13 016	2021	20 455	15 685	4 770	
4 312	5 019	9 331	2022	19 522	10 197	9 325	
3 478	1 447	4 925	2023	15 892	7 407	8 485	
3 365	7 604	10 969	2024	16 024	12 659	3 365	
1 167	361	1 528	2025	9 265	8 098	1 167	
-	102	102	2026	5 006	5 006	-	
-	5 128	5 128	2027 og forfall etter	10 834	8 837	1 997	
19 500	34 757	54 257	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	116 164	79 644	36 520	

¹⁾ Egne obligasjoner og sertifikater er fratrukket.

Konsern	Balanse	Emitert	Forfalt/innløst	Valutakurs- og	Balanse
Endring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	31.12.2019	2019	2019	andre endringer	31.12.2018
Andre langsiktige låneopptak, nominell verdi	2 424	-	-	4	2 420
Obligasjoner og sertifikater, nominell verdi	111 138	24 823	-12 455	-292	99 062
Verdijusteringer og opptjente renter	2 602			599	2 003
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	116 164	24 823	-12 455	311	103 485

NOTE 35 ANNEN GJELD OG ANDRE FORPLIKTELSE

(tall i mill kroner)

Morbank				Konsern	
2018	2019	Annen gjeld		2019	2018
164	176	Pensjonsforpliktelser (note 23)		187	175
107	130	Nedskrivninger på finansielle forpliktelser		130	107
121	109	Leverandørgjeld		134	129
43	37	Skattetrekk		52	60
-	91	Uoppgjorte handler		91	-
	688	Forpliktelser knyttet til leierettigheter (note 31)		395	
149	189	Annen gjeld		211	167
70	78	Påløpte feriepenge		108	97
92	195	Øvrige påløpte kostnader		336	149
746	1 693	Sum annen gjeld		1 644	884
Pantstillelser					
16 214	16 312	Verdipapir klagt for pantstillelse i Norges Bank		16 312	16 214
-	900	Pantstillelser årsslutt		900	-

Pågående rettsvister

Konsernet er part i flere rettsaker med et samlet økonomisk omfang som ikke vurderes å ha vesentlig betydning tatt i betraktning at konsernet har foretatt tapsavsetninger i de saker hvor det antas å være sannsynlighetsovervekt for at konsernet vil lide tap som følge av rettsakene.

NOTE 36 BUNDNE MIDLER

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
43	37	Skattetrekk	52	60
43	37	Sum bundne midler	52	60

NOTE 37 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(tall i mill kroner)

Morbank				Konsern				
2018	2019	Hovedstol	Betingelser	Forfall	Første forfallstidspunkt	2019	2018	
Tidsbegrenset								
703	703	700	NOK 3 mnd Nibor + 1,45 % p.a.	2029	2024	703	703	
628	629	625	NOK 3 mnd Nibor + 1,52 % p.a.	2028	-	629	628	
300	300	300	NOK 3 mnd Nibor + 1,45 % p.a.	2028	2023	300	300	
498	493	50	EUR 6 mnd Euribor + 1,725 % p.a.	2030	.	493	498	
2 129	2 125		Sum tidsbegrenset			2 125	2 129	
Fondsobligasjon								
706	-	684	NOK 9,35 % p.a. til 9.12.2019, deretter 3 mnd Nibor + 5,75 % p.a.		2019	-	706	
116	-	116	NOK 3 mnd Nibor + 4,75 % p.a. til 9.12.2019, deretter Nibor + 5,75 % p.a.		2019	-	116	
822	-		Sum fondsobligasjon			-	822	
2 951	2 125		Sum ansvarlig lånekapital			2 125	2 951	

Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon i utenlandsk valuta inngår i konsernets totale valutaposisjon slik at det ikke er valutarisiko knyttet til lånene. Av totalt 2 125 mill kroner i ansvarlig lånekapital teller 2 097 mill kroner som tidsbegrenset ansvarlig kapital. Aktiverte kostnader ved låneopptak blir reflektert i beregning av amortisert kost.

Endring av gjeld stiftet ved utstedelse av ansvarlig lån/ fondsobligasjonslån ¹⁾	Balanse 31.12.2019	Emitert/ salg egne 2019	Forfalt/ innløst 2019	Valutakurs- og andre endringer 2019	Balanse 31.12.2018
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	2 118			-4	2 122
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	-		-800		800
Verdijusteringer og renter	7			-22	29
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	2 125	-	-800	-26	2 951

¹⁾ Noten er identisk for morbank.

NOTE 38 INVESTERINGER I EIERINTERESSER

Datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Firma	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel i prosent ¹⁾
Investeringer i datterselskaper			
Aksjer eid av morbanken			
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom	1990	Stavanger	100,00
SR-Forvaltning	2001	Stavanger	100,00
FinStart Nordic konsern	2005	Oslo	100,00
SpareBank 1 Regnskapshuset SR	2015	Stavanger	100,00
Finansparken Bjergsted	2014	Stavanger	100,00
Rygir Industrier konsern	2012	Stavanger	100,00
SR-Boligkreditt	2015	Stavanger	100,00
Bjergsted Terrasse	2019	Stavanger	100,00
Monner	2019	Oslo	100,00
Aksjer eid av datterselskaper			
Jærmegleren	2007	Stavanger	100,00
Beaufort Solutions	2019	Oslo	100,00
Investeringer i tilknyttede selskaper			
SpareBank 1 Boligkreditt	2005	Stavanger	2,21
SpareBank 1 Næringskreditt	2009	Stavanger	15,63
BN Bank	2008	Trondheim	35,02
SpareBank 1 Kredittkort	2012	Trondheim	17,83
SpareBank 1 Betaling	2015	Oslo	19,77
SMB Lab	2018	Trondheim	20,00
Investeringer i tilknyttede selskaper i FinStart Nordic konsern			
Vester	2018	Oslo	42,80
Kapp Securities	2018	Oslo	42,90
Investeringer i felleskontrollert virksomhet			
SpareBank 1 Gruppen	1996	Oslo	19,50
SpareBank 1 Utvikling	2004	Oslo	18,00

¹⁾ Stemmeandel og eierandel er lik for alle selskaper

(fortsettelse av note 38)

Datterselskap

Aksjer i datterselskap morbank

Investeringer er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet.

(beløp i tusen kroner)

2019	Selskapets aksjekapital	Eierandel i prosent	Antall aksjer	Pålydende verdi	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi
SR-Boligkreditt	6 000 000	100,00	6 000 000	6 000 000	77 930 579	71 473 830	584 403	3 316	454 505	6 000 150
Sum investeringer i kredittinstitusjoner				6 000 000	77 930 579	71 473 830	584 403	3 316	454 505	6 000 150
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom	1 500	100,00	150	1 500	175 378	107 930	398 921	392 907	4 519	97 205
FinStart Nordic konsern	67 000	100,00	6 700	67 000	503 116	62 733	56 678	29 468	28 375	340 725
SR-Forvaltning	6 000	100,00	6 000	6 000	62 640	20 009	62 801	37 368	18 933	29 018
SpareBank 1 Regnskapshuset SR	1 300	100,00	13 000	1 300	199 739	63 650	133 323	122 636	7 510	120 125
Rygir Industrier konsern	14 400	100,00	90 000	14 400	253 265	129 112	-7 745	12 123	-17 384	131 050
Finansparken Bjergsted	76 000	100,00	8 000	76 000	756 304	303 804	-85	4 108	-3 340	433 016
Bjergsted Terrasse	3 000	100,00	3 000 000	3 000	49 685	38 823	12 022	2 522	7 604	3 000
Monner	30 056	100,00	3 005 646 926	30 056	80 967	12 445	1 403	8 303	3 859	160 820
Sum andre investeringer				199 256	2 081 094	738 506	657 318	609 435	50 076	1 314 959
Sum investeringer i datterselskap morbank				6 199 256	80 011 673	72 212 336	1 241 721	612 751	504 581	7 315 109
2018										
SR-Boligkreditt	5 000 000	100,00	5 000 000	5 000 000	64 864 971	59 577 727	381 337	3 857	288 381	5 000 150
Sum investeringer i kredittinstitusjoner				5 000 000	64 864 971	59 577 727	381 337	3 857	288 381	5 000 150
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom	1 500	100,00	150	1 500	155 329	85 764	384 827	374 058	7 923	97 205
FinStart Nordic	67 000	100,00	6 700	67 000	390 917	8 159	70 202	10 696	53 554	340 725
SR-Forvaltning	6 000	100,00	6 000	6 000	71 738	23 365	63 775	29 088	26 012	29 018
SpareBank 1 Regnskapshuset SR	900	100,00	9 000	900	113 138	24 555	104 427	100 252	3 121	80 125
Rygir Industrier konsern	14 400	100,00	90 000	14 400	267 897	124 360	-2 348	15 532	-16 602	144 490
Finansparken Bjergsted	76 000	100,00	8 000	76 000	586 729	154 289	-1 596	366	-1 540	433 016
Bjergsted Terrasse	3 000	100,00	3 000 000	3 000	45 406	36 648	10 026	2 293	5 758	3 000
Sum andre investeringer				168 800	1 631 154	457 140	629 313	532 285	78 226	1 127 579
Sum investeringer i datterselskap morbank				5 168 800	66 496 125	60 034 867	1 010 650	536 142	366 607	6 127 729

(fortsettelse av note 38)

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

(tall i mill kroner)

Morbank			Konsern	
2018	2019		2019	2018
2 363	2 099	Balanseført verdi 1.1.	3 713	3 953
-338	237	Tilgang/avgang	280	-328
74	-	Resultatført verdijustering SpareBank 1 Betaling (note 25)	-	72
-	-	Egenkapitalendringer	10	-3
-	-	Resultatandel	875	366
-	-	Utbetalt utbytte	-698	-347
2 099	2 336	Balanseført verdi 31.12.	4 180	3 713
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Gruppen	712	289
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Boligkreditt	6	-3
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Næringskreditt	12	9
-	-	Resultatandel fra BN Bank	109	65
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Utvikling	-2	-
-	-	Resultatandel fra Samarbeidende Sparebanker Bankinvest	-	2
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Kredittkort	13	23
-	-	Resultatandel fra SMB Lab	-	-2
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Betaling	3	-17
-	-	Resultatandel i FinStart Nordic konsern	22	-
287	663	Utbytte fra SpareBank 1 Gruppen		
10	-	Utbytte fra SpareBank 1 Boligkreditt		
11	9	Utbytte fra SpareBank 1 Næringskreditt		
39	26	Utbytte fra SpareBank 1 Kredittkort		
347	698	Sum inntekter	875	366

Investeringene i alle selskap vurderes etter kostmetoden i morbanken og egenkapitalmetoden i konsernet.

Investeringer i felleskontrollert og tilknyttet virksomhet i konsernet 31.12.2019 inkluderer goodwill på 67 mill kroner (2018: 23 mill kroner).

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

(tall i mill kroner)

2019		Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	Bokført verdi 31.12.	Eierandel i %	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	Oslo	18 244	16 124	5 032	4 727	712	1 674	19,50	381 498
SpareBank 1 Utvikling	Oslo	194	167	247	246	-2	27	18,00	
SpareBank 1 Boligkreditt	Stavanger	5 428	5 157	13	2	6	248	2,21	1 679 661
BN Bank	Trondheim	11 177	9 673	265	100	109	1 469	35,02	4 943 072
SpareBank 1 Næringskreditt	Stavanger	1 784	1 456	17	2	12	330	15,63	2 537 657
SpareBank 1 Kredittkort	Trondheim	1 037	855	98	47	13	182	17,83	514 974
SpareBank 1 Betaling	Oslo	153	1	-11	-	3	153	19,77	3 661 853
SMB Lab	Trondheim	14	-	1	1	-	15	20,00	20 000
Andre investeringer						22	82		
Sum		38 031	33 433	5 662	5 125	875	4 180		

2018		Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat	Bokført verdi 31.12.	Eierandel i %	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	Oslo	14 700	13 100	2 675	2 405	289	1 623	19,50	381 498
SpareBank 1 Banksamarbeidet	Oslo	209	180	223	220	-	29	18,00	
SpareBank 1 Boligkreditt	Stavanger	11 810	11 252	3	2	-3	501	4,81	3 461 175
BN Bank	Trondheim	6 820	5 814	155	64	65	882	23,50	3 317 338
SpareBank 1 Næringskreditt	Stavanger	1 926	1 626	11	1	9	301	14,41	2 340 021
Samarbeidene Sparebanker Bankinvest	Oslo	25	3	2		2	22	3,27	354
SpareBank 1 Kredittkort	Trondheim	1 063	870	101	46	23	193	17,87	516 048
SpareBank 1 Betaling	Oslo	130	-	-11	-	-17	130	19,77	3 292 715
SMB Lab	Trondheim	19	2	-	3	-2	17	20,00	20 000
Andre investeringer							15		
Sum		36 702	32 847	3 159	2 741	366	3 713		

NOTE 39 VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

(tall i mill kroner)

Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollert virksomhet, datterselskaper og nærstående til ledende ansatte og styremedlemmer. Bankens mellomværende med ledende ansatte og medlemmer av styret vises i note 21.

Datterselskap										
2019	Utlån 31.12.	Innskudd 31.12.	For- dringer	Gjeld	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provisjons- inntekter	Andre inntekter	Drifts- kostnader	
EiendomsMegler 1	-	15	-	-	5	3	5	2	1	
SR-Forvaltning	-	53	-	-	-	1	32	1	-	
FinStart Nordic	32	-	-	-	1	-	-	-	-	
Regnskapshuset SR	-	27	-	-	-	-	-	-	7	
SR-Boligkreditt ¹⁾	8 752	283	763	2 878	96	15	44	-	-	
Rygir Industrier konsern	88	34	-	-	3	-	1	-	-	
Finansparken Bjergsted	240	51	399	401	5	2	-	-	4	
Bjergsted Terrasse	-	7	32	-	-	-	-	-	12	
Monner	-	24	-	-	-	-	-	-	-	
Sum datterselskaper	9 112	494	1 194	3 279	110	21	82	3	24	

¹⁾ Overførte lån, solgt 40 100 mill kroner og kjøpt 1 000 mill kroner.

2018										
	Utlån 31.12.	Innskudd 31.12.	For- dringer	Gjeld	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provisjons- inntekter	Andre inntekter	Drifts- kostnader	
EiendomsMegler 1	-	18	-	-	2	3	-	2	-	
SR-Forvaltning	-	62	-	-	-	1	34	1	-	
FinStart Nordic	-	26	-	-	1	-	-	-	-	
Regnskapshuset SR	-	19	-	-	-	-	-	-	5	
SR-Boligkreditt ¹⁾	3 440	1 768	722	2 345	23	12	34	-	-	
Rygir Industrier konsern	87	26	-	-	3	-	-	-	-	
Finansparken Bjergsted	150	153	-	-	3	1	-	-	-	
Bjergsted Terrasse	-	-	30	-	-	-	-	-	10	
Sum datterselskaper	3 677	2 072	752	2 345	32	17	68	3	15	

¹⁾ Overførte lån, solgt 37 586 mill kroner og kjøpt 2 323 mill kroner.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

2019	Utlån 31.12.	Innskudd 31.12.	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provisjons- inntekter	Andre inntekter	Drifts- kostnader
SpareBank 1 Gruppen	292	-	20	-	276	-	7
SpareBank 1 Utvikling	-	-	-	-	-	-	207
SpareBank 1 Boligkreditt ²⁾	-	667	-	6	33	-	-
SpareBank 1 Næringskreditt	-	87	-	2	-	-	-
SpareBank 1 Kredittkort	878	-	29	-	55	-	-
Sum tilknyttede og felles- kontrollerte selskaper	1 170	754	49	8	364	-	214

²⁾ Overførte lån, solgt 1 560 mill kroner og kjøpt 4 670 mill kroner.

2018							
	Utlån 31.12.	Innskudd 31.12.	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provisjons- inntekter	Andre inntekter	Drifts- kostnader
SpareBank 1 Gruppen	1 342	-	30	-	278	-	-
SpareBank 1 Banksamarbeidet	-	-	-	-	-	-	186
SpareBank 1 Boligkreditt ²⁾	-	735	-	3	85	-	-
SpareBank 1 Næringskreditt	-	358	-	3	3	-	-
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest	3	-	-	-	-	-	-
SpareBank 1 Kredittkort	878	-	25	-	55	-	-
Sum tilknyttede og felleskontrollerte selskaper	2 223	1 093	55	6	421	-	186

²⁾ Overførte lån, solgt 3 606 mill kroner og kjøpt 5 270 mill kroner.

(fortsettelse av note 39)

Transaksjoner med nærstående til konsernledelsen¹⁾

Det har ikke vært transaksjoner med nærstående til konsernledelsen.

Transaksjoner med nærstående til styret¹⁾

2019 (tall i tusen kroner)	Utlån 31.12. ²⁾	Rente- inntekter	Andre inntekter
Birthe Cecilie Lepsøe	772 644	17 762	-

¹⁾ Inklusive transaksjoner til nærstående personer og til selskaper hvor nærstående personer er nøkkelpersoner.

²⁾ Inklusive lånerammer, derivater og garantier.

NOTE 40 AKSJEKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Aksjekapital

SpareBank 1 SR-Bank sin aksjekapital utgjør 6 393 777 050 kroner fordelt på 255 751 082 aksjer, hver pålydende 25 kroner. Aksjekapitalen (tidligere eierandelskapitalen) er tatt opp på følgende måte/tidspunkt:

År		Endring i aksjekapital	Total aksjekapital	Antall aksjer
1994	Offentlig emisjon	744,0	744,0	7 440 000
2000	Ansatt emisjon	5,0	749,0	7 489 686
2001	Ansatt emisjon	4,8	753,8	7 538 194
2004	Fondsemisjon	150,8	904,6	9 045 834
2005	Fondsemisjon/splitt	226,1	1 130,7	22 614 585
2007	Rettet emisjon	200,0	1 330,7	26 613 716
2007	Fondsemisjon/splitt	443,5	1 774,2	70 969 909
2008	Utbytteemisjon	91,7	1 866,0	74 638 507
2008	Ansatt emisjon	6,6	1 872,6	74 903 345
2009	Fondsemisjon/splitt	374,5	2 247,1	89 884 014
2009	Rettet emisjon	776,2	3 023,3	120 933 730
2010	Ansatt emisjon	7,8	3 031,1	121 243 427
2010	Emisjon Kvinnherad	151,7	3 182,8	127 313 361
2012	Omdanning aksjebank	1 804,4	4 987,2	199 489 669
2012	Fortrinnsrettet emisjon	1 406,5	6 393,8	255 751 082

Foruten aksjekapital består egenkapitalen av overkursfond, hybridkapital og annen egenkapital.

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SR-Bank har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital og derigjennom skape verdier for eierne ved konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på aksjene. Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at om lag halvparten av årets resultat etter skatt utdeles som utbytte.

Omsetning av egne aksjer i 2019

(tall i tusen kroner)	Antall aksjer	Pålydende verdi
Beholdning pr 31.12.2018	85 206	2 130
Omsatt i 2019	6 105	153
Beholdning pr 31.12.2019	91 311	2 283

(fortsettelse av note 40)

De 20 største aksjeeierne pr 31.12.2019

Eier	Aksjer	Prosentandel
Sparebankstiftelsen SR-Bank	72 419 305	28,3%
Folketrygdfondet	19 650 845	7,7%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	14 306 844	5,6%
SpareBank 1-stiftinga Kvinnherad	6 226 583	2,4%
Vpf Nordea Norge Verdi	3 873 936	1,5%
Danske Invest Norske Instit. II	3 843 345	1,5%
Odin Norge	3 241 248	1,3%
JPMorgan Chase Bank N.A., U.S.A.	2 898 345	1,1%
Morgan Stanley & Co Int, U.K.	2 699 201	1,1%
Pareto Aksje Norge	2 406 025	0,9%
Clipper AS	2 211 000	0,9%
Verdipapirfondet Alfred Berg Gambak	1 991 707	0,8%
KLP Aksjenorge Indeks	1 874 547	0,7%
Arctic Funds plc, Irland	1 794 087	0,7%
Verdipapirfondet DNB Norge	1 750 049	0,7%
Verdipapirfondet Alfred Berg Norge	1 741 511	0,7%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	1 703 706	0,7%
Forsvarets Personellservice	1 599 656	0,6%
Danske Invest Norske Aksjer Inst.	1 596 703	0,6%
J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	1 587 834	0,6%
Sum 20 største	149 416 477	58,4%
Øvrige eiere	106 334 605	41,6%
Utstedte aksjer	255 751 082	100,0 %

Totalt antall aksjeeiere pr 31.12.2019 er 11.321. Dette er en økning på 517 fra årskiftet 2018. Andel aksjer hjemmehørende i Rogaland, Agder og Vestland er 42,9 prosent, og utenlandsandelen er 27,9 prosent. Det vises forøvrig til oversikt over aksjeeiere i styret og representantskapet. For flere detaljer vedrørende aksjen i SpareBank 1 SR-Bank henvises til eget kapittel i årsrapporten.

De 20 største aksjeeierne pr 31.12.2018

Eier	Aksjer	Prosentandel
Sparebankstiftelsen SR-Bank	72 419 305	28,3%
Folketrygdfondet	18 930 821	7,4%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	10 346 404	4,0%
SpareBank 1-stiftinga Kvinnherad	6 226 583	2,4%
Vpf Nordea Norge Verdi	4 632 927	1,8%
Danske Invest Norske Instit. II	3 695 998	1,4%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	3 508 462	1,4%
Odin Norge	3 406 393	1,3%
JPMorgan Chase Bank N.A., U.S.A.	2 870 383	1,1%
Clipper AS	2 565 000	1,0%
Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	2 485 463	1,0%
Pareto Aksje Norge	2 428 097	0,9%
JP Morgan Securities plc, U.K.	2 407 452	0,9%
Morgan Stanley & Co, U.K.	2 035 347	0,8%
Danske Invest Norske Aksjer Inst.	1 988 503	0,8%
State Street Bank and Trust Co, U.S.A.	1 871 400	0,7%
Verdipapirfondet Alfred Berg Gambak	1 867 194	0,7%
Westco AS	1 701 887	0,7%
KLP Aksjenorge Indeks	1 696 119	0,7%
KAS Bank NV, Nederland	1 624 251	0,6%
Sum 20 største	148 707 989	58,1%
Øvrige eiere	107 043 093	41,9%
Utstedte aksjer	255 751 082	100,0 %

Totalt antall aksjeeiere pr 31.12.2018 er 10.804. Dette er en reduksjon på 30 fra årskiftet 2017. Andel aksjer hjemmehørende i Rogaland, Hordaland og Agder-fylkene er 43,5 prosent, og utenlandsandelen er 26,6 prosent. Det vises forøvrig til oversikt over aksjeeiere i styret og representantskapet. For flere detaljer vedrørende aksjen i SpareBank 1 SR-Bank henvises til eget kapittel i årsrapporten.

Hybridkapital

(tall i mill kroner)

Konsern ¹⁾

	Hovedstol		Betingelser		Forfall	Første forfalls tidspunkt	2019	2018
Hybridkapital	150	NOK	3 mnd NIBOR + 3,20%	Ingen forfallsdato	2022	150	150	
Hybridkapital	400	NOK	3 mnd NIBOR + 3,50%	Ingen forfallsdato	2023	400	400	
Hybridkapital	450	NOK	3 mnd NIBOR + 3,50%	Ingen forfallsdato	2024	450		
Hybridkapital	250	NOK	3 mnd NIBOR + 3,35%	Ingen forfallsdato	2024	250		
Hybridkapital	600	NOK	3 mnd NIBOR + 3,25%	Ingen forfallsdato	2025	600		
Sum hybridkapital						1 850	550	

	Balanse 31.12.2019	Emitert 2019	Forfalt/innløst 2019	Valutakurs- og andre endringer 2019	Balanse 31.12.2018
Endring av hybridkapital					
Hybridkapital	1 850	1 300	-	-	550

¹⁾ Noter er identisk for morbank.

NOTE 41 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det har ikke vært registrert vesentlige hendelser etter 31.12.2019 som påvirker det avlagte årsregnskapet.

Foreslått utbytte er kr 5,50 pr aksje og vil totalt utgjøre 1 407 mill kroner.

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 SR-Bank ASA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sparebank 1 SR-Bank ASAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sparebank 1 SR-Bank ASA per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Sparebank 1 SR-Bank ASA per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2019. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har ledet til nye fokusområder. Våre fokusområder har derfor vært de samme i år som i fjor.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendeler i balansen. Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov samt vurderingen av disse utlånene er sentrale. Ledelsens bruk av skjønn knyttet til forutsetninger ved beregning av nedskrivningsbeløp er en del av disse rutinene og systemene.

Bruken av skjønn kan påvirke årets regnskapsmessige resultat. Skjønn kan og ha betydning for overholdelse av kapitaldeknings-regelverket som følge av risikoklassifisering av utlån. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen nedskrivningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av ledelsens skjønn som en del av rutinen ved vurderingen av nedskrivningsbehov har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modeller og vurderinger.

Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere.

IFRS 9 ble implementert med virkning fra 1. januar 2018. Den største endringen dette medfører sammenlignet med det tidligere regimet er at nedskrivningsmodellen nå skal reflektere forventet kredittap mot tidligere ble beregnet nedskrivninger basert på inntruffet kredittap.

Bruk av modeller for å beregne forventet kredittap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

Vi har gjennomgått og testet kontroller knyttet til nedskrivning av utlån til kunder. Dette var kontroller som var rettet mot identifisering av om utlånsengasjement har objektive bevis på verdifall og kontroller for hvordan nedskrivningsbeløpet blir beregnet når objektive bevis foreligger. Vi konkluderte med at vi kunne basere oss på disse kontrollene i vår revisjon.

Vi har løpende gjennom 2019 avholdt møter med Kredittd & Juridisk og avdeling for Kredittsikring i banken. I regnskapet opplyser ledelsen at summen av misligholdte og tapsutsatte engasjementer er på et noe lavere nivå sammenlignet med i fjor. I møtene utfordret vi bankens vurderinger av om det foreligger objektive bevis for tap for utlånsengasjementer hvor dette ennå ikke er konstatert. Vi drøftet både engasjementer vurdert av banken og engasjementer valgt ut basert på faktorer som bransje, størrelse, risiko og tilfeldige. Vi forsikret oss om at banken hadde et særlig fokus på engasjementer innen oljerelatert virksomhet. For de utlån hvor objektive bevis for tap var identifisert, utfordret vi banken og gjennomgikk relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen av realisasjonsverdi. Vår gjennomgang viste at bankens forutsetninger og metoder var rimelige.

Vårt arbeid omfattet også tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt en ISAE 3402 type 2 rapport. Revisors testing omfattet blant annet om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene. For å ta stilling til om vi kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og gjennomgikk tilsendte

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment;
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko;
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn;
- ulike parametere som tapsgrad, nedbetalingsfaktorer og scenarioer.

Etter regnskapsreglene skal banken på slutten av hver rapporteringsperiode vurdere om det finnes objektive indikasjoner på at et utlån har falt i verdi. Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall på utlån har inntruffet, skal nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom utlånets balanseførte verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. Begge vurderingene involverer stor grad av skjønn.

Vi har i revisjonen særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifikasjon av utlån med objektive indikasjoner på verdifall;
- Ledelsens prosess for oppfølging av engasjement som er særlig utsatt i forbindelse med den negative utviklingen innen oljerelatert virksomhet;
- De forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån som har objektive indikasjoner på verdifall.

Se notene 6, 8, 10, 11, 12, 13 og 14 til regnskapet for en beskrivelse av konsernets kredittrisiko, ledelsens prosess knyttet til nedskrivning av utlån til kunder og forutsetninger for verdsettelse.

rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi har også selv gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger. Våre vurderinger og tester underbygger at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Vi testet et utvalg av individuelle utlånsengasjement basert på ulike kriterier og vurderte om det forelå objektive bevis for tap. Vi vurderte realisasjonsverdien som ledelsen hadde lagt til grunn for utlånsengasjementene. Realisasjonsverdien blir beregnet ved bruk av interne og eksterne vurderinger. Resultatet av vår testing av individuelle nedskrivninger viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløpene.

For nedskrivningsbeløp for grupper av utlån er beregning gjennomført basert på et modellverk. Vi testet modellverket og tok stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger som var benyttet i beregningen.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller og vurderinger rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet;
- at modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle;
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS. Regnskapet viser at avsetningsgraden målt som gruppevis nedskrivninger i prosent av brutto utlån er stabil sammenlignet med fjoråret. Nivået på de gruppevis nedskrivningene ble blant annet vurdert mot andre sammenlignbare banker og kalibrert mot bankens øvrige utlånsportefølje. Resultatet av denne testingen viste at forutsetninger benyttet ved beregning av disse nedskrivningsbeløpene var rimelige.

Vi forsikret oss om at tilleggsopplysningene om verdsettelse av lån og garantier på en hensiktsmessig

(3)

måte beskriver risikoene i porteføljen og at informasjonen i notene er i henhold til krav for avleggelse av regnskapet.

Fullstendighet og verdsettelse av derivater

Derivater består i all hovedsak av rente- og valutainstrumenter. Banken anvender derivater for å redusere rente og valutarisiko knyttet til fastrente innlån og utlån, obligasjoner (eiendeler og gjeld) og sertifikater (eiendeler og gjeld). Banken har og betydelig handel med derivater på vegne av kunder. Det foreligger risiko for feil i regnskapet dersom derivater ikke er fullstendig registrert i bankens systemer.

Derivater måles til virkelig verdi, og verdsettelsen avhenger dels av ledelsens bruk av skjønn slik det beskrives i note 28. Bruk av forutsetninger ved verdsettelsen (f.eks. rentenivå og kredittspread) vil dermed kunne påvirke bankens resultat.

Se også notene 2, 3, 6, 15, 16, 21, 26 og til regnskapet for en mer fullstendig beskrivelse av konsernets risikostyring og bruk av derivater.

Banken har etablert prosesser og kontroller for å sikre nøyaktig registrering og måling av derivatkontrakter.

Vi har gjennomgått og testet kontroller knyttet til inngåelse og avslutning av derivatkontrakter og registrering av disse i bankens systemer. Vår testing omfattet også kontroller som skal sikre at banken daglig utfører avstemminger av transaksjoner utført mot tredjepart. Videre har vi vurdert og testet bankens metodeverk og rutine for prising av derivatkontrakter. Vi konkluderte med at vi kunne basere oss på disse kontrollene i vår revisjon.

Rente og valutakurver ble daglig lastet inn i bankens porteføljesystem som grunnlag for prising av derivater. Vi har etterkontrollert prising av derivater ved å etterberegne prising basert på ulike typer derivater og med anvendelse av de rente- og valutakurver som banken har lastet inn. Deretter har vi sammenlignet resultatene av prising mot andre eksterne kilder. Resultatene av våre tester viser at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av virkelig verdi på derivatkontrakter.

Vi har lest gjennom og kontrollert at informasjonen i notene er i henhold til krav for avleggelse av regnskapet.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stavanger, 5. mars 2020

PricewaterhouseCoopers AS

Torbjørn Larsen
Statsautorisert revisor

Erklæring fra styret og administrerende direktør

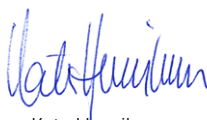
Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2019 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Stavanger 5.3.2020

Dag Mejdell
Styreleder

Kate Henriksen

Tor Dahle

Birthe Cecilie Lepsøe

Therese Log Bergjord

Jan Skogseth

Sally Lund-Andersen
Ansattes representant

Kristian Kristensen
Ansattes representant

Arne Austreid
Administrerende direktør

GRI Indeks SpareBank 1 SR-Bank

OBLIGATORISKE INDIKATORER

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (kapittel, sidetall)	Rapportering direkte i indeks
Organisasjonsprofil			
102-1	Navn på virksomheten		Sparebank1 SR-Bank
102-2	De viktigste produktene og/eller tjenestene	SpareBank 1 SR-Bank (8)	
102-3	Lokalisering av virksomhetens hovedkontor		Stavanger
102-4	Antall land virksomheten opererer i		Norge
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform	SpareBank 1 SR-Bank (8, 9)	
102-6	Beskrivelse av de markedene virksomheten opererer i	SpareBank 1 SR-Bank (8)	
102-7	Virksomhetens størrelse og omfang	SpareBank 1 SR-Bank (8) Medarbeiderne (12) Årsregnskap (56, 57)	
102-8	Totalt antall ansatte etter ansettelsestype, ansettelseskontrakt og region, fordelt på kjønn	Medarbeiderne (14)	
102-9	Beskrivelse av virksomhetens leverandørkjede	Årsberetning (48, 49)	
102-10	Vesentlige endringer i løpet av rapporteringsperioden som gjelder størrelse, struktur eller eierskap		Ingen store endringer
102-11	Beskrivelse av om og hvordan man anvender «føre var»-prinsippet i virksomheten		SR bank er medlem i Global Compact og har dermed forpliktet seg til å ivareta «føre var prinsippet».
102-12	Eksterne initiativer, chartre eller prinsipper for det økonomiske, miljømessige eller samfunnsmessige området som virksomheten støtter eller har gitt sin tilslutning til	Bærekraft (20, 21, 29, 30)	UN Global Compact, UNEP Finance Initiative, Responsible Ship Recycling standard, PRI
102-13	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale/internasjonale lobbyorganisasjoner	Bærekraft (20, 21, 29, 30)	UN Global Compact, UNEP Finance Initiative, Responsible Ship Recycling standard, PRI, Finans Norge
Strategi og analyse			
102-14	Uttalelse fra administrerende direktør	Et godt fundament for lønnsom vekst i hele Sør-Norge (6, 7)	
Etikk og integritet			
102-16	Virksomhetens verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	Bærekraft (25)	
Styring			
102-18	Virksomhetens styringsstruktur, herunder øverste myndighet og komiteer som er ansvarlige for beslutninger om økonomiske, miljømessige og samfunnsmessige temaer	SpareBank 1 SR-Bank (11)	

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (kapittel, sidetall)	Rapportering direkte i indeks
Interessentdialog			
102-40	Interessentgrupper som virksomheten er i dialog med	Bærekraft (22, 23, 24)	
102-41	Prosent medarbeidere som er dekket av kollektive tariffavtaler		62% av medarbeiderne er medlem av fagforening 92% av medarbeiderne er dekket av kollektive avtaler (Regnskapshuset SR og Monner AS er ikke med i tallgrunnlaget)
102-42	Beskrivelse av hvordan virksomheten velger relevante interesser	Bærekraft (22)	
102-43	Tilnærming til interessentsamarbeid, inkludert hvor ofte interessentene involveres fordelt på type og interessentgruppe	Bærekraft (22, 23, 24, 25)	
102-44	Viktige temaer og spørsmål som er blitt tatt opp gjennom dialog med interessenter og virksomhetens respons	Bærekraft (22, 23, 24, 25)	
Praksis for rapportering			
102-45	Oversikt over alle enhetene som omfattes av virksomhetens årsregnskap eller tilsvarende dokumenter	Årsregnskap (61, 62)	
102-46	Beskrivelse av prosess for å definere rapportens innhold og avgrensninger samt implementering av rapporteringsprinsippene	Årsrapport (2) Bærekraft (22, 25)	
102-47	Oversikt over alle temaer som er identifisert som vesentlige		- Økonomisk kriminalitet - Etikk og anti-korrupsjon - Personvern og informasjonssikkerhet - Negativ screening - Retningslinjer for ansvarlig kreditt
102-48	Endring av historiske data fra tidligere rapporter		Ingen
102-49	Vesentlige endringer fra forrige rapport med hensyn til innholdets omfang, avgrensning av rapporten eller målemetoder		Indikatorene 404 -1, 203-1 308-1 417-1 rapporteres ikke på i 2019
102-50	Rapporteringsperiode		01.01.19-31.12.19
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport		25.03.2019
102-52	Rapporteringsfrekvens		Årlig
102-53	Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten eller innholdet		Thor-Christian Haugland
102-54	Rapporteringsnivå	Bærekraft (31)	<i>This report has been prepared in accordance with the GRI Standards: Core option</i>
102-55	GRI-indeks		Årsrapport 2019, side 133
102-56	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen		Rapporten verifiseres av PWC

SPESIFIKK INFORMASJON

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (kapittel, sidetall)	Rapportering direkte i indeks
Økonomisk prestasjon			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Klimarisiko (30, 31)	Se GRI 102-47
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsberetning (50) Bærekraft Klimarisiko (30, 31)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Eierstyring og selskapsledelse (39)	
201-1	Direkte økonomisk verdi generert og distribuert	Årsregnskap (56)	
201-2	Økonomiske virkninger, risikoer og muligheter ved klimaendringer	Bærekraft Klimarisiko (30, 31)	
Indirekte økonomisk påvirkning			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft (21)	Se GRI 102-47
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft (20, 21, 22)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft (20, 21, 22)	
203-2	Betydelige, indirekte økonomiske innvirkninger av virksomhetens operasjoner	Bærekraft (21)	
Etikk og anti-korrupsjon			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Etikk og anti-korrupsjon (25, 26)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft Etikk og anti-korrupsjon (25, 26)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft Etikk og anti-korrupsjon (25, 26)	
205-2	Kommunikasjon og opplæring om policyer og prosedyrer knyttet til anti-korrupsjon	Bærekraft Etikk og anti-korrupsjon (25, 26)	
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Bærekraft Etikk og anti-korrupsjon (26)	Ingen registrerte tilfeller av korrupsjon
Energi			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Miljøansvar i egen drift (27, 28)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft Miljøansvar i egen drift (27, 28)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft Miljøansvar i egen drift (27, 28)	
305 - 1	Direkte klimagassutslipp Scope 1	Bærekraft Miljøansvar i egen drift (28)	
305 - 2	Indirekte klimagassutslipp Scope 2	Bærekraft Miljøansvar i egen drift (28)	
305 - 3	Andre indirekte klimagassutslipp Scope 3	Bærekraft Miljøansvar i egen drift (28)	
Miljøvurdering av leverandører			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Bærekraft i innkjøp (28)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft Bærekraft i innkjøp (28)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft Bærekraft i innkjøp (28)	
308-2	Betydelige faktiske og potensielt negative miljøkonsekvenser av arbeidspraksisen i leverandørkjeden og iverksatte tiltak.	Bærekraft Bærekraft i innkjøp (28)	Delvis rapportert. Rapportert på SpareBank 1 Utvikling sine leverandører.

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (kapittel, sidetall)	Rapportering direkte i indeks
---------------	-------------	---	-------------------------------

Opplæring og utdanning

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Medarbeiderne (12, 13)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Medarbeiderne (12, 13)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Medarbeiderne (12, 13)	
404-2	Programmer for utvikling av egenskaper og livslang læring som utvikler ansattes verdi i arbeidsmarkedet	Medarbeiderne (12)	
404-3	Andel ansatte som jevnlig gjennomgår personal- og utviklingssamtaler	Medarbeiderne (12)	

Mangfold og likestilling

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Medarbeiderne (12, 13)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Medarbeiderne (12, 13)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Medarbeiderne (12, 13)	
405-1	Diversitet i styrende organer og ulike ansattkategorier	Medarbeiderne (14)	
405-2	Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner	Medarbeiderne (14)	

Vurdering av sosiale forhold hos leverandører

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Bærekraft i innkjøp (28)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft Bærekraft i innkjøp (28)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft Bærekraft i innkjøp (28)	
414-2	Betydelige faktiske og potensielt negative konsekvenser for samfunnet i leverandørkjeden og iverksatte tiltak	Bærekraft Bærekraft i innkjøp (28)	Delvis rapportert. Rapporterer på SpareBank 1 Utvikling sine leverandører.

Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Ansvarlig informasjon, kommunikasjon og markedsføring (27)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft Ansvarlig informasjon, kommunikasjon og markedsføring (27)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft Ansvarlig informasjon, kommunikasjon og markedsføring (27)	
417-2	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til informasjon og merking av produkter og tjenester	Bærekraft Ansvarlig informasjon, kommunikasjon og markedsføring (27)	
417-3	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til kommunikasjon og markedsføring	Bærekraft Ansvarlig informasjon, kommunikasjon og markedsføring (27)	

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapport (kapittel, sidetall)	Rapportering direkte i indeks
---------------	-------------	---	-------------------------------

Personvern og informasjonssikkerhet

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Personvern og informasjonssikkerhet (26, 27)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft Personvern og informasjonssikkerhet (26, 27)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft Personvern og informasjonssikkerhet (26, 27)	
418-1	Antall dokumenterte klager knyttet til brudd på personvernet eller til tap av kundedata	Bærekraft Personvern og informasjonssikkerhet (26, 27)	

Ansvarlig kreditt

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Ansvarlig kreditt (29)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft Ansvarlig kreditt (29)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft Ansvarlig kreditt (29)	
FS8	Pengeverdien av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljømessig fordel	Bærekraft Grønne produkter og grønn innovasjon (29)	

Ansvarlige investeringer og krav til finansielle leverandører

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Bærekraft Ansvarlig kapitalforvaltning (30)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Bærekraft Ansvarlig kapitalforvaltning (30)	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Bærekraft Ansvarlig kapitalforvaltning (30)	
FS10	Andel og antall selskaper i porteføljen som virksomheten har samhandlet med om miljømessige eller sosiale forhold.	Bærekraft Ansvarlig kapitalforvaltning (30)	
FS11	Andel av eiendeler utsatt for positiv og negativ miljømessig eller sosial screening	Bærekraft Ansvarlig kapitalforvaltning (30)	

NØKKELTALL SISTE 5 ÅR

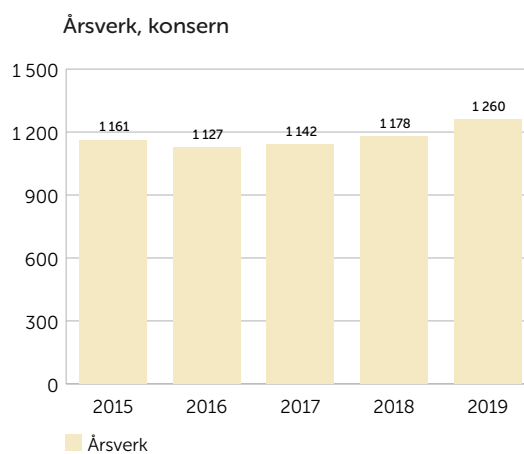
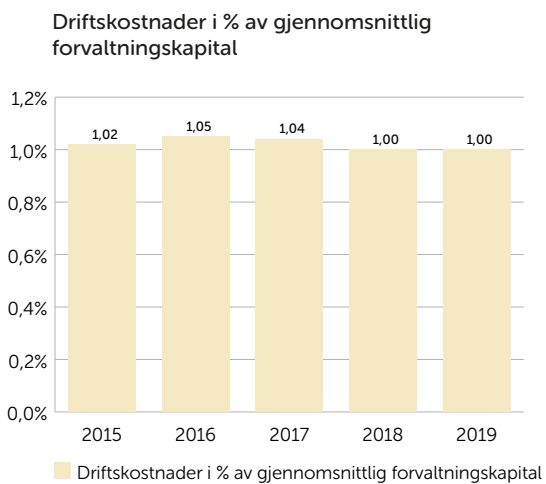
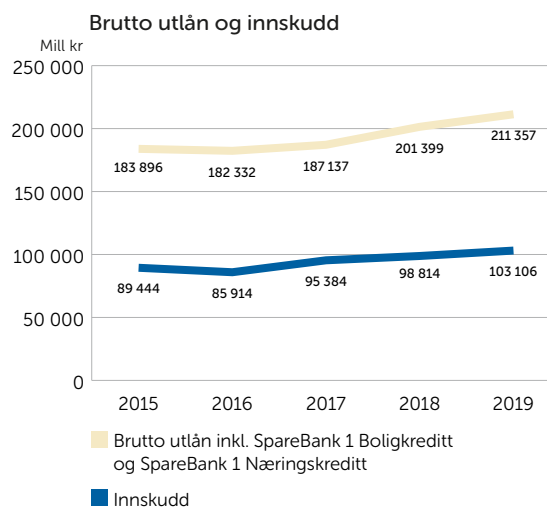
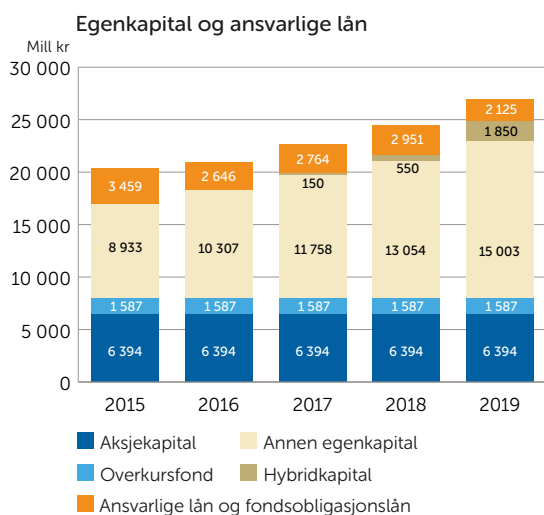
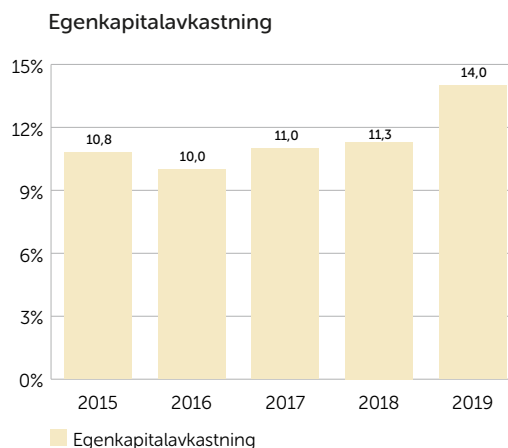
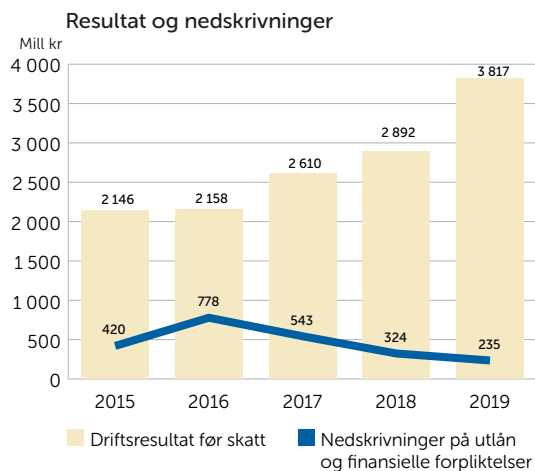
(beløp i mill kroner)

SpareBank 1 SR-Bank konsern	2019	2018	2017	2016	2015
Resultatsammendrag					
Netto renteinntekter	3 987	3 439	3 162	2 871	2 593
Netto provisjons- og andre inntekter	1 416	1 437	1 524	1 443	1 532
Netto inntekter fra finansielle investeringer	1 127	569	634	654	304
Sum netto inntekter	6 530	5 445	5 320	4 968	4 429
Sum driftskostnader	2 478	2 229	2 167	2 032	1 863
Driftsresultat før nedskrivninger	4 052	3 216	3 153	2 936	2 566
Nedskrivninger på utlån og finansielle forpliktelser	235	324	543	778	420
Driftsresultat før skatt	3 817	2 892	2 610	2 158	2 146
Skattekostnad	693	596	524	403	400
Resultat etter skatt	3 124	2 296	2 086	1 755	1 746
Balansetall					
Utlån personmarked	124 392	113 879	104 299	91 171	87 229
Utlån personmarked inkl. SB1 Boligkreditt	128 635	122 756	118 413	115 348	115 397
Utlån bedriftsmarked	83 061	78 725	67 883	66 497	66 705
Utlån bedriftsmarked inkl. SB1 Næringskreditt	83 061	79 142	68 352	67 014	67 243
Innskudd personmarked	48 375	45 650	44 258	42 908	42 101
Innskudd bedriftsmarked ¹⁾	54 731	53 164	51 126	43 000	47 341
Utlånsvekst personmarked ekskl. SB1 Boligkreditt %	9,2	9,2	14,4	4,5	12,3
Utlånsvekst bedriftsmarked ekskl. SB1 Næringskreditt %	5,5	16,0	2,1	-0,3	6,1
Innskuddsvekst personmarked %	6,0	3,1	3,1	1,9	6,5
Innskuddsvekst bedriftsmarked % ¹⁾	2,9	4,0	18,9	-9,2	12,9
Forvaltningskapital	255 895	234 061	216 618	193 408	192 049
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	247 923	223 838	207 562	194 264	182 768
Nedskrivninger på utlån og utlån i Trinn 3²⁾					
Nedskrivninger i % av brutto utlån	0,12	0,18	0,33	0,50	0,28
inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt	0,11	0,17	0,29	0,42	0,23
Utlån i Trinn 3 i % av brutto utlån	1,56	1,53			
inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt	1,53	1,46			
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån			0,32	0,68	0,55
inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt			0,30	0,59	0,46
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån			0,91	0,72	0,35
inkludert utlån SB1 Bolig- og Næringskreditt			0,83	0,62	0,30
Egenkapital					
Aksjekapital	6 394	6 394	6 394	6 394	6 394
Overkursfond	1 587	1 587	1 587	1 587	1 587
Annen egenkapital	15 003	13 054	11 758	10 307	8 933
Hybridkapital	1 850	550	150		
Sum egenkapital	24 834	21 585	19 889	18 288	16 914
Lønnsomhet, soliditet og bemanning					
Egenkapitalavkastning %	14,0	11,3	11,0	10,0	10,8
Kostnadsprosent	37,9	40,9	40,7	40,9	42,1
Driftskostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital	1,00	1,00	1,04	1,05	1,02
Gjennomsnittlig rentemargin	1,61	1,54	1,52	1,48	1,42
Ren kjernekapitaldekning % ³⁾	16,96	14,72	15,05	14,70	13,26
Kjernekapitaldekning % ³⁾	18,58	15,85	16,04	15,63	14,17
Kapitaldekning % ³⁾	20,42	17,60	17,88	17,52	16,73
Antall årsverk	1 260	1 178	1 142	1 127	1 161

¹⁾ Fra 2019 inkluderer innskudd bedriftsmarked netto konsernkonti valuta. Historiske tall er endret tilsvarende.

²⁾ Utlån og finansielle forpliktelser i Trinn 3 i % av brutto utlån. Tall før 1. januar 2018 er sum misligholdte og tapsutsatte engasjement ihht IAS 39, i % av brutto utlån.

³⁾ Historiske tall for kapitaldekning i konsernet er basert på kapitaldekningsregelverket pr 31.12.2018, hvor det såkalte Basel I gulvet var gjeldende.

Vi skal gi kraft
til vekst og utvikling

Hovedkontor

Christen Tranes Gate 35
4007 Stavanger

Postadresse:
Postboks 250
4066 Stavanger

sr-bank.no

SpareBank
SR-BANK